

Valsts izglītības
satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Projekts Nr.8.5.2.0/16/I/001

NOZARU KVALIFIKĀCIJAS SISTĒMAS PILNVEIDE PROFESIONĀLĀS IZGLĪTĪBAS ATTĪSTĪBAI UN KVALITĀTES NODROŠINĀŠANAI

MODUĻU KARTE

C	Alternatīvie komunikācijas veidi	Digitālās prasmes aprūpētāja darbā		
	Paliatīvā aprūpe	Pirmā palīdzība	Aprūpētāja prakse	
B	Mājturības pamati	Klienta ar funkcionāliem traucējumiem aprūpe	Sociālās aprūpes nodrošināšana	Infekcioza klienta aprūpe
	Klienta aprūpes process un pašaprūpe	Higiēnas procedūru nodrošināšana	Klienta vispārējā veselības stāvokļa un vitālo rādītāju novērtēšana	Klienta pamatvajadzību nodrošināšana
A	Drošas darba vietas un darba vides nodrošināšana	Atbalsta sniegšana klientam aprūpes laikā	Klienta dzīves kvalitātes nodrošināšana	

Modulārā profesionālās izglītības programma profesionālajai kvalifikācijai:

Aprūpētājs

Valsts izglītības
satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

SOCIĀLĀ APRŪPE

<<Modulārās programmas kods, ieraksta izglītības iestāde>>
(pēc izglītības klasifikācijas)

Uz sākumu

Programmas veids	<<Ieraksta izglītības iestāde>>
Iegūstamā kvalifikācija	Aprūpētājs
Profesionālās kvalifikācijas līmenis	Otrais profesionālās kvalifikācijas līmenis (atbilst trešajam Latvijas kvalifikāciju ietvarstruktūras līmenim)
Prasības attiecībā uz iepriekš iegūto izglītību	<<Ieraksta izglītības iestāde>>

Pasūtītājs:

Valsts izglītības satura centrs

Metodiskais atbalsts:

Projekts "Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai"

Tatjana Daņilova

Izpildītājs:

Latvijas Universitātes aģentūra "Latvijas Universitātes Rīgas 1. medicīnas koledža"

Darba grupas vadītājs:

Inita Mieze

Darba grupa:

Sendija Špacs-Daģe, Solvita Rudoviča,
Gunta Gumbiņa, Ilze Vāciete

Vērtētāji:

Latvijas Darba devēju konfederācija
Nozares eksperts:
Dita Raiska (daļēji pozitīvs atzinums)

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība
Nozares eksperts:
Marijanna Logina

Programmas saturs saskaņots ar
Latvijas Republikas Labklājības ministriju

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

**Aprūpētāja
PROGRAMMAS APRAKSTS***

Programmas mērķis	Izglītības procesa rezultātā sagatavot aprūpētāju – profesionālu sociālās aprūpes darbinieku, kurš spēs palīdzēt personām, kuras pašas vecuma vai veselības stāvokļa dēļ nevar vai kurām ir grūtības sevi aprūpēt, nodrošināt savas pamatvajadzības, saņemt nepieciešamos pakalpojumus, kā arī uzturēt klienta saistību ar apkārtējo vidi. Aprūpētājs ir nodarbināts klientu dzīves vietās un sociālo pakalpojumu sniedzēju institūcijās, kur klientu aprūpi veic atbilstoši aprūpes plānam, klientu individuālajām vajadzībām, attīstības līmenim, vecumam un sociālā darba speciālista norādījumiem.
Programmas uzdevumi	Izglītības procesa rezultātā dot iespējas apgūt šādas zināšanas, prasmes un kompetences: 1. Sagatavoties aprūpes procesa veikšanai. 2. Palīdzēt klientam noģērbties un apģērbties. 3. Nodrošināt šķidruma uzņemšanu mazkustīgiem klientiem un klientiem ar kognitīviem traucējumiem. 4. Gatavot/sildīt ēdienu. 5. Barot klientu. 6. Asistēt veselības aprūpes speciālistam klienta barošanā ar zondi. 7. Nodrošināt klientam pilnvērtīgu miegu un atpūtu. 8. Nodrošināt klientam apstākļus urinācijas un defekācijas veikšanai. 9. Veikt klienta izdalījumu savākšanu. 10. Sniegt klientam empātisku, ētisku un psihoemocionālu atbalstu. 11. Nodrošināt higiēnas procedūras atbilstoši klienta attīstības līmenim un vecumam. 12. Sagatavoties klienta mazgāšanai. 13. Sagatavoties ikdienas higiēnas procedūru veikšanai. 14. Veikt klienta mutes dobuma kopšanu un zobu protēžu tīrīšanu. 15. Veikt klienta sejas un galvas kopšanu.

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

16. Kopt sejas apmatojumu.
17. Veidot matu sakārtojumu.
18. Veikt galvas ādas kopšanu un matu mazgāšanu.
19. Mazgāt klienta ķermeni.
20. Veikt klienta muguras norīvēšanu.
21. Kopt klienta rokas un roku nagus.
22. Kopt klienta kājas un kāju nagus.
23. Veikt klienta starpenes aprūpi.
24. Veikt klienta ar inkontinenci aprūpi.
25. Veikt klienta ķermeņa veļas maiņu.
26. Veikt klienta gultas klāšanu un gultas veļas maiņu.
27. Pozicionēt klientu.
28. Palīdzēt klientam izkļūt no gultas/iekļūt gultā, apsēsties, atgulties; palīdzēt klientam izmantot tehniskos palīglīdzekļus.
29. Palīdzēt klientam pārvietoties telpā un ārpus tās, izmantojot mobilitātes palīglīdzekļus.
30. Pavadīt klientu uz dažādiem pasākumiem vai klientam svarīgām vietām.
31. Dokumentēt klienta aprūpes gaitu un veselības stāvokļa izmaiņas.
32. Novērot klienta veselības stāvokli.
33. Sniegt klientam atbalstu medikamentu uzņemšanā.
34. Kopt/uzturēt klienta tehniskos palīglīdzekļus.
35. Veikt klienta paliatīvo aprūpi.
36. Veikt klienta pēcnāves aprūpi atbilstīgi savai kompetencei.
37. Pasūtīt laikrakstus, žurnālus; palīdzēt sagatavot korespondenci vai sūtījumu, ņemot vērā klienta norādījumus.
38. Veikt klientam nepieciešamos pirkumus un to piegādi.
39. Sniegt atbalstu klientam mājdzīvnieku kopšanā.
40. Veikt dzīvojamo telpu, sanitāro mezglu un palīgtelpu uzkopšanu.
41. Veikt sadzīves atkritumu šķirošanu, iznešanu.
42. Nodrošināt klienta veļas tīrību un uzglabāšanu.
43. Mazgāt traukus/kopt virtuves inventāru un sadzīves tehniku.

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

44. Piegādāt telpās kurināmo un kurināt krāsnis.
45. Veikt ūdens piegādi telpās un izlietotā ūdens iznešanu.
46. Kopt klienta apavus.
47. Palīdzēt klientam sakārtot personīgās mantas.
48. Kopt istabas augus.
49. Veikt klienta ledusskapja atkausēšanu un mazgāšanu.
50. Veicināt klienta dzīves aktivitātes.
51. Noskaidrot klienta apmierinātību ar sniegto pakalpojumu.
52. Atbalstīt klientu aktivitātēs, atpūtā un hobijs.
53. Veicināt klienta atbildību par līdzdarbību garīgajā, fiziskajā un sociālajā pašaprūpē.
54. Veikt telpu iekārtošanu klienta drošas vides veidošanai.
55. Veicināt elektroniskās uzraudzības pakalpojuma pieejamību.
56. Ievērot klienta tiesības un drošību aprūpes laikā.
57. Ievērot sociālās aprūpes iestādes higiēnas un pretepidēmiskā plāna režīmu.
58. Sadarboties ar klienta atbalsta sistēmām – personām, iestādēm, speciālistiem un pakalpojumu sniedzējiem.
59. Sadarboties ar aprūpes procesā iesaistītajām pusēm.
60. Informēt klientu par aprūpes procesā iesaistīto speciālistu un citu pakalpojumu sniedzēju mērķiem un uzdevumiem.
61. Informēt klienta aprūpē iesaistītos piederīgos.
62. Konstatēt veselības stāvokļa izmaiņas.
63. Sniegt pirmo palīdzību.
64. Ievērot darba drošības un vides aizsardzības prasības.
65. Ievērot darba tiesisko attiecību normas.
66. Ievērot sociālās un pilsoniskās atbildības principus.
67. Sazināties ar klientu viņam saprotamā veidā.
68. Plānot darba uzdevuma izpildi.
69. Ievērot profesionālās ētikas normas un pozitīvas komunikācijas principus.
70. Pilnveidot savu profesionālo kvalifikāciju.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

Programmas apguves kvalitātes novērtēšana	Izglītojamie, kuri apguvuši modulārajā programmā profesionālās kvalifikācijas "Aprūpētājs" ieguvei paredzētos A, B un C daļas modulus un ieguvuši nepieciešamo zināšanu, prasmju un kompetenču vērtējumu, kārto profesionālās kvalifikācijas eksāmenu.
Tālākās izglītības iespējas	Izglītojamajiem atbilstoši Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumiem Nr. 338 "Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem" jāuztur un jāpilnveido profesionālā kvalifikācija.

*Programmas saturs saskaņots ar Latvijas Republikas Labklājības ministriju.

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

**Aprūpētāja
MODUĻU KARTE**

C	Zaļās prasmes	Iniciatīva un uzņēmējdarbība (2. līmenis)	Alternatīvie komunikācijas veidi 10%	Digitālās prasmes aprūpētāja darbā 10%							
B	Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (2. līmenis)	Iniciatīva un uzņēmējdarbība (1. līmenis)	Sociālās aprūpes nodrošināšana 5%	Infekcioza klienta aprūpe 5%	Paliatīvā aprūpe 4%	Pirmā palīdzība 6%	Aprūpētāja prakse				
	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (2. līmenis)	Sabiedrības un cilvēka drošība (2. līmenis)	Klienta aprūpes process un pašaprūpe 9%	Higiēnas procedūru nodrošināšana 9%	Klienta vispārējā veselības stāvokļa un vitālo rādītāju novērtēšana 9%	Klienta pamatvajadzību nodrošināšana 9%	Mājturības pamati 7%	Klienta ar funkcionāliem traucējumiem aprūpe 9%			
A	Sabiedrības un cilvēka drošība (1. līmenis)	Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas (1. līmenis)	Drošas darba vietas un darba vides nodrošināšana 6%	Atbalsta sniegšana klientam aprūpes laikā 6%	Klienta dzīves kvalitātes nodrošināšana 6%						
	Sociālās un pilsoniskās prasmes (1. līmenis)	Valodas, kultūras izpratne un izpausmes (1. līmenis)									

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

Aprūpētāja
PROGRAMMAS ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLIE LĪDZEKĻI

Nr.p.k.	Materiālie līdzekļi	Daudzums
1.	Tehnoloģiskās iekārtas un darba instrumenti	
1.1.	Ambu maiss	1 uz grupu
1.2.	Aprīkojums kuņģa skalošanai	1 uz grupu
1.3.	Arteriālā spiediena mērīšanas manšetes, dažāda izmēra, bērnu un pieaugušo	1 uz grupu
1.4.	Atkritumu savākšanas aprīkojums	1 uz grupu
1.5.	Aukstuma elementi, dažāda veida	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.6.	Aukstuma terapijas pakas, atkārtoti lietojamas	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.7.	Baktericīda lampa	1 uz grupu
1.8.	Baltā tāfele	1 uz auditoriju
1.9.	Barošanas un dzirdīšanas komplekts	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.10.	Bārdas skūšanas piederumi	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.11.	Bļoda, mazgāšanās	10 uz grupu
1.12.	Celgala pozicionēšanas matracis	2 uz grupu
1.13.	Darba galds un krēsls	Katram izglītojamajam
1.14.	Dators ar interneta pieslēgumu	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.15.	Dušas krēsls	1 uz grupu
1.16.	Dēlis klienta pārvietošanai	1 uz grupu
1.17.	Drošības zīmes	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.18.	Elkoņu aizsargi	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.19.	Ēdienu piederumu komplekts	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.20.	Fēču savākšanas trauki	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.21.	Folija sega	1 uz grupu
1.22.	Fonendoskops	5 uz grupu
1.23.	Galds	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.24.	Gaisa mitrinātājs	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.25.	Gelveida pretizgulējumu aprīkojums (dažāds)	Atbilstoši programmas īstenošanai

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

1.26.	Glikometrs ar stripiem	1 uz grupu
1.27.	Gultas veļas piederumi	1 uz grupu
1.28.	Hronometrs	5 uz grupu
1.29.	Inventārs telpu uzkopšanai (pārvietojami ratiņi ar slotu, maināmām grīdas lupatām, diviem spaiņiem ar ūdeni)	1 uz grupu
1.30.	Katetri sekretārs atsūkšanai no elpceļiem	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.31.	Kājas un papēža pozicionēšanas matracis	2 uz grupu
1.32.	Klienta mazgāšanas rati	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.33.	Klizmas, dažāda veida	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.34.	Konteiners bioloģiskiem atkritumiem	1 uz grupu
1.35.	Konteiners bīstamiem atkritumiem	1 uz grupu
1.36.	Konteiners infekcioziem atkritumiem	1 uz grupu
1.37.	Konteiners sadzīves atkritumiem	1 uz grupu
1.38.	Kopētājs	1 uz kursu
1.39.	Krēsli	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.40.	Kuņģa zondes, dažāda izmēra	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.41.	Kvadripods	1 uz grupu
1.42.	Manikīra komplekts	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.43.	Manekens aprūpes veikšanai, bērns	1 uz grupu
1.44.	Manekens aprūpes veikšanai, pieaudzis cilvēks	1 uz grupu
1.45.	Manekens KPR veikšanai, bērns	1 uz grupu
1.46.	Manekens KPR veikšanai, pieaudzis cilvēks	1 uz grupu
1.47.	Mācību video par komunikāciju un informācijas sniegšanu	1 uz grupu
1.48.	Mākslīgās barošanas sistēmas	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.49.	Metāla šālītes	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.50.	Monitors	1 uz grupu
1.51.	Multimediju projektors un ekrāns	1 uz grupu
1.52.	Mutes kopšanas komplekts	1 uz grupu
1.53.	Nazālās kanīles skābekļa padevei	1 uz grupu
1.54.	Necaurīdīgi spilvena pārvalki	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.55.	Necaurīdīgs pārklājs gultai	1 uz grupu
1.56.	Kapsulas Heimliha paņēmienu apguvei (lietojamas kopā ar Heimliha paņēmienu vesti)	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.57.	Klientu barošanas galds	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.58.	Klienta funkcionālā gulta	1 uz grupu
1.59.	Klienta mazgāšanas rati	1 uz grupu

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

1.60.	Klienta nestuves	1 uz grupu
1.61.	Klienta pacēlājs	1 uz grupu
1.62.	Klienta pārvietošanas dēlis	1 uz grupu
1.63.	Klienta pārvietošanas līdzekļi, dažāda veida	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.64.	Klienta pozicionēšanas materiāli, dažāda veida	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.65.	Padubju mazgāšanas un dezinfekcijas iekārta	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.66.	Papēžu aizsargi	2 uz grupu
1.67.	Pārnēsājams skābekļa balons	1 uz grupu
1.68.	Pārvietojami guļrati	1 uz grupu
1.69.	Personālais vai stacionārais dators, aprīkots ar lietojumprogrammām un pieeju internetam	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.70.	Planšete	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.71.	Pīle, sieviešu	1 uz grupu
1.72.	Pīle, vīriešu	1 uz grupu
1.73.	Pedikīra knaibles	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.74.	Portatīvā vanna klienta mazgāšanai gultā	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.75.	Portatīvā duša	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.76.	Portatīvā tualete	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.77.	Portatīvā vanniņa matu mazgāšanai	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.78.	Pozicionēšanas ķīļi (komplekts)	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.79.	Pretizgulējumu matracis	1 uz grupu
1.80.	Pretizgulējumu palags	1 uz grupu
1.81.	Pretizgulējumu riņķis	1 uz grupu
1.82.	Pretizgulējumu spilvens	1 uz grupu
1.83.	Pretslīdēšanas zoles apaviem	1 pāris uz grupu
1.84.	Printeris	1 uz kursu
1.85.	Projektors	1 uz auditoriju
1.86.	Pulsa oksimetri, dažāda izmēra	1 uz grupu
1.87.	Rampa ratiņkrēsla nobraukšanai	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.88.	Ratiņkrēsls	1 uz grupu
1.89.	Rollators	1 uz grupu
1.90.	Rotējams paliktnis sēdēšanai	1 uz grupu
1.91.	Rotējams pēdu paliktnis	1 uz grupu
1.92.	Ruļļi	6 uz grupu
1.93.	Siksna klientu pārvietošanai	1 uz grupu

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

1.94.	Skābekļa maskas, dažāda izmēra, ar rezervuāru un bez tā	1 uz grupu
1.95.	Skābekļa mitrinātājs	1 uz grupu
1.96.	Skābekļa padeves vadi	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.97.	Skābekļa padeves "ūsas"	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.98.	Spieķis	1 uz grupu
1.99.	Staigāšanas rāmis	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.100.	Stends un stiprinājumi A2 papīram	1 uz auditoriju
1.101.	Stomas, dažādu veidu	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.102.	Stomu kopšanas līdzekļi	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.103.	Svari, bērnu un pieaugušo	1 uz grupu
1.104.	Šampūna cepure	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.105.	Šinas, dažāda izmēra	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.106.	Šķēris (padube) ar vāku	1 uz grupu
1.107.	Šķēres nagu griešanai	1 uz grupu
1.108.	Termometri ķermeņa temperatūras noteikšanai, dažāda veida	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.109.	Tonometr, manuālais	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.110.	Tonometr, elektriskais	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.111.	Urīna katetri, dažāda veida un izmēra	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.112.	Urīna savākšanas maisi	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.113.	Urīna savākšanas maisa turētājs	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.114.	Urīna savākšanas trauki	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.115.	Veste Heimliha paņēmiena apguvei	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.116.	Zēķu uzvilcējs	1 uz grupu
1.117.	Zondes, dažāda izmēra	Atbilstoši programmas īstenošanai
1.118.	Žņaugis	1 uz grupu
2.	Materiāli, paligmateriāli u.tml.	
2.1.	A2 papīrs	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.2.	A4 papīrs	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.3.	Aizsargbrilles	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.4.	Aukstie apliekamie	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.5.	Autīnbikses, dažāda izmēra	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.6.	Aprūpes dokumentācija	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.7.	Apavu kopšanas līdzekļi	Atbilstoši programmas īstenošanai

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

2.8.	Bahilas	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.9.	Bikšīšu ieliktnīši	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.10.	Suka traheostomas kopšanai	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.11.	Brūču pārsēji	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.12.	Cepures, vienreizlietojamās	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.13.	Cimdi, dažāda izmēra, nesterili, priekšauti, brilles, maskas, halāti, vienreizlietojami	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.14.	Dažāda izmēra leikoplasti	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.15.	Dezinfekcijas līdzekļi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.16.	Drošības zīmes	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.17.	Drošības signāli	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.18.	Drošības videomateriāli	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.19.	Dvielis	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.20.	Ergonomiski virtuves piederumi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.21.	Evakuācijas plāns	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.22.	Ēdienu piederumu komplekts	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.23.	Finanšu līdzekļu uzskaites veidlapas	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.24.	Gels	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.25.	Glāzītes acu skalošanai	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.26.	Higiēnas līdzekļi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.27.	Inventāra un aprīkojuma kopšanas līdzekļi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.28.	Imobilizācijas šinas	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.29.	Istabas augu kopšanas piederumi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.30.	Kancelejas piederumi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.31.	Krāsaini flomāsteri	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.32.	Krāsaini marķieri baltajai tāfelei	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.33.	Ķermeņa kopšanas līdzekļi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.34.	Mapes	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.35.	Marķējuma zīmes	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.36.	Marles saites, dažāda izmēra	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.37.	Maskas	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.38.	Matu ķemmes	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.39.	Mazgāšanas cimdi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.40.	Mazgāšanas līdzekļi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.41.	Mazgāšanās bļoda	Atbilstoši programmas īstenošanai

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

2.42.	Mācību video par komunikāciju un informācijas sniegšanu	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.43.	Mākslīgās barošanas produkti	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.44.	Mākslīgā piena maisījumi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.45.	Mērkrūze	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.46.	Mērlente	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.47.	Nesterilas salvetes	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.48.	Nesterilas vienreizlietojamās šālītes, papīra	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.49.	Nesterili autiņi, auduma	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.50.	Nesterili tuferi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.51.	Nesterils iepakojums materiāla sterilizācijai, dažāda izmēra	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.52.	Klienta atbalsta ierīces	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.53.	Klienta apģērba komplekts	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.54.	Klienta gultas piederumi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.55.	Klienta gultas veļas komplekti	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.56.	Klienta krūzes ar vāku	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.57.	Klienta veļas savākšanas aprīkojums	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.58.	Klienta aprūpes dokumentācija	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.59.	Klienta personīgās higiēnas piederumi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.60.	Konteiners infekciozai veļai	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.61.	Kosmētikas līdzekļi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.62.	Oksimētrs	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.63.	Papēžu aizsargi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.64.	Pārsēji traheostomai	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.65.	Pierakstu papīrs	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.66.	Pildspalvas	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.67.	Piktogrammas	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.68.	Pirmās palīdzības komplekts	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.69.	Pirmās palīdzības aptieciņa	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.70.	Pretizgulējumu līdzekļi zem papēžiem	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.71.	Pretapdegumu aprīkojums	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.72.	Pretizgulējumu plāksteri	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.73.	Priekšauti	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.74.	Segas	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.75.	Sietīņveida pārsēji	Atbilstoši programmas īstenošanai

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

2.76.	Silikospray aerosols	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.77.	Siltie apliekamie	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.78.	Sliddēlis	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.79.	Spilveni	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.80.	Spilvens ratiņkrēslam	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.81.	Sterili halāti, vienreizlietojami	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.82.	Stripi glukometram	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.83.	Šķēres	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.84.	Taktilie apzīmējumi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.85.	Tehniskie palīglīdzekļi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.86.	Tehniskie palīglīdzekļi klienta ģērbšanās nodrošināšanai	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.87.	Toksisku vielu apzīmējumi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.88.	Tualetes piederumu komplekts	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.89.	Urīnceļu infekciju ekspresdiagnostikas stripi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.90.	Vates kociņi mutes dobuma kopšanai	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.91.	Videomateriāli	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.92.	Vienreizlietojamās nierveida šālītes	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.93.	Vienreizlietojamie autiņi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.94.	Vienreizlietojamie kabatlakatiņi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.95.	Vienreizlietojamie priekšauti	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.96.	Vienreizlietojamie halāti	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.97.	Virtuves piederumi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.98.	Virtuve ar ergonomiski pielāgotām mēbelēm	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.99.	Vertikalizators	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.100.	Ziepes	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.101.	Zobu kopšanas piederumi un līdzekļi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.102.	Zobu protēžu kopšanas piederumi un līdzekļi	Atbilstoši programmas īstenošanai
2.103.	Zobu protēžu stiprināšanas gels	Atbilstoši programmas īstenošanai

Uz sākumu

Valsts izglītības
satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

MODUĻA "Drošas darba vietas un darba vides nodrošināšana" APRAKSTS

Uz sākumu

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas patstāvīgi nodrošināt drošu darba vietu un darba vidi sociālās aprūpes iestādē un aprūpē mājās.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Veidot drošu vidi telpā un ārpus tās, atpazīt klienta veselību un drošību apdraudošus faktorus. 2. Precīzi ievērot darba drošības, vides un personīgās aizsardzības prasības, rūpējoties par savu un klientu drošību. 3. Patstāvīgi, akurāti un atbildīgi sakārtot darba vietu pēc veiktajām manipulācijām. 4. Lietot inventāru, mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus atbilstoši telpu un tīrības zonu iedalījumam. 5. Veikt telpu ikdienas uzkopšanu un ģenerāltīrīšanu saskaņā ar higiēnas un pretepidēmiskā režīma prasībām. 6. Ievērot sociālās aprūpes iestādes higiēnas un pretepidēmiskā režīma plānu. 7. Novērtēt darba vides risku bīstamības pakāpi sociālās aprūpes darbinieka veselībai.
Moduļa ieejas nosacījumi	Iegūta pamatizglītība (pilngadīgs).
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārtā pārbaudījumu, kurā atbilstoši moduļa izvirzītajiem uzdevumiem demonstrē: 1. Darba vietas sakārtošanu pirms un pēc veiktajām manipulācijām. 2. Telpu ikdienas uzkopšanu un ģenerāltīrīšanu saskaņā ar higiēnas un pretepidēmiskā režīma prasībām, lietojot piemērotu inventāru, individuālos aizsardzības līdzekļus, mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus atbilstoši telpu un telpu tīrības zonu iedalījumam. 3. Risina situācijas uzdevumus par atkritumu savākšanu, šķirošanu un utilizāciju, ievērojot drošības prasības. 4. Risina situācijas uzdevumus par dažādiem darba vides riska faktoriem sociālajā aprūpē un to ietekmi uz organismu.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Drošas darba vietas un darba vides nodrošināšana" ir A daļas modulis, kas apgūstams paralēli citiem A daļas moduļiem, pēc tā apguves seko B daļas modulis "Klienta aprūpes process un pašaprūpe" profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs".

MODUĻA "Drošas darba vietas un darba vides nodrošināšana" SATURS

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		Metodiskais nodrošinājums	
			Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Metodiskie paņēmieni un mācību organizācijas formas	Idejas īstenošanai
1. Spēj: veidot drošu vidi telpā un ārpus tās, atpazīt klienta veselību un drošību apdraudošus faktorus. Zina: drošas vides priekšnoteikumus, darba drošības noteikumus. Izprot: drošas vides uzturēšanas nepieciešamību un darba drošības noteikumu ievērošanu.	1.1. Klientu un personāla drošības normatīvais regulējums. (5% no moduļa kopējā apjoma)	1.1.1. Klientu un personāla drošības normatīvā regulējuma piemērošana, veicot aprūpes darbu.	Raksturo klientu un personāla drošības normatīvo regulējumu.	Analizē klientu un personāla drošības normatīvo regulējumu.	Informācijas tehnoloģiju izmantošana.	Izglītojamie izmanto interneta resursus, lai atrastu un apkopotu informāciju par klientu un personāla drošības normatīvo regulējumu. Kopīgi pārrunā un analizē iegūto informāciju.
			Piemēro klientu un personāla drošības normatīvo regulējumu savā profesionālajā darbībā.	Piemēro un skaidro klientu un personāla drošības normatīvo regulējumu savā profesionālajā darbībā.	Situāciju analīze.	Izglītojamie atbilstoši dotajai situācijai skaidro normatīvo regulējumu attiecībā uz klienta un personāla drošību, piemēro atbilstošu un pamato savu izvēli.
	1.2. Darba drošības un aizsardzības principu ietekme uz cilvēka veselību, drošību un apkārtējo vidi. (10% no moduļa kopējā apjoma)	1.2.1. Darba drošības un aizsardzības principu ietekme uz cilvēka veselību un drošību.	Nosauc darba drošības un aizsardzības principu ietekmi uz cilvēka veselību un drošību.	Izskaidro ar piemēriem darba drošības un aizsardzības principu ietekmi uz cilvēka veselību un drošību.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par darba drošības un aizsardzības principu ietekmi uz cilvēka veselību un drošību, izglītojamie vāc informāciju, skaidro to ar piemēriem.
		1.2.2. Darba drošības un aizsardzības principu ietekme uz apkārtējo vidi.	Uzskaita darba drošības un aizsardzības principu ietekmi uz apkārtējo	Analizē darba drošības un aizsardzības principu ietekmi uz apkārtējo vidi.	Situāciju analīze.	Izglītojamie atbilstoši dotajai situācijai skaidro darba drošības un aizsardzības principu ietekmi uz apkārtējo

			vidi.			vidi. Kopīgi pārrunā un analizē iegūto informāciju.
2. Spēj: precīzi ievērot darba drošības, vides un personīgās aizsardzības prasības, rūpējoties par savu un klientu drošību. Zina: aprūpētāja darba vides riskus, veselību ietekmējošos faktorus, elektrodrošības, ugunsdrošības noteikumus, vides aizsardzības prasības, rīcību ārkārtējās un avārijas situācijās. Izprot: aprūpētāja darba drošības būtību, to ietekmējošos faktorus, darba apstākļus un cilvēka veselību kā dzīves kvalitātes nosacījumu, drošas darba vides nosacījumus, rīcību ārkārtējās un nestandarta situācijās, personīgās higiēnas prasības.	2.1. Drošas darba vides uzturēšana. (10% no moduļa kopējā apjoma)	2.1.1. Drošas darba vides uzturēšanas principi un droša darba paņēmieni visos aprūpes darba posmos.	Uzskaita drošas darba vides uzturēšanas principus un droša darba paņēmienus visos aprūpes darba posmos.	Raksturo ar vairākiem piemēriem drošas darba vides uzturēšanas principus un droša darba paņēmienus visos aprūpes darba posmos.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā iegūto informāciju par drošas darba vides uzturēšanas principiem un drošus darba paņēmienus visos aprūpes darba posmos. Kopīgi analizē un izskaidro tos.
	2.2. Drošības zīmes. (5% no moduļa kopējā apjoma)	2.2.1. Drošības zīmes, to lietošana, toksisku vielu marķēšana.	Nosauc drošības zīmes, to lietošanas gadījumus, toksisku vielu marķēšanas principus.	Paskaidro ar piemēriem drošības zīmes, to lietošanas gadījumus, toksisku vielu marķēšanas principus.	Situāciju analīze.	Izglītojamie atbilstoši dotajai situācijai skaidro drošības zīmes, to lietošanas gadījumus, toksisku vielu marķēšanas principus, pamato savu izvēli katrā no situācijām.
	2.3. Darba drošības noteikumi un evakuācijas plāns. (5% no moduļa kopējā apjoma)	2.3.1. Darba drošības noteikumi un evakuācijas plāna būtība.	Uzskaita darba drošības noteikumus.	Paskaidro un ar vairākiem piemēriem pamato darba drošības noteikumus.	Situāciju analīze.	Izglītojamie atbilstoši dotajai situācijai skaidro darba drošības noteikumus, evakuācijas plānu un tā nozīmi. Izvēlas katrai situācijai atbilstošus, pamato savu izvēli. Kopīgi analizē un pārrunā situācijas.
			Atšķir norādes evakuācijas plānā.	Piemēro evakuācijas plāna lietošanu ārkārtējās un avārijas situācijās.		
	2.4. Darba drošības prasības, strādājot ar dažādām vielām. (5% no moduļa kopējā apjoma)	2.4.1. Darba drošības prasības, strādājot ar skābekli.	Nosauc darba drošības prasības, kas jāievēro, strādājot ar skābekli.	Skaidro ar piemēriem darba drošības prasības, kas jāievēro, strādājot ar skābekli.	Patstāvīgais darbs grupās.	Izglītojamie grupās veic uzdevumus, kas saistīti ar darba drošības prasībām, kas jāievēro, strādājot ar skābekli. Sagatavoto materiālu prezentē pārējiem, kopīgi pārrunā un analizē iegūto informāciju.

		2.4.2. Darba drošības prasības, strādājot ar ķīmiskām un toksiskām vielām.	Raksturo darba drošības prasības darbā ar ķīmiskām un toksiskām vielām.	Analizē darba drošības prasības darbā ar ķīmiskām un toksiskām vielām.	Patstāvīgais darbs grupās.	Izglītojamie grupās veic uzdevumus, kas saistīti ar darba drošības prasībām, strādājot ar ķīmiskām un toksiskām vielām. Sagatavoto materiālu prezentē pārējiem, kopīgi pārrunā un analizē iegūto informāciju.
	2.5. Rīcība ārkārtējās un avārijas situācijās. (5% no moduļa kopējā apjoma)	2.5.1. Ārkārtējās un avārijas situācijas.	Vispārīgi raksturo rīcību ārkārtējās un avārijas situācijās.	Ar piemēriem izskaidro rīcību ārkārtējās un avārijas situācijās.	Patstāvīgais darbs grupās.	Izglītojamie grupās veic uzdevumus, kas saistīti ar ārkārtējām un avārijas situācijām. Sagatavoto materiālu prezentē pārējiem, kopīgi pārrunā un analizē iegūto informāciju.
3. Spēj: patstāvīgi, akurāti un atbildīgi sakārtot darba vietu pēc veiktajām manipulācijām. Zina: izlietoto materiālu utilizācijas principus. Izprot: sakārtotas darba vietas nozīmi darba kvalitātes nodrošināšanā.	3.1. Darba vieta aprūpes darbā. (5% no moduļa kopējā apjoma)	3.1.1. Darba vietas sakārtošana pirms un pēc manipulācijām.	Raksturo darba vietas sakārtošanas principus pirms un pēc manipulācijām.	Raksturo ar vairākiem piemēriem darba vietas sakārtošanas principus pirms un pēc manipulācijām.	Vingrināšanās.	Pedagogs piedāvā izglītojamajiem veikt atkārtotas darbības, lai pilnveidotu darba vietas sakārtošanas prasmes.
		3.1.2. Sakārtotas darba vietas nozīme aprūpes procesā.	Raksturo sakārtotas darba vietas nozīmi aprūpes procesā.	Izskaidro ar piemēriem sakārtotas darba vietas nozīmi aprūpes procesā.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par sakārtotas darba vietas nozīmi aprūpes procesā. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
			Sakārto darba vietu aprūpes procesa nodrošināšanai.	Sakārto darba vietu atbilstoši veicamajai manipulācijai kvalitatīva aprūpes procesa nodrošināšanai.		
4. Spēj: lietot inventāru, mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus atbilstoši telpu un tīrības zonu	4.1. Telpu uzkopšanas aprīkojums.	4.1.1. Telpu uzkopšanas inventārs un aprīkojums.	Uzskaita un lieto inventāru un aprīkojumu telpu uzkopšanai.	Raksturo un lieto inventāru un aprīkojumu telpu uzkopšanai.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie veic praktiskus uzdevumus simulētā vidē, izvēloties atbilstošu inventāru un aprīkojumu telpu uzkopšanai.

iedalījumam. Zina: telpu iedalījumu tīrības zonās, telpu mazgāšanas un dezinfekcijas pasākumus sociālās aprūpes iestādēs, telpu uzkopšanas kārtību, drošas vides, drošas telpas iekārtojuma nozīmi. Izprot: mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļu lietošanu atbilstoši telpu tīrības zonu iedalījumam.	(5% no moduļa kopējā apjoma)	4.1.2. Mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļi.	Uzskaita mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus.	Salīdzina un raksturo dažādus mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie veic praktiskos uzdevumus simulētā vidē, izvēloties atbilstošus mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus.
		4.1.3. Telpu tīrības zonas.	Lieto mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus atbilstoši telpu un telpu tīrības zonu iedalījumam.	Patstāvīgi izvēlas nepieciešamos mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus, lieto tos atbilstoši telpu un telpu tīrības zonu iedalījumam.	Projekta darbs.	Izglītojamie grupās izvēlas dažādus informācijas avotus uzdevuma veikšanai par telpu tīrības zonām, plāno savu darbu, apkopo rezultātus un prezentē pārējiem. Kopīgi analizē prezentētos rezultātus un izdara secinājumus.
5. Spēj: veikt telpu ikdienas uzkopšanu un ģenerāltīrīšanu saskaņā ar higiēnas un pretepidēmiskā režīma prasībām. Zina: higiēnas un epidemioloģiskās normas, infekciju kontroli. Izprot: telpu ikdienas uzkopšanu un ģenerāltīrīšanu saskaņā ar higiēnas un pretepidēmiskā režīma prasībām.	5.1. Telpu uzkopšana. (5% no moduļa kopējā apjoma)	5.1.1. Telpu uzkopšanas prasības.	Nosauc higiēnas un pretepidēmiskā režīma prasības telpu uzkopšanā.	Izskaidro higiēnas un pretepidēmiskā režīma prasības telpu uzkopšanā.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā informāciju par higiēnas un pretepidēmiskā režīma būtību, analizē un izskaidro telpu uzkopšanas prasības.
		5.1.2. Telpu uzkopšanas veidi.	Raksturo telpu uzkopšanas veidus.	Raksturo un salīdzina telpu uzkopšanas veidus.	Praktiskais darbs grupās.	Izglītojamie grupās veic dažādus praktiskus uzdevumus saistībā ar telpu uzkopšanu un tās veidiem.
		5.1.3. Veic telpu uzkopšanu atbilstoši pretepidēmiskā režīma prasībām.	Norāda telpu uzkopšanas nepieciešamību atbilstoši pretepidēmiskā režīma prasībām.	Raksturo un izvēlas piemērotāko telpu uzkopšanas veidu atbilstoši pretepidēmiskā režīma prasībām.	Situāciju analīze.	Izglītojamie atbilstoši dotajai situācijai skaidro telpu uzkopšanas nepieciešamību atbilstoši pretepidēmiskā režīma prasībām. Izvēlas katrai situācijai piemērotu aprīkojumu, pamato savu

						izvēli. Kopīgi analizē un pārrunā situācijas.
6. Spēj: ievērot sociālās aprūpes iestādes higiēnas un pretepidēmiskā režīma plānu. Zina: infekcijas kontroles un profilakses pasākumus, individuālos aizsardzības līdzekļus, to veidus un lietošanu. Izprot: higiēnas un pretepidēmiskā plāna ievērošanas nepieciešamību drošas apkārtējās vides un cilvēka veselības nodrošināšanā.	6.1. Sociālās aprūpes iestādes higiēnas un pretepidēmiskais režīms. (15% no moduļa kopējā apjoma)	6.1.1. Sociālās aprūpes iestādes higiēnas un pretepidēmiskais plāna izstrādāšanas principi.	Raksturo sociālās aprūpes iestādes higiēnas un pretepidēmiskā plāna izstrādāšanas principus.	Raksturo sociālās aprūpes iestādes higiēnas un pretepidēmiskā plāna izstrādāšanas principus, pamato ar vairākiem piemēriem.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par sociālās aprūpes iestādes higiēnas un pretepidēmiskā plāna izstrādāšanas principiem. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē. Kopīgi analizē iegūto informāciju un izdara secinājums.
		6.1.2. Sociālās aprūpes iestādes higiēnas un pretepidēmiskā režīma ievērošana.	Ievēro sociālās aprūpes iestādes higiēnas un pretepidēmisko režīmu.	Ievēro sociālās aprūpes iestādes higiēnas un pretepidēmisko režīmu un izskaidro tā ievērošanas nepieciešamību.	Situācijas analīze.	Izglītojamajiem tiek piedāvāti reālu situāciju apraksti par sociālās aprūpes iestādes higiēnas un pretepidēmiskā režīma ievērošanu. Izglītojamie analizē situācijas un izdara secinājumus.
		6.1.3. Individuālo aizsardzības līdzekļu lietošana aprūpes darbā.	Uzskaita individuālos aizsardzības līdzekļus.	Pamato individuālo aizsardzības līdzekļu izvēli saistībā ar situāciju.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie veic praktiskos uzdevumus simulētā vidē, izvēloties atbilstošus individuālos aizsardzības līdzekļus, raksturo un salīdzina tos, pamato izvēli.
			Lieto individuālos aizsardzības līdzekļus atbilstoši situācijai.	Lieto individuālos aizsardzības līdzekļus atbilstoši situācijai, pamato savu izvēli.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie veic praktiskos uzdevumus simulētā vidē, lietojot piemērotus individuālos aizsardzības līdzekļus atbilstoši situācijai.
7. Spēj: novērtēt darba vides risku bīstamības pakāpi sociālās aprūpes darbinieka veselībai.	7.1. Kaitīgie darba vides riska faktori sociālajā aprūpē, to ietekme uz organismu un darba vides riska	7.1.1. Kaitīgie darba vides riska faktori sociālajā aprūpē.	Uzskaita kaitīgos darba vides riska faktorus sociālās aprūpes nozarē.	Izvērtē dažādus darba vides riska faktorus sociālās aprūpes nozarē.	Situācijas analīze.	Izglītojamajiem tiek piedāvātas situācijas ar dažādiem darba vides riska faktoriem. Izglītojamie analizē un salīdzina dažādus

Zina: arodmedicīnas nozīmi, principus, darba vides faktoru ietekmi uz cilvēka organismu, darba vides uzraudzības principus un metodes, arodfaktoros un to izraisītās arodslimības, to profilaksi un obligāto veselības pārbaudi nozīmi. Izprot: darba veselības nozīmi, darba vides risku faktorus un to izraisītās arodslimības, kā arī profilaksi un obligāto veselības pārbaudi nozīmi.	faktoru noteikšanas metodes.					darba vides risku faktorus sociālās aprūpes nozarē.
	(10% no moduļa kopējā apjoma)	7.1.2. Kaitīgo darba vides risku faktoru ietekme uz cilvēka organismu.	Raksturo dažādu kaitīgo darba vides risku faktoru ietekmi uz cilvēka organismu.	Pamato ar piemēriem dažādu kaitīgo darba vides risku faktoru ietekmi uz cilvēka organismu.	Patstāvīgais darbs grupās.	Izglītojamie grupās veic uzdevumus par dažādu kaitīgo vides risku faktoru ietekmi uz cilvēka organismu. Kopīgi pārrunā un analizē patstāvīgā darba rezultātus.
	7.2. Darba vides uzraudzības principi un novērtēšanas metodes.	7.2.1. Darba vides uzraudzības principi.	Nosauc darba vides uzraudzības principus.	Nosauc un raksturo darba vides uzraudzības principus.	Praktiskais darbs grupās.	Izglītojamie grupās raksturo un analizē darba vides uzraudzības principus.
	(5% no moduļa kopējā apjoma)	7.2.2. Darba vides risku faktoru novērtēšanas metodes.	Uzskaita darba vides risku faktoru novērtēšanas metodes.	Raksturo vides risku faktoru novērtēšanas metodes.	Prāta vētra.	Pedagogs izvirza problēmu par darba vides uzraudzības principiem. Izglītojamie izsaka idejas par darba vides risku faktoru novērtēšanas metodēm. Idejas apkopo un pārrunā kopā ar pedagogu.
	7.3. Arodmedicīna, tās uzdevumi, arodslimības un to profilakse un obligātās veselības pārbaudes nozīme.	7.3.1. Arodmedicīna un tās uzdevumi.	Raksturo arodmedicīnu un tās uzdevumus.	Izskaidro arodmedicīnas nozīmīgumu un analizē tās uzdevumus.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā informāciju par obligātās veselības pārbaudes nozīmi, analizē un izskaidro arodmedicīnas nozīmīgumu un tās uzdevumus.
	(5% no moduļa kopējā apjoma)	7.3.2. Arodslimību profilakse sociālajā aprūpē strādājošajiem.	Izskaidro arodslimību profilakses pasākumus sociālās aprūpes nozarē strādājošajiem un ievēro tos.	Pamato arodslimību profilakses pasākumus sociālās aprūpes nozarē strādājošajiem un ievēro tos.	Patstāvīgais darbs grupās.	Izglītojamie grupās veic uzdevumu saistībā ar arodslimību profilaksi sociālās aprūpes nozarē strādājošajiem, nosakot profilakses pasākumus, to nozīmīgumu. Pārrunā grupu darba rezultātus un izdara secinājumus.

		7.3.3. Obligātās veselības pārbaudes nozīme.	Izskaidro obligātās veselības pārbaudes nozīmi.	Pamato ar piemēriem obligātās veselības pārbaudes nozīmi.	Diskusija.	Pedagogs piedāvā apspriešanai tematu par obligāto veselības pārbaudi nozīmīgumu sociālajā aprūpē strādājošajiem. Izglītojamie grupās apspriež to un izsaka savu viedokli, pamato to.
	7.4. Arodslimības sociālajā aprūpē strādājošajiem (aprūpētājiem), to noteikšana, ārstēšana. (5% no moduļa kopējā apjoma)	7.4.1. Dažādu etioloģiju arodslimības sociālajā aprūpē strādājošajiem, to noteikšana un ārstēšana.	Nosauc dažādas etioloģijas arodslimības, kas raksturīgas sociālās aprūpes nozarē strādājošajiem.	Raksturo dažādas etioloģijas arodslimības, kas raksturīgas sociālajā aprūpē strādājošajiem.	Diskusija.	Izglītojamajiem tiek piedāvātas konkrētas situācijas saistībā ar dažādas etioloģijas arodslimībām, kas raksturīgas sociālajā aprūpē strādājošajiem. Izglītojamie raksturo arodslimības, to etioloģiju un izskaidro arodslimību noteikšanas un ārstēšanas principus.
			Uzskaita arodslimību noteikšanu un ārstēšanas kārtību.	Izskaidro arodslimību noteikšanu un ārstēšanas kārtību.	Situācijas analīze.	

Ieteicamie avoti

Eglīte M. Darba medicīna. – Rīga: Rīgas Stradiņa universitāte, 2012.

Ministru kabineta 2000. gada 12. decembra noteikumi Nr. 431 "Higiēnas prasības sociālās aprūpes iestādēs" [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <http://likumi.lv/ta/id/13628-higienas-prasibas-socialas-aprupes-institucijam>

Ministru kabineta 2009. gada 20. janvāra noteikumi Nr. 60 "Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēs" [skatīts 2020. gada 4. augustā]. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/187621-noteikumi-par-obligatajam-prasibam-arstniecibas-iestadem-un-to-strukturvienibam>

Ministru kabineta 2018. gada 11. augusta noteikumi Nr. 353 "Ārstniecības iestādēs radušos atkritumu apsaimniekošanas prasības" [skatīts 2020. gada 4. augustā]. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/248085-arstniecibas-iestades-radusos-atkritumu-apsaimniekosanas-prasibas>

Ministru kabineta 2017. gada 13. jūnija noteikumi Nr. 338 "Prasības sociālo pakalpojumu sniedzējiem" [skatīts 2020. gada 4. augustā]. Pieejams: <http://likumi.lv/ta/id/291788-prasibas-socialo-pakalpojumu-sniedzjiem>

Arezes P. M., Baptista J. S., Barroso M. P., Carneiro P., Cordeiro P., Costa N., Melo R. B., Miguel A. S., Perestrelo G. Occupational and Environmental Safety and Health. – [B. v.]: Springer International Publishing, 2019.

MODUĻA "Drošas darba vietas un darba vides nodrošināšana" ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLIE LĪDZEKĻI

Nr.p.k.	Materiālie līdzekļi	Daudzums
1.	Tehnoloģiskās iekārtas un darba instrumenti	
1.1.	Dators	1 uz auditoriju
1.2.	Projektors	1 uz auditoriju
1.3.	Interaktīvā tāfele	1 uz auditoriju
1.4.	Galds	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.5.	Krēsli	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.6.	Baltā tāfele	1 uz auditoriju
1.7.	Inventārs telpu uzkopšanai (pārvietojami ratiņi ar slotu, maināmām grīdas lupatām, diviem spaiņiem ar ūdeni)	1 uz grupu
2.	Materiāli, palīgmateriāli u.tml.	
2.1.	Dezinfekcijas un mazgāšanas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.2.	Higiēnas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.3.	Konteiners sadzīves atkritumiem	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.4.	Konteiners infekcioziem atkritumiem	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.5.	Konteiners bīstamiem atkritumiem	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.6.	Konteiners bioloģiskiem atkritumiem	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.7.	Cimdi, priekšauti, brilles, maskas, cepurītes	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.8.	Krāsaini marķieri baltajai tāferei	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.9.	Drošības zīmes	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.10.	Videomateriāli	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.11.	Evakuācijas plāni	Atbilstoši moduļa īstenošanai

Uz sākumu

Valsts izglītības
satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

MODUĻA "Atbalsta sniegšana klientam aprūpes laikā" APRAKSTS

Uz sākumu

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas sniegt klientam nepieciešamo atbalstu aprūpes laikā.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Sniegt klientam psihoemocionālu un psihosociālu atbalstu. 2. Sadarboties, ievērojot lietīšķās saskarsmes normas. 3. Apzināt klienta atbalsta sistēmas, pakalpojumu pēctecības un mijiedarbības nozīmi aprūpes procesā. 4. Novērtēt tehnisko palīgīdzekļu, vides pieejamības, specializētā transporta nozīmi aprūpes procesa nodrošināšanā, iespējamās draudus pakalpojuma sniegšanas laikā. 5. Ievērot klienta tiesības, sekojot līdzī aktualitātēm nozares saistošajos normatīvajos aktos, orientēties nozares normatīvajos aktos, kas regulē aprūpes darbu.
Moduļa ieejas nosacījumi	Iegūta pamatzglītība (pilngadīgs).
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu praktiski simulētā vidē, kurā atbilstoši moduļa izvirzītajiem uzdevumiem: 1. Sagatavo klientu aprūpes darbībām, ņemot vērā klienta aprūpes līmeni un aprūpes problēmas, lieto tehniskos palīgīdzekļus atbilstoši klienta funkcionālajiem traucējumiem un individuālajām vajadzībām. 2. Sniedz klientam empātisku, ētisku un psihoemocionālu atbalstu, ievērojot klienta tiesības, konfidencialitāti un drošību. 3. Nodrošina vides pieejamību klientam atbilstoši individuālajām vajadzībām.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Atbalsta sniegšana klientam aprūpes laikā" ir A daļas modulis, kas apgūstams paralēli citiem A daļas moduļiem, pēc tā apguves seko B daļas modulis "Klienta aprūpes process un pašaprūpe" profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs".

MODUĻA "Atbalsta sniegšana klientam aprūpes laikā" SATURS

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		Metodiskais nodrošinājums	
			Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Metodiskie paņēmieni un mācību organizācijas formas	Idejas īstenošanai
1. Spēj: sniegt klientam psihoemocionālu un psihosociālu atbalstu. Zina: klienta tiesības, profesionālās un vispārējās ētikas pamatprincipus, personības attīstības psiholoģiju, vispārējās psiholoģijas un saskarsmes pamatus. Izprot: pozitīvas saskarsmes un ētikas pamatprincipu ievērošanu klienta aprūpes laikā.	1.1. Psihoemocionāla un psihosociāla atbalsta sniegšana klientam. (10% no moduļa kopējā apjoma)	1.1.1. Atbalsta sniegšanas nozīme aprūpes procesa laikā.	Uzskaita profesionālās ētikas principus. Raksturo atbalsta sniegšanas nepieciešamību aprūpes procesā.	Definē profesionālās ētikas principus. Analizē un pamato atbalsta sniegšanas nepieciešamību aprūpes procesā.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupās analizē piedāvāto situāciju, ņemot vērā klienta aprūpes līmeni un aprūpes problēmas, izvēlas piemērotāko informācijas sniegšanas veidu.
		1.1.2. Atbalsta sniegšanas principi aprūpes procesa laikā.	Ievēro atbalsta sniegšanas principus aprūpes procesa laikā.	Piemēro profesionālās ētikas principus un atbalsta sniegšanas principus aprūpes procesa laikā.		
		1.1.3. Klienta tuvinieku un draugu iesaistīšana atbalsta sniegšanā.	Pamato klienta tuvinieku un draugu iesaistīšanu atbalsta sniegšanā.	Pamato klienta tuvinieku un draugu iesaistīšanu atbalsta sniegšanā, ņemot vērā klienta aprūpes līmeni un aprūpes problēmas.	Diskusija.	Izglītojamie skatās videomateriālu par informācijas sniegšanas principiem. Pēc materiāla noskatīšanās pārrunā lietotos principus un to izvēli konkrētiem klientiem.
		1.1.4. Klienta tiesību ievērošana aprūpes procesa laikā.	Izvērtē klienta tiesības aprūpes procesa laikā.	Ar piemēriem ilustrē klienta tiesības aprūpes procesa laikā.	Prezentācija.	Izglītojamie sagatavo prezentāciju par klientu tiesībām un to nozīmi aprūpes procesā.
2. Spēj: sadarboties, ievērojot lietišķās	2.1. Atbalsta sniegšana klientam	2.1.1. Pozitīvas saskarsmes veidošana ar	Pamato pozitīvas saskarsmes	Piemēro profesionālās saskarsmes principus	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupās analizē piedāvāto situāciju, ņemot

saskarsmes normas. Zina: efektīvas komunikācijas priekšnosacījumus, konfliktu risināšanas teorijas un pamatnosacījumus, konfliktu cēloņus un risinājumus. Izprot: efektīvas saskarsmes un sadarbības nozīmīgumu, lietišķās komunikācijas būtību.	un pozitīvas komunikācijas veidošana, ievērojot lietišķās saskarsmes normas. (10% no moduļa kopējā apjoma)	klientu aprūpes procesa laikā.	veidošanas nepieciešamību.	aprūpes nodrošināšanas laikā.		vērā klienta aprūpes līmeni un aprūpes problēmas, izvēlas piemērotāko atbalsta sniegšanas un pozitīvas saskarsmes veidu.
		2.1.2. Pozitīvas komunikācijas veidošana ar klientu aprūpes procesa laikā.	Izprot pozitīvas komunikācijas veidošanu un nepieciešamību.	Piedāvā pozitīvas komunikācijas veidošanas paraugu.	Lomu spēle.	Izglītojamie sagatavo un prezentē lomu spēli par pozitīvas komunikācijas veidošanas ar klientu situāciju. Analizē demonstrēto un izdara secinājumus.
		2.1.3. Lietišķās saskarsmes veidošana ar klienta tuvniekiem, draugiem un aprūpes procesā iesaistītajiem profesionāļiem.	Pamato lietišķās saskarsmes nozīmi klienta aprūpes procesa laikā.	Piemēro lietišķo saskarsmi aprūpes procesa laikā.	Diskusija.	Izglītojamie diskutē par piedāvāto situāciju lietišķās saskarsmes veidošanā. Analizē piedāvāto situāciju, izdara secinājumus un piedāvā iespējamus risinājumu veidus.
3. Spēj: apzināt klienta atbalsta sistēmas, pakalpojumu pēctecības un mijiedarbības nozīmi aprūpes procesā. Zina: sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību, pakalpojumu sniedzēju kompetences, dzīves kvalitātes jēdzienu. Izprot: dzīves kvalitātes jēdziena nozīmi, klientu izglītošanas nozīmi	3.1. Klienta atbalsta sistēmas un to nozīme aprūpes procesa laikā. (10% no moduļa kopējā apjoma)	3.1.1. Sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu pieejamība.	Pamato sociālo un veselības pakalpojumu nepieciešamību un pieejamību.	Raksturo un piemēro sociālo un veselības pakalpojumu pieejamību atbilstoši klienta aprūpes līmenim un veselības stāvoklim.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupās analizē piedāvāto situāciju, ņemot vērā klienta aprūpes līmeni un aprūpes problēmas, izvēlas piemērotāko veselības un sociālo pakalpojumu un atbalsta veidu.
		3.1.2. Dzīves kvalitātes jēdziens.	Uzskaita dzīves kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipus.	Uzskaita, raksturo un pamato dzīves kvalitātes jēdziena pamatprincipus.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupās analizē piedāvāto situāciju, ņemot vērā klienta aprūpes līmeni un aprūpes problēmas, izvēlas piemērotāko situācijas risināšanas veidu, lai saglabātu klienta dzīves kvalitātes līmeni.
			Atpazīst un ievēro dzīves kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipus.	Ievēro dzīves kvalitātes pamatprincipus, nodrošinot klienta aprūpi.		
		3.1.3. Veselības atjaunošana, uzturēšana	Uzskaita veselības atjaunošanas,	Uzskaita, raksturo un pamato veselības	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās veic izpētes darbu par veselības

veselības profilaksē un rehabilitācijā.		un saglabāšana.	uzturēšanas un saglabāšanas pamatprincipus klientiem visās vecuma grupās.	uzturēšanas, atjaunošanas un saglabāšanas pamatprincipus klientiem visās vecuma grupās.		uzturēšanu, atjaunošanu un saglabāšanu, ņemot vērā klienta aprūpes līmeni, aprūpes problēmas un klienta vecumu.
3.2. Klienta izglītošanas principi. (10% no moduļa kopējā apjoma)	3.2.1. Informācijas sniegšanas veidi.		Atpazīst un raksturo dažādus informācijas sniegšanas veidus.	Analizē un salīdzina dažādus informācijas sniegšanas veidus.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupās analizē piedāvāto situāciju, ņemot vērā klienta aprūpes līmeni un aprūpes problēmas, izvēlas piemērotāko informācijas sniegšanas veidu.
			Izvēlas piemērotāko informācijas sniegšanas veidu konkrētam klientam.	Uzskaita dažādus informācijas sniegšanas veidus.		
	3.2.2. Informācijas sniegšanas principi.		Izvēlas piemērotāko informācijas sniegšanas principu konkrētam klientam, ņemot vērā klienta aprūpes līmeni un aprūpes problēmas, pamato izvēli.	Nosauc un raksturo informācijas sniegšanas principus. Ievēro informācijas sniegšanas principus aprūpes procesā.	Pārrunas.	Izglītojamie skatās videomateriālu par informācijas sniegšanas principiem. Pēc materiāla noskatīšanās pārrunā principus un to izvēli konkrētam klientam.
	3.3. Rīcība ārkārtējās un krīzes situācijās. (15% no moduļa kopējā apjoma)	3.3.1. Atbalsta sniegšanas nozīme dažādās krīzes situācijās.	Izvēlas piemērotāko atbalsta sniegšanas veidu klientam konkrētas krīzes situācijas laikā.	Nosauc un raksturo atbalsta sniegšanas nepieciešamību klientam krīzes situācijā.	Situācijas analīze. Diskusija.	Izglītojamie grupās analizē piedāvāto krīzes situāciju. Izglītojamie izvēlas piemērotāko rīcību konkrētas krīzes situācijas risināšanai. Analizē, prezentē un diskutē ar citiem izglītojamajiem.
3.4. Veselības profilakse un rehabilitācija. (10% no moduļa kopējā apjoma)	3.4.1. Veselības aprūpes, profilakses un rehabilitācijas principi.		Atpazīst un raksturo veselības aprūpes, profilakses un rehabilitācijas principus.	Analizē piemērotāko veselības profilakses un rehabilitācijas pakalpojumu, ņemot vērā klienta veselības stāvokli un aprūpes līmeni.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupās analizē piedāvāto situāciju, ņemot vērā klienta aprūpes līmeni un aprūpes problēmas, izvēlas piemērotāko veselības profilakses un rehabilitācijas veidu, lai saglabātu klienta dzīves kvalitātes līmeni.

4. Spēj: novērtēt tehnisko palīgīdzekļu, vides pieejamības, specializētā transporta nozīmi aprūpes procesa nodrošināšanā, iespējamus draudus pakalpojuma sniegšanas laikā. Zina: klientu pārvietošanas tehniskos palīgīdzekļus un inventāra veidus, vides pieejamības nodrošināšanas iespējas, specializētā transporta nodrošināšanas iespējas, specifisko pakalpojumu nodrošināšanas iespējas, veselības profilakses, rehabilitācijas pamatprincipus. Izprot: tehnisko palīgīdzekļu pieejamību, funkcionalitāti un atbilstību klienta individuālajām vajadzībām, kā arī attiecīgo speciālistu piesaistes nepieciešamību.	4.1. Tehnisko palīgīdzekļu veidi, to funkcionalitāte un drošības pasākumi lietošanas laikā. (15% no moduļa kopējā apjoma)	4.1.1. Tehnisko palīgīdzekļu veidi un to piemērošana klientiem ar funkcionāliem traucējumiem.	Atpazīst un raksturo tehnisko palīgīdzekļu veidus.	Izvēlas piemērotāko tehnisko palīgīdzekli klientam ar funkcionāliem traucējumiem atbilstoši klienta individuālajām vajadzībām.	Izpētes darbs.	Izglītojamie analizē piedāvāto populārzinātnisko literatūru, ņemot vērā klienta individuālās vajadzības, izvēlas piemērotāko tehnisko palīgīdzekli un spēj izskaidrot tā lietošanas nepieciešamību.
			Izvēlas piemērotākos tehniskos palīgīdzekļus atbilstoši klienta individuālajām vajadzībām.	Pamato tehnisko palīgīdzekļu lietošanas izvēles lietderību, sasaistot to ar klienta individuālajām vajadzībām.		
		4.1.2. Tehnisko palīgīdzekļu lietošanas drošības noteikumi.	Nosauc un raksturo tehnisko palīgīdzekļu drošas lietošanas pamatprincipus.	Raksturo un pamato tehnisko palīgīdzekļu drošas lietošanas noteikumu ievērošanu.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupās analizē piedāvāto situāciju, ņemot vērā klienta aprūpes līmeni un individuālās vajadzības, izvēlas piemērotāko tehnisko palīgīdzekli, kā arī spēj pamatot tā lietošanas nepieciešamību un izskaidrot drošas lietošanas noteikumus.
			Uzskaita tehnisko palīgīdzekļu drošas lietošanas noteikumu ievērošanu.	Ar piemēriem izskaidro tehnisko palīgīdzekļu drošas lietošanas noteikumus.		
	4.2. Vides pieejamības nodrošināšanas principi. (10% no moduļa kopējā apjoma)	4.2.1. Vides pieejamības noteikumi klientiem ar funkcionāliem traucējumiem.	Raksturo vides pieejamības nodrošināšanas pamatprincipus.	Raksturo un pamato piemērotāko vides pieejamības nodrošināšanas veidu klientam ar funkcionāliem traucējumiem.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupās analizē piedāvāto situāciju, ņemot vērā klienta funkcionālos traucējumus, izvērtē un piedāvā piemērotu vides pieejamības risinājumu.
			Izvēlas piemērotāko risinājumu vides pieejamības nodrošināšanai.	Piedāvā vairākus risinājumus vides pieejamības nodrošināšanai klientiem ar funkcionāliem traucējumiem.		

		4.2.2. Vides dizains un tā nodrošināšana klientiem ar funkcionāliem traucējumiem.	Raksturo vides dizaina nodrošināšanas pamatprincipus.	Raksturo un pamato piemērotākā vides dizaina veidu klientam ar funkcionāliem traucējumiem.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupās analizē piedāvāto situāciju, ņemot vērā klienta funkcionālos traucējumus, izvērtē un piedāvā atbilstošu vides dizaina un tā nodrošināšanas veidu, lai saglabātu klienta dzīves kvalitāti un uzturēšanas nosacījumus.
			Izvēlas piemērotāko vides dizaina nodrošinājumu klientam ar funkcionāliem traucējumiem.	Analizē sakarības starp dažādiem vides dizaina veidiem un izvēlas piemērotāko klientiem ar funkcionāliem traucējumiem.		
5. Spēj: ievērot klienta tiesības, sekojot līdzi aktualitātēm nozares saistošajos normatīvajos aktos, orientēties nozares normatīvajos aktos, kas regulē aprūpes darbu. Zina: cilvēktiesības regulējošos normatīvo aktu principus, personas datu aizsardzības normatīvos aktus, klienta drošības pamatprincipus, darba drošības noteikumus, darba aizsardzības normatīvos aktus, klienta privātuma politiku. Izprot: klienta tiesības un drošību aprūpes laikā, ziņošanas kārtību par atgadījumiem un	5.1. Klienta tiesības un drošība. (10% no moduļa kopējā apjoma)	5.1.1. Klienta tiesības un to nozīme aprūpes procesā.	Definē klienta tiesību principus. Raksturo klientu tiesību nozīmi aprūpes procesa nodrošināšanas laikā. Lieto klienta tiesību principus aprūpes procesā.	Definē klienta tiesību principus. Analizē klienta tiesību nozīmi aprūpes procesā. Sasaista savu profesionālo darbību ar klienta tiesību principiem.	Prezentācija.	Izglītojamie sagatavo prezentāciju par klienta tiesībām un to nozīmi aprūpes procesā.
		5.1.2. Klienta drošība un tās nozīme aprūpes procesa laikā.	Uzskaita klienta drošības principus un to nozīmi aprūpes procesa nodrošināšanas laikā. Ievēro klienta drošības principus aprūpes procesā.	Pamato ar piemēriem klienta drošības principus un to nozīmi aprūpes procesa laikā. Ievēro klienta drošības principus aprūpes procesā.	Diskusija.	Izglītojamie diskutē par nepieciešamību ievērot klienta drošības principus aprūpes procesā.
		5.1.3. Darba drošības noteikumi un to ievērošana aprūpes procesa laikā.	Uzskaita darba drošības noteikumus un to nozīmi aprūpes procesa nodrošināšanas laikā. Ievēro darba drošības principus aprūpes procesā.	Pamato ar piemēriem darba drošības noteikumu ievērošanas principus un to nozīmi aprūpes procesa laikā. Ievēro darba drošības noteikumus aprūpes procesā.	Prezentācija.	Izglītojamie sagatavo prezentāciju par darba drošības noteikumu ievērošanu un to nozīmi aprūpes procesā.

sūdzību izskatīšanas kārtību.						
-------------------------------	--	--	--	--	--	--

Ieteicamie avoti

Apeirons, informācija par vispārpieņemtiem standartiem pieejamas vides un universālā dizaina nodrošināšanā [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams:

<http://www.videspieejamiba.lv/>

Baltiņa Ā. Pilngadīgas personas pašaprūpes, neatkarības un patstāvīgās dzīves prasmju izvērtējuma instruments, prezentācija, 2014 [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams:

www.lps.lv/uploads/docs_module/2015_10_p1.pdf

Būvniecības likums [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=258572>

Dzīves apstākļu normalizēšana personām ar garīga rakstura un citiem funkcionāliem traucējumiem: teorētisks pamatojums un praktiska pieredze. K. Grunevalda red. – Rīga: Velku fonds, 2003.

Eiropas Savienības Sociālā fonda grantu shēmas projekta "Sociālo rehabilitētāju izglītošana Kurzemes reģiona pašvaldībām", Līgums Nr.

2005/7/VPDI/ESF/NVA/04/GS/3.3.4./0001/0015 darbs "Sociālā darba speciālistu rokasgrāmata". – Liepāja, 2007.

Eiropas Savienības fondu darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" 12.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Uzlabot kohēzijas politikas fondu plānošanu, ieviešanu, uzraudzību, kontroli, revīziju un atbalstīt e-kohēziju" Kohēzijas fonda projektā "Horizontālā principa "Vienlīdzīgas iespējas" politikas koordinēšanas funkciju nodrošināšana Labklājības ministrijā (2015.–2018. gads)" (Nr.12.1.1.0/15/TP/003) un ar Latvijas valsts finansiālu atbalstu tapis darbs "Vides pieejamības vadlīnijas publiskām būvēm un telpām un publiskajai ārtelpai" [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: sf.lm.gov.lv/files/vienlīdzigas_iespejas.../pieejamiba_12042018_LM_vadlinijas.pdf

Kaļķis V. Darba vides risku novērtēšanas metodes. – Rīga: Elpa, 2008.

Kaļķis V., Roja Ž. Darba vides riska faktori un strādājošo veselība. – Rīga: Elpa, 2001.

Kozlovs N. Saskarsmes māksla. – Rīga: Jumava, 2008.

Mārtinsone K., Miltuze A. Psiholoģija 1. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2015.

Sarkane M., Zekīte A. Alternatīvās aprūpes rokasgrāmata. – Rīga: Sociālās palīdzības fonds, 2002.

Zemīte E. Sociālā darba pamati. – Rīga: Attīstība, 2003.

Bosher S. D. Talk like a Nurse: Communication Skills Workbook. – [B. v.]: Kaplan Publishing, 2014.

Govindarajan R., Kaur H., Yelam A. Improving Patient Safety. Tools and Strategies for Quality Improvement. – [B. v.]: Productivity Press, 2019.

Mahmud Abdel Ghani R. Health Education in Nursing. – [B. v.]: LAP Lambert Academic Publishing, 2019.

McCabe C., Timmins F. Commucation Skills for Nursing Practice. 2nd Edition. – [B. v.]: Palgrave, 2013.

Ogden J. Health Psychology. 6th Edition. – McGraw-Hill Education/Europe, Middle East & Africa, 2019.

MODUĻA "Atbalsta sniegšana klientam aprūpes laikā" ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLIE LĪDZEKĻI

Nr.p.k.	Materiālie līdzekļi	Daudzums
1.	Tehnoloģiskās iekārtas un darba instrumenti	
1.1.	Dators	1 uz auditoriju
1.2.	Projektors	1 uz auditoriju
1.3.	Mācību video par komunikāciju un informācijas sniegšanu	1 uz kursu
1.4.	Galds	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.5.	Krēsli	Katram izglītojamajam un pedagogam
2.	Materiāli, palīgmateriāli u.tml.	
2.1.	Pierakstu papīrs	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.2.	Pildspalvas	Katram izglītojamajam
2.3.	Krāsainie zīmuli	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.4.	Flomāsteri	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.5.	A3 formāta papīrs	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.6.	Tehniskie palīg līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.7.	Videomateriāli	Atbilstoši moduļa īstenošanai

Uz sākumu

Valsts izglītības
satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

MODUĻA "Klienta dzīves kvalitātes nodrošināšana" APRAKSTS

Uz sākumu

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas iesaistīties klienta dzīves kvalitātes nodrošināšanā, ievērojot klienta intereses atbilstoši klienta vecumam.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Veikt preses izdevumu iegādi, pasūtīšanu vai abonēšanu atbilstoši klienta interesēm, t.sk. e-vidē. 2. Sagatavot vai palīdzēt sagatavot korespondenci un sūtījumu atbilstoši klienta norādījumiem, ievērojot korespondences konfidencialitāti. 3. Nodrošināt klientam sabiedriskās dzīves pasākumu apmeklēšanu, ievērojot klienta drošību un pirms pasākuma noskaidrojot vides pieejamības iespējas. 4. Identificēt klienta intereses, atbalstīt klientu ikdienas aktivitāšu veikšanā un sīkās motorikas attīstīšanā, saglabāšanā un uzturēšanā, informējot klientu par aktivitāšu nepieciešamību un to pieejamību. 5. Veicināt klienta līdzdarbību garīgās, fiziskās un sociālās aprūpes nodrošināšanā, izvērtēt nošķiršanās un izolēšanās riskus un rīkoties saskaņā ar klienta vēlmēm. 6. Noskaidrot klienta apmierinātību ar sniegto pakalpojumu un tā kvalitāti, motivēt klientu izteikt ierosinājumus pakalpojuma uzlabojumiem.
Moduļa ieejas nosacījumi	Iegūta pamatzglītība (pilngadīgs).
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārtu pārbaudījumu, kurā atbilstoši moduļa izvirzītajiem uzdevumiem analizē piedāvāto situāciju: 1. Apraksta klienta dzīves kvalitātes uzturēšanu atbilstoši klienta vecumam un interesēm. 2. Analizē situācijas uzdevumus par asistēšanu klientam sabiedriski aktīva dzīvesveida uzturēšanā, klienta sīkās motorikas attīstībā un uzturēšanā, psihosomatiskās attīstības un sajūtu uzturēšanā atbilstoši klienta vecumam un vispārējam veselības stāvoklim. 3. Izstrādā anketu, lai noskaidrotu klienta apmierinātību ar sniegto pakalpojumu un tā kvalitāti, kā arī uzklasa klienta ieteikumus pakalpojuma uzlabošanai.

Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Klienta dzīves kvalitātes nodrošināšana" ir A daļas modulis, kas apgūstams paralēli citiem A daļas moduļiem, pēc tā apguves seko B daļas modulis "Klienta aprūpes process un pašaprūpe" profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs".
---	--

MODUĻA "Klienta dzīves kvalitātes nodrošināšana" SATURS

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		Metodiskais nodrošinājums	
			Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Metodiskie paņēmieni un mācību organizācijas formas	Idejas īstenošanai
1. Spēj: veikt preses izdevumu iegādi, pasūtīšanu vai abonēšanu atbilstoši klienta interesēm, t.sk. e-vidē. Zina: preses izdevumu abonēšanas veidus, preses veidus, precīzas adreses iegūšanas iespējas, izmantojot e-vidi. Izprot: klienta intereses par preses izdevumiem un to nepieciešamību.	1.1. Klienta dzīves kvalitātes nodrošināšana. (25% no moduļa kopējā apjoma)	1.1.1. Dzīves kvalitāte un tās rādītāji.	Nosauc dzīves kvalitātes rādītājus un skaidro jēdzienu <i>dzīves kvalitāte</i> .	Analizē dzīves kvalitātes rādītājus un skaidro jēdzienu <i>dzīves kvalitāte</i>. Ar vairākiem piemēriem skaidro jēdzienu <i>dzīves kvalitāte</i>.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā informāciju par klienta dzīves kvalitātes nodrošināšanu, analizē klienta dzīves kvalitātes nodrošināšanas iespējas un to ietekmējošos faktorus.
		1.1.2. Klienta līdzestība dzīves kvalitātes nodrošināšanā.	Raksturo klienta līdzestību dzīves kvalitātes nodrošināšanā.	Raksturo un pamato klienta līdzestību dzīves kvalitātes nodrošināšanā, analizē ietekmējošos faktorus.	Jautāšana un atbildēšana.	Pedagogs mutiski uzdod dažādus jautājumus par klienta līdzestību dzīves kvalitātes nodrošināšanā. Izglītojamie atbild uz jautājumiem, pamato un analizē informāciju.
	1.2. Preses izdevumu pasūtīšana klienta interešu saglabāšanai. (15% no moduļa kopējā apjoma)	1.2.1. Preses izdevumu apzināšana atbilstoši klienta interesēm, iegādāšanās vai pasūtīšana.	Veic preses izdevumu apzināšanu atbilstoši klienta interesēm un iegādāšanos.	Veic preses izdevumu apzināšanu un iegādāšanos atbilstoši klienta interesēm, pamato to nepieciešamību.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu analizē un izskaidro preses izdevumu iegādāšanos vai pasūtīšanu atbilstoši klienta interesēm.
			Veic preses izdevumu pasūtīšanu e-vidē.	Veic preses izdevumu pasūtīšanu e-vidē un	Situācijas analīze.	Pedagogs piedāvā situācijas aprakstu par preses izdevumu

				pamato darbības.		pasūtīšanu e-vidē. Izglītojamie piemeklē pareizāko risinājumu pakalpojumu veikšanai.
2. Spēj: sagatavot vai palīdzēt sagatavot korespondenci un sūtījumu atbilstoši klienta norādījumiem, ievērojot korespondences konfidencialitāti. Zina: korespondences vai sūtījuma dokumentu noformēšanu, korespondences vai sūtījumu veidus. Izprot: korespondences konfidencialitāti un korespondences konfidencialitātes ievērošanas nepieciešamību.	2.1. Korespondences sagatavošana un sūtīšana. (10% no moduļa kopējā apjoma)	2.1.1. Korespondences sagatavošana atbilstoši klienta norādījumiem.	Nosauc korespondences veidus un veic tās sagatavošanu.	Analizē korespondences veidus un veic klienta korespondences sagatavošanu atbilstoši norādījumiem.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par dažādiem korespondences veidiem un to sagatavošanas principiem. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē pārējiem, izmanto attēlus, zīmējumus un praktisku vingrinājumu demonstrēšanu.
		2.1.2. Konfidencialitātes ievērošana.	Ar piemēriem ilustrē konfidencialitātes nozīmi klienta korespondences sagatavošanas laikā.	Pamato konfidencialitātes ievērošanas nozīmi klienta korespondences sagatavošanas laikā.	Situācijas analīze.	Izglītojamajiem tiek piedāvāti situāciju apraksti par klientu korespondences sagatavošanu. Izglītojamie analizē situācijas, nosaka problēmas un izvēlas attiecīgo risinājuma veidu.
				Ievēro konfidencialitātes principus klienta korespondences sagatavošanas laikā.		
3. Spēj: nodrošināt klientam sabiedriskās dzīves pasākumu apmeklēšanu, ievērojot klienta drošību un pirms pasākuma noskaidrojot vides pieejamības iespējas. Zina: klienta pārvietošanas tehnisko palīgīdzekļu un	3.1. Sabiedriski aktīva dzīvesveida nodrošināšana. (15% no moduļa kopējā apjoma)	3.1.1. Socializācijas nepieciešamība klientam.	Norāda sabiedriski aktīva dzīvesveida un socializācijas nepieciešamību klienta interešu nodrošināšanā.	Nosauc un izskaidro sabiedriski aktīva dzīvesveida un socializācijas nepieciešamību klienta interešu uzturēšanai.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās izpēta un raksturo klienta socializācijas iespējas un nepieciešamību, pamatojoties uz klienta interesēm.
		3.1.2. Klienta drošības izvērtēšana.	Nodrošina klientam drošības pasākumus	Izvēlas klientam piemērotākos drošības	Prezentācija.	Pēc izpētes prezentē grupas darba rezultātus, pārrunā tos un izdara secinājumus.
					Situācijas analīze.	Izglītojamajiem tiek piedāvāti situāciju apraksti par klientu

inventāra veidus, to lietošanu, ergonomikas principus, drošības pasākumus klienta pārvietošanas laikā, drošas vides pamatprincipus telpā un ārpus tās. Izprot: klienta vajadzību pēc sabiedriskās dzīves un nepieciešamā atbalsta dažādu pasākumu apmeklēšanā, ievērojot drošības pasākumus un sniedzot atbalstu klientam.			sabiedrisko pasākumu apmeklēšanas laikā.	pasākumus sabiedrisko pasākumu apmeklēšanas laikā.		drošības nodrošināšanu sabiedrisko pasākumu apmeklēšanas laikā. Izglītojamie analizē situācijas un izvēlas attiecīgo drošības pasākuma veidu.
		3.1.3. Vides pieejamības un atbilstības izvērtēšana.	Atšķir dažādus vides pieejamības veidus atbilstoši klienta vecumam un veselības stāvoklim.	Salīdzina dažādus vides pieejamības veidus atbilstoši klienta vecumam un veselības stāvoklim.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par vides pieejamību klientiem dažādos vecuma posmos. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
4. Spēj: identificēt klienta intereses, atbalstīt klientu ikdienas aktivitāšu veikšanā un sīkās motorikas attīstīšanā, saglabāšanā un uzturēšanā, informējot klientu par aktivitāšu nepieciešamību un to pieejamību. Zina: ikdienas aktivitāšu nepieciešamību un to pieejamību atbilstoši dažādām vecuma grupām, psihosomatisko attīstību, sajūtu, mākslas terapijas	4.1. Klienta ikdienas intereses un aktivitātes. (15% no moduļa kopējā apjoma)	4.1.1. Ikdienas aktivitātes klientiem dažādos vecuma posmos.	Izvērtē un atšķir ikdienas aktivitātes klientiem dažādos vecuma posmos.	Nodrošina ikdienas aktivitātes klientiem atbilstoši klienta vecuma posmam un interesēm.	Situācijas modelēšana.	Izglītojamie grupās pēc iepriekš dota situācijas apraksta par ikdienas aktivitāšu nodrošināšanu klientiem dažādos vecuma posmos modelē situāciju, prezentē to citiem, kopīgi analizē un izdara secinājumus.
		4.1.2. Sīkās motorikas attīstība un uzturēšana.	Definē sīkās motorikas attīstības un uzturēšanas nepieciešamību atbilstoši klienta vecumam un attīstības posmam.	Lieto sīkās motorikas attīstības un uzturēšanas paņēmienus atbilstoši klienta vecumam un attīstības posmam.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst sīkās motorikas attīstības un uzturēšanas paņēmienus klienta aprūpes nodrošināšanai visos vecuma posmos.
		4.1.3. Sīkās motorikas attīstīšanas, saglabāšanas un uzturēšanas metodes.	Nosauc dažādas metodes sīkās motorikas attīstīšanai,	Lieto sīkās motorikas attīstības, saglabāšanas un uzturēšanas metodes	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst sīkās motorikas attīstības, saglabāšanas un uzturēšanas

veidus, to lietošanu, sīkās motorikas attīstīšanas, saglabāšanas, uzturēšanas metodes. Izprot: iegūtās informācijas par iespējamām aktivitātēm sniegšanas nepieciešamību klientam.			saglabāšanai un uzturēšanai.	atbilstoši klienta vecumam un attīstības posmam.		metodes klienta aprūpes nodrošināšanai visos vecuma posmos atbilstoši klienta funkcionālajām spējām.
		4.1.4. Psihosomatiskās funkcionēšanas un sajūtu uzturēšana.	Nosauc dažādus paņēmienus psihosomatiskās funkcionēšanas un sajūtu uzturēšanai.	Raksturo dažādus paņēmienus psihosomatiskās funkcionēšanas un sajūtu uzturēšanai.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par psihosomatiskās funkcionēšanas un sajūtu uzturēšanas metodēm, izmantojot dažādus informācijas avotus. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē pārējiem, izmanto attēlus, zīmējumus un praktisku vingrinājumu demonstrēšanu.
			Uzskaita un lieto dažādus paņēmienus klienta psihosomatiskās funkcionēšanas un sajūtu uzturēšanai.	Lieto dažādus paņēmienus klienta psihosomatiskās funkcionēšanas un sajūtu uzturēšanai.		
5. Spēj: veicināt klienta līdzdarību garīgās, fiziskās un sociālās aprūpes nodrošināšanā, izvērtēt nošķiršanās un izolēšanās riskus un rīkoties saskaņā ar klienta vēlmēm. Zina: aprūpes psiholoģiju, klienta psihoemocionālos stāvokļus, funkcionālo traucējumu atšķirības dažādos vecuma posmos, funkcionālo traucējumu īpatnības, dzīves kvalitātes rādītājus attiecīgajā vecuma posmā, savstarpējo attiecību	5.1. Klienta līdzdarības veicināšana dzīves kvalitātes uzturēšanā. (10% no moduļa kopējā apjoma)	5.1.1. Nošķiršanās un izolēšanās risku izvērtēšana.	Nosauc dažādus nošķiršanās un izolēšanās risku iemeslus.	Raksturo dažādus nošķiršanās un izolēšanās risku iemeslus.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par klienta nošķiršanās un izolēšanās iemesliem dažādos vecuma posmos. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
		5.1.2. Klienta psihoemocionālā stāvokļa novērtēšana.	Izvērtē un atšķir psihoemocionālā stāvokļa izmaiņas klientiem dažādos vecuma posmos.	Salīdzina dažādus psihoemocionālos stāvokļus un to izmaiņas klientiem dažādos vecuma posmos.	Situācijas analīze.	Izglītojamajiem tiek piedāvāti situāciju apraksti par klientu aprūpes īpatnībām dažādu psihoemocionālo stāvokļu gadījumos dažādos vecuma posmos. Izglītojamie analizē situācijas un izvēlas atbilstošu klienta atbalsta un aprūpes veidu.
		5.1.3. Klienta līdzdarības uzturēšana garīgās, fiziskās un	Nosauc dažādus motivējošus paņēmienus klienta	Apraksta dažādus motivējošus paņēmienus klienta	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par motivējošiem

veidošanas prasmes. Izprot: savstarpējo attiecību nozīmīgumu dažādos vecuma posmos, komunikācijas un attiecību nepieciešamību.		sociālās aprūpes laikā.	līdzdarbības uzturēšanai garīgās, fiziskās un sociālās aprūpes laikā.	līdzdarbības uzturēšanai garīgās, fiziskās un sociālās aprūpes laikā.		paņēmieniem klienta līdzdarbības uzturēšanai garīgās, fiziskās un sociālās aprūpes laikā dažādos vecuma posmos. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli parējām grupām.
6. Spēj: noskaidrot klienta apmierinātību ar sniegto pakalpojumu un tā kvalitāti, motivēt klientu izteikt ierosinājumus pakalpojuma uzlabojumiem.	6.1. Sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtēšana. (10% no moduļa kopējā apjoma)	6.1.1. Verbālā un neverbālā komunikācija.	Definē verbālo un neverbālo komunikāciju saskarsmē ar klientu dialoga veidošanas laikā.	Lieto verbālo un neverbālo komunikāciju saskarsmē ar klientu dialoga veidošanas laikā.	Situācijas modelēšana.	Izglītojamie grupās pēc iepriekš dota situācijas apraksta par komunikāciju un dialoga veidošanu ar klientiem dažādos vecuma posmos modelē situāciju, prezentē to citiem, kopīgi analizē un izdara secinājumus.
Zina: verbālās un neverbālās komunikācijas lietojumu, sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtēšanas metodes. Izprot: iekšējās kārtības noteikumus un darba organizācijas nepieciešamību.		6.1.2. Aptaujas anketas par sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtēšanu izstrāde.	Norāda aptaujas anketu nepieciešamību sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtēšanā, lieto to, lai izvērtētu pakalpojumu.	Patstāvīgi izstrādā aptaujas anketu par sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtēšanu, argumentēti to lieto, lai izvērtētu pakalpojumu.	Praktiskais darbs.	Izglītojamie praktiski veic aptaujas anketu izstrādi konkrētai situācijai par sniegto pakalpojumu novērtēšanu, veidojot tās struktūru un ievērojot izstrādes gaitu, sagatavo intervijas jautājumus.

Ieteicamie avoti

Adaptēt vidi neredzīgiem un vājredzīgiem cilvēkiem [skatīts 2020. gada 11. augustā]. Pieejams: <http://www.socintegra.lv>

Dzīves apstākļu normalizēšana personām ar garīga rakstura un citiem funkcionāliem traucējumiem: teorētisks pamatojums un praktiska pieredze. K. Grunevalda red. – Rīga: Velku fonds, 2003.

Funkcionālo spēju pašnovērtējuma anketa. – Veselības un darbības ekspertīzes ārstu valsts komisija [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <http://www.vdeavk.gov.lv/iesniegums-un-funkcionalo-speju-pasvertejuma-anketa/>

Gütenbrunners K. Rehabilitācija, fizikālā medicīna un dabas dziedniecība. – Rīga: Valters & Rapa, 2008.

Latvijas cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācija "SUSTENTO". Vides pieejamības vadlīnijas publiskām būvēm un telpām un publiskajai ārtelpai. – Rīga: Labklājības ministrija, 2018 [skatīts 2020. gada 11. augustā]. Pieejams: sf.lm.gov.lv/f/files/vienlidzigas_iespejas.../pieejamiba_12042018_LM_vadlinijas.pdf

Ministru kabineta 2011. gada 4. janvāra noteikumi Nr. 9 "Noteikumi par individuālo rehabilitācijas plānu personai ar prognozējamu invaliditāti un personai ar invaliditāti" [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=224135>

Reņģe V. Psiholoģija. Personības psiholoģija. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2000.

Reņģe V. Psiholoģija. Savstarpējo attiecību psiholoģija. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004.

Reņģe V. Sociālā psiholoģija. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2002.

Starptautiskā funkcionēšanas, nespējas un veselības klasifikācija. – Slimību profilakses un kontroles centrs [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <https://spkc.gov.lv/upload/Datu%20bazes/sfk.pdf>

Tirolers G. Rehabilitācija sociālajā vidē Latvijā, cilvēkiem ar funkciju traucējumiem. – Rīga: Velku fonds, 2004.

Functional Independence Measure [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <http://meteor.aihw.gov.au/content/index.phtml/itemId/495857>

MODUĻA "Klienta dzīves kvalitātes nodrošināšana"
ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLIE LĪDZEKĻI

Nr.p.k.	Materiālie līdzekļi	Daudzums
1.	Tehnoloģiskās iekārtas un darba instrumenti	
1.1.	Dators	1 uz auditoriju
1.2.	Projektors	1 uz auditoriju
1.3.	Galds	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.4.	Krēsli	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.5.	Baltā tāfele	1 uz auditoriju
1.6.	Planšete	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.7.	Interaktīvā tāfele	1 uz auditoriju
2.	Materiāli, palīgmateriāli u.tml.	
2.1.	Aprīkojums sīkās motorikas attīstībai	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.2.	A4 papīrs	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.3.	Flomāsteri baltajai tāferei	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.4.	Flomāsteri, krāsainie zīmuļi, krītiņi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.5.	Videomateriāli	Atbilstoši moduļa īstenošanai

Uz sākumu

Valsts izglītības
satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

Uz sākumu

MODUĻA "Klienta aprūpes process un pašaprūpe" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas patstāvīgi nodrošināt aprūpes procesu un veicināt pašaprūpes spējas klientiem.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Izvēlēties un lietot piemērotus aprūpes līdzekļus, tehnisko aprīkojumu, iekārtas un inventāru kvalitatīvas aprūpes veikšanai. 2. Nodrošināt klienta ķermeņa veļas maiņu atbilstoši klienta individuālajām vajadzībām un pašaprūpes līmenim, ievērojot infekciju izplatības kontroles pasākumus infekciozas veļas savākšanas laikā. 3. Veikt klienta gultas klāšanu un gultas veļas maiņu, lietojot atbilstošu tehniku un palīg līdzekļus aizņemtas gultas un neaizņemtas gultas klāšanā. 4. Nodrošināt klienta dzīves aktivitātes, iesaistot klientu aprūpes procesā un dzīves kvalitātes uzturēšanā. 5. Racionāli plānot veicamos darbus atbilstoši veicamo darbu prioritātei.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti programmas A daļas moduļi.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu praktiski simulētā vidē, kurā atbilstoši moduļa izvirzītajiem uzdevumiem: 1. Veic klienta aprūpes un pašaprūpes problēmu apzināšanu visos aprūpes līmeņos atbilstoši klienta veselības stāvoklim. 2. Veic klienta aprūpi, ievērojot higiēnas prasības, demonstrē piemērotu aprūpes līdzekļu un tehniskā aprīkojuma lietojumu klientu aprūpes nodrošināšanā. 3. Veic klientu pārvietošanu un pozicionēšanu, ievērojot ergonomikas pamatprincipus. 4. Veic resursu un laika plānošanu aprūpes procesa nodrošināšanai, ievērojot aprūpes procesa nepārtrauktību, demonstrē aprūpes dokumentācijas aizpildīšanu.

Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Klienta aprūpes process un pašaprūpe" ir pirmais B daļas modulis profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs", pēc tā apguves seko B daļas modulis "Higiēnas procedūru nodrošināšana".
-------------------------------------	--

MODUĻA "Klienta aprūpes process un pašaprūpe" SATURS

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		Metodiskais nodrošinājums	
			Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Metodiskie paņēmieni un mācību organizācijas formas	Idejas īstenošanai
1. Spēj: izvēlēties un lietot piemērotus aprūpes līdzekļus, tehnisko aprīkojumu, iekārtas un inventāru kvalitatīvas aprūpes veikšanai. Zina: aprūpes procesa pamatus, aprūpes procesa principus dažādiem veselības stāvokļiem, aprūpes līmeņus, cilvēka ķermeņa uzbūvi un fizioloģiju, klienta aprūpes būtību un tās posmus, cilvēka, veselības, vides un aprūpes procesa savstarpējo mijiedarbību, aprūpes līdzekļu veidus, lietošanu, informācijas apstrādi aprūpes procesa nodrošināšanā visos tās līmeņos,	1.1. Anatomijas, fizioloģijas un patoloģijas pamati. (5% no kopējā moduļa apjoma)	1.1.1. Orgānu sistēmas un to uzbūve.	Nosauc un vispārīgi apraksta dažādu orgānu sistēmu uzbūvi.	Raksturo orgānu sistēmu uzbūvi.	Tests kontrolei un paškontrolei.	Izglītojamie patstāvīgi sagatavo testu par anatomijas un fizioloģijas pamatiem, piedāvā risināt citiem izglītojamajiem. Izglītojamie risina testu, kurā no vairākām dotajām atbildēm jāizvēlas viena pareizā. Pārbauda viens otra testu un pārrunā kļūdas.
		1.1.2. Organisma funkcijas un to regulācijas mehānismi.	Nosauc organisma funkcijas un to regulācijas mehānismus.	Raksturo ar piemēriem organisma funkcijas un to regulācijas mehānismus.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par organisma funkcijām un to regulācijas mehānismiem, izmantojot zinātniskas izziņas metodes. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē pārējiem, izmantojot attēlus.
		1.1.3. Orgānu sistēmu patoloģiskie stāvokļi.	Nosauc orgānu sistēmu patoloģiskos stāvokļus.	Raksturo orgānu sistēmu patoloģiskos stāvokļus.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par orgānu sistēmu patoloģiskajiem stāvokļiem, izmantojot zinātniskas izziņas metodes. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē pārējiem, izmantojot attēlus.

tehnisko palīg līdzekļu lietošanu un telpu higiēnas ievērošanu. Izprot: aprūpes līdzekļu, tehniskā aprīkojuma, iekārtu ietekmi uz aprūpes procesa kvalitatīvu nodrošināšanu.	1.2. Aprūpes process, tā posmi un galvenie jēdzieni. (5% no kopējā moduļa apjoma)	1.2.1. Aprūpes process un galvenie tā jēdzieni.	Raksturo aprūpes procesu un galvenos ar to saistītos jēdzienus.	Analizē aprūpes procesu un galvenos ar to saistītos jēdzienus.	Grupu darbs.	Izglītojamie grupās, sadarbojoties un izmantojot zinātniskus informācijas avotus, gatavo prezentāciju par aprūpes procesu un galvenajiem ar to saistītajiem jēdzieniem. Prezentē iegūtos rezultātus pārējiem.
		1.2.2. Aprūpes procesa nodrošināšanas posmi.	Nosauc un raksturo aprūpes procesa posmus.	Analizē aprūpes procesa posmus.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par aprūpes procesa posmiem. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
	1.3. Klienta aprūpes līmeņi un to noteikšana. (5% no kopējā moduļa apjoma)	1.3.1. Klienta aprūpes līmeņi.	Atšķir un vispārīgi apraksta klienta aprūpes līmeņus.	Definē un apraksta ar piemēriem klienta aprūpes līmeņus.	Problēmu risināšana.	Pedagogs formulē klienta aprūpes problēmu, izglītojamie iesaistās aprūpes līmeņa noteikšanā. Pamato noteikto aprūpes līmeni, minot piemērus.
		1.3.2. Klienta aprūpes līmeņa noteikšana.	Raksturo klienta aprūpes līmeņa noteikšanas kritērijus.	Analizē un salīdzina klienta aprūpes līmeņus.	Vingrināšanās.	Izglītojamie individuāli un grupās veic atkārtotas darbības, lai pilnveidotu klienta aprūpes līmeņa noteikšanas prasmes.
	1.4. Tehniskais aprīkojums un iekārtas aprūpes procesā. (5% no kopējā moduļa apjoma)	1.4.1. Tehniskais aprīkojums un iekārtas, ko izmanto aprūpes procesa nodrošināšanas laikā.	Nosauc un raksturo tehnisko aprīkojumu un iekārtas, ko izmanto aprūpes procesā.	Nosauc, raksturo un salīdzina tehnisko aprīkojumu un iekārtas, ko izmanto aprūpes procesa laikā.	Mācību video skatīšanās un apspriešana.	Izglītojamie skatās mācību video par tehnisko aprīkojumu un iekārtām, ko var izmantot aprūpes procesā. Pēc video noskatīšanās kopīgi apspriež redzēto.
		1.4.2. Tehniskā aprīkojuma pareiza un	Izmanto tehnisko aprīkojumu aprūpes	Izmanto tehnisko aprīkojumu aprūpes	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie praktiski lieto dažādu tehnisko aprīkojumu

		ergonomiska izmantošana aprūpes procesā.	procesā atbilstoši ergonomikas prasībām.	procesā atbilstoši ergonomikas prasībām. Izvēlas aprīkojumu atbilstoši aprūpes problēmai.		aprūpes darbību veikšanai. Darbā ievēro ergonomikas un drošības principus. Pamato tehniskā aprīkojuma lietojumu.
2. Spēj: nodrošināt klienta ķermeņa veļas maiņu atbilstoši klienta individuālajām vajadzībām un pašaprūpes līmenim, ievērojot infekciju izplatības kontroles pasākumus infekciozas veļas savākšanas laikā.	2.1. Apģērbšanas un noģērbšanas tehnika. (10% no moduļa kopējā apjoma)	2.1.1. Aprūpes darbības klienta apģērbšanas un noģērbšanas laikā atkarībā no aprūpes līmeņa.	Palīdz klientam apģērbties un noģērbties, ņemot vērā aprūpes līmeni un klienta pašaprūpes spējas.	Nodrošina aprūpes darbības, lai palīdzētu klientam apģērbties un noģērbties, ņemot vērā aprūpes līmeni un klienta pašaprūpes spējas. Izskaidro un novērtē veiktās darbības.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Atbilstoši uzdevumam izglītojamie demonstrē aprūpes darbības, lai palīdzētu klientam apģērbties un noģērbties, izskaidro un novērtē veiktās darbības.
Zina: infekciozās veļas dezinfekciju, infekciozās veļas savākšanas specifiku, drošības pasākumus klienta ķermeņa veļas maiņas laikā. Izprot: tīrās un netīrās veļas plūsmas atšķirības sociālās aprūpes institūcijās un mājas aprūpes laikā.	2.2. Veļas plūsma sociālās aprūpes iestādē. (5% no moduļa kopējā apjoma)	2.2.1. Netīrās veļas šķirošana un savākšana.	Šķiro un savāc netīro veļu atbilstoši nosacījumiem.	Šķiro un savāc netīro veļu atbilstoši nosacījumiem, izskaidro un pamato savas darbības.	Jautāšana un atbildēšana.	Pedagogs mutiski uzdod dažādus jautājumus par netīrās veļas savākšanu un šķirošanu. Izglītojamie atbild uz jautājumiem un analizē informāciju.
		2.2.2. Netīrās veļas apstrāde un uzglabāšana.	Veic netīrās veļas apstrādi un uzglabāšanu atbilstoši nosacījumiem.	Apstrādā un uzglabā netīro veļu atbilstoši nosacījumiem. Izskaidro nosacījumus ar piemēriem.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā iegūto informāciju, analizē netīrās veļas apstrādes un uzglabāšanas nosacījumus.
		2.2.3. Tīrās veļas plūsma un tās uzglabāšana.	Nodrošina tīrās veļas plūsmu un uzglabāšanu atbilstoši nosacījumiem.	Nodrošina tīrās veļas plūsmu un uzglabāšanu atbilstoši nosacījumiem, izskaidro un raksturo tos.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā iegūto informāciju, analizē tīrās veļas apstrādes un uzglabāšanas nosacījumus.
3. Spēj: veikt klienta gultas klāšanu un	3.1. Gultas veļas maiņa un gultas	3.1.1. Gultas veļas maiņa un prasības.	Veic gultas veļas maiņu atbilstoši	Veic gultas veļas maiņu atbilstoši	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie individuāli un grupās veic praktiskas

gultas veļas maiņu, lietojot atbilstošu tehniku un palīgīdzekļus aizņemtas gultas un neaizņemtas gultas klāšanā. Zina: klienta privātuma politiku, gultas veļas maiņas tehniku, gultas veļas maiņas secību, gultas klāšanas tehniku, drošības pasākumus klienta gultas veļas maiņas un gultas klāšanas laikā, tīrās un netīrās veļas plūsmu, veļas šķirošanas un uzglabāšanas noteikumus. Izprot: gultas veļas maiņas un gultas klāšanas nozīmi higiēnas un epidemioloģijas nodrošināšanas procesā.	klāšana. (20% no moduļa kopējā apjoma)		nosacījumiem.	nosacījumiem, izskaidro un raksturo tos.		darbības, lai pilnveidotu gultas veļas nomaiņas prasmes, ievēro higiēnas un epidemioloģijas prasības.
		3.1.2. Neaizņemtas gultas klāšanas tehnikas.	Veic neaizņemtas gultas klāšanu atbilstoši nosacījumiem.	Veic neaizņemtas gultas klāšanu atbilstoši nosacījumiem un izskaidro tos.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie individuāli un grupās veic praktiskas darbības, lai pilnveidotu neaizņemtas gultas klāšanas prasmes.
		3.1.3. Aizņemtas gultas klāšanas tehnikas.	Veic aizņemtas gultas klāšanu atbilstoši nosacījumiem.	Veic aizņemtas gultas klāšanu atbilstoši nosacījumiem un izskaidro tos.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie individuāli un grupās veic praktiskas darbības, lai pilnveidotu aizņemtas gultas klāšanas prasmes, ievērojot higiēnas un epidemioloģijas prasības.
4. Spēj: nodrošināt klienta dzīves aktivitātes, iesaistot klientu aprūpes procesā un dzīves kvalitātes uzturēšanā.	4.1. Pašaprūpe un to ietekmējošie faktori.	4.1.1. Pašaprūpe un tās nodrošināšana.	Raksturo pašaprūpi un tās nodrošināšanu.	Ar vairākiem piemēriem izskaidro pašaprūpes būtību un tās nodrošināšanu.	Problēmu risināšana.	Pedagogs formulē problēmu, izglītojamie iesaistās tās risināšanā. Izglītojamie izdomā problēmas risināšanas plānu, to īsteno, izvērtē rezultātu un izdara secinājumus.

Zina: nepieciešamību mudināt klientu saglabāt pašaprūpi un iesaistīties tajā, pašaprūpes un ikdienas aktivitāšu uzturēšanas principus, pašaprūpes veicināšanas procesa posmus, individuālo pašaprūpes un ikdienas aktivitāšu veicināšanas plāna izstrādi. Izprot: sajūtu, uztveres, atmiņas, domāšanas un valodas treniņa nepieciešamību.		4.1.2. Pašaprūpi ietekmējošie faktori.	Nosauc pašaprūpi ietekmējošos faktorus.	Nosauc un analizē pašaprūpi ietekmējošos faktorus.	Lomu spēle.	Pedagogs piedāvā situācijas aprakstu par pašaprūpi dažādu veselības stāvokļu gadījumos dažāda vecuma grupu klientiem. Izglītojamie piedāvāto situāciju attēlo lomās, pēc tam kopīgi apspriež un analizē situācijas.
	4.2. Pašaprūpes veicināšanas process un veselīga dzīvesveida principi.	4.2.1. Pašaprūpes veicināšanas process.	Nosauc pašaprūpes veicināšanas procesa posmus.	Izskaidro pašaprūpes veicināšanas procesa posmus.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību sistēmiski pārrunā pašaprūpes veicināšanas procesa posmus.
	(10% no moduļa kopējā apjoma)	4.2.2. Pašaprūpes saglabāšanas un uzturēšanas principi: sabalansēts uzturs, fiziskās aktivitātes, veselīga ķermeņa masa, brīvība no atkarību izraisošo vielu lietošanas, atpūtas režīms, garīgā veselība.	Uzskaita pašaprūpes un ikdienas aktivitāšu uzturēšanas principus.	Analizē pašaprūpes un ikdienas aktivitāšu principus.	Projekta darbs.	Izglītojamie grupās izstrādā projektu par dažādiem pašaprūpes un ikdienas aktivitāšu uzturēšanas principiem. Projekta rezultātus prezentē pārējiem, kopīgi pārrunā un izdara secinājumus.
	4.3. Individuālais pašaprūpes veicināšanas plāns un tā izstrādāšanas principi.	4.3.1. Individuālais pašaprūpes veicināšanas plāns un tā nozīme.	Skaidro individuālā pašaprūpes veicināšanas plāna nozīmi.	Pamato ar piemēriem individuālā pašaprūpes veicināšanas plāna nozīmi.	Situācijas analīze.	Izglītojamie analizē piedāvāto situāciju par individuālā pašaprūpes plāna izstrādes nozīmi un piedāvā individuālā pašaprūpes plānā iekļaujamās jautājumus.
	(10% no moduļa kopējā apjoma)	4.3.2. Pašaprūpes un ikdienas dzīves aktivitāšu veicināšanas plāna izstrādes principi.	Izstrādā individuālo pašaprūpes un ikdienas aktivitāšu veicināšanas plānu.	Izstrādā un skaidro individuālo pašaprūpes un ikdienas aktivitāšu veicināšanas plānu.	Praktiskais darbs.	Izglītojamie apgūst prasmes izstrādāt individuālo pašaprūpes un ikdienas aktivitāšu veicināšanas plānu, ņemot vērā indivīda vajadzības. Analizē pašaprūpi ietekmējošos faktorus un

						pašaprūpes veicināšanas plāna nozīmi.
5. Spēj: racionāli plānot veicamos darbus atbilstoši veicamo darbu prioritātei. Zina: stresa veidu definīcijas, izdegšanas sindroma izpausmes un tā mazināšanas iespējas, resursu un laika plānošanas paņēmienus. Izprot: nepieciešamību efektīvas aprūpes nodrošināšanā racionāli plānot veicamās darbības, aprīkojumu un laiku manipulācijas izpildei.	5.1. Resursu un laika plānošana aprūpes procesa nodrošināšanai. (10% no moduļa kopējā apjoma)	5.1.1. Resursu plānošana un tās nozīme aprūpes procesa nepārtrauktības nodrošināšanā.	Vispārīgi izskaidro resursu plānošanu un tās nozīmi aprūpes procesā.	Detalizēti izskaidro resursu plānošanu un tās nozīmi aprūpes procesā.	Problēmu risināšana.	Pedagogs formulē problēmu, izglītojamie iesaistās tās risināšanā. Izglītojamie izdomā problēmas risināšanas plānu, to īsteno, izvērtē rezultātu un izdara secinājumus.
		5.1.2. Laika plānošana un tās nozīme aprūpes procesa nodrošināšanā.	Veic resursu plānošanu atbilstoši norādītajiem parametriem.	Veic resursu plānošanu atbilstoši veicamajām aprūpes darbībām.	Vingrināšanās.	Pedagogs piedāvā izglītojamajiem veikt atkārtotas darbības, lai pilnveidotu laika plānošanas prasmes.
	5.2. Aprūpes dokumentācija un tās nozīme. (5% no moduļa kopējā apjoma)	5.2.1. Aprūpes dokumentācijas nozīme.	Izskaidro aprūpes dokumentācijas nozīmi aprūpes procesa nepārtrauktības nodrošināšanai.	Izskaidro un pamato aprūpes dokumentācijas nozīmi aprūpes procesa nepārtrauktības nodrošināšanai.	Vingrināšanās. Jautāšana un atbildēšana.	Izglītojamie cits citam mutiski uzdod dažādus jautājumus par dokumentācijas nozīmi aprūpes procesā un atbild uz jautājumiem, pamato un analizē informāciju.
		5.2.2. Aprūpes dokumentācijas aizpildīšanas principi.	Nosauc aprūpes dokumentācijas aizpildīšanas principus. Veic dokumentācijas aizpildīšanu atbilstoši norādītajiem parametriem.	Nosauc un izskaidro aprūpes dokumentācijas aizpildīšanas principus. Patstāvīgi veic dokumentācijas aizpildīšanu atbilstoši prasībām.	Individuāls praktiskais darbs.	Izglītojamie individuāli veic dažādus praktiskos uzdevumus saistībā ar aprūpes dokumentācijas aizpildīšanu.

Ieteicamie avoti

- Aberberga-Augškalne L., Koroļova O. Fizioloģija ārstiem. – Rīga: Medicīnas apgāds, 2015.
- Ankrava J., Kurtiņa K. Pacientu aprūpes standartu lietošana ārstniecības personu izglītībā un praksē. – Rīga: Latvijas Universitātes Rīgas Medicīnas koledža un Latvijas Ārstu biedrība, 2010. Mācību materiāls tapis Eiropas Sociālā fonda darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.3.2.3. aktivitātes "Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla kompetences, prasmju un iemaņu līmeņa paaugstināšana" projektā "Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla tālākizglītība nozares ilgtspējīgai attīstībai".
- Apinis P. Cilvēks, anatomija, fizioloģijas pamati. – Rīga: Nacionālais medicīnas apgāds, 1998.
- Eiropas Savienības Sociālā fonda grantu shēmas projekta "Sociālo rehabilitētāju izglītošana Kurzemes reģiona pašvaldībām", Līguma Nr. 2005/7/VPDI/ESF/NVA/04/GS/3.3.4./0001/0015 grāmata "Sociālā darba speciālistu rokasgrāmata". – Liepāja, 2007.
- Eglīte K. Anatomija. Asinsrites sistēma. Iekšējie orgāni. Nervu sistēma. Sensorā sistēma. – Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2015.
- Eglīte K. Anatomija. Skelets un muskuļi. – Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2015.
- Leja J. Patoloģiskās fizioloģijas atvērtās shēmas. – Rīga: RSU, 2015.
- Ministru kabineta 2009. gada 20. janvāra noteikumi Nr. 60 "Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēs" [skatīts 2020. gada 3. augustā]. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/187621-noteikumi-par-obligatajam-prasibam-arstniecibas-iestadem-un-to-strukturvienibam>
- Pārkers S. Cilvēka ķermenis. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2016.
- Šiliņa M., Dāboliņa D. Ievads aprūpē. – Rīga: Latvijas pēcdiploma apmācības specializācijas un kvalifikācijas celšanas institūts, 1998.
- Šmite D. Pacienta pozicionēšanas medicīniskā tehnoloģija. Izvērsti medicīniskās tehnoloģijas metodes apraksts [skatīts 2020. gada 24. jūlijā]. Pieejams: <https://www.zva.gov.lv/zvais/mtdb/30-rehabilitacijas-mediciniskie-pakalpojumi/347-pielikumi-izverstie-mediciniskas-tehnologijas-metodes-apraksti-un-citi-materiali/pacienta-pozicionanas-medicnisk-tehnoloija>
- Valtneris A. Cilvēka fizioloģija. Rokasgrāmata. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2002.
- Annamma J., Rekha R., Tarachand J. S. Clinical nursing procedures: the art of nursing practice. – New Delhi: Jaypee Brothers Medical Publishers, 2007.
- Wayne G. Nursing Theories. – Nurseslabs, 2019 [skatīts 2020. gada 24. jūlijā]. Pieejams: <https://nurseslabs.com/nursing-theories/>

**MODUĻA "Klienta aprūpes process un pašaprūpe"
ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLIE LĪDZEKĻI**

Nr.p.k.	Materiālie līdzekļi	Daudzums
1.	Tehnoloģiskās iekārtas un darba instrumenti	
1.1.	Dators	1 uz auditoriju
1.2.	Projektors	1 uz auditoriju
1.3.	Galds	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.4.	Krēsli	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.5.	Baltā tāfele	1 uz auditoriju
1.6.	Krāsaini marķieri baltajai tāfelei	1 iepakojums
1.7.	Manekens	1 uz grupu
1.8.	Klienta gulta	1 uz grupu
1.9.	Klienta pārvietošanas līdzekļi, dažāda veida	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.10.	Klienta pozicionēšanas materiāli, dažāda veida	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.11.	Ratiņkrēsls	1 uz grupu
1.12.	Rollators	1 uz grupu
1.13.	Spieķis	1 uz grupu
1.14.	Kvadripols	1 uz grupu
1.15.	Klientu barošanas galds	1 uz grupu
1.16.	Pretslīdēšanas zoles apaviem	1 pāris uz grupu
1.17.	Rotējams paliktnis sēdēšanai	1 uz grupu
1.18.	Zēķu uzvilcējs	1 uz grupu
1.19.	Rotējams pēdu paliktnis	1 uz grupu
1.20.	Siksna pacientu pārvietošanai	1 uz grupu
1.21.	Spilvens ratiņkrēslam	1 uz grupu
1.22.	Staigāšanas rāmis	1 uz grupu
1.23.	Klientu pacelājs	1 uz grupu
1.24.	Vertikalizators	1 uz grupu
1.25.	Slīddēlis	1 uz grupu
1.26.	Slīdpalags	1 uz grupu
1.27.	Klienta trauku komplekts	1 uz grupu
1.28.	Šķidruma trauks	1 uz grupu

2.	Materiāli, palīgmateriāli u.tml.	
2.1.	Dezinfekcijas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.2.	Higiēnas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.3.	Cimdi, priekšauti, brilles, maskas, cepurīte	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.4.	Mazgāšanas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.5.	Klienta veļas savākšanas aprīkojums	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.6.	Vienreizlietojamie autiņi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.7.	Gultas veļas komplekts	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.8.	Aprūpes dokumentācija	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.9.	A4 papīrs	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.10.	Pildspalvas	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.11.	Klienta apģērba komplekts	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.12.	Klienta gultas piederumi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.13.	Klienta personīgās higiēnas piederumi	Atbilstoši moduļa īstenošanai

Uz sākumu

Valsts izglītības
satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

MODUĻA "Higiēnas procedūru nodrošināšana" APRAKSTS

Uz sākumu

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas patstāvīgi nodrošināt klientam nepieciešamās higiēnas procedūras atbilstoši klienta aprūpes vajadzībām un aprūpes līmenim, ievērojot klienta drošības principus.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Novērtēt klienta līdzdarbošanās spējas mazgāšanās procesā un veikt klienta mazgāšanu, ievērojot klienta individuālās vajadzības un klienta drošību. 2. Veikt klienta mutes dobuma kopšanu, lietojot mutes dobuma kopšanas līdzekļus, veikt klienta zobu un zobu protēžu tīrīšanu, lietojot atbilstošus līdzekļus. 3. Veikt klienta sejas (acu, ausu un deguna) ikdienas kopšanu, lietojot atbilstošus higiēnas un kosmētiskos līdzekļus, kā arī izrakstītos medikamentus, klienta sejas apmatojuma kopšanu, lietojot nepieciešamos instrumentus un materiālus atbilstoši darba aizsardzības prasībām. 4. Veikt galvas ādas kopšanu un matu mazgāšanu atbilstoši klienta veselības stāvoklim un sadarbošanās spējām, lietojot matu mazgāšanas līdzekļus, un veidot klienta ikdienas matu sakārtojumu, lietojot atbilstošu aprīkojumu un kosmētiskos līdzekļus. 5. Novērtēt klienta līdzdarbību mazgāšanas procesā, izvēlēties mazgāšanas veidu atbilstoši klienta veselības stāvoklim un sadarbošanās spējām, ievērojot klienta individuālās vajadzības, ādas īpatnības un klienta drošību mazgāšanas procesa laikā. 6. Lietot masāžas tehnikas pamatelementus klienta asinsrites uzlabošanai higiēnas procedūru veikšanas laikā, novērtējot klienta veselības stāvokli pirms un pēc masāžas pamatelementu lietošanas. 7. Veikt klienta roku ādas un roku nagu kopšanu, veikt klienta kāju un nagu kopšanu, lietojot atbilstošus ārstniecības un kosmētiskos līdzekļus roku un roku nagu kopšanai, novērtēt roku nagu un kāju nagu patoloģiskos stāvokļus. 8. Veikt klienta starpenes aprūpi, lietojot aprīkojumu un tehniskos palīg līdzekļus atbilstoši klienta aprūpes līmenim, ievērojot intimitāti un saglabājot klienta komfortu.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūstams pēc B daļas moduļa "Klienta aprūpes process un pašaprūpe" profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs".

Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā atbilstoši moduļa izvirzītajiem uzdevumiem: 1. Identificē klienta individuālās vajadzības higiēnas procedūru veikšanai. 2. Demonstrē klientam veicamās ikdienas higiēnas procedūras, ievērojot higiēnas prasības, lietojot atbilstošus līdzekļus, inventāru un tehniskos palīg līdzekļus, nodrošinot klientam intimitāti un komfortu un ievērojot klienta drošības principus. 3. Lieto masāžas tehnikas pamatelementus higiēnas procedūru nodrošināšanas laikā, uzlabojot klienta ādas apasiņošanu, un novērtē klienta līdzdarbošanās spējas.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Higiēnas procedūru nodrošināšana" ir B daļas modulis profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs", pēc tā apguves seko B daļas modulis "Klienta vispārējā veselības stāvokļa un vitālo rādītāju novērtēšana".

MODUĻA "Higiēnas procedūru nodrošināšana" SATURS

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		Metodiskais nodrošinājums	
			Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Metodiskie paņēmieni un mācību organizācijas formas	Idejas īstenošanai
1. Spēj: novērtēt klienta līdzdarbošanās spējas mazgāšanās procesā, veikt klienta mazgāšanu, ievērojot klienta individuālās vajadzības un klienta drošību. Zina: higiēnas prasības, klienta mazgāšanas aprīkojuma sagatavošanu un lietošanu, ievērojot drošības pasākumus, atbilstoši klienta individuālajam aprūpes plānam; ķermeņa ārējos parazītus un to iznīdēšanas pasākumus; klienta pašaprūpes spēju noteikšanu, atbalsta sniegšanu klientiem pašaprūpes traucējumu gadījumos (jaundzimušajiem, zīdaiņiem, bērniem, pieaugušajiem, geriatriskiem klientiem); higiēnas līdzekļu veidus un	1.1. Klienta līdzdarbošanās spēju un individuālo vajadzību novērtēšana. (10% no moduļa kopējā apjoma)	1.1.1. Klienta aprūpes līmenis un individuālās vajadzības.	Atpazīst klienta individuālās vajadzības saistībā ar noteikto aprūpes līmeni.	Identificē klienta individuālās vajadzības un pamato tās atbilstoši klienta aprūpes līmenim.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā klienta individuālās vajadzības saistībā ar noteikto aprūpes līmeni un izdara secinājumus.
		1.1.2. Klienta pašaprūpes spējas un to novērtēšana.	Identificē klienta pašaprūpes spējas.	Novērtē un izskaidro klienta pašaprūpes un līdzdarbošanās spējas aprūpes procesa nodrošināšanas laikā.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupās analizē situācijas par klienta pašaprūpes ierobežojumiem. Kopīgi apspriež un izdara secinājumus par klienta līdzdarbošanās spējām.
	1.2. Āda, tās uzbūve, funkcijas, ādas bojājumi, slimības un klientu higiēnas īpatnības. (10% no moduļa kopējā apjoma)	1.2.1. Āda, tās uzbūve un funkcijas.	Novērtē ādu, tās uzbūvi un nosauc funkcijas.	Raksturo ādu, izskaidro tās uzbūvi, nosauc un izskaidro ādas funkcijas.	Diskusija.	Izglītojamie cits citam mutiski uzdod jautājumus par ādas uzbūvi un tās funkcijām, atbild uz jautājumiem, pamato un analizē informāciju.
		1.2.2. Ādas bojājumi un slimības.	Novērtē ādas bojājumus un raksturo biežākās ādas slimības.	Izskaidro ādas bojājumus, biežākās ādas slimības, to cēloņus un simptomus.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā un analizē informāciju par ādas

lietojumu. Izprot: klienta mazgāšanas nozīmi un higiēnas prasību ievērošanu, klienta ķermeņa higiēnu, ādas veseluma profilaksi, klienta aprūpes būtību pašaprūpes traucējumu gadījumā.						bojājumiem, ādas slimībām, to cēloņiem un simptomiem.
		1.2.3. Klientu higiēnas īpatnības dažādu ādas slimību un bojājumu gadījumos.	Izvērtē klientu higiēnas īpatnības dažādu ādas slimību un bojājumu gadījumos.	Raksturo klientu higiēnas īpatnības ādas slimību un ādas bojājumu gadījumos.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupās analizē situācijas par atbilstošām higiēnas procedūrām klientiem ar ādas slimībām vai ādas bojājumiem. Kopīgi apspriež un izdara secinājumus.
		1.2.4. Klienta mazgāšanas īpatnības visās vecuma grupās.	Mazgā visu vecuma grupu klientus.	Mazgā visu vecuma grupu klientus, ievērojot klientu individuālās vajadzības.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst klientu mazgāšanas praktiskās iemaņas, izvēloties piemērotāko veidu atbilstoši klienta vecumam un individuālajām vajadzībām.
			Ievēro atšķirības klientu mazgāšanas laikā, kas saistītas ar klientu vecumu un individuālajām vajadzībām.	Lieto atbilstošāko klienta mazgāšanas veidu, pamatojoties uz klienta vecumu un individuālajām vajadzībām.		
	1.3. Higiēna un higiēnas veidi. (5% no moduļa kopējā apjoma)	1.3.1. Higiēna.	Definē jēdzienu <i>higiēna</i> .	Raksturo jēdzienu <i>higiēna</i> un ilustrē ar piemēriem.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā jēdziena <i>higiēna</i> būtību.
		1.3.2. Higiēnas veidi.	Atšķir un izskaidro dažādus higiēnas veidus.	Atšķir, izskaidro un analizē dažādus higiēnas veidus.	Jautāšana un atbildēšana.	Izglītojamie mutiski cits citam uzdod jautājumus par dažādiem higiēnas veidiem, atbild uz jautājumiem, pamato un analizē informāciju.
	1.4. Higiēnas prasības un to	1.4.1. Higiēnas prasības.	Izskaidro higiēnas prasības, to būtību.	Izskaidro higiēnas prasības un to būtību.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats

	nodrošināšana, ievērojot klienta drošības. (5% no moduļa kopējā apjoma)			Pamato prasības ar piemēriem.		par higiēnas prasībām un to nodrošināšanu, ievērojot klienta drošību. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
		1.4.2. Higiēnas prasību nodrošināšana aprūpes procesā.	Uzskaita aprūpes darbības saistībā ar higiēnas prasībām.	Pamato un analizē aprūpes darbības saistībā ar higiēnas prasībām.	Problēmu risināšana.	Pedagogs formulē problēmu saistībā ar higiēnas prasību ievērošanu aprūpes procesā, izglītojamie iesaistās tās risināšanā. Izglītojamie izdomā problēmas risināšanas plānu, to īsteno, izvērtē rezultātu un izdara secinājumus.
			Nodrošina higiēnas prasības aprūpes procesā, lieto higiēnas un kosmētiskos līdzekļus.	Nodrošina piemērotākās higiēnas prasības aprūpes procesā, izvēloties nepieciešamos higiēnas un kosmētiskos līdzekļus.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst praktiskās iemaņas klienta ikdienas higiēnas prasību nodrošināšanai, izvēloties nepieciešamos higiēnas un kosmētiskos līdzekļus, kā arī nodrošinot vides tīrības prasības un infekciju kontroles pasākumus.
2. Spēj: veikt klienta mutes dobuma kopšanu, lietojot mutes dobuma kopšanas līdzekļus, veikt klienta zobu un zobu protēžu tīrīšanu, lietojot atbilstošus līdzekļus. Zina: mutes dobuma uzbūvi un funkcijas, iespējamās patoloģijas un biežāko slimību pazīmes, zobu tīrīšanas līdzekļus, to	2.1. Mutes dobums, tā slimības un pacientu higiēnas īpatnības. (5% no moduļa kopējā apjoma)	2.1.1. Mutes dobums, tā uzbūve un funkcijas.	Raksturo mutes dobuma uzbūvi un funkcijas.	Raksturo mutes dobuma uzbūvi un izskaidro funkcijas.	Prāta vētra.	Pedagogs uzdod jautājumus par mutes dobumu un tā funkcijām. Izglītojamie izsaka iespējamās atbildes, klausās un papildina viens otru.
		2.1.2. Mutes dobuma slimības un klientu aprūpes īpatnības mutes dobuma slimību gadījumos.	Definē mutes dobuma slimības un raksturo klientu higiēnas īpatnības mutes dobuma slimību	Izskaidro mutes dobuma slimības, to cēloņus un simptomus. Pamato klientu higiēnas īpatnības	Problēmu risināšana.	Pedagogs formulē problēmu, kas saistīta ar mutes dobuma saslimšanām un higiēnas īpatnībām. Izglītojamie iesaistās tās risināšanā.

lietošanu, zobu protēžu kopšanas līdzekļus, mutes dobuma un zobu protēžu kopšanas tehniku, higiēnas preču veidus un mazgāšanas līdzekļus mutes dobuma kopšanai, mutes dobuma kopšanas pamatprincipus (t.sk. bezsamaņā esošam klientam). Izprot: higiēnas un infekcijas riska mazināšanas nozīmi mutes dobuma, zobu un zobu protēžu kopšanā.			gadījumos.	mates dobuma slimību gadījumos, minot piemērus.		Izglītojamie izdomā problēmas risināšanas plānu, to īsteno un izdara secinājumus.
	2.2. Mutes dobuma kopšana un zobu tīrīšana. (5% no moduļa kopējā apjoma)	2.2.1. Mutes dobuma kopšana un zobu tīrīšanas tehnika.	Veic mates dobuma higiēnu, lietojot nepieciešamo aprīkojumu un higiēnas līdzekļus mutes dobuma kopšanai un zobu tīrīšanai.	Veic mates dobuma higiēnu, patstāvīgi izvēlas nepieciešamo aprīkojumu un higiēnas līdzekļus mutes dobuma kopšanai un zobu tīrīšanai.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst prasmes izvēlēties nepieciešamo aprīkojumu, līdzekļus un veikt mates dobuma higiēnu. Izglītojamie veic zobu tīrīšanu atbilstoši teknikai.
	2.3. Mutes dobuma kopšana un zobu protēžu tīrīšana. (5% no moduļa kopējā apjoma)	2.3.1. Mutes dobuma kopšana un zobu protēžu tīrīšanas tehnika.	Veic mates dobuma higiēnu, lietojot nepieciešamo aprīkojumu un higiēnas līdzekļus mutes dobuma kopšanai un zobu protēžu tīrīšanai.	Veic mates dobuma higiēnu, patstāvīgi izvēlas nepieciešamo aprīkojumu un higiēnas līdzekļus mutes dobuma kopšanai un zobu protēžu tīrīšanai.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst prasmes izvēlēties nepieciešamo aprīkojumu, līdzekļus un veikt mates dobuma higiēnu. Izglītojamie veic zobu protēžu tīrīšanu atbilstoši teknikai.
3. Spēj: veikt klienta sejas (acu, ausu un deguna) ikdienas kopšanu, lietojot atbilstošus higiēnas un kosmētiskos līdzekļus, kā arī izrakstītos medikamentus, klienta sejas apmatojuma kopšanu, lietojot nepieciešamos instrumentus un materiālus atbilstoši darba aizsardzības prasībām. Zina: ādas uzbūvi, acu, ausu un deguna uzbūvi, funkcijas, ādas tipus,	3.1. Sejas (acu, ausu un deguna dobums) slimības un higiēnas nodrošināšanas īpatnības klientiem. (5% no moduļa kopējā apjoma)	3.1.1. Acu, ausu un deguna dobuma uzbūve un funkcijas.	Nosauc acu, ausu un deguna dobuma uzbūvi un funkcijas.	Raksturo acu, ausu un deguna dobuma uzbūvi un izskaidro to funkcijas ar vairākiem piemēriem.	Jautāšana un atbildēšana.	Izglītojamie mutiski cits citam uzdod dažādus jautājumus par acu, ausu un deguna dobuma uzbūvi un funkcijām, atbild uz jautājumiem, pamato un analizē informāciju.
		3.1.2. Acu, ausu un deguna dobuma slimības.	Uzskaita acu, ausu un deguna dobuma slimības.	Nosauc acu, ausu un deguna dobuma slimības, to cēloņus un simptomus.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par acu, ausu un deguna dobuma slimībām, to cēloņiem un simptomiem. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē pārējiem.

biežākās ādas patoloģijas, acu, ausu un deguna biežākās patoloģijas, higiēnas līdzekļu veidus un lietošanu sejas apmatojuma kopšanai, kosmētiskos un parfimērijas līdzekļus sejas apmatojuma kopšanai. Izprot: ādas kopšanas nepieciešamību, kosmētisko līdzekļu veidus un lietošanu, sejas (acu, ausu un deguna) kopšanas tehniku, medikamentu lietošanas veidus sejas un galvas kopšanai, sejas apmatojuma kopšanas nozīmi atbilstoši sejas apmatojuma kopšanas teknikai, lietojot sejas apmatojuma kopšanas, kosmētiskos un parfimērijas līdzekļus.		3.1.3. Izrakstīto medikamentu ievadīšana (atbilstoši ārstniecības personas norādījumiem).	Raksturo acu, ausu un deguna dobuma medikamentu ievadīšanas nepieciešamību.	Lieto atbilstošu medikamentu ievadīšanas veidu.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst prasmes izvēlēties nepieciešamo aprīkojumu un veikt medikamentu ievadīšanu (acīs, ausīs vai deguna dobumā) atbilstoši ārstniecības personas norādījumiem. Izglītojamie veic medikamentu ievadīšanu atbilstoši teknikai.
		3.1.4. Acu, ausu un deguna dobuma higiēnas īpatnības.	Uzskaita acu, ausu un deguna dobuma aprūpes un higiēnas nodrošināšanas īpatnības.	Raksturo klienta acu, ausu un deguna dobuma higiēnas nodrošināšanas īpatnības.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par acu, ausu un deguna dobuma higiēnas īpatnībām, izmantojot zinātniskas izziņas metodes.
			Demonstrē acu, ausu un deguna dobuma higiēnas procedūras.	Lieto atbilstošas tehnikas klienta acu, ausu un deguna dobuma higiēnas procedūru nodrošināšanai un pamato to izvēli.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst prasmes izvēlēties nepieciešamo aprīkojumu, līdzekļus un veikt acu, ausu un deguna dobuma higiēnu. Izglītojamie veic klienta aprūpi atbilstoši teknikai.
	3.2. Sejas apmatojuma higiēnas nodrošināšanas īpatnības klientiem. (5% no moduļa kopējā apjoma)	3.2.1. Sejas apmatojuma kopšanas nepieciešamība un tehnika.	Definē sejas apmatojuma kopšanas nepieciešamību.	Raksturo klienta sejas apmatojuma kopšanas īpatnības.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par sejas apmatojuma higiēnas īpatnībām, izmantojot zinātniskas izziņas metodes.
			Nodrošina klientam sejas apmatojuma kopšanas procedūras.	Lieto atbilstošu tehniku klienta sejas apmatojuma kopšanā un pamato tehnikas izvēli.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst prasmes izvēlēties nepieciešamo aprīkojumu, līdzekļus un veikt sejas apmatojuma higiēnu. Izglītojamie veic klienta aprūpi atbilstoši teknikai.

4. Spēj: veikt galvas ādas kopšanu un matu mazgāšanu atbilstoši klienta veselības stāvoklim un sadarbšanās spējām, lietojot matu mazgāšanas līdzekļus, un veidot klienta ikdienas matu sakārtojumu, lietojot atbilstošu aprīkojumu un kosmētiskos līdzekļus. Zina: matu un galvas ādas biežākās slimības, matu mazgāšanas veidus un tehniku, nepieciešamo aprīkojumu (atbilstoši matu mazgāšanas veidam), kosmētiskos līdzekļus matu mazgāšanai, ārstnieciskos līdzekļus galvas ādas un matu kopšanai; pedikulozes pazīmes, matu uzbūvi, struktūru un patoloģijas, matu un galvas ādas biežākās slimības, aprīkojumu matu sakārtošanai, matu sakārtošanas tehniku. Izprot: galvas ādas kopšanas un matu mazgāšanas nepieciešamību, ievērojot drošības pasākumus un lietojot alternatīvus līdzekļus klienta aprūpes laikā, matu kopšanas un kosmētikas līdzekļus matu sakārtošanai, aprīkojumu	4.1. Galvas ādas un matu higiēnas nodrošināšana klientiem. (5% no moduļa kopējā apjoma)	4.1.1. Galvas ādas un matu biežākās slimības.	Uzskaita galvas ādas un matu biežākās slimības.	Nosauc galvas ādas un matu slimības, to cēloņus un simptomus.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par galvas ādas un matu biežākajām slimībām, to cēloņiem un simptomiem. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē pārējiem.
	4.2. Mati, to kopšana un aprīkojums. (5% no moduļa kopējā apjoma)	4.2.1. Mati, to uzbūve un funkcijas.	Raksturo galvas ādas un matu uzbūvi un funkcijas.	Raksturo matu uzbūvi un izskaidro to funkcijas.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par matu uzbūvi un funkcijām. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
		4.2.2. Nepieciešamais aprīkojums (atbilstoši matu mazgāšanas veidam) un kosmētiskie līdzekļi matu mazgāšanai, ārstnieciskie līdzekļi galvas ādas un matu kopšanai.	Uzskaita nepieciešamo aprīkojumu, kosmētiskos un ārstnieciskos līdzekļus galvas ādas un matu kopšanai atbilstoši matu mazgāšanas veidam.	Lieto nepieciešamo aprīkojumu, kosmētiskos līdzekļus un ārstnieciskos līdzekļus galvas ādas un matu kopšanai atbilstoši matu mazgāšanas veidam un pamato to izvēli.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par nepieciešamo aprīkojumu, kosmētiskajiem un ārstnieciskajiem līdzekļiem galvas ādas un matu kopšanai atbilstoši klienta matu mazgāšanas veidam. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
		4.2.3. Galvas ādas un matu kopšana un izmantojamais aprīkojums.	Uzskaita galvas ādas un matu aprūpes un higiēnas nodrošināšanas īpatnības.	Raksturo klienta galvas ādas un matu higiēnas nodrošināšanas īpatnības.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par galvas ādas un matu higiēnas īpatnībām, izmantojot zinātniskas izziņas metodes.
			Izvēlas klienta matu mazgāšanas procedūras atbilstoši klienta pašaprūpes	Lieto piemērotu klienta matu mazgāšanas tehniku atbilstoši klienta pašaprūpes	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst prasmes izvēlēties nepieciešamo aprīkojumu, līdzekļus un veikt galvas ādas un matu

matu sakārtošanai.			spējām.	spējām, pamato izvēli.		higiēnu. Izglītojamie veic klienta aprūpi atbilstoši tehnikai.
			Izvēlas atbilstošus kosmētiskos līdzekļus klienta matu mazgāšanai.	Lieto atbilstošus kosmētiskos līdzekļus klienta matu mazgāšanas laikā.		
		4.2.4. Matu sakārtojuma veidošana.	Definē matu sakārtojuma veidošanas nepieciešamību.	Raksturo un pamato matu sakārtojuma veidošanas nepieciešamību.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst prasmes izvēlēties nepieciešamo aprīkojumu, kopšanas un kosmētiskos līdzekļus matu sakārtojuma veidošanai. Izglītojamie veido matu sakārtojumu atbilstoši tehnikai.
			Izvēlas klienta matu sakārtošanu atbilstoši klienta pašaprūpes spējām.	Lieto atbilstošu klienta matu sakārtošanas tehniku atbilstoši klienta pašaprūpes spējām un pamato izvēli.		
		Izvēlas atbilstošus kosmētiskos līdzekļus matu sakārtojuma vaidošanai.	Lieto atbilstošus kosmētiskos līdzekļus matu sakārtojuma veidošanai.			
5. Spēj: novērtēt klienta līdzdarbību mazgāšanas procesā, izvēlēties mazgāšanas veidu atbilstoši klienta veselības stāvoklim un sadarbošanās spējām, ievērojot klienta individuālās vajadzības, ādas īpatnības un klienta drošību mazgāšanas procesa laikā.	5.1. Intimitāte un komforts higiēnas procedūru laikā, to nodrošināšana, ievērojot klienta līdzdarbošanās spējas un drošības principus. (5% no moduļa kopējā apjoma)	5.1.1. Intimitātes un komforta jēdzieni, to nozīme aprūpes procesā.	Definē intimitātes un komforta jēdzienus, to nozīmi aprūpes procesā.	Raksturo intimitātes un komforta jēdzienus, pamato to nozīmi aprūpes procesā.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupās analizē intimitātes un komforta jēdzienus un to nozīmi aprūpes procesā. Kopīgi apspriež un izdara secinājumus.
		5.1.2. Klienta līdzdarbošanās spēju novērtēšana higiēnas procedūru nodrošināšanas laikā.	Identificē kienta līdzdarbošanās spējas higiēnas procedūru nodrošināšanas laikā.	Ar piemēriem ilustrē klienta līdzdarbošanās spējas higiēnas procedūru nodrošināšanas laikā.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupās analizē klienta līdzdarbošanās spējas higiēnas procedūru nodrošināšanas laikā. Kopīgi apspriež un izdara secinājumus.

Zīna: biežākās ādas slimības, to pazīmes, infekciju slimības, to pazīmes, infekcijas slimību pārvešanas ceļus, individuālos un kolektīvos aizsardzības līdzekļus, izgulējumu cēloņus un profilaksi, kašķa saslimšanas pazīmes, vitālos rādītājus un to ietekmējošos faktorus, inventāru un nepieciešamo aprīkojumu procedūras nodrošināšanai, klienta ķermeņa mazgāšanas tehniku atbilstoši mazgāšanas veidam. Izprot: drošības pasākumus mazgāšanas laikā, nepieciešamā aprīkojuma, kosmētisko līdzekļu, ārstniecības līdzekļu un ādas kopšanas līdzekļu lietošanu pēc ķermeņa mazgāšanas.		5.1.3. Intimitātes un komforta nodrošināšana higiēnas procedūru laikā, ievērojot klienta līdzdarbošanās iespējas un drošības principus.	Veic higiēnas procedūras, ievērojot intimitāti un nodrošinot klientam komfortu, ņemot vērā klienta līdzdarbošanās spējas un drošības principus.	Veic higiēnas procedūras, ievērojot intimitāti un nodrošinot klientam komfortu, ņemot vērā klienta līdzdarbošanās spējas un drošības principus. Pamato veiktās darbības.	Debates.	Pedagogs piedāvā apspriešanai apgalvojumus par intimitātes un komforta nodrošināšanu klientiem higiēnas procedūru laikā, ievērojot klienta līdzdarbošanās spējas un drošības principus. Izglītojamo grupas argumentēti aizstāvēt divus pretējus viedokļus.
		5.1.4. Higiēnas procedūru nodrošināšana, izvērtējot klienta pašaprūpes un līdzdarbošanās spējas.	Sagrupē klienta higiēnas procedūras atbilstoši klienta pašaprūpes un līdzdarbošanās spējām.	Izvēlas piemērotas higiēnas procedūras, pamatojoties uz klienta pašaprūpes un līdzdarbošanās spējām, pamato izvēli.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst prasmes izvēlēties nepieciešamo aprīkojumu klienta intimitātes nodrošināšanai higiēnas procedūru laikā. Izglītojamie veic darbības klienta intimitātes nodrošināšanai.
				Izmanto atbilstošu higiēnas procedūru nodrošinājuma veidu, pamatojoties uz klienta pašaprūpes un līdzdarbošanās spējām.		Izglītojamie apgūst prasmes izvēlēties nepieciešamo aprīkojumu, līdzekļus un tehniku higiēnas procedūru nodrošināšanai. Izglītojamie veic klienta aprūpi atbilstoši klienta individuālajām vajadzībām.
			Izmanto atbilstošu higiēnas procedūru nodrošinājuma veidu, pamatojoties uz klienta pašaprūpes un līdzdarbošanās spējām.	Izmanto atbilstošu higiēnas procedūru nodrošinājuma veidu, pamatojoties uz klienta pašaprūpes un līdzdarbošanās spējām.		
	5.2. Klienta mazgāšanas veidi un nepieciešamais aprīkojums.	5.2.1. Dažādi mazgāšanas veidi klienta aprūpes un higiēnas	Uzskaita un izmanto dažādus klienta mazgāšanas veidus.	Patstāvīgi izvēlas konkrētajam klientam piemērotāko mazgāšanas veidu,	Patstāvīgais darbs grupās.	Izglītojamie grupās veic uzdevumu – raksturo dažādus klientu mazgāšanas veidus un izvēlas piemērotāko

	(5% no moduļa kopējā apjoma)	nodrošināšanai.		pamato savu izvēli.		konkrētam klientam. Pēc uzdevuma pārrunā un izdara secinājumus.
		5.2.2. Nepieciešamais aprīkojums atbilstoši dažādiem mazgāšanas veidiem.	Atšķir un lieto nepieciešamo aprīkojumu dažādu mazgāšanas veidu nodrošināšanai klientiem.	Salīdzina un lieto nepieciešamo aprīkojumu dažādu mazgāšanas veidu nodrošināšanai, pamato savu izvēli.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Atbilstoši dotajam uzdevumam izglītojamie izvēlas nepieciešamo aprīkojumu dažādiem mazgāšanas veidiem, demonstrē veicamās darbības un analizē tās.
6. Spēj: lietot masāžas tehnikas pamatelementus klienta asinsrites uzlabošanai higiēnas procedūru veikšanas laikā, novērtējot klienta veselības stāvokli pirms un pēc masāžas pamatelementu lietošanas. Zina: ādas izmaiņas saistībā ar vecumu, sirds asinsrites sistēmas uzbūvi, funkcijas, akūtas un hroniskas slimības, masāžas tehnikas pamatelementus, masāžas paņēmieni lietošanas indikācijas un kontrindikācijas, masāžas paņēmienus. Izprot: masāžas pamatelementus, to lietojumu muguras norīvēšanas laikā.	6.1. Masāžas pamatelementi un palīgelementi klienta ādas apasiņošanas uzlabošanai. (5% no moduļa kopējā apjoma)	6.1.1. Masāžas pamatelementi un palīgelementi muguras masāžas nodrošināšanai un asinsrites uzlabošanai.	Izvēlas atbilstošu aprīkojumu un tehniku muguras masāžai, novērtējot klienta veselības stāvokli.	Lieto atbilstošu aprīkojumu un muguras masāžas pamatpaņēmienus, novērtējot klienta veselības stāvokli.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst prasmes izvēlēties nepieciešamo aprīkojumu un atbilstošu muguras masāžas tehniku atbilstoši klienta veselības stāvoklim.
		6.1.2. Klienta veselības stāvokļa novērtēšana pirms masāžas paņēmieni lietošanas.	Atpazīst dažādus patoloģiskus veselības stāvokļus pirms masāžas pamatpaņēmieni lietošanas.	Ar piemēriem ilustrē izmaiņas klienta veselības stāvoklī pirms un pēc masāžas pamatpaņēmieni lietošanas.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupās analizē iespējamās izmaiņas klienta veselības stāvoklī pirms un pēc masāžas pamatpaņēmieni lietošanas. Kopīgi apspriež un izdara secinājumus.
		6.1.3. Indikācijas un kontrindikācijas masāžas pamatelementu lietošanai.	Uzskaita indikācijas un kontrindikācijas masāžas pamatelementu lietošanai.	Pamato ar vairākiem piemēriem indikācijas un kontrindikācijas masāžas pamatelementu lietošanai.	Patstāvīgais darbs pārī.	Izglītojamie pārī veic uzdevumu – raksturo indikācijas un kontrindikācijas masāžas pamatelementu lietošanai. Pēc uzdevuma pārrunā un izdara secinājumus.
		6.1.4. Masāžas pamatelementi un palīgelementi jostas-krustu rajona masāžas nodrošināšanai un	Uzskaita atbilstošu aprīkojumu un tehniku jostas-krustu rajona masāžas nodrošināšanai.	Izvēlas un lieto atbilstošu aprīkojumu un pamatelementus jostas-krustu rajona masāžas	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst prasmes izvēlēties nepieciešamo aprīkojumu un atbilstošu tehniku jostas-krustu rajona masāžai atbilstoši klienta

		asinsrites uzlabošanai.		nodrošināšanai, novērtējot klienta veselības stāvokli.		veselības stāvoklim.
		6.1.5. Masāžas pamatelementi un palīgelementi apakšējo ekstremitāšu masāžas nodrošināšanai un asinsrites uzlabošanai.	Uzskaita atbilstošo aprīkojumu un tehniku apakšējo ekstremitāšu masāžas nodrošināšanai.	Izvēlas un lieto atbilstošu aprīkojumu un pamatelementus apakšējo ekstremitāšu masāžas nodrošināšanai, novērtējot klienta veselības stāvokli.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst prasmes izvēlēties nepieciešamo aprīkojumu un atbilstošu tehniku apakšējo ekstremitāšu masāžai atbilstoši klienta veselības stāvoklim.
		6.1.6. Masāžas pamatelementi un palīgelementi krūškurvja masāžas nodrošināšanai un asinsrites uzlabošanai.	Uzskaita atbilstošo aprīkojumu un tehniku krūšu kurvja masāžas nodrošināšanai.	Izvēlas un lieto atbilstošu aprīkojumu un pamatelementus krūšu kurvja masāžas nodrošināšanai, novērtējot klienta veselības stāvokli.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst prasmes izvēlēties nepieciešamo aprīkojumu un atbilstošu tehniku krūšu kurvja masāžai atbilstoši klienta veselības stāvoklim.
		6.1.7. Masāžas pamatelementi un palīgelementi apakšējās zonas masāžas nodrošināšanai un asinsrites uzlabošanai.	Uzskaita atbilstošo aprīkojumu un tehniku apakšējās zonas masāžas nodrošināšanai.	Izvēlas un lieto atbilstošu aprīkojumu un pamatelementus apakšējās zonas masāžas nodrošināšanai, novērtējot klienta veselības stāvokli.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst prasmes izvēlēties nepieciešamo aprīkojumu un atbilstošu tehniku apakšējās zonas masāžai atbilstoši klienta veselības stāvoklim.
		6.1.8. Masāžas pamatelementi un palīgelementi augšējo ekstremitāšu masāžas nodrošināšanai un asinsrites uzlabošanai.	Uzskaita un lieto atbilstošu aprīkojumu un tehniku augšējo ekstremitāšu masāžas nodrošināšanai.	Izvēlas un lieto atbilstošu aprīkojumu un pamatelementus augšējo ekstremitāšu masāžas nodrošināšanai, novērtējot klienta veselības stāvokli.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst prasmes izvēlēties nepieciešamo aprīkojumu un atbilstošu tehniku augšējo ekstremitāšu masāžai atbilstoši klienta veselības stāvoklim.

		6.1.9. Klienta novērtēšana pirms un pēc masāžas pamatelementu un palīgelementu lietošanas.	Identificē izmaiņas klienta pašsajūtā pirms un pēc masāžas pamatelementu lietošanas.	Izvērtē izmaiņas klienta pašsajūtā pirms un pēc masāžas pamatelementu lietošanas.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupā analizē iespējamās izmaiņas klienta pašsajūtā pirms un pēc masāžas pamatelementu lietošanas. Kopīgi apspriež un izdara secinājumus.
7. Spēj: veikt klienta roku ādas un roku nagu kopšanu, veikt klienta kāju un nagu kopšanu, lietojot atbilstošus ārstniecības un kosmētiskos līdzekļus roku un roku nagu kopšanai, novērtēt roku nagu un kāju nagu patoloģiskos stāvokļus. Zina: nagu uzbūvi, nagu sēnīšu slimības, infekciju slimības, kašķa pazīmes, roku mazgāšanas un nagu kopšanas tehniku, aprīkojumu roku mazgāšanai un roku nagu kopšanai, inventāru un nepieciešamo aprīkojumu procedūras nodrošināšanai, slimības, kuras ietekmē pēdu un kāju veselumu, kosmētiskos un ārstnieciskos līdzekļus, aprīkojumu kāju mazgāšanai un nagu kopšanai, drošības pasākumus kāju nagu kopšanas laikā, sadarbības nepieciešamību ar podologu, inventāru un nepieciešamo aprīkojumu	7.1. Nagu uzbūve, biežākās slimības un higiēnas nodrošināšanas īpatnības klientiem. (5% no moduļa kopējā apjoma)	7.1.1. Nagu uzbūve un funkcijas.	Raksturo nagu uzbūvi un funkcijas.	Raksturo nagu uzbūvi un izskaidro funkcijas.	Patstāvīgais darbs pāros.	Izglītojamie pārī veic uzdevumu – raksturo nagu uzbūvi un funkcijas. Pēc uzdevuma pārrunā un izdara secinājumus.
		7.1.2. Nagu slimības un aprūpes īpatnības.	Nosauc nagu slimības un aprūpes īpatnības.	Nosauc nagu slimības, to cēloņus, simptomus un aprūpes īpatnības.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par nagu slimībām un nagu aprūpes īpatnībām, izmantojot zinātniskas izziņas metodes. Iegūto informāciju prezentē citiem izglītojamajiem.
		7.1.3. Klienta roku un kāju nagu kopšanas īpatnības, higiēnas procedūru nodrošināšana.	Uzskaita aprūpes darbības klientu higiēnas prasību nodrošināšanā.	Raksturo ar piemēriem un pamato klienta aprūpes īpatnības un higiēnas procedūru nodrošināšanu.	Situācijas modelēšana.	Izglītojamie grupās pēc iepriekš dota apraksta modelē situācijas, kur raksturo un pamato klienta higiēnas īpatnības dažādu nagu slimību gadījumos.
					Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst prasmes veikt nagu kopšanas procedūras, izvēloties neieciešamo aprīkojumu un līdzekļus.
		7.1.4. Klienta roku un kāju nagu kopšana.	Uzskaita roku un kāju nagu kopšanas iemeslus.	Raksturo roku un kāju nagu kopšanas nepieciešamību.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst prasmes izvēlēties roku un kāju nagu kopšanai nepieciešamo aprīkojumu, kopšanas un

procedūras nodrošināšanai, lietojot atbilstošus ārstniecības, kosmētiskos līdzekļus, novērtēt kāju nagu patoloģiskos stāvokļus, lietot piemērotāko kopšanas tehniku atbilstoši klienta sadarbšanās spējām, veselības stāvoklim. Izprot: drošības pasākumus roku un kāju nagu kopšanas laikā, kosmētisko un ārstniecības līdzekļu lietošanu, kopšanas, drošības pasākumus.			Izvēlas atbilstošus higiēnas un kosmētiskos līdzekļus roku un kāju nagu kopšanai.	Lieto atbilstošus higiēnas un kosmētiskos līdzekļus roku un kāju nagu kopšanai.		kosmētiskos līdzekļus, lietojot atbilstošu tehniku.
8. Spēj: veikt klienta starpenes aprūpi, lietojot aprīkojumu un tehniskos palīg līdzekļus atbilstoši klienta aprūpes līmenim, ievērojot intimitāti un saglabājot klienta komfortu. Zina: sievietes uroģenitālo, reproduktīvo sistēmu, vīrieša uroģenitālo, reproduktīvo sistēmu, uroģenitālās un reproduktīvās sistēmas slimības, infekciju slimības un seksuāli transmisīvās slimības, aprīkojumu klienta starpenes aprūpei, drošības pasākumus starpenes aprūpes laikā, higiēnas līdzekļus klienta starpenes	8.1. Vīrieša un sievietes uroģenitālā un reproduktīvā sistēma. (5% no moduļa kopējā apjoma)	8.1.1. Sievietes uroģenitālās un reproduktīvās sistēmas uzbūve, tās funkcijas.	Raksturo sievietes uroģenitālās un reproduktīvās sistēmas uzbūvi, tās funkcijas.	Raksturo sievietes uroģenitālās un reproduktīvās sistēmas uzbūvi, izskaidro funkcijas.	Patstāvīgais darbs pāros.	Izglītojamie pārī veic uzdevumu – raksturo sievietes uroģenitālās un reproduktīvās sistēmas uzbūvi un funkcijas. Pēc uzdevuma pārrunā un izdara secinājumus.
		8.1.2. Vīrieša uroģenitālās un reproduktīvās sistēmas uzbūve, tās funkcijas.	Raksturo vīrieša uroģenitālās un reproduktīvās sistēmas uzbūvi, tās funkcijas.	Raksturo vīrieša uroģenitālās un reproduktīvās sistēmas uzbūvi, izskaidro funkcijas.	Patstāvīgais darbs pāros.	Izglītojamie pārī veic uzdevumu – raksturo vīrieša uroģenitālās un reproduktīvās sistēmas uzbūvi un funkcijas. Pēc uzdevuma pārrunā un izdara secinājumus.
	8.2. Uroģenitālās un reproduktīvās sistēmas slimības. (5% no moduļa kopējā apjoma)	8.2.1. Uroģenitālās un reproduktīvās sistēmas slimību simptomi un klientu aprūpes īpatnības.	Nosauc uroģenitālās un reproduktīvās sistēmas slimības un klientu aprūpes īpatnības.	Nosauc uroģenitālās un reproduktīvās sistēmas slimības, to cēloņus, simptomus un klientu aprūpes īpatnības.	Izpētes darbs.	Izglītojamie, izmantojot zinātniskas izziņas metodes, grupās vāc informāciju par uroģenitālās un reproduktīvās sistēmas slimībām un klientu aprūpes īpatnībām.

aprūpei, klienta starpenes aprūpes tehniku atbilstoši dzimumam. Izprot: klienta intimitātes ievērošanas nozīmi aprūpes procesa laikā.		8.2.2. Seksuāli transmisīvās slimības.	Nosauc seksuāli transmisīvās slimības.	Nosauc seksuāli transmisīvo slimību cēloņus un simptomus.	Izpētes darbs.	Izglītojamie, izmantojot zinātniskas izziņas metodes, grupās vāc informāciju par seksuāli transmisīvajām slimībām un to aprūpes īpatnībām.
	8.3. Starpenes aprūpe, tās nodrošināšana un izmantojamais aprīkojums. (5% no moduļa kopējā apjoma)	8.3.1. Starpenes aprūpe un tās nodrošināšana.	Nosauc starpenes aprūpes nodrošināšanas principus.	Raksturo starpenes aprūpi un tās nodrošināšanas principus.	Projekta darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par starpenes aprūpi un tās nodrošināšanas principiem, izmantojot informācijas avotus. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē pārējiem.
		8.3.2. Izmantojamais aprīkojums starpenes aprūpes nodrošināšanai.	Lieto atbilstošu aprīkojumu starpenes aprūpes nodrošināšanai atbilstoši klienta aprūpes līmenim.	Izvēlas un lieto atbilstošu aprīkojumu starpenes aprūpes nodrošināšanai atbilstoši klienta aprūpes līmenim.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst prasmes izvēlēties nepieciešamo aprīkojumu un veikt starpenes aprūpi atbilstoši klienta aprūpes līmenim.
		8.3.3. Intimitātes nodrošināšana un komforta saglabāšana klientam higiēnas procedūru nodrošināšanas laikā.	Raksturo intimitātes nodrošināšanas un komforta saglabāšanas nepieciešamību klientam higiēnas procedūru nodrošināšanas laikā.	Izvēlas un lieto atbilstošu aprīkojumu intimitātes nodrošināšanai un komforta saglabāšanai klientam higiēnas procedūru nodrošināšanas laikā.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst prasmes izvēlēties nepieciešamo aprīkojumu un nodrošināt klientam intimitāti un komfortu higiēnas procedūru laikā atbilstoši klienta aprūpes līmenim.

Ieteicamie avoti

Anestēzijas, intensīvās un neatliekamās aprūpes māsas pamatspecialitāte. Mācību materiāls. – Rīga: Nacionālais apgāds, 2009.

Ankrava J., Kurtiša K. Pacientu aprūpes standartu lietošana ārstniecības personu izglītībā un praksē. – Rīga: Latvijas Universitātes Rīgas Medicīnas koledža un Latvijas Ārstu biedrība, 2010. Mācību materiāls tapis Eiropas Sociālā fonda darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.3.2.3. aktivitātes "Veselības aprūpes un

veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla kompetences, prasmju un iemaņu līmeņa paaugstināšana" projektā "Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla tālākizglītība nozares ilgtspējīgai attīstībai".

Ministru kabineta 2009. gada 20. janvāra noteikumi Nr. 60 "Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēs" [skatīts 2020. gada 5. augustā]. Pieejams:

<https://likumi.lv/ta/id/187621-noteikumi-par-obligatajam-prasibam-arstniecibas-iestadem-un-to-strukturvienibam>

Izgulējumu ārstēšanas tehnoloģijas metodes apraksts. – Nacionālās veselības dienests [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <https://dati.zva.gov.lv/mtdb/18-visparejas-kirurgijas-mediciniskie-pakalpojumi/285-pielikumi-izverstie-mediciniskas-tehnologijas-metodes-apraksti-un-citi-materiali/izgulejumu-arstesanas-tehnologijas-metodes-apraksts>

Annamma J., Rekha R., Tarachand J. S. Clinical nursing procedures: the art of nursing practice. – New Delhi: Jaypee Brothers Medical Publishers, 2007.

Christensen B. L., Kockrow E. O. Adult health nursing. 5th ed. – Elsevier: Health Science, 2006.

Craven R. F., Hirnle C. J. Fundamentals of nursing human health and function. 4th ed. – Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins, 2002.

Govindarajan R., Kaur H., Yelam A. Improving Patient Safety. Tools and Strategies for Quality Improvement. – Productivity Press, 2019.

Pittet D., Boyce J. M., Allegranzi B. Hand Hygiene: A Handbook for Medical Professionals (Hospital Medicine: Current Concepts). – [B. v.]: Wiley-Blackwell, 2017.

Price G. M., Hygiene and Sanitation: A Text Book for nurses (Classik Reprint). – [B. v.]: Forgotten Books, 2015.

Taylor C., Lynn P., Barlett J. Fundamentals for Nursing: The Art and Science of person Centred Care. – LWW: Ninth, North American edition, 2018.

WHO. Essential Environmental health standards in health care, 2008 [skatīts 2020. gada 5. augustā]. Pieejams:

https://www.who.int/water_sanitation_health/hygiene/settings/ehs_health_care.pdf.pdf

Supporting Study for Fitness Check on the Construction Sector. – The Second Phase on EU Environment, Health and Safety Legislation, Main Report [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <https://osha.europa.eu/sites/default/files/.../LV-615-healthcare%20sector.pdf>

MODUĻA "Higiēnas procedūru nodrošināšana"
ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLIE LĪDZEKĻI

Nr.p.k.	Materiālie līdzekļi	Daudzums
1.	Tehnoloģiskās iekārtas un darba instrumenti	
1.1.	Dators	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.2.	Projektors	1 uz kursu
1.3.	Interaktīvā tāfele	1 uz kursu
1.4.	Galdi	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.5.	Krēsli	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.6.	Pārvietojami guļrati	1 uz grupu
1.7.	Dēlis klienta pārvietošanai	1 uz grupu
1.8.	Bļoda mazgāšanai	10 uz grupu
1.9.	Vanna klienta higiēnas procedūru nodrošināšanai gultā	1 uz grupu
1.10.	Portatīvā duša	1 uz grupu
1.11.	Vanniņa matu mazgāšanai	1 uz grupu
1.12.	Šampūna cepure	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.13.	Manekens	1 uz grupu
1.14.	Klienta mazgāšanas rati	1 uz grupu
1.15.	Dušas krēsls	1 uz grupu
1.16.	Portatīvā tualete	1 uz grupu
1.17.	Padubju mazgāšanas un dezinfekcijas iekārta	1 uz grupu
1.18.	Klienta pacēlājs	1 uz grupu
1.19.	Necaur laidīgs pārklājs gultai	1 uz grupu
1.20.	Šķēres nagu griešanai	1 uz grupu
1.21.	Manikīra komplekts	1 uz grupu
1.22.	Pedikīra knaibles	1 uz grupu
1.23.	Pīle, vīriešu	1 uz grupu
1.24.	Pīle, sievietes	1 uz grupu
1.25.	Padube (šīberis) ar vāku	1 uz grupu
1.26.	Necaur laidīgi spilvena pārvalki	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.	Materiāli, palīgmateriāli u.tml.	
2.1.	Dezinfekcijas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai

2.2.	Higiēnas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.3.	Ziepes	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.4.	Atkritumu savākšanas aprīkojums	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.5.	Cimdi, priekšauti, brilles, maskas	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.6.	Mazgāšanas cimdi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.7.	Mazgāšanas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.8.	Matu ķemmes	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.9.	Bārdas skūšanas piederumi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.10.	Vienreizlietojamie autiņi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.11.	Autiņbiksītes	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.12.	Bikšīšu ieliktnīši	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.13.	Glāzītes acu skalošanai	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.14.	Vates kociņi mutes dobuma kopšanai	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.15.	Vienreizlietojamie kabatlakatiņi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.16.	Vienreizlietojamās nierveida šālītes	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.17.	Klienta krūzes ar vāku	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.18.	Ķermeņa kopšanas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.19.	Zobu kopšanas piederumi un līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.20.	Zobu protēžu kopšanas piederumi un līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.21.	<i>Silikospray</i> aerosols	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.22.	Inventāra un aprīkojuma kopšanas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.23.	Aprūpes dokumentācija	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.24.	Dvielis	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.25.	Ūdens necaurlaidīgi autiņi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.26.	Gulta	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.27.	Spilveni	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.28.	Segas	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.29.	Mērlente	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.30.	Protēžu piestiprināšanas gels	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.31.	Pretizgulējumu matracis	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.32.	Klienta atbalsta ierīces	Atbilstoši moduļa īstenošanai

Uz sākumu

Valsts izglītības
satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

MODUĻA "Klienta vispārējā veselības stāvokļa un vitālo rādītāju novērtēšana" APRAKSTS

Uz sākumu

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas patstāvīgi noteikt vitālos rādītājus klientam un nodrošināt medikamentu uzņemšanu atbilstoši veselības aprūpes speciālista norādījumiem un rekomendācijām, ievērojot klienta drošības principus.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Veikt klienta veselības stāvokļa novērošanu un identificēt veselības stāvokļa izmaiņas. 2. Noteikt klienta vitālos rādītājus, lietojot tehniku vitālo rādītāju noteikšanai. 3. Nodrošināt klientam medikamentu uzņemšanu atbilstoši veselības aprūpes speciālista norādījumiem un rekomendācijām.
Moduļa ieejas nosacījumi	Modulis "Klienta vispārējā veselības stāvokļa un vitālo rādītāju novērtēšana" apgūstams pēc B daļas moduļa "Higiēnas procedūru nodrošināšana" profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu praktiski simulētā vidē, kurā atbilstoši moduļa izvirzītajiem situācijas uzdevumiem: 1. Demonstrē klienta veselības un fizioloģiskā stāvokļa novērtēšanas pamatprincipus. 2. Nosaka klienta veselības patoloģiskos stāvokļus, kuri ietekmē vitālos rādītājus, veic vitālo rādītāju noteikšanu, lietojot atbilstošu tehniku un aprīkojumu. 3. Demonstrē medikamentu dozēšanu, pasniegšanu klientam un ievadīšanas tehniku atbilstoši veselības aprūpes speciālista norādījumiem un rekomendācijām, ievērojot klienta drošības principus.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Klienta vispārējā veselības stāvokļa un vitālo rādītāju novērtēšana" ir B daļas modulis profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs", pēc tā apguves seko B daļas modulis "Klienta pamatvajadzību nodrošināšana".

MODUĻA "Klienta vispārējā veselības stāvokļa un vitālo rādītāju novērtēšana" SATURS

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		Metodiskais nodrošinājums	
			Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Metodiskie paņēmieni un mācību organizācijas formas	Idejas īstenošanai
1. Spēj: veikt klienta veselības stāvokļa novērošanu un identificēt veselības stāvokļa izmaiņas. Zina: cilvēka orgānu sistēmas un to slimības visās vecuma grupās, cilvēka uzvedības traucējumus visās vecuma grupās, garīgā rakstura traucējumus visās vecuma grupās, ātrās lietošanas diagnostikas testus un to lietošanu, propedeutikas pamatus, infekciju slimības, ādas un seksuāli transmisīvās slimības, ķirurģiskās slimības, terapeitiskās slimības, ginekoloģiskās slimības, urīnizvadsistēmas slimības, neiroloģiskās slimības, endokrinoloģiskās slimības, bērnu	1.1. Klienta fizioloģiskais stāvoklis, tā novērtēšana un ietekme uz aprūpes procesu. (20% no moduļa kopējā apjoma)	1.1.1. Klienta fizioloģiskais stāvoklis.	Raksturo klienta fizioloģisko stāvokli dažādās vecuma grupās.	Raksturo un salīdzina klienta fizioloģisko stāvokli dažādās vecuma grupās.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par fizioloģisko stāvokli dažādās vecuma grupās, izmantojot zinātniskas izziņas metodes. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē pārējiem.
			Atpazīst klienta iespējamās uzvedības traucējumus visās vecuma grupās.	Atpazīst un raksturo klienta iespējamās uzvedības traucējumus visās vecuma grupās.		
			Atpazīst klienta garīga rakstura traucējumus.	Atpazīst un raksturo klienta iespējamās uzvedības traucējumus visās vecuma grupās.		
		1.1.2. Klienta fizioloģiskā stāvokļa novērtēšanas principi.	Nosauc klienta fizioloģiskā stāvokļa novērtēšanas principus.	Nosauc un raksturo klienta fizioloģiskā stāvokļa novērtēšanas principus.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā informāciju par klienta fizioloģiskā stāvokļa novērtēšanas principiem.
			Atpazīst un lieto ātrās lietošanas diagnostikas testus.	Raksturo un lieto ātrās lietošanas diagnostikas testus.		
			Izmanto propedeutikas pamatus klienta fizioloģiskā stāvokļa novērtēšanai.	Analizē sakarības starp iegūtajiem propedeutikas rādītājiem un klienta fizioloģisko stāvokli.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie atbilstoši uzdevumam izvēlas nepieciešamo aprīkojumu un demonstrē propedeutikas pamatus klienta fizioloģiskā stāvokļa novērtēšanā.

attīstību un raksturīgākās slimības, psihiskās slimības un psihiskos stāvokļus. Izprot: klienta aprūpes īpatnības dažādu slimību gadījumos un starpdisciplinārās sadarbības nozīmi aprūpes procesā.		1.1.3. Klienta fizioloģiskā stāvokļa novērtēšanas ietekme uz aprūpes procesu.	Izskaidro klienta fizioloģiskā stāvokļa novērtēšanas ietekmi uz aprūpes procesu.	Izskaidro un analizē klienta fizioloģiskā stāvokļa novērtēšanas ietekmi uz aprūpes procesu.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par klienta fizioloģiskā stāvokļa novērtēšanas ietekmi uz aprūpes procesu. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
	1.2. Patoloģiskie veselības stāvokļi. (30% no moduļa kopējā apjoma)	1.2.1. Patoloģiskie stāvokļi dažādu slimību gadījumos: infekciju slimības, ādas un seksuāli transmisīvās slimības, ķirurģiskās slimības, terapeitiskās slimības, ginekoloģiskās slimības, urīnizvadsistēmas slimības, neiroloģiskās slimības, endokrinoloģiskās slimības, raksturīgākās bērnu slimības, attīstības traucējumi, psihiskās slimības un psihiskie stāvokļi.	Nosauc patoloģiskos stāvokļus dažādu slimību gadījumos.	Raksturo patoloģiskos stāvokļus ar piemēriem dažādu slimību gadījumos.	Krustvārdu mīklu veidošana un minēšana.	Izglītojamie patstāvīgi sagatavo krustvārdu mīklu par patoloģiskajiem stāvokļiem saistībā ar dažādām slimībām. Piedāvā tās risināt pārējiem izglītojamajiem, pārbauda un apspriež atbildes.
		1.2.2. Dažādu slimību ietekme uz klienta pašaprūpes un funkcionālajām spējām.	Atpazīst slimību simptomu ietekmi uz klienta pašaprūpes un funkcionālajām spējām.	Salīdzina slimību simptomu ietekmi uz klienta pašaprūpes un funkcionālajām spējām.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par slimību ietekmi uz klienta pašaprūpes un funkcionālajām spējām, izmantojot zinātniskas izziņas metodes. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un prezentē pārējiem.
		1.2.3. Patoloģisko stāvokļu novērošana un novērtēšana.	Novēro un novērtē patoloģiskos stāvokļus.	Novēro un novērtē patoloģiskos stāvokļus, veiktās darbības pamato.	Praktiskais darbs.	Izglītojamie analizē situācijas uzdevumus par klienta patoloģiskajiem stāvokļiem. Veiktās darbības izskaidro.

		1.2.4. Klienta aprūpes īpatnības un principi dažādu slimību gadījumos.	Izskaidro klienta aprūpes principus dažādu slimību gadījumos.	Ar piemēriem ilustrē klienta aprūpes principus dažādu slimību gadījumos.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par klienta aprūpes principiem dažādu slimību gadījumos. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
		1.2.5. Klienta aprūpes principu atšķirības visās vecuma grupās saistībā ar klienta pamatslimību un funkcionālajiem traucējumiem.	Norāda klienta aprūpes principu atšķirības visās vecuma grupās saistībā ar klienta pamatslimību un funkcionālajiem traucējumiem.	Ar piemēriem raksturo klienta aprūpes principu atšķirības visās vecuma grupās, saista tās ar klienta pamatslimību un funkcionālajiem traucējumiem.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par klienta aprūpes principu atšķirībām visās vecuma grupās saistībā ar klienta pamatslimībām un funkcionālajiem traucējumiem. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
		1.2.6. Traheostomu aprūpes principi.	Raksturo traheostomu aprūpes principus.	Piemēro traheostomas aprūpes principus klienta aprūpes nodrošināšanai.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie atbilstoši uzdevumam izvēlas nepieciešamo aprīkojumu un demonstrē traheostomas aprūpes principus.
		1.2.7. Trofisko vēnu aprūpes principi.	Raksturo trofisko vēnu aprūpes principus.	Piemēro trofisko vēnu aprūpes principus un aprūpi klienta komforta nodrošināšanai.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie atbilstoši uzdevumam izvēlas nepieciešamo aprīkojumu trofisko vēnu aprūpei un demonstrē trofisko vēnu aprūpes principus.
	1.3. Starpdisciplināra sadarbība un tās nozīme aprūpes procesa nodrošināšanā. (5% no moduļa kopējā apjoma)	1.3.1. Starpdisciplināras sadarbības principi aprūpes procesa nodrošināšanā.	Raksturo starpdisciplināras sadarbības principus aprūpes procesā.	Analizē starpdisciplināras sadarbības principus aprūpes procesā.	Lomu spēle.	Pedagogs piedāvā situācijas aprakstu par starpdisciplināras sadarbības principiem aprūpes procesa nodrošināšanai. Izglītojamie piedāvāto situāciju attēlo lomās, pēc tam kopīgi

						apspriež un analizē situācijas.
		1.3.2. Starpdisciplināras sadarbības nozīme aprūpes procesā.	Izskaidro starpdisciplināras sadarbības nozīmi aprūpes procesā.	Izskaidro un pamato ar piemēriem starpdisciplināras sadarbības nozīmi aprūpes procesā.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par starpdisciplināras sadarbības nozīmi aprūpes procesā. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
2. Spēj: noteikt klienta vitālos rādītājus, lietojot tehniku vitālo rādītāju noteikšanai. Zina: elpošanas sistēmas uzbūvi, funkcijas, elpošanas sistēmas patoloģiskos stāvokļus, vitālo rādītāju noteikšanas paņēmienus, elpošanas frekvences normas robežas dažādās vecuma grupās, pulsa normas robežas dažādās vecuma grupās, asinsspiediena normas robežas dažādās vecuma grupās, ķermeņa temperatūras noteikšanas metodes, ķermeņa termoregulācijas principus, dzīvībai svarīgas pazīmes, iegūto rezultātu dokumentēšanu.	2.1. Vitālie rādītāji un to noteikšana. (30% no moduļa kopējā apjoma)	2.1.1. Vitālie rādītāji.	Nosauc vitālos rādītājus.	Nosauc un raksturo vitālos rādītājus.	Individuāls patstāvīgais darbs.	Izglītojamie patstāvīgi veic uzdevumu – raksturo dažādus vitālos rādītājus. Pēc uzdevuma pārrunā un izdara secinājumus.
		2.1.2. Elpošanas sistēmas uzbūve, funkcijas un patoloģiskie stāvokļi.	Atpazīst elpošanas sistēmas uzbūvi, funkcijas un patoloģiskos stāvokļus.	Raksturo elpošanas sistēmas uzbūvi, funkcijas un patoloģiskos stāvokļus.	Jautāšana un atbildēšana.	Izglītojamie mutiski cits citam uzdod dažādus jautājumus par elpošanas sistēmas uzbūvi, funkcijām un patoloģiskajiem stāvokļiem, atbild uz jautājumiem un analizē informāciju.
		2.1.3. Sirds asinsrites sistēmas uzbūve, funkcijas un patoloģiskie stāvokļi.	Atpazīst sirds asinsrites sistēmas uzbūvi, funkcijas un patoloģiskos stāvokļus.	Raksturo sirds asinsrites sistēmas uzbūvi, funkcijas un patoloģiskos stāvokļus.	Jautāšana un atbildēšana.	Izglītojamie mutiski cits citam uzdod dažādus jautājumus par sirds asinsrites sistēmas uzbūvi, funkcijām un patoloģiskajiem stāvokļiem, atbild uz jautājumiem un analizē informāciju.
		2.1.4. Ādas uzbūve, funkcijas, termoregulācijas procesi un patoloģiskie stāvokļi.	Atpazīst ādas uzbūvi, funkcijas, termoregulācijas procesus un patoloģiskos stāvokļus.	Raksturo ādas uzbūvi, funkcijas, termoregulācijas procesus un patoloģiskos stāvokļus.	Jautāšana un atbildēšana.	Izglītojamie mutiski cits citam uzdod dažādus jautājumus par ādas uzbūvi, funkcijām, termoregulācijas procesiem un patoloģiskajiem stāvokļiem, atbild uz jautājumiem un analizē

Izprot: vitālo rādītāju noteikšanas nepieciešamību, patoloģisko stāvokļu ietekmi uz vitālajiem rādītājiem.						informāciju.
		2.1.5. Vitālo rādītāju noteikšana un to noteikšanai izmantojamais aprīkojums.	Nosaka vitālos rādītājus, izmantojot nepieciešamo aprīkojumu.	Nosaka vitālos rādītājus, izmantojot nepieciešamo aprīkojumu, un raksturo tos. Atpazīst aprīkojuma bojājumus.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie atbilstoši uzdevumam izvēlas nepieciešamo aprīkojumu un demonstrē vitālo rādītāju noteikšanu.
		2.1.6. Vitālo rādītāju normas robežas klientiem dažādās vecuma grupās.	Nosauc vitālo rādītāju normas klientiem dažādās vecuma grupās.	Nosauc un raksturo vitālo rādītāju normas robežas klientiem dažādās vecuma grupās.	Vingrināšanās.	Izglītojamie individuāli un grupās veic atkārtotas darbības, lai pilnveidotu vitālo rādītāju normas robežu iegaumēšanas prasmes klientiem dažādās vecuma grupās.
		2.1.7. Izmantojamais aprīkojums klienta vitālo rādītāju noteikšanai.	Raksturo izmantojamo aprīkojumu klienta vitālo rādītāju noteikšanai.	Izvēlas un lieto aprīkojumu klienta vitālo rādītāju noteikšanai.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie atbilstoši uzdevumam izvēlas aprīkojumu vitālo rādītāju noteikšanai.
		2.1.8. Vitālo rādītāju noteikšanas metodes.	Izmanto atbilstošas metodes vitālo rādītāju noteikšanai.	Izmanto metodes vitālo rādītāju noteikšanai. Pamato katras metodes lietošanu.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie atbilstoši uzdevumam izvēlas nepieciešamo aprīkojumu un demonstrē vitālo rādītāju noteikšanas metodes.
		2.1.9. Iegūto rezultātu dokumentēšana.	Ievēro vienotus iegūto rezultātu dokumentēšanas principus.	Ievēro vienotus iegūto rezultātu dokumentēšanas principus. Definē dokumentēšanas principu ievērošanas nozīmi.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie atbilstoši uzdevumam izvēlas nepieciešamo aprīkojumu un demonstrē iegūto rezultātu dokumentēšanas principus.
	2.2. Vitālos rādītājus ietekmējošie faktori.	2.2.1. Klienta fizioloģisko stāvokļu ietekme uz vitālajiem rādītājiem.	Atšķir fizioloģisko stāvokļu ietekmi uz vitālajiem rādītājiem.	Atšķir un izskaidro fizioloģisko stāvokļu ietekmi uz vitālajiem rādītājiem.	Jautāšana un atbildēšana.	Izglītojamie mutiski cits citam uzdod dažādus jautājumus par fizioloģisko stāvokļu ietekmi uz

	(5% no moduļa kopējā apjoma)					vitālajiem rādītājiem, atbild uz jautājumiem un analizē informāciju.
		2.2.2. Patoloģisko veselības stāvokļu ietekme uz vitālajiem rādītājiem.	Atšķir patoloģisko veselības stāvokļu ietekmi uz vitālajiem rādītājiem.	Atšķir un izskaidro patoloģisko veselības stāvokļu ietekmi uz vitālajiem rādītājiem.	Problēmu risināšana.	Pedagogs formulē problēmu, kas saistīta ar dažādu patoloģisko veselības stāvokļu ietekmi uz vitālajiem rādītājiem. Izglītojamie iesaistās tās risināšanā. Izglītojamie izdomā problēmas risināšanas plānu un izdara secinājumus.
3. Spēj: nodrošināt klientam medikamentu uzņemšanu atbilstoši veselības aprūpes speciālista norādījumiem un rekomendācijām. Zina: medikamentu dozēšanas pamatus, medikamentu lietošanas blaknes, medikamentu lietošanas veidus, medikamentu uzņemšanas alternatīvos veidus. Izprot: medikamentu lietošanas nepieciešamību saskaņā ar ārstniecības personas norādījumiem.	3.1. Medikamentu uzņemšanas nodrošināšana klientiem dažādās vecuma grupās. (10% no moduļa kopējā apjoma)	3.1.1. Medikamentu dozēšanas un ievadīšanas principi atbilstoši veselības aprūpes speciālista norādījumiem un rekomendācijām.	Nosauc medikamentu dozēšanas un ievadīšanas principus atbilstoši veselības aprūpes speciālista norādījumiem un rekomendācijām.	Raksturo medikamentu dozēšanas un ievadīšanas principus atbilstoši veselības aprūpes speciālista norādījumiem un rekomendācijām.	Individuāls patstāvīgais darbs.	Izglītojamie patstāvīgi veic uzdevumu – dozē un ievada medikamentus atbilstoši ārstniecības personas norādījumiem. Pēc uzdevuma pārrunā un izdara secinājumus.
		3.1.2. Medikamentu lietošanas blaknes un lietošanas veidi.	Atpazīst medikamentu lietošanas blaknes un lietošanas veidus.	Nosauc medikamentu lietošanas blaknes un lietošanas veidus.	Darbs grupās.	Izglītojamie grupās apspriež jautājumu par medikamentu lietošanas blaknēm un lietošanas veidiem. Pamato diskusijas secinājumus ar vairākiem piemēriem un prezentē to pārējiem.
		3.1.3. Medikamentu lietošanas nepieciešamība.	Definē medikamentu lietošanas nepieciešamību.	Izskaidro ar vairākiem piemēriem medikamentu lietošanas nepieciešamību.	Problēmu risināšana.	Pedagogs formulē problēmu, kas saistīta ar medikamentu lietošanu klientam un ar to saistītajām aprūpes problēmām. Izglītojamie izdomā problēmas risināšanas plānu, un izdara secinājumus.
		3.1.4. Alternatīvie medikamentu lietošanas un uzņemšanas veidi.	Nosauc un lieto alternatīvos medikamentu lietošanas un	Raksturo alternatīvos medikamentu lietošanas un uzņemšanas veidus.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par alternatīviem medikamentu lietošanas un

			uzņemšanas veidus.			uzņemšanas veidiem. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
--	--	--	--------------------	--	--	--

Ieteicamie avoti

Amosovs V. Insults. Labākās rehabilitācijas metodes. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2009.

Ankrava J., Kurtiša K. Pacientu aprūpes standartu lietošana ārstniecības personu izglītībā un praksē. – Rīga: Latvijas Universitātes Rīgas Medicīnas koledža un Latvijas Ārstu biedrība, 2010. Mācību materiāls tapis Eiropas Sociālā fonda darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.3.2.3. aktivitātes "Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla kompetences, prasmju un iemaņu līmeņa paaugstināšana" projektā "Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla tālākizglītība nozares ilgtspējīgai attīstībai".

Andrējevs N., Andrējeva T. Praktiskā geriatrija: iekšķīgās slimības vecāka gadagājuma pacientiem. – Rīga: [aut. izd.], 2006.

Gallring A. B., Setterberg E. Pacientu aprūpes situāciju apraksti. – Rīga: MPIC, 2002.

Irša I., Kalniņš I., Melbārde-Kelme A. Slimnieka kopšana mājās apstākļos. – Rīga: Zinātne, 2007.

Krakovjaks P., Kšižanovskis D., Modliņska A. Slimnieka ārstēšana, aprūpe un rehabilitācija mājās apstākļos. – Rīga: Zinātne, 2018.

Laže I., Saulīte V. Pacienta aprūpe mājās. – Rīga: Latvijas Universitātes Rīgas Medicīnas koledža un Latvijas Ārstu biedrība, 2010. Mācību materiāls tapis Eiropas Sociālā fonda darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.3.2.3. aktivitātes "Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla kompetences, prasmju un iemaņu līmeņa paaugstināšana" projektā "Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla tālākizglītība nozares ilgtspējīgai attīstībai".

Leja J. Veselības paškontrolē. Ekspresdiagnostika: būtiska informācija izglītotiem ļaudīm: mācību materiāls studentiem un ārstiem. – Rīga: Jumava, 2000.

Paudere I. Medicīniskās aprūpes rokasgrāmata. – Rīga: Jumava, 2001.

Puriņa D., Upmale I. Klīniskās procedūras un pacientu drošība. – Rīga: Drukātava, 2018.

Rudoviča S. Kvalitatīva aprūpe mājās. Rokasgrāmata. – Rīga: Rīgas Domes Labklājības departaments, 2006.

Alfaro-Le-Fevre R. Applying nursing process: a tool for critical thinking. 7th ed. – Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins, 2008.

Annamma J., Rekha R., Tarachand J. S. Clinical nursing procedures: the art of nursing practice. – New Delhi: Jaypee Brothers Medical Publishers, 2007.

**MODUĻA "Klienta vispārējā veselības stāvokļa un vitālo rādītāju novērtēšana"
ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLIE LĪDZEKĻI**

Nr.p.k.	Materiālie līdzekļi	Daudzums
1.	Tehnoloģiskās iekārtas un darba instrumenti	
1.1.	Manekens	1 uz grupu
1.2.	Klienta gulta	1 uz grupu
1.3.	Hronometrs	1 uz grupu
1.4.	Monitors	1 uz grupu
1.5.	Dators	1 uz auditoriju
1.6.	Interaktīvā tāfele	1 uz auditoriju
1.7.	Projektors	1 uz auditoriju
1.8.	Galds	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.9.	Krēsli	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.10.	Baltā tāfele	1 uz auditoriju
2.	Materiāli, palīgmateriāli u.tml.	
2.1.	Klienta aprūpes dokumentācija	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.2.	Sega	5 uz grupu
2.3.	Spilveni	5 uz grupu
2.4.	Palags	1 uz grupu
2.5.	Krāsaini marķieri baltajai tāferei	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.6.	Tonometrs, manuālais	5 uz grupu
2.7.	Tonometrs, elektriskais	5 uz grupu
2.8.	Fonendoskops	5 uz grupu
2.9.	Termometri (dažādi)	5 uz grupu
2.10.	Gultas matracis	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.11.	Gultas veļas komplekts	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.12.	Oksimetrs	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.13.	Aprīkojums traheostomas kopšanai	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.14.	Dažāda veida saites	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.15.	Dokumentācijas veidlapas	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.16.	Kancelejas piederumi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.17.	Šķēres	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.18.	Sietīņveida pārsēji	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.19.	Dažāda izmēra leikoplasti	Atbilstoši moduļa īstenošanai

Valsts izglītības
satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

MODUĻA "Klienta pamatvajadzību nodrošināšana" APRAKSTS

Uz sākumu

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas iesaistīties klienta pamatvajadzību nodrošināšanā, ievērojot klienta drošības principus.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Veikt aprūpes darbības pilnvērtīga miega un atpūtas nodrošināšanai klientam, motivējot klientu ievērot dienas režīmu. 2. Palīdzēt klientam apgērbties vai noģērbties, ievērojot klienta īpašās vajadzības, funkcionālos un kognitīvos traucējumus. 3. Nodrošināt sabalansēta uztura uzņemšanu klientiem visās vecuma grupās. 4. Asistēt ārstniecības speciālistam klienta barošanā caur zondi un identificēt iespējamās komplikācijas. 5. Veikt darbības urinācijas un defekācijas nodrošināšanai, ievērojot klienta intimitāti. 6. Nodrošināt klientam pietiekamu šķidruma uzņemšanu atbilstoši klienta veselības un fizioloģiskajam stāvoklim un fiksēt uzņemtā šķidruma daudzumu. 7. Veikt klienta ar inkontinenci aprūpi.
Moduļa ieejas nosacījumi	Modulis "Klienta pamatvajadzību nodrošināšana" apgūstams pēc B daļas moduļa "Klienta vispārējā veselības stāvokļa un vitālo rādītāju novērtēšana" profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā atbilstoši moduļa izvirzītajiem uzdevumiem: 1. Analizē situācijas par pilnvērtīga miega un atpūtas nodrošināšanas metodēm klientam. 2. Simulētā vidē demonstrē klienta apģērbšanu vai noģērbšanu, ievērojot klienta īpašās vajadzības, funkcionālos un kognitīvos traucējumus un klienta drošības principus. 3. Simulētā vidē asistē ārstniecības speciālistam klienta barošanā caur zondi, identificē iespējamās komplikācijas sabalansēta uztura uzņemšanas laikā atbilstoši nozīmētajai diētai. 4. Simulētā vidē demonstrē defekācijas un urinācijas nodrošināšanu, ievērojot klienta individuālās vajadzības un intimitāti. 5. Analizējot situāciju aprakstus, izvērtē šķidruma uzņemšanu atbilstoši klienta veselības un fizioloģiskajam stāvoklim un aizpilda nepieciešamo dokumentāciju. 6. Veic klienta ar inkontinenci aprūpi atbilstoši aprūpes līmenim.

Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Klienta pamatvajadzību nodrošināšana" ir B daļas modulis profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs", pēc tā apguves seko B daļas modulis "Mājturības pamati".
---	---

MODUĻA "Klienta pamatvajadzību nodrošināšana" SATURS

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		Metodiskais nodrošinājums	
			Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Metodiskie paņēmieni un mācību organizācijas formas	Idejas īstenošanai
1. Spēj: veikt aprūpes darbības pilnvērtīga miega un atpūtas nodrošināšanai klientam, motivējot klientu ievērot dienas režīmu. Zina: miega higiēnu, atpūtas režīmu, komforta nodrošināšanu klientam, tehnisko palīgīdzekļu veidus un to lietošanu pilnvērtīga miega nodrošināšanai. Izprot: pilnvērtīga miega nepieciešamību un tā nodrošināšanas īpatnības klientiem dažādās vecuma grupās.	1.1. Pilnvērtīga miega un atpūtas nodrošināšana klientam. (10% no moduļa kopējā apjoma)	1.1.1. Miega un atpūtas režīms.	Raksturo pilnvērtīga miega un atpūtas režīmu klientiem dažādās vecuma grupās.	Raksturo un analizē pilnvērtīga miega un atpūtas režīmu klientiem dažādās vecuma grupās.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par pilnvērtīga miega un atpūtas režīmu klientiem dažādās vecuma grupās. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
		1.1.2. Tehniskie palīgīdzekļi klienta pilnvērtīga miega nodrošināšanai.	Atpazīst un izvēlas tehniskos palīgīdzekļus, lieto tos pilnvērtīga miega nodrošināšanai klientam.	Izvēlas un lieto tehniskos palīgīdzekļus klienta pilnvērtīga miega nodrošināšanai.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst tehnisko palīgīdzekļu veidus un to lietošanu pilnvērtīga miega un atpūtas nodrošināšanai klientiem dažādās vecuma grupās.
		1.1.3. Pilnvērtīga miega nodrošināšanas metodes.	Norāda un izmanto pilnvērtīga miega nodrošināšanas metodes.	Nosauc un raksturo pilnvērtīga miega nodrošināšanas metodes klienta komforta saglabāšanai.	Situācijas analīze.	Izglītojamajiem tiek piedāvāti situāciju apraksti par pilnvērtīga miega traucējumiem klientiem dažādās vecuma grupās. Izglītojamie analizē situācijas, nosaka metodes un to efektivitāti, kopīgi tās analizē un izdara secinājumus.
		1.1.4. Aprūpes darbības pilnvērtīga miega un	Izmanto aprūpes darbības (miega	Patstāvīgi izvēlas un izmanto aprūpes	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst dažādas aprūpes darbības pilnvērtīga

		atpūtas nodrošināšanai.	higiēnu, atpūtas režīmu) pilnvērtīga miega un atpūtas nodrošināšanai klientiem dažādās vecuma grupās.	darbības (miega higiēnu, atpūtas režīmu) pilnvērtīga miega un atpūtas nodrošināšanai klientiem dažādās vecuma grupās.		miega un atpūtas nodrošināšanai klientiem dažādās vecuma grupās, salīdzina un izskaidro tās.
2. Spēj: palīdzēt klientam apgērbties un noģērbties, ievērojot klienta īpašās vajadzības un funkcionālos traucējumus. Zina: veļas uzglabāšanas noteikumus, tīrās un netīrās veļas plūsmu, ģērbšanas tehniku, ievērojot klienta īpašās vajadzības un higiēnas prasības, aprūpes procesā izmantojamo veļu, veļas šķirošanas nosacījumus. Izprot: tīrās un netīrās veļas plūsmu, higiēnas un epidemioloģijas prasības.	2.1. Apgērbšanās un noģērbšanās. (10% no moduļa kopējā apjoma)	2.1.1. Aprūpes darbības klienta apģērbšanās un noģērbšanās nodrošināšanai atkarībā no aprūpes līmeņa, ievērojot klienta drošības principus.	Palīdz klientam apģērbties un noģērbties, ņemot vērā aprūpes līmeni un ievērojot klienta drošības principus.	Nodrošina aprūpes darbības, lai palīdzētu klientam apģērbties un noģērbties, ņemot vērā aprūpes līmeni un ievērojot klienta drošības principus.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Atbilstoši uzdevumam izglītojamie demonstrē aprūpes darbības, lai palīdzētu klientam apģērbties un noģērbties, ievērojot klienta drošības principus.
		2.1.2. Klienta apģērbšanas un noģērbšanas tehnika, ievērojot klienta līdzdarbošanās spējas.	Definē klienta apģērbšanas un noģērbšanas tehniku, ievērojot klienta līdzdarbošanās spējas.	Piemēro klientam apģērbšanas un noģērbšanas tehniku, ievērojot klienta līdzdarbošanās spējas.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie saņem darba uzdevumu par klienta apģērbšanu un noģērbšanu, saista to ar klienta līdzdarbošanās spējām. Atbilstoši uzdevumam izglītojamie demonstrē apģērbšanas un noģērbšanas tehniku.
			Piedāvā klienta apģērbšanas un noģērbšanas tehniku, pamatojoties uz klienta īpašajām vajadzībām un funkcionālajiem traucējumiem, un izmanto to.	Lieto apģērbšanas un noģērbšanas tehniku klientam, ievērojot klienta īpašās vajadzības un funkcionālos traucējumus.	Projekta darbs.	Izglītojamie grupās izvēlas un izmanto dažādus informācijas avotus par klienta apģērbšanas un noģērbšanas tehniku. Rezultātus apkopo un prezentē pārējiem, kopīgi apspriež un analizē tos.
		2.1.3. Tehniskie palīg līdzekļi ģērbšanās procesa nodrošināšanai klientam ar	Atpazīst un izmanto tehniskos palīg līdzekļus ģērbšanās procesa	Izmanto tehniskos palīg līdzekļus ģērbšanās procesa nodrošināšanai	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā informāciju par

		funkcionāliem traucējumiem.	nodrošināšanai klientam ar funkcionāliem traucējumiem.	klientam ar funkcionāliem traucējumiem.		tehnisko palīgīdzekļu izmantošanu gērbšanās procesa nodrošināšanai klientam ar funkcionāliem traucējumiem.
					Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie saņem darba uzdevumu par tehnisko palīgīdzekļu lietošanu klienta gērbšanās procesa nodrošināšanai. Atbilstoši uzdevumam izglītojamie demonstrē apgērbšanu un noģērbšanu, izmantojot tehniskos palīgīdzekļus.
	2.2. Veļas plūsma sociālās aprūpes institūcijā. (5% no moduļa kopējā apjoma)	2.2.1. Netīrās veļas savākšana un šķirošanas nosacījumi.	Savāc un šķiro netīro veļu atbilstoši sociālās aprūpes institūcijas prasībām.	Savāc un šķiro netīro veļu atbilstoši prasībām, izskaidro un pamato nosacījumus.	Jautāšana un atbildēšana.	Pedagogs mutiski uzdod dažādus jautājumus par netīrās veļas savākšanas un šķirošanas nosacījumiem. Izglītojamie atbild uz jautājumiem, pamato un analizē informāciju.
		2.2.2. Netīrās veļas apstrāde un uzglabāšana.	Definē netīrās veļas apstrādes un uzglabāšanas nosacījumus atbilstoši sociālās aprūpes institūcijas prasībām.	Raksturo netīrās veļas apstrādes un uzglabāšanas prasības atbilstoši sociālās aprūpes institūcijas prasībām.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā informāciju par netīrās veļas apstrādes un uzglabāšanas prasībām sociālās aprūpes institūcijās.
					Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst netīrās veļas savākšanas, šķirošanas, apstrādes un uzglabāšanas pamatprincipus un prasības.
		2.2.3. Tīrās veļas plūsma un tās uzglabāšana.	Definē un ievēro tīrās veļas apstrādes un uzglabāšanas plūsmas	Izskaidro ar piemēriem un ievēro tīrās veļas apstrādes un	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu

			prasības atbilstoši sociālās aprūpes institūcijas noteikumiem.	uzglabāšanas plūsmu atbilstoši sociālās aprūpes institūcijas prasībām.		analizē tīrās veļas apstrādes, plūsmas un uzglabāšanas prasības.
3. Spēj: nodrošināt sabalansēta uztura uzņemšanu atbilstoši klienta vecumam, veselības un fiziskajam stāvoklim, lietojot klienta barošanas tehniku un speciālos traukus un galda piederumus barošanas nodrošināšanai klientam ar funkcionāliem vai kognitīviem traucējumiem. Zina: gremošanas orgānu saskimšanu pamatus, barības vielu uzsūkšanās procesus un to traucējumus, pilnvērtīgu uzturu, gremošanas sistēmas uzbūvi un funkcijas, vielmaiņas procesus un to saistību ar klienta vecumu, pārtikas produktu uzglabāšanas noteikumus, uztura uzņemšanas veidus atbilstoši klienta aprūpes līmenim un vecumam, barošanas tehniku, speciālos traukus un galda	3.1. Gremošanas orgānu sistēma un tās orgānu saskimšanas. (5% no moduļa kopējā apjoma)	3.1.1. Gremošanas orgānu sistēmas uzbūve.	Raksturo gremošanas orgānu sistēmu un tās uzbūvi.	Raksturo gremošanas orgānu sistēmu un analizē tās uzbūvi.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu sistematiski pārrunā gremošanas orgānu sistēmu un tās uzbūvi, precīzi lietojot terminoloģiju.
		3.1.2. Gremošanas orgānu saskimšanas un klientu aprūpes īpatnības.	Atpazīst gremošanas orgānu sistēmas slimības.	Uzskaita gremošanas orgānu sistēmas slimības.	Problēmu risināšana.	Pedagogs formulē aprūpes problēmu, kas saistīta ar gremošanas orgānu saskimšanu un klientu aprūpes īpatnībām. Izglītojamie precīzē aprūpes problēmu, izdomā tās risinājuma plānu. Kopīgi pārrunā un analizē aprūpes problēmu, tās risināšanu un novēršanas iespējas.
			Izskaidro klientu aprūpes īpatnības gremošanas orgānu slimību gadījumos.	Ņem vērā klientu aprūpes īpatnības un nosaka aprūpes prioritātes gremošanas orgānu slimību gadījumos.		
		3.2. Barības vielu uzsūkšanās procesi un to traucējumi. (5% no moduļa kopējā apjoma)	3.2.1. Barības vielu uzsūkšanās procesi.	Izskaidro barības vielu uzsūkšanās procesus.	Definē un raksturo barības vielu uzsūkšanās procesus.	Vizualizēšana.
	3.2.2. Barības vielu uzsūkšanās traucējumi un aprūpes problēmas.		Nosauca barības vielu uzsūkšanās traucējumus un aprūpes problēmas.	Identificē barības vielu uzsūkšanās traucējumus un aprūpes problēmas, raksturo tās un piedāvā risinājumu.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par barības vielu uzsūkšanās traucējumiem un ar tiem saistītām aprūpes problēmām. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.

piederumus, diētas, to formas un ievērošanu, ārstniecisko diētu veidus. Izprot: sabalansēta uztura uzņemšanas nepieciešamību atbilstoši klienta veselības un fizioloģiskajam stāvoklim, speciālā barošanas inventāra lietošanu.	3.3. Diētas un pārtikas produktu uzglabāšana.	(10% no moduļa kopējā apjoma)	3.3.1. Diētas un to nozīme aprūpes procesā.	Uzskaita dažādas diētas un pamato to nozīmi aprūpes procesā.	Analizē dažādas diētas, salīdzina tās un pamato to nozīmi aprūpes procesā.	Projekta darbs.	Izglītojamie grupās izvēlas un izmanto dažādus informācijas avotus dažādu diētu raksturošanai un to nozīmes skaidrošanai aprūpes procesā. Rezultātus apkopo un prezentē pārējiem.
			3.3.2. Pārtikas produktu uzglabāšanas noteikumi.	Uzskaita pārtikas produktu uzglabāšanas prasības.	Pamato ar piemēriem pārtikas produktu uzglabāšanas prasības.	Informācijas tehnoloģiju izmantošana.	Izglītojamie izmanto internetu informācijas iegūšanai un apkopošanai par dažādu pārtikas produktu uzglabāšanas prasībām. Iegūtos rezultātus prezentē, kopīgi apspriež un izdara secinājumus.
	3.4. Vielmaiņas procesi un to saistība ar cilvēka vecumu.	(5% no moduļa kopējā apjoma)	3.4.1. Vielmaiņas procesi.	Izskaidro vielmaiņas procesus.	Analizē vielmaiņas procesus.	Projekta darbs.	Izglītojamie grupās izvēlas un izmanto dažādus informācijas avotus dažādu vielmaiņas procesu raksturošanai klientiem dažādās vecuma grupās. Rezultātus apkopo un prezentē pārējiem, kopīgi apspriež un analizē tos.
			3.4.2. Vielmaiņas procesu īpatnības klientiem dažādās vecuma grupās.	Atšķir vielmaiņas procesu īpatnības klientiem dažādās vecuma grupās.	Nosauc, raksturo un salīdzina vielmaiņas procesu īpatnības klientiem dažādās vecuma grupās.	Situācijas analīze.	Izglītojamajiem tiek piedāvāti situāciju apraksti par vielmaiņas procesiem klientiem dažādās vecuma grupās. Izglītojamie analizē situācijas, nosaka aprūpes pamatprincipus, kopīgi tos analizē un izdara secinājumus.
	4. Spēj: asistēt veselības aprūpes speciālistam klienta barošanā caur zondi un	4.1. Mākslīgā barošana.	4.1.1. Mākslīgās barošanas veidi.	Nosauc mākslīgās barošanas veidus.	Salīdzina dažādus mākslīgās barošanas veidus.	Jautāšana un atbildēšana.	Izglītojamie mutiski cits citam uzdod dažādus jautājumus par mākslīgās barošanas veidiem un to

identificēt iespējamās komplikācijas. Zina: zondes ievadīšanas tehniku, mākslīgās barošanas veidus un biežākās iespējamās komplikācijas klienta barošanā ar zondi, mākslīgās barošanas maisījumu lietošanu, ēdiena gatavošanu ievadīšanai caur zondi, zondes kopšanu pēc ēdiena ievadīšanas. Izprot: sabalansēta uztura uzņemšanas nepieciešamību, mākslīgās barošanas veidus atbilstoši klienta veselības un fizioloģiskajam stāvoklim.	(5% no moduļa kopējā apjoma)					atšķirībām, atbild uz jautājumiem, pamato un analizē informāciju.
		4.1.2. Mākslīgās barošanas nodrošināšana un nepieciešamais aprīkojums.	Atpazīst nepieciešamo aprīkojumu dažādiem mākslīgās barošanas veidiem un nodrošina klientu aprūpi.	Raksturo nepieciešamo aprīkojumu dažādiem mākslīgās barošanas veidiem. Nodrošina klientu aprūpi, nosakot un risinot aprūpes problēmas.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Atbilstoši uzdevumam izglītojamie izvēlas nepieciešamo aprīkojumu un demonstrē aprūpes darbības mākslīgās barošanas nodrošināšanai.
		4.1.3. Asistēšana ārstniecības personai klienta mākslīgās barošanas procesā.	Izskaidro asistēšanas nepieciešamību veselības aprūpes speciālistam klienta mākslīgās barošanas laikā.	Izskaidro un raksturo asistēšanas nepieciešamību veselības aprūpes speciālistam klienta mākslīgās barošanas laikā.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Atbilstoši uzdevumam izglītojamie izvēlas nepieciešamo aprīkojumu un demonstrē asistēšanas iemaņas mākslīgās barošanas nodrošināšanai, kā arī identificē biežākās iespējamās komplikācijas.
			Asistē pēc norādēm veselības aprūpes speciālistam klienta mākslīgās barošanas laikā.	Asistē veselības aprūpes speciālistam klienta mākslīgās barošanas laikā atbilstoši klienta veselības stāvoklim un funkcionālajām spējām.		
5. Spēj: veikt darbības urinācijas un defekācijas nodrošināšanai, ievērojot klienta intimitāti. Zina: saslimšanas, kuras ietekmē defekāciju un urīna	5.1. Uroģenitālā sistēma un tās orgānu saslimšanas. (5% no moduļa kopējā apjoma)	5.1.1. Uroģenitālās sistēmas uzbūve.	Raksturo uroģenitālo sistēmu un tās uzbūvi.	Analizē uroģenitālo sistēmu un tās uzbūvi.	Informācijas tehnoloģiju izmantošana.	Izglītojamie izmanto internetu informācijas iegūšanai un apkopošanai par uroģenitālās sistēmas uzbūvi un tās orgānu biežākajām slimībām. Iegūtos rezultātus prezentē, kopīgi apspriež un izdara secinājumus.

izvadīšanas procesus, patoloģiskos procesus pēc defekācijas un urinācijas, urīnizvadsistēmas uzbūvi un funkcijas, kuņģa zarnu trakta uzbūvi un funkcijas, stomu veidus, to lietošanu un aprūpi, vēdera izeju veicinošus faktorus, klizmu veidus un lietošanas tehniku, ārstniecības augu ietekmi uz izvadorgānu sistēmu, tualetes inventāru, tā lietošanu, higiēnas preces, dezinfekcijas līdzekļus, mazgāšanas līdzekļus, to pareizas lietošanas nosacījumus. Izprot: aprūpes īpatnības urinācijas un defekācijas nodrošināšanai klientiem dažādu veselības un fizioloģisko stāvokļu gadījumos.		5.1.2. Uroģenitālās sistēmas orgānu saslimšanas un klientu aprūpes īpatnības.	Izskaidro uroģenitālās sistēmas orgānu saslimšanas un klientu aprūpes īpatnības.	Raksturo uroģenitālās sistēmas orgānu slimības un klientu aprūpes īpatnības, izvērtē tās un nosaka aprūpes prioritātes.	Situācijas analīze.	Izglītojamajiem tiek piedāvāti situāciju apraksti par uroģenitālās sistēmas orgānu slimībām un ar tām saistītajām aprūpes problēmām. Izglītojamie analizē situācijas, nosaka aprūpes pamatprincipus, kopīgi tos analizē un izdara secinājumus.
	5.2. Defekācijas nodrošināšana un klientu aprūpes īpatnības. (5% no moduļa kopējā apjoma)	5.2.1. Nepieciešamais aprīkojums defekācijas nodrošināšanai.	Uzskaita un lieto nepieciešamo aprīkojumu defekācijas nodrošināšanai.	Izvēlas un lieto nepieciešamo aprīkojumu defekācijas nodrošināšanai, pamato aprīkojuma izvēli.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Atbilstoši uzdevumam izglītojamie izvēlas nepieciešamo aprīkojumu un demonstrē aprūpes darbības defekācijas procesa nodrošināšanai.
		5.2.2. Ar defekācijas procesu saistītās aprūpes problēmas un to risināšana.	Izskaidro ar defekāciju saistītās aprūpes problēmas un to risināšanu.	Raksturo ar defekāciju saistītās aprūpes problēmas un piedāvā risinājumu, izvirza aprūpes prioritātes.	Situācijas analīze.	Izglītojamajiem tiek piedāvāti situāciju apraksti par defekāciju un ar to saistītajām aprūpes problēmām. Izglītojamie analizē situācijas, nosaka aprūpes pamatprincipus, kopīgi tos analizē un izdara secinājumus.
	5.3. Klizmu veikšana defekācijas nodrošināšanai. (5% no moduļa kopējā apjoma)	5.3.1. Klizmu veidi un to veikšanas īpatnības.	Uzskaita klizmu veidus un to veikšanas īpatnības.	Izskaidro un raksturo klizmu veidus, to veikšanas indikācijas un kontrindikācijas, kā arī biežākās komplikācijas.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā iegūto informāciju, analizē un izskaidro klizmu veidus, indikācijas un kontrindikācijas.
5.3.2. Nepieciešamais aprīkojums klizmu veikšanai.		Uzskaita un lieto nepieciešamo aprīkojumu klizmu veikšanai.	Izvēlas un lieto nepieciešamo aprīkojumu klizmu veikšanai atbilstoši	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Atbilstoši uzdevumam izglītojamie izvēlas nepieciešamo aprīkojumu un demonstrē klizmu veikšanas	

				klizmas veikšanas veidam.		procedūru defekācijas procesa nodrošināšanai.
	5.4. Klienta ar stomu aprūpe. (5% no moduļa kopējā apjoma)	5.4.1. Stomas veidi un tās aprūpes īpatnības.	Uzskaita stomas veidus un aprūpes īpatnības. Veic klienta ar stomu aprūpi.	Raksturo stomas veidus un aprūpes īpatnības. Veic klienta ar stomu aprūpi.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie praktiski veic aprūpes darbības klientam ar stomu, izmanto nepieciešamo aprīkojumu un līdzekļus.
	5.5. Ārstniecības augu, to drogu lietošana defekācijas un urinācijas nodrošināšanai. (5% no moduļa kopējā apjoma)	5.5.1. Ārstniecības augi, arī to drogas, kas lietojami defekācijas un urinācijas nodrošināšanai.	Nosauc ārstniecības augus un to drogas.	Nosauc un raksturo ārstniecības augu un to drogu lietošanas nepieciešamību.	Projekta darbs.	Izglītojamie grupās izvēlas un izmanto dažādus avotus informācijas iegūšanai par ārstniecības augu un to drogu izmantošanu defekācijas un urinācijas nodrošināšanā. Rezultātus apkopo un prezentē pārējiem, kopīgi apspriež un analizē tos.
6. Spēj: nodrošināt pietiekamu šķidruma uzņemšanu atbilstoši klienta veselības un fizioloģiskajam stāvoklim un fiksēt uzņemtā šķidruma daudzumu. Zina: gremošanas orgānu sistēmas pamatus, uroģenitālās orgānu sistēmas pamatus, biežākās patoloģijas, rīšanas refleksa, šķidruma nozīmi organismā,	6.1. Šķidruma līdzsvars, tā nozīme un šķidruma līdzsvara traucējumi. (5% no moduļa kopējā apjoma)	6.1.1. Šķidruma līdzsvars un tā nozīme organismā.	Izskaidro šķidruma līdzsvara nozīmi organismā.	Raksturo un analizē šķidruma līdzsvara nozīmi organismā.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu sistemātiski pārrunā informāciju par šķidruma līdzsvaru un tā nozīmi organismā, precīzi lietojot terminoloģiju.
		6.1.2. Šķidruma līdzsvara traucējumi.	Uzskaita šķidruma līdzsvara traucējumus.	Definē un izskaidro šķidruma līdzsvara traucējumus.	Jautāšana un atbildēšana.	Izglītojamie mutiski uzdod dažādus jautājumus par šķidruma līdzsvara traucējumiem organismā, atbild uz jautājumiem, pamato un analizē informāciju.

šķidruma līdzsvara traucējumus un to sekas. Izprot: pietiekama šķidruma uzņemšanas nepieciešamību atbilstoši klienta veselības un fizioloģiskajam stāvoklim.	6.2. Šķidruma līdzsvara noteikšana un aprīkojums. (5% no moduļa kopējā apjoma)	6.2.1. Šķidruma līdzsvara noteikšanai lietotais aprīkojums un mērījumi.	Atpazīst šķidruma līdzsvara mērījumus un to veikšanai nepieciešamo aprīkojumu.	Paskaidro šķidruma līdzsvara mērījumus, raksturo tos un nepieciešamo aprīkojumu mērījumu veikšanai.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Atbilstoši uzdevumam izglītojamie izvēlas nepieciešamo aprīkojumu un demonstrē šķidruma līdzsvara mērījumu veikšanu.
		6.2.2. Šķidruma līdzsvara aprēķins un tā veikšana.	Veic šķidruma līdzsvara noteikšanas organismā aprēķinu.	Veic un pamato šķidruma līdzsvara noteikšanas organismā aprēķinu.	Vingrināšanās.	Pēc pedagoga piedāvājuma izglītojamie veic atkārtotas darbības pēc noteikta parauga, lai veiktu šķidruma līdzsvara aprēķinu organismā.
7. Spēj: veikt klienta ar inkontinenci aprūpi. Zina: inkontinenci izraisošās slimības, ādas slimības, inkontinences izraisītās komplikācijas, izgulējumus, drošības pasākumus klienta ar inkontinenci aprūpes laikā, tehniskos palīg līdzekļus klienta ar inkontinenci aprūpes laikā, ādas kopšanas līdzekļus, kosmētiskos līdzekļus klienta ar inkontinenci aprūpē, klienta ar inkontinenci aprūpes tehniku, izlieto inkontinences materiālu savākšanu, izlieto inkontinences materiālu utilizāciju, infekciju kontroles	7.1. Inkontinence un klientu aprūpes īpatnības. (5% no moduļa kopējā apjoma)	7.1.1. Inkontinence, tās cēloņi un izpausmes.	Raksturo inkontinenci, nosauc tās cēloņus un simptomus.	Raksturo inkontinenci, nosauc cēloņus un izskaidro tās simptomus, biežākās komplikācijas.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā iegūto informāciju, analizē un izskaidro inkontinenci, tās cēloņus un simptomus, biežākās komplikācijas.
		7.1.2. Aprūpes problēmas klientiem ar inkontinenci.	Izvirza un risina aprūpes problēmas klientiem ar inkontinenci.	Izvirza un risina aprūpes problēmas klientiem ar inkontinenci. Analizē aprūpes darbības.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupā analizē situācijas, izvirza aprūpes problēmas klientiem ar inkontinenci, analizē aprūpes darbības un piedāvā to risinājumu un novērtējumu. Kopīgi apspriež un izdara secinājumus.
	7.2. Higiēnas un ādas kopšanas līdzekļi klienta ar inkontinenci aprūpes nodrošināšanai. (5% no moduļa kopējā apjoma)	7.2.1. Higiēnas nodrošināšana klientiem ar inkontinenci un izmantojamie higiēnas līdzekļi.	Nodrošina higiēnu klientiem ar inkontinenci, lietojot atbilstošus higiēnas un ādas kopšanas līdzekļus.	Nodrošina, izskaidro un pamato higiēnu klientiem ar inkontinenci, izvēlas un lieto atbilstošus higiēnas un ādas kopšanas līdzekļus.	Problēmu risināšana.	Pedagogs formulē problēmu par klientu ar inkontinenci aprūpi, izglītojamie iesaistās tās risināšanā. Izglītojamie izdomā problēmas risināšanas plānu, to īsteno un izdara secinājumus.

principus, bioloģiskos riska faktorus, higiēnas un pretepidemioloģiskos pasākumus, iespēju robežās novēršot vai mazinot inkontinences izraisītās komplikācijas. Izprot: infekcijas kontroles procesu un higiēnas prasību ievērošanas nozīmi aprūpes procesā.			Veic klienta ar inkontinenci aprūpi, nodrošinot komfortu un intimitāti.	Izvēlas atbilstošu aprīkojumu un demonstrē klienta ar inkontinenci aprūpi, nodrošinot komfortu un intimitāti, skaidro aprūpes īpatnības.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst prasmes veikt klienta ar inkontinenci aprūpi, nodrošinot komfortu un intimitāti, atbilstoša aprīkojuma izvēli.
	7.2.2. Klienta ar inkontinenci aprūpes tehnika.		Izskaidro klienta ar inkontinenci aprūpes tehnikas īpatnības.	Raksturo un analizē klienta ar inkontinenci aprūpes tehnikas īpatnības.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst prasmes veikt aprūpi klientiem ar inkontinenci un, ņemot vērā aprūpes tehnikas īpatnības, nodrošināt klientiem komfortu un intimitāti ar atbilstoši izvēlētu aprīkojumu.
			Ievēro aprūpes tehnikas īpatnības klientiem ar inkontinenci.	Ievēro un pamato aprūpes tehnikas īpatnības klientiem ar inkontinenci.		
	7.2.3. Tehniskie palīg līdzekļi klienta ar inkontinenci aprūpē.		Atpazīst tehniskos palīg līdzekļus klienta ar inkontinenci aprūpes nodrošināšanai.	Izvēlas atbilstošus tehniskos palīg līdzekļus un demonstrē klienta ar inkontinenci aprūpi, nodrošinot komfortu un intimitāti, skaidro aprūpes īpatnības.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie apgūst prasmes lietot tehniskos palīg līdzekļus, lai nodrošinātu aprūpi klientiem ar inkontinenci un komforta un intimitātes saglabāšanu.
	7.2.4. Infekciju kontroles principi, nodrošinot aprūpi klientiem ar inkontinenci.		Uzskaita infekciju kontroles principus, nodrošinot aprūpi klientiem ar inkontinenci.	Ņem vērā infekciju kontroles principus, nodrošinot aprūpi klientiem ar inkontinenci.	Projekta darbs.	Izglītojamie grupās izvēlas un izmanto dažādus informācijas avotus par infekciju kontroles principu ievērošanu klientiem ar inkontinenci. Rezultātus apkopo un prezentē pārējiem, kopīgi apspriež un analizē tos.

Ieteicamie avoti

- Aizcietējums. Simptoms vai slimība. – Gastroenteroloģijas atbalsta biedrība [skatīts 2020. gada 30. augustā]. Pieejams: <https://www.gastroenterologs.lv/lv/zurnals/aizcietejums-simptoms-vai-slimiba.html>
- Ankrava J., Kurtiša K. Pacientu aprūpes standartu lietošana ārstniecības personu izglītībā un praksē. – Rīga: Latvijas Universitātes Rīgas Medicīnas koledža un Latvijas Ārstu biedrība, 2010. Mācību materiāls tapis Eiropas Sociālā fonda darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.3.2.3. aktivitātes "Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla kompetences, prasmju un iemaņu līmeņa paaugstināšana" projektā "Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla tālākizglītība nozares ilgtspējīgai attīstībai".
- Ārstnieciskais uzturs [skatīts 2020. gada 30. augustā]. Pieejams: https://medicine.lv/raksti/arstnieciskais_uzturs_pme
- Ārstnieciskais uzturs [skatīts 2020. gada 30. augustā]. Pieejams: <http://www.neslimo.lv/pme/?name=arstnieciskais-uzturs>
- Barošana caur zondi. Pilna servisa medicīniskā palīdzība mājās. – Ārsts mājās [skatīts 2020. gada 30. augustā]. Pieejams: <http://www.arstsmajas.lv/lav/s/barosana-caur-zondi>
- Brīdiņa L. Urīnceļu infekcijas – to atpazīšana un ārstēšanas pamatprincipi [skatīts 2020. gada 30. augustā]. Pieejams: <http://arsts.lv/jaunumi/linda-bridina-urincelu-infekcijas-atpazisana-un-arstesanas-pamatprincipi>
- Enterālā barošana caur zondi. Profesionāla aprūpe mājās. – Aprūpes birojs [skatīts 2020. gada 30. augustā]. Pieejams: <https://www.aprupes-birojs.lv/medicinska-aprupe-majas/enterala-barosana-caur-zondi.html>
- Gallring A. B., Setterberg E. Pacientu aprūpes situāciju apraksti. – Rīga: MPIC, 2002.
- Irša I., Kalniņš I., Melbārde-Kelme A. Slimnieka kopšana mājas apstākļos. – Rīga: Latvijas Ambulatorās medicīnas māsu un sociālās aprūpes darbinieku asociācija, 2007.
- Izgulējumi. – Brūču klīnika [skatīts 2020. gada 30. augustā]. Pieejams: <http://brucuklinika.lv/par-mums/mes-arstejam/izgulejumi/>
- Izgulējumu ārstēšanas tehnoloģijas metodes apraksts [skatīts 2020. gada 30. augustā]. Pieejams: <https://dati.zva.gov.lv/mtdb/18-visparejas-kirurgijas-mediciniskie-pakalpojumi/285-pielikumi-izverstie-mediciniskas-tehnologijas-metodes-apraksti-un-citi-materiali/izgulejumu-arstesanas-tehnologijas-metodes-apraksts>
- Izgulējumu profilakses un ārstēšanas vadlīnijas. – Brūču un izgulējumu asociācija [skatīts 2020. gada 30. augustā]. Pieejams: <https://www.vmnvd.gov.lv/lv/izgulejumu-profilakses-un-arstesanas-vadlinijas>
- Krakovjaks P., Kšižanovskis D., Modliņska A. Slimnieka ārstēšana, aprūpe un rehabilitācija mājas apstākļos. – Rīga: Zinātne, 2018.
- Laže I., Saulīte V. Pacienta aprūpe mājās. – Rīga: Latvijas Universitātes Rīgas Medicīnas koledža un Latvijas Ārstu biedrība, 2010. Mācību materiāls tapis Eiropas Sociālā fonda darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.3.2.3. aktivitātes "Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla kompetences, prasmju un iemaņu līmeņa paaugstināšana" projektā "Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla tālākizglītība nozares ilgtspējīgai attīstībai".
- Medicīniskā rehabilitācija [skatīts 2020. gada 30. augustā]. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/veselibas-aprupes-pakalpojumi/medicinska-rehabilitacija>
- Paudere I. Medicīniskās aprūpes rokasgrāmata. – Rīga: Jumava, 2001.
- Puriņa D., Upmale I. Klīniskās procedūras un pacientu drošība. – Rīga: Drukātava, 2018.
- Roja Ž. Ergonomikas pamati. – Rīga: Drukātava, 2008.
- Rokasgrāmata. Kvalitatīva aprūpe mājās. – Rīga: Drukātava, 2006.
- Selga G. Enterālā barošana. – Jūrmala: GSE, 2009.
- Standarti procedūru tehnikā: rokasgrāmata. Red. G. Poriete. – Rīga: MPIC, 1998.
- Urīnizvades sāpes [skatīts 2020. gada 30. augustā]. Pieejams: <https://nesaap.lv/urinizvades-sapes>
- Veselīgs uzturs bērniem [skatīts 2020. gada 30. augustā]. Pieejams: <https://medicine.lv/raksti/pilnvertigs-uzturs-berniem>
- Veselīgs uzturs. – Latvijas Republikas e-veselības sistēma [skatīts 2020. gada 30. augustā]. Pieejams: <https://www.eveseliba.gov.lv/sakums/informativie-raksti/veselibas-veicinasana/uzturs>
- Alfaro-Le-Fevre R. Applying nursing process: a tool for critical thinking. 7th ed. – Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins, 2008.
- Annamma J., Rekha R., Tarachand J. S. Clinical nursing procedures: the art of nursing practice. – New Delhi: Jaypee Brothers Medical Publishers, 2007.
- Baillie L. Developing practical adult nursing skills. 3rd ed. – London: Hodder Education, 2009.
- Baranoski S., Ayello A. A. Wound Care Essentials: Practice Principles. 4th edition. – [B. v.]: Lippincott Williams & Wilkins, 2015.

Craven R. F., Hirnle C. J. Fundamentals of nursing human health and function. 4th ed. – Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins, 2002.
Christensen B. L., Kockrow E. O. Adult health nursing. 5th ed. – [B.v.]: Elsevier Health Science, 2006.
Preedy V. R. Handbook of Nutrition and Diet in Palliative Care. Second Edition. – [B. v.]: Boca Raton, 2019.
Govindarajan R., Kaur H., Yelam A. Improving Patient Safety. Tools and Strategies for Quality Improvement. – [B. v.]: Productivity Press, 2019.
Worthington P. H., Gilbert K. A. Parenteral Nutrition Risks, Complications, and Management. – Journal of Infusion Nursing, January/February 2012, Volume 35, Number 1.

**MODUĻA "Klienta pamatvajadzību nodrošināšana"
ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLIE LĪDZEKĻI**

Nr.p.k.	Materiālie līdzekļi	Daudzums
1.	Tehnoloģiskās iekārtas un darba instrumenti	
1.1.	Dators	1 uz auditoriju
1.2.	Projektors	1 uz auditoriju
1.3.	Interaktīvā tāfele	1 uz auditoriju
1.4.	Galds	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.5.	Krēsli	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.6.	Baltā tāfele	1 uz auditoriju
1.7.	Manekens, pieaugušais	1 uz grupu
1.8.	Manekens, bērns	
1.9.	Klienta gulta	1 uz grupu
1.10.	Klienta pārvietošanas līdzekļi, dažāda veida	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.11.	Klienta pozicionēšanas materiāli, dažāda veida	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.12.	Ratiņkrēsls	1 uz grupu
1.13.	Rollators	1 uz grupu
1.14.	Spieķis	1 uz grupu
1.15.	Kvadripols	1 uz grupu
1.16.	Pacientu barošanas galds	1 uz grupu
1.17.	Pretslīdēšanas zoles apaviem	1 pāris uz grupu
1.18.	Rotējams paliktnis sēdēšanai	1 uz grupu
1.19.	Zēķu uzvilcējs	1 uz grupu
1.20.	Rotējams pēdu paliktnis	1 uz grupu
1.21.	Siksna pacienta pārvietošanai	1 uz grupu
1.22.	Spilvens ratiņkrēslam	1 uz grupu
1.23.	Staigāšanas rāmis	1 uz grupu
1.24.	Barošanas un dzirdēšanas komplekts	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.25.	Klientu pacēlājs	1 uz grupu
1.26.	Barošanas zondes, dažāda izmēra	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.27.	Pīle, sieviešu	1 uz grupu
1.28.	Pīle, vīriešu	1 uz grupu
1.29.	Urīna savākšanas maisi, maisa turētājs	1 iepakojums uz grupu

1.30.	Padube (šīberis) ar vāku	1 uz grupu
1.31.	Urīna katetri	1 iepakojums uz grupu
1.32.	Mākslīgās barošanas sistēmas	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.33.	Bērna ēdināšanas piederumi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.34.	Stomas, dažāda veida	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.35.	Klizmas, dažāda veida	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.	Materiāli, palīgmateriāli u.tml.	
2.1.	Dezinfekcijas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.2.	Higiēnas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.3.	Mazgāšanas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.4.	Klienta veļas savākšanas aprīkojums	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.5.	Cimdi, priekšauti, brilles, maskas, cepurīte	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.6.	Vienreizlietojamie autiņi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.7.	Klientu aprūpes dokumentācija	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.8.	Inventāra un aprīkojuma kopšanas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.9.	Ieliknīši	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.10.	Vienreizlietojamās nierveida šālītes	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.11.	Klienta krūzes ar vāku	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.12.	Klienta apģērba komplekts	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.13.	Klienta gultas veļas komplekts	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.14.	Klienta gultas piederumi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.15.	Krāsaini marķieri baltajai tāfelei	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.16.	Gels	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.17.	Autīņbiksītes	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.18.	<i>Silkospray</i> gels	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.19.	Stomas aprūpes piederumi un līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.20.	Mākslīgās barošanas produkti	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.21.	Mākslīgā piena maisījumi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.22.	Aprīkojums klizmu veikšanai	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.23.	Vertikalizators	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.24.	Celšanās siksna	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.25.	Mērlente	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.26.	Tehniskie palīglīdzekļi klienta ģērbšanas nodrošināšanai	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.28.	Urīnceļu infekciju ekspresdiagnostikas stripi	Atbilstoši moduļa īstenošanai

Uz sākumu

Valsts izglītības
satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

MODUĻA "Mājturības pamati" APRAKSTS

Uz sākumu

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas patstāvīgi nodrošināt klienta aprūpi mājās, ievērojot klienta ierastās vides saglabāšanas principus, izvēloties nepieciešamos līdzekļus un aprīkojumu un nodrošinot klienta drošību.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Veikt pirkumus atbilstoši klienta norādījumiem, gatavot ēdienu klientam atbilstoši veselīga ēdiena gatavošanas pamatprincipiem un ievērojot mājturības pamatprincipus. 2. Nodrošināt atkritumu savākšanu, šķirošanu un utilizāciju atbilstoši sociālās aprūpes iestādes higiēniskajam un pretepidēmiskajam plānam. 3. Nodrošināt klienta veļas tīrību un uzglabāšanu. 4. Lietot, kopt un uzglabāt virtuves inventāru un sadzīves tehniku. 5. Veikt pasākumus siltuma nodrošināšanai un saglabāšanai atbilstoši ugunsdrošības prasībām. 6. Veikt pasākumus klienta ierastās vides saglabāšanai. 7. Rūpēties par klienta mājdzīvniekiem pēc klienta norādījumiem.
Moduļa ieejas nosacījumi	Modulis "Mājturības pamati" apgūstams pēc B daļas moduļa "Klienta pamatvajadzību nodrošināšana" profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā atbilstoši moduļa izvirzītajiem uzdevumiem veic situācijas uzdevumu risināšanu (simulētā vidē): 1. Demonstrē drošu klienta aprūpi mājās (simulētā vidē), saglabājot klienta ierasto vidi, atbildīgi un racionāli rīkojas ar klienta finanšu līdzekļiem, veicot pirkumus. 2. Risina situācijas uzdevumus par atkritumu savākšanu, šķirošanu un utilizāciju. 3. Risina situācijas uzdevumus par klienta ierastās vides saglabāšanu, nodrošinot klientam veļas tīrību un uzglabāšanu, virtuves inventāra un sadzīves tehnikas lietošanu, veicot pasākumus siltuma nodrošināšanai, saglabāšanai un uzturēšanai.

Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Mājturības pamati" ir B daļas modulis profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs", pēc šī moduļa apgūšanas seko B daļas modulis "Klienta ar funkcionāliem traucējumiem aprūpe". Modulis var tikt apgūts paralēli ar citiem B daļas moduļiem.
-------------------------------------	--

MODUĻA "Mājturības pamati" SATURS

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		Metodiskais nodrošinājums	
			Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Metodiskie paņēmieni un mācību organizācijas formas	Idejas īstenošanai
1. Spēj: veikt pirkumus atbilstoši klienta norādījumiem, gatavot ēdienu klientam atbilstoši veselīga ēdiena gatavošanas pamatprincipiem un ievērojot mājturības pamatprincipus. Zina: pārtikas produktu uzglabāšanas noteikumus, ārstniecisko diētu formas, veselības diētas un slimības, kurām nepieciešams ievērot diētu, veselīga uztura priekšnosacījumus, produktu uzglabāšanas noteikumus atkarībā no produktu veida, kā ekonomiski rīkoties ar klienta finanšu līdzekļiem un precīzi aizpildīt finanšu uzskaites veidlapas.	1.1. Pārtikas produktu veidi un uzglabāšanas noteikumi. (10% no moduļa kopējā apjoma)	1.1.1. Pārtikas produktu veidi.	Uzskaita pārtikas produktu veidus.	Uzskaita un raksturo pārtikas produktu veidus.	Rēbusu veidošana un minēšana.	Izglītojamie patstāvīgi veido rēbusu par pārtikas produktu veidiem, piedāvā to risināt citiem izglītojamajiem.
		1.1.2. Pārtikas produktu iegādāšanās un uzglabāšanas noteikumi.	Ievēro pārtikas produktu iegādāšanās un uzglabāšanas noteikumus.	Izvērtē un pamato pārtikas produktu iegādāšanās un uzglabāšanas noteikumu ievērošanu.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā iegūto informāciju, analizē pārtikas produktu uzglabāšanas noteikumu ievērošanu.
			Veic pirkumus, ievērojot pārtikas produktu iegādāšanās noteikumus.	Veic pirkumus, ievērojot pārtikas produktu iegādāšanās noteikumus.		
		1.1.3. Veselīga ēdiena gatavošanas principi.	Paskaidro veselīga ēdiena gatavošanas principus.	Ievēro veselīga ēdiena gatavošanas principus.	Lomu spēle.	Pedagogs piedāvā situācijas par ēdiena gatavošanas principiem. Izglītojamie situāciju atveido lomās, izvēloties piemērotāko ēdiena gatavošanas veidu, pēc tam analizē un izdara secinājumus.
	1.2. Veselīgs uzturs un ārstnieciskās diētas.	1.2.1. Veselīga uztura pamatnosacījumi.	Uzskaita veselīga uztura pamatnosacījumus.	Pamato un uzskaita veselīga uztura pamatnosacījumus.	Problēmu risināšana.	Pedagogs formulē problēmu, izglītojamie iesaistās tās risināšanā. Izglītojamie

Izprot: pirkumu veikšanas nepieciešamību un pirkumu piegādes iespējas klientam, ēdiena gatavošanas vai sildīšanas pamatprincipus, ievērojot ārstniecisko diētu un veselīga uztura nozīmi.	(20% no moduļa kopējā apjoma)					izdomā problēmas risināšanas plānu un izdara secinājumus.
		1.2.2. Ārstnieciskās diētas.	Uzskaita ārstnieciskās diētas.	Uzskaita, raksturo un pamato ārstniecisko diētu iedalījumu.	Praktiskais darbs.	Izglītojamie apgūst ārstnieciskās diētas visu vecuma grupu klientiem, skaidro un pamato to lietošanas nepieciešamību.
		1.2.3. Ārstniecisko diētu lietošana atbilstoši klienta veselības stāvoklim.	Ievēro ārstniecisko diētu lietošanas nosacījumus atbilstoši klienta veselības stāvoklim.	Piemēro ārstniecisko diētu atbilstoši klienta veselības stāvoklim.	Situācijas modelēšana.	Izglītojamie grupās pēc iepriekš dota situācijas apraksta par ārstniecisko diētu lietošanu atbilstoši klienta veselības stāvoklim modelē situāciju, prezentē to citiem, kopīgi analizē un izdara secinājumus.
	1.3. Veselīga un sabalansēta uztura gatavošanas principi. (15% no moduļa kopējā apjoma)	1.3.1. Veselīgs un sabalansēts uzturs.	Ievēro veselīga un sabalansēta uztura pamatprincipus.	Raksturo un pamato veselīga un sabalansēta uztura nozīmi klienta aprūpes laikā.	Situācijas modelēšana.	Izglītojamie grupās pēc iepriekš dotas situācijas apraksta par veselīgu un sabalansētu uzturu modelē situāciju, prezentē to citiem, kopīgi analizē un izdara secinājumus.
		1.3.2. Uztura gatavošanas principi.	Ievēro veselīga uztura gatavošanas principus.	Ievēro un pamato veselīga uztura gatavošanas principus.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par veselīga uztura gatavošanas principiem. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
	1.4. Finanšu līdzekļi un to uzskaites veidlapas. (10% no moduļa kopējā apjoma)	1.4.1. Klienta finanšu līdzekļi.	Pamatoti izmanto klienta finanšu līdzekļus.	Pamatoti un racionāli izmanto klienta finanšu līdzekļus.	Lomu spēle.	Pedagogs piedāvā situācijas par klienta finanšu līdzekļu racionālu lietojumu. Izglītojamie situācijas atveido lomās, pēc tam analizē un izdara secinājumus.

		1.4.2. Finanšu līdzekļu uzskaites veidlapas.	Ievēro finanšu līdzekļu veidlapu aizpildīšanas kārtību.	Veic finanšu līdzekļu veidlapu aizpildīšanu atbilstoši prasībām, pamato to.	Praktiskais darbs.	Izglītojamie apgūst finanšu uzskaites veidlapu aizpildīšanas kārtību, skaidro un pamato veicamās darbības.	
2. Spēj: nodrošināt atkritumu savākšanu, šķirošanu un utilizāciju atbilstoši sociālās aprūpes iestādes higiēniskajam un pretepidēmiskajam plānam. Zina: infekciju slimību izraisītājus, izplatību un profilaksi, higiēnas normu prasības, infekciju kontroli, atkritumu pārvietošanas principus, atkritumu veidus un šķirošanas prasības saskaņā ar normatīvajiem aktiem, mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļus, to veidus un lietošanu saskaņā ar darba drošības lapām. Izprot: pareizas atkritumu aprites nozīmes ietekmi uz apkārtējo vidi un cilvēka veselību, drošību.	2.1. Atkritumu savākšana, šķirošana un utilizācija. (5% no moduļa kopējā apjoma)	2.1.1. Higiēnas prasību ievērošana un atkritumu savākšana.	Veic atkritumu savākšanu, ievērojot higiēnas prasības.	Veic atkritumu savākšanu, ievērojot higiēnas prasības, un pamato šīs darbības nepieciešamību.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par atkritumu savākšanu un higiēnas prasību ievērošanu. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.	
		2.1.2. Atkritumu veidi un šķirošana.	Uzskaita atkritumu veidus.	Uzskaita atkritumu veidus un pamato to šķirošanas nepieciešamību.	Pārrunas.	Izglītojamie skatās videomateriālu par atkritumu veidiem, to šķirošanu un utilizāciju. Pēc materiāla noskatīšanās pārrunā izmantotos principus un to izvēli konkrētā situācijā.	
	Veic atkritumu šķirošanu, ievērojot normatīvo aktu prasības.		Veic atkritumu šķirošanu un paskaidro to nepieciešamību atbilstoši normatīvo aktu prasībām.				
	2.2. Mazgāšanas un dezinfekcijas līdzekļu lietošana. (10% no moduļa kopējā apjoma)	2.2.1. Mazgāšanas līdzekļu veidi un lietošana.	Atšķir un lieto dažādus mazgāšanas līdzekļu veidus.	Atšķir un pamatoti lieto dažādus mazgāšanas līdzekļu veidus.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā iegūto informāciju, analizē un izskaidro mazgāšanas līdzekļu veidus un to lietošanu.	
			2.2.2. Dezinfekcijas līdzekļi un lietošana.	Atšķir dezinfekcijas līdzekļus.	Atšķir un pamatoti lieto dažādus dezinfekcijas līdzekļus.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā informāciju par dažādiem dezinfekcijas līdzekļiem, analizē dezinfekcijas līdzekļu veidus un to lietošanu.
				Lieto dezinfekcijas līdzekļus.	Izmanto dažādus dezinfekcijas līdzekļus atbilstoši darba drošības noteikumiem.		

3. Spēj: nodrošināt klienta veļas tīrību un uzglabāšanu. Zina: automātiskās veļas mazgājamās mašīnas un žāvētāja darbības principus, veļas mazgāšanas instrukcijas vai kārtību, veļas mazgāšanas, skalošanas un dezinfekcijas līdzekļu veidus un dozēšanu, veļas žāvēšanas veidus, gludināšanas principus, veļas uzglabāšanas un aprites noteikumus. Izprot: veļas tīrības nepieciešamību.	3.1. Klienta veļas kopšana. (5% no moduļa kopējā apjoma)	3.1.1. Klienta veļas mazgāšana un žāvēšana.	Mazgā un žāvē klienta veļu.	Mazgā un žāvē klienta veļu, pamato darbību nepieciešamību.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā informāciju par klienta veļas mazgāšanu un žāvēšanu.
		3.1.2. Klienta veļas gludināšana.	Vispārīgi pamato klienta veļas mazgāšanas un žāvēšanas nepieciešamību.	Pamato ar vairākiem piemēriem klienta veļas mazgāšanas un žāvēšanas nepieciešamību.	Diskusija.	Izglītojamie diskutē par piedāvāto situāciju. Analizē piedāvāto situāciju, izdara secinājumus un piedāvā iespējamus risinājumus.
			Veic klienta veļas gludināšanu.	Veic klienta veļas gludināšanu, pamato darbības nepieciešamību.		
		3.1.3. Klienta veļas uzglabāšana.	Pamato klienta veļas gludināšanas nepieciešamību.	Gludina klienta veļu, ievērojot gludināšanas principus, klienta komforta un labsajūtas nodrošināšanai.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tik piedāvāts apspriešanai temats par klienta veļas uzglabāšanu. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
			Izprot klienta veļas sakārtošanas un uzglabāšanas nepieciešamību.	Pamato klienta veļas sakārtošanas un uzglabāšanas principus atbilstoši klienta vajadzībām un norādījumiem.		
			Sakārto klienta veļu un novieto uzglabāšanai.	Sakārto klienta veļu un novieto uzglabāšanai atbilstoši klienta norādījumiem.		
4. Spēj: lietot, kopt un uzglabāt virtuves inventāru un sadzīves tehniku. Zina: trauku mazgājamās mašīnas	4.1. Sadzīves tehnikas un virtuves inventāra lietošana. (5% no moduļa kopējā apjoma)	4.1.1. Sadzīves tehnikas lietošanas instrukcijas.	Izmanto sadzīves tehnikas lietošanas instrukcijas.	Izmanto sadzīves tehnikas lietošanas instrukcijas, seko līdzi norādēm.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupā analizē situācijas par sadzīves tehnikas lietošanas instrukcijām un to izmantošanu. Kopīgi apspriež un izdara secinājumus.

lietošanas instrukcijas, mazgāšanas režīmus, virtuves inventāra un sadzīves tehnikas higiēnas prasības, virtuves uzkopšanas līdzekļus, to izmantošanas principus. Izprot: virtuves inventāra un sadzīves tehnikas kopšanas nepieciešamību.		4.1.2. Sadzīves tehnikas lietošana un kopšana.	Uzskaita sadzīves tehnikas lietošanas un kopšanas noteikumus.	Demonstrē sadzīves tehnikas lietošanu, pamato tās kopšanas nepieciešamību.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā iegūto informāciju, analizē un izdara secinājumus.
			Lieto un kopj sadzīves tehniku.	Lieto sadzīves tehniku, pamato tās kopšanas nepieciešamību.		
		4.1.3. Virtuves inventāra lietošana un kopšana.	Izprot virtuves inventāra kopšanas nepieciešamību.	Veic virtuves inventāra kopšanu.	Diskusija.	Izglītojamie mutiski cits citam uzdod jautājumus par virtuves inventāra lietošanu un kopšanu, atbild uz jautājumiem, pamato un analizē informāciju.
			Kopj virtuves inventāru atbilstoši norādēm instrukcijās.	Izmanto instrukcijas virtuves inventāra kopšanai.		
		4.1.4. Virtuves uzkopšanas līdzekļi.	Atšķir virtuves uzkopšanas līdzekļus.	Izvēlas virtuves uzkopšanas līdzekļus un tos atbilstoši lieto.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupā analizē situācijas par virtuves uzkopšanas līdzekļiem un to lietošanu. Kopīgi apspriež un izdara secinājumus.
			Lieto virtuves uzkopšanas līdzekļus.	Lieto virtuves uzkopšanas līdzekļus atbilstoši norādījumiem.		
5. Spēj: veikt pasākumus siltuma nodrošināšanai un saglabāšanai atbilstoši ugunsdrošības prasībām. Zina: ugunsdrošības prasības, krāsns kurināšanas priekšnoteikumus, telpu vēdināšanas nozīmi, rīcības soļus aizdegšanās gadījumā,	5.1. Siltuma uzturēšana telpās. (5% no moduļa kopējā apjoma)	5.1.1. Siltuma nodrošināšana un uzturēšana klienta dzīvojamā telpā.	Nodrošina siltumu klienta dzīvojamā telpā.	Nodrošina siltumu klienta dzīvojamā telpā un uztur to atbilstošā temperatūrā.	Jautāšana un atbildēšana.	Izglītojamie mutiski cits citam uzdod dažādus jautājumus par siltuma nodrošināšanu un uzturēšanu klienta dzīvojamā telpā, atbild uz jautājumiem, pamato un analizē informāciju.
			Ievēro drošības pasākumus siltuma nodrošināšanas laikā.	Ievēro drošības pasākumus siltuma nodrošināšanas laikā un pamato tos.	Prāta vētra.	Pedagogs izvirza jautājumus, kas saistīti ar drošības pasākumu ievērošanu krāsns kurināšanas laikā. Izglītojamie izsaka

toksisku vielu marķējumus, apzīmējumus, drošības zīmes un signālus, evakuācijas plāna nozīmi, drošības noteikumus darbā ar uguni. Izprot: siltuma nodrošināšanas nepieciešamību klientam, ievērojot darba drošības prnoteikumus un to ietekmi uz cilvēka veselību, drošību un apkārtējo vidi.						iespējamās atbildes, klausās un papildina viens otru.
		5.1.2. Telpu vēdināšana un gaisa cirkulācijas nodrošināšana.	Veic telpu vēdināšanu un nodrošina gaisa cirkulāciju atbilstoši higiēnas prasībām.	Veic telpu vēdināšanu un nodrošina gaisa cirkulāciju atbilstoši higiēnas prasībām, pamato darbības veikšanu.	Jautāšana un atbildēšana.	Izglītojamie mutiski cits citam uzdod dažādus jautājumus par telpu vēdināšanu un gaisa cirkulācijas nodrošināšanu, atbild uz jautājumiem, pamato un analizē informāciju.
		5.1.3. Toksiskas vielas dzīvojamā telpā.	Atpazīst toksiskas vielas dzīvojamā telpā pēc to marķējumiem.	Atpazīst toksiskas vielas dzīvojamā telpā pēc to marķējumiem, novērš to izcelsmi un izplatību.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par toksiskām vielām un to marķējumiem dzīvojamā telpā, izmantojot zinātniskas izziņas metodes.
6. Spēj: veikt pasākumus klienta ierastās vides saglabāšanai. Zina: apavu kopšanas inventāru un materiālus, apavu kopšanas līdzekļu veidus, istabas augu kopšanas un pārstādīšanas nosacījumus, istabas augu kopšanas principus, ledusskapja ekspluatācijas noteikumus, elektrodrošību, ledusskapja temperatūras režīmus, produktu	6.1. Individuālo vajadzību nodrošināšana klienta ierastās vides saglabāšanai. (10% no moduļa kopējā apjoma)	6.1.1. Klienta apavu kopšana un uzglabāšana.	Izvērtē klienta apavu kopšanas un uzglabāšanas nepieciešamību.	Piedāvā risinājumu klienta apavu kopšanai un uzglabāšanai atbilstoši higiēnas prasībām.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupās analizē klienta apavu kopšanas un uzglabāšanas nepieciešamību, ievērojot higiēnas prasības. Kopīgi apspriež un izdara secinājumus.
			Kopj klienta apavus un nodrošina to uzglabāšanu.	Kopj klienta apavus un nodrošina to uzglabāšanu atbilstoši higiēnas prasībām.		
		6.1.2. Inventārs un materiāli klienta apavu kopšanai.	Uzskaita inventāru un materiālus klienta apavu kopšanai.	Izmanto atbilstošu inventāru un materiālus klienta apavu kopšanai.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par inventāru un materiāliem klienta apavu kopšanai, izmantojot zinātniskas izziņas metodes.
		6.1.3. Klienta istabas augu kopšana.	Izvērtē un ievēro klienta istabas augu kopšanas pamatprincipus.	Ievēro istabas augu kopšanas principus, veicot klienta istabas augu kopšanu.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupās analizē situāciju par klienta istabas augu kopšanas nepieciešamību. Kopīgi

uzglabāšanas, utilizācijas noteikumus, produktu marķēšanas nepieciešamību. Izprot: apavu kopšanas un higiēnas ievērošanas nosacījumus, istabas augu kopšanas nepieciešamību klienta ierastās vides saglabāšanai, elektrodrošības noteikumu ievērošanas nepieciešamību darba vietā.			Kopj klienta istabas augus.	Kopj istabas augus un pamato kopšanas nepieciešamību klienta ierastās vides saglabāšanai.		apspriež un izdara secinājumus.
	6.1.4. Ledusskapja ekspluatācijas noteikumi un kopšana.		Veic ledusskapja tīrīšanu atbilstoši ledusskapja ekspluatācijas noteikumiem.	Veic ledusskapja tīrīšanu un pamato to atbilstoši ekspluatācijas noteikumu ievērošanai.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupās analizē situācijas, kas saistītas ar ledusskapja ekspluatācijas noteikumiem. Kopīgi apspriež un izdara secinājumus.
			Uzskaita ledusskapja ekspluatācijas noteikumus.	Ievēro ledusskapja ekspluatācijas noteikumus.		
			Izvēlas ledusskapja ekspluatācijā optimālu temperatūras režīmu.	Piemēro ledusskapja ekspluatācijā optimālu temperatūras režīmu.		
			Ievēro elektrodrošības noteikumus.	Ievēro un pamato elektrodrošības noteikumu ievērošanu.	Prāta vētra.	Pedagogs izvirza jautājumus, kas saistīti ar elektrodrošības noteikumu ievērošanu. Izglītojamie izsaka iespējamās atbildes, klausās un papildina viens otru.
	6.1.5. Pārtikas produktu uzglabāšana, marķēšana un utilizācija.		Nosauc pārtikas produktu uzglabāšanas, marķēšanas un utilizācijas noteikumus.	Ievēro pārtikas produktu uzglabāšanas, marķēšanas un utilizācijas noteikumus atbilstoši pārtikas higiēnas prasībām.	Debates.	Pedagogs piedāvā apspriešanai apgalvojumus par pārtikas produktu uzglabāšanu, marķēšanu un utilizāciju atbilstoši pārtikas higiēnas normām. Izglītojamie grupās argumentēti aizstāv divus pretējus viedokļus.
			Veic atzīmes par pārtikas produktu uzglabāšanas, marķēšanas un utilizācijas	Ar piemēriem izskaidro pārtikas produktu uzglabāšanas, marķēšanas un utilizācijas noteikumus		

			noteikumiem atbilstoši pārtikas higiēnas prasībām.	atbilstoši pārtikas higiēnas prasībām.		
7. Spēj: rūpēties par klienta mājdzīvniekiem pēc klienta norādījumiem. Zina: mājdzīvnieku labturības principus. Izprot: klienta mājdzīvnieku vajadzības.	7.1. Rūpes par klienta mājdzīvniekiem. (5% no moduļa kopējā apjoma)	7.1.1. Mājdzīvnieku labturības principi.	Nodrošina klienta mājdzīvnieku labturības principus.	Piedāvā risinājumu klienta mājdzīvnieku aprūpes nodrošināšanai, pamatojoties uz labturības principiem.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par klienta mājdzīvnieku uzturēšanu un labturības principu ievērošanu. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.

Ieteicamie avoti

Ārstnieciskais uzturs [skatīts 2020. gada 7. oktobrī]. Pieejams: https://medicine.lv/raksti/arstnieciskais_uzturs_pme

Ārstnieciskais uzturs [skatīts 2020. gada 7. oktobrī]. Pieejams: <http://www.neslimo.lv/pme/?name=arstnieciskais-uzturs>

Barošana caur zondi [skatīts 2020. gada 7. oktobrī]. Pieejams: <http://www.arstsmajas.lv/lav/s/barosana-caur-zondi>

Dzeramais ūdens [skatīts 2020. gada 7. oktobrī]. Pieejams: <https://www.vi.gov.lv/lv/dzeramais-udens>

Enterālā barošana caur zondi [skatīts 2020. gada 7. oktobrī]. Pieejams: <https://www.aprupes-birojs.lv/medicinska-aprupe-majas/enterala-barosana-caur-zondi.html>

Enterālā barošana mājās [skatīts 2020. gada 7. oktobrī]. Pieejams: http://www.nutriciamedical.lv/page,56,vispariga_informacija.html

Eglīte M. Darba medicīna. – Rīga: [b. i.], 2000.

Gallring A. B., Setterberg E. Pacientu aprūpes situāciju apraksti. – Rīga: MPIC, 2002.

Kaļķis V. Darba vides risku novērtēšanas metodes. – Rīga: Latvijas Izglītības fonds, 2008.

Kā trauku krāsa ietekmē apetīti [skatīts 2020. gada 7. oktobrī]. Pieejams: <https://hitnet.lv/2014/10/ka-trauku-krasa-ietekme-apetiti/>

Korsūnova L. Ēdienu gatavošanas tehnoloģija: pirmapstrāde, dārzeņu pirmapstrāde, siltapstrāde, dārzeņu ēdieni [skatīts 2020. gada 7. oktobrī]. Pieejams: http://www.pikc.lv/lv/macibu_materiali/edienugatavosanas-tehnologija/edienupirmapstrade_darzenupirmapstrade_siltapstrade_darzenuedieni.pdf

Madalāne V. Kas liecina par ūdens deficītu organismā? Skaidro diētas ārsts Andis Brēmanis [skatīts 2020. gada 7. oktobrī]. Pieejams: <http://www.la.lv/slapju-faktors>

Roja Ž. Ergonomikas pamati. – Rīga: Drukātava, 2008.

Selga G. Enterālā barošana. – Jūrmala: GSE, 2009.

MODUĻA "Mājturības pamati"
ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLIE LĪDZEKĻI

Nr.p.k.	Materiālie līdzekļi	Daudzums
1.	Tehnoloģiskās iekārtas un darba instrumenti	
1.1.	Dators	1 uz auditoriju
1.2.	Projektors	1 uz auditoriju
1.3.	Galds	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.4.	Krēsli	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.5.	Baltā tāfele	1 uz auditoriju
1.6.	Interaktīvā tāfele	1 uz auditoriju
1.7.	Inventārs telpu uzkopšanai (pārvietojami ratiņi ar slotu, mopu kāti maināmiem mopiem)	1 uz grupu
1.8.	Gultas veļas komplekts	1 uz grupu
2.	Materiāli, palīgmateriāli u.tml.	
2.1.	Mazgāšanas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.2.	Dezinfekcijas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.3.	Klienta veļas savākšanas aprīkojums	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.4.	Finanšu līdzekļu uzskaites veidlapas	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.5.	Virtuves piederumi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.6.	Ergonomiski virtuves piederumi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.7.	Aprīkojums veļas gludināšanai	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.8.	Inventārs ēdiena gatavošanai	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.9.	Virtuve ar ergonomiski pielāgotām mēbelēm	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.10.	Apavu kopšanas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.11.	Istabas augu kopšanas piederumi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.12.	Marķējuma zīmes	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.13.	Toksisku vielu apzīmējumi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.14.	Piktogrammas	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.15.	Drošības zīmes	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.16.	Drošības signāli	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.17.	Evakuācijas plānu paraugi	Atbilstoši moduļa īstenošanai

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

MODUĻA "Klienta ar funkcionāliem traucējumiem aprūpe" APRAKSTS

Uz sākumu

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas patstāvīgi nodrošināt aprūpes darbības klienta pozicionēšanas un izgulējumu profilakses veikšanā, kā arī nodrošināt klienta pārvietošanos, veicinot un saglabājot klienta drošību.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Atpazīt klienta ar funkcionāliem traucējumiem aprūpes problēmas un tās koriģēt visos aprūpes līmeņos saskaņā ar klienta veselības stāvokli un individuālajām vajadzībām un kvalitatīvi veikt izgulējumu profilaksi, izvēloties piemērotus aprūpes līdzekļus, tehnisko aprīkojumu un iekārtas. 2. Veikt klienta pozicionēšanu un pārvietošanu, lietojot tehniskos palīg līdzekļus un ievērojot ergonomikas pamatprincipus. 3. Nodrošināt klienta drošību tehnisko palīg līdzekļu izmantošanas laikā. 4. Palīdzēt klientam pārvietoties telpā un ārpus tās. 5. Veikt klienta tehnisko palīg līdzekļu kopšanu, izvērtēt tehniskā palīg līdzekļa funkcionalitāti saskaņā ar lietošanas instrukciju un nodrošināt klientam tehniskā palīg līdzekļa pieejamību.
Moduļa ieejas nosacījumi	Modulis "Klienta ar funkcionāliem traucējumiem aprūpe" apgūstams pēc B daļas moduļa "Mājturības pamati" profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā atbilstoši moduļa izvirzītajiem uzdevumiem: 1. Veic klienta aprūpi izgulējumu ārstēšanas un profilakses nodrošināšanai, ievērojot higiēnas prasības un ergonomikas principus. 2. Demonstrē piemērotu aprūpes līdzekļu un tehniskā aprīkojuma lietojumu klientu aprūpē. 3. Nosaka klienta ar funkcionāliem traucējumiem aprūpes īpatnības un tehnisko palīg līdzekļu lietošanas nepieciešamību.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Klienta ar funkcionāliem traucējumiem aprūpe" ir B daļas modulis profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs", pēc tā apguves seko B daļas modulis "Sociālās aprūpes nodrošināšana".

MODUĻA "Klienta ar funkcionāliem traucējumiem aprūpe" SATURS

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		Metodiskais nodrošinājums	
			Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Metodiskie paņēmieni un mācību organizācijas formas	Idejas īstenošanai
1. Spēj: atpazīt klienta ar funkcionāliem traucējumiem aprūpes problēmas un tās koriģēt visos aprūpes līmeņos saskaņā ar klienta veselības stāvokli un individuālajām vajadzībām un kvalitatīvi veikt izgulējumu profilaksi, izvēloties piemērotus aprūpes līdzekļus, tehnisko aprīkojumu un iekārtas. Zina: ķermena muskuļu sistēmu, asinsrites sistēmu, audu un šūnu uzbūvi, audu un šūnu patoloģiskos stāvokļus, kustību pozitīvo ietekmi uz organismu, kustību nozīmi dažādās vecuma grupās, izgulējumu	1.1. Skeleta balsta un muskuļu sistēma. (5% no moduļa kopējā apjoma)	1.1.1. Skeleta balsta un muskuļu sistēma, funkcijas un regulācijas mehānismi.	Nosauc skeleta balsta un muskuļu sistēmu un regulācijas mehānismus.	Analizē skeleta balsta un muskuļu sistēmu un regulācijas mehānismus.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par skeleta balsta un muskuļu sistēmu – funkcijām, mehānismiem, izmantojot zinātniskas izziņas metodes. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē pārējiem, izmantojot attēlus.
	1.2. Adu un šūnu uzbūve. (5% no moduļa kopējā apjoma)	1.2.1. Adu un šūnu uzbūve, funkcijas un regulācijas mehānismi.	Nosauc adu un šūnu uzbūvi, funkcijas un regulācijas mehānismus.	Analizē adu un šūnu uzbūvi, funkcijas un regulācijas mehānismus.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par adu un šūnu uzbūvi, funkcijām un to regulācijas mehānismiem, izmantojot zinātniskas izziņas metodes. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un prezentē to pārējiem, izmantojot attēlus.
		1.2.2. Adu un šūnu patoloģiskie stāvokļi.	Izskaidro adu un šūnu patoloģiskos stāvokļus.	Analizē adu un šūnu patoloģiskos stāvokļus.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par adu un šūnu patoloģiskajiem stāvokļiem. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.

rašanās cēloņus un profilaksi. Izprot: klienta pozicionēšanas tehniku, mazkustīgu dzīvesveidu, tā ietekmi uz organismu, izgulējumu profilaksi.	1.3. Patoloģiskās fizioloģijas un slimību etioloģijas pamati. (10% no moduļa kopējā apjoma)	1.3.1. Patoloģijas orgānu un sistēmu darbībā, to izcelsme un attīstības mehānismi.	Raksturo novirzes orgānu un sistēmu darbībā, to izcelsmi un attīstības mehānismus.	Analizē novirzes orgānu un sistēmu darbībā, to izcelsmi un attīstības mehānismus.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie simulētā vidē apgūst novirzes orgānu un sistēmu darbībā, izskaidro tās, saista tās ar dažādu slimību etioloģiju.
		1.3.2. Slimību cēloņi un nosacījumi.	Raksturo slimību cēloņus un nosacījumus.	Raksturo un analizē slimību cēloņus un nosacījumus.	Problēmu risināšana.	Pedagogs formulē aprūpes problēmu, izglītojamie iesaistās tās risināšanā, ņemot vērā slimību cēloņus. Izglītojamie izdomā aprūpes problēmas risināšanas plānu un izdara secinājumus.
	1.4. Izgulējumu profilakse. (10% no moduļa kopējā apjoma)	1.4.1. Izgulējumi un to rašanās cēloņi.	Raksturo izgulējumus, nosauc to rašanās cēloņus.	Raksturo izgulējumus, nosauc un izskaidro to rašanās cēloņus.	Prāta vētra.	Pedagogs izvirza problēmu par izgulējumu rašanās cēloņiem. Izglītojamie izsaka iespējamās atbildes, uzmanīgi klausās viens otru un papildina dzirdēto.
		1.4.2. Izgulējumu profilakse un izmantojamais aprīkojums.	Raksturo izgulējumu profilaksi un tās nozīmi.	Raksturo izgulējumu profilaksi un tās nozīmi, izvēlas aprīkojumu atbilstoši aprūpes situācijai.	Projekta darbs.	Izglītojamie grupās, sadarbojoties un izmantojot informācijas avotus, gatavo projekta darbu par izvēlēto tēmu – izgulējumu profilakse un izmantojamais aprīkojums.
			Nosauc izmantojamo aprīkojumu izgulējumu profilaksē.	Nosauc izmantojamo aprīkojumu. Salīdzina to izgulējumu profilaksē.	Projekta darbs. Praktiskais darbs simulētā vidē.	Prezentē projekta rezultātus pārējiem, izmanto vizuālos uzskates līdzekļus. Kopīgi apspriež un analizē rezultātus, kā arī spēj pamatot aprīkojuma izvēli izgulējumu profilakses nodrošināšanai.
			Izmanto aprīkojumu aprūpes procesā.	Izmanto aprīkojumu aprūpes procesā, izvēloties piemērotāko.		

	1.5. Kustību nozīme un to pozitīvā ietekme uz organismu. (5% no moduļa kopējā apjoma)	1.5.1. Kustību pozitīvā ietekme uz organismu.	Izskaidro kustību pozitīvo ietekmi uz organismu.	Analizē kustību pozitīvo ietekmi uz organismu.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par kustību pozitīvo ietekmi uz organismu. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
		1.5.2. Mazkustīga dzīvesveida ietekme uz organismu.	Izskaidro mazkustīga dzīvesveida ietekmi uz organismu.	Analizē mazkustīga dzīvesveida ietekmi uz organismu.	Debates.	Pedagogs piedāvā apspriešanai apgalvojumus par mazkustīga dzīvesveida ietekmi uz organismu. Izglītojamo grupas argumentēti aizstāv divus pretējus viedokļus.
2. Spēj: veikt klienta pozicionēšanu un pārvietošanu, lietojot tehniskos palīg līdzekļus un ievērojot ergonomikas pamatprincipus. Zina: drošības pasākumus, pozicionējot klientu, izgulējumu profilaksi, lietojot tehniskos palīg līdzekļus un aprīkojumu pozicionēšanas laikā; ergonomikas pamatprincipus klienta komforta un drošības nodrošināšanai pozicionēšanas laikā; pozicionēšanas tehnikas lietošanu izgulējumu profilakses	2.1. Klienta pārvietošana, pozicionēšana un transportēšana. (15% no moduļa kopējā apjoma)	2.1.1. Klienta pārvietošanas un transportēšanas principi un izmantojamais aprīkojums.	Raksturo klienta pārvietošanas un transportēšanas principus un izmantojamo aprīkojumu.	Salīdzina klienta pārvietošanas un transportēšanas principus un izmantojamo aprīkojumu.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupās analizē situācijas par klientu pārvietošanu un transportēšanu, izmantojot aprīkojumu, piedāvā situāciju risinājumus un novērtējumu. Kopīgi apspriež un izdara secinājumus.
			Izmanto atbilstošu aprīkojumu klienta aprūpē.	Izmanto atbilstošu aprīkojumu klienta aprūpē, pamato aprīkojuma izvēli.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie grupās demonstrē klienta pārvietošanas un transportēšanas principus, izvēloties atbilstošu aprīkojumu. Aprīkojuma izvēli pamato, komentē veicamās darbības, kopīgi tās analizē un izdara secinājumus.
			Veic klienta pārvietošanu un transportēšanu atbilstoši norādītajiem parametriem.	Patstāvīgi veic klienta pārvietošanu un transportēšanu atbilstoši principiem.		
		2.1.2. Klienta pozicionēšanas principi un izmantojamais	Nosauc klienta pozicionēšanas principus.	Nosauc un raksturo klienta pozicionēšanas principus.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Atbilstoši uzdevumam izglītojamie izvēlas nepieciešamo aprīkojumu un

nodrošināšanā, pozicionēšanas darbību fiksēšanu; tehnisko palīg līdzekļu veidus, tehnisko palīg līdzekļu lietošanas noteikumus, tehnisko palīg līdzekļu lietošanas instrukcijas.		aprīkojums.	Uzskaita izmantojamo aprīkojumu klienta pozicionēšanā.	Pamato aprīkojuma izmantošanu klienta pozicionēšanā.		demonstrē klienta pozicionēšanu, izskaidro veicamās darbības un analizē tās.
			Ievēro pozicionēšanas principus klienta aprūpē.	Izvēlas piemērotāko aprīkojumu un lieto to klienta pozicionēšanā.		
Izprot: klienta drošas pārvietošanas pamatprincipus un pārvietošanu, nekaitējot klientam.	2.2. Ergonomika un tās pamatprincipi aprūpētāja darbā. (15% no moduļa kopējā apjoma)	2.2.1. Ergonomika.	Raksturo ergonomiku un tās pamatprincipus.	Raksturo ergonomiku un tās pamatprincipus, analizē tos.	Jautāšana un atbildēšana.	Izglītojamie mutiski cits citam uzdod dažādus jautājumus par ergonomiku, tās pamatprincipiem, atbild uz jautājumiem, pamato un analizē informāciju.
		2.2.2. Ergonomikas pamatprincipi aprūpētāja darbā.	Raksturo un ievēro ergonomikas pamatprincipus aprūpētāja darbā.	Raksturo, analizē un ievēro ergonomikas pamatprincipus aprūpētāja darbā.		
3. Spēj: nodrošināt klienta drošību tehnisko palīg līdzekļu izmantošanas laikā. Zina: klienta motivēšanas metodes, tehnisko palīg līdzekļu veidus, tehnisko palīg līdzekļu lietošanas noteikumus, kā izvēlēties un lietot klientam piemērotākos un atbilstošākos tehniskos	3.1. Tehniskais aprīkojums un iekārtas aprūpes procesā, klientu drošība, lietojot tehniskos palīg līdzekļus. (5% no moduļa kopējā apjoma)	3.1.1. Tehniskais aprīkojums un iekārtas, ko izmanto aprūpes procesā.	Nosauc un raksturo tehnisko aprīkojumu un iekārtas, ko izmanto aprūpes procesā.	Sasaista veicamos aprūpes darbus ar izmantojamo aprīkojumu un iekārtām.	Mācību video skatīšanās un apspriešana.	Izglītojamie skatās mācību video par tehnisko aprīkojumu un iekārtām, ko izmanto aprūpes procesā. Pēc video noskatīšanās kopīgi apspriež redzēto.
		3.1.2. Tehniskā aprīkojuma pareiza un ergonomiska izmantošana aprūpes procesā.	Izmanto tehnisko aprīkojumu aprūpes procesā atbilstoši ergonomikas prasībām.	Izmanto tehnisko aprīkojumu aprūpes procesā atbilstoši ergonomikas prasībām.		
				Izvēlas aprīkojumu atbilstoši aprūpes problēmai.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie lieto dažādu tehnisko aprīkojumu aprūpes darbību veikšanai. Darbā ievēro ergonomikas un drošības principus. Pamato tehniskā aprīkojuma lietojumu.

palīgīdzekļus, ievērojot klienta drošību un individuālās vajadzības. Izprot: klienta pārvietošanas tehniku, tās lietošanu, nekaitējot klientam.		3.1.3. Klientu drošība tehnisko palīgīdzekļu lietošanas laikā.	Lieto tehniskos palīgīdzekļus, ievērojot klientu drošību.	Lieto tehnisko aprīkojumu aprūpes procesā, nodrošinot klientu drošību.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie lieto dažādu tehnisko aprīkojumu aprūpes darbību veikšanai. Pamato tehniskā aprīkojuma izvēli un nodrošina klienta drošību.
4. Spēj: palīdzēt klientam pārvietoties telpā un ārpus tās. Zina: drošas pārvietošanās noteikumus, klientu pārvietošanas tehnisko palīgīdzekļu un inventāra veidus, to lietošanu, drošības pasākumus klienta pārvietošanas laikā, drošas vides pamatprincipus telpā un ārpus tās, sniedzot klientam atbalstu un drošības sajūtu pārvietošanās laikā. Izprot: drošas vides pamatprincipus telpā un ārpus tās, veicot klienta aprūpi.	4.1. Klienta pārvietošanās telpā un ārpus tās. (5% no moduļa kopējā apjoma)	4.1.1. Drošas pārvietošanās noteikumi.	Ievēro drošas pārvietošanās noteikumus klienta pārvietošanās laikā.	Ievēro un raksturo drošas pārvietošanās noteikumus klientiem ar funkcionāliem traucējumiem.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie lieto dažādu tehnisko aprīkojumu klienta pārvietošanās nodrošināšanai. Pamato tehniskā aprīkojuma izvēli un drošas pārvietošanās noteikumu ievērošanu.
	4.2. Drošas vides nodrošināšana telpā un ārpus tām klientam ar funkcionāliem traucējumiem. (10% no moduļa kopējā apjoma)	4.2.1. Drošas vides nodrošināšana telpās.	Ievēro drošas vides telpā nodrošināšanas principus.	Ievēro un raksturo drošas vides telpā nodrošināšanas principus.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie lieto dažādus paņēmienus drošas vides telpā uzturēšanai. Pamato tās nepieciešamību.
		4.2.2. Drošas vides nodrošināšana ārpus telpām.	Ievēro drošības noteikumus drošai klienta pārvietošanai ārpus telpām.	Ievēro un raksturo drošības noteikumus klienta drošai pārvietošanai ārpus telpām.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie lieto dažādus paņēmienus drošas vides nodrošināšanai ārpus telpām, veicot klienta pārvietošanu. Pamato tās nepieciešamību.
5. Spēj: veikt klienta tehnisko palīgīdzekļu kopšanu, izvērtēt tehniskā palīgīdzekļa	5.1. Tehnisko palīgīdzekļu nodrošinājums klientam ar	5.1.1. Tehnisko palīgīdzekļu veidi.	Nosauc tehnisko palīgīdzekļu veidus.	Nosauc un raksturo tehniskos palīgīdzekļus, sasaista tos ar attiecīgu	Izpētes darbs grupās.	Katra izglītojamo grupa veic izpētes darbu par kādu tehnisko palīgīdzekli un tā lietošanas specifiku. Iegūtos

funkcionalitāti saskaņā ar lietošanas instrukciju un nodrošināt klientam tehniskā palīgīdzekļa pieejamību. Zina: tehnisko palīgīdzekļu veidus, tehnisko palīgīdzekļu lietošanas noteikumus, mazgāšanas līdzekļu veidus. Izprot: tehnisko palīgīdzekļu lietošanas nepieciešamību klientam.	funkcionāliem traucējumiem. (10% no moduļa kopējā apjoma)			funkcionālo traucējumu.		rezultātus prezentē pārējām grupām.
		5.1.2. Tehnisko palīgīdzekļu lietošanas noteikumi.	Nosauc tehnisko palīgīdzekļu lietošanas noteikumus.	Nosauc tehnisko palīgīdzekļu lietošanas noteikumus, diferencē to specifiku.	Izpētes darbs grupās.	Katra izglītojamo grupa veic izpētes darbu par kādu tehnisko palīgīdzekli un tā lietošanas noteikumiem.
		5.1.3. Tehnisko palīgīdzekļu kopšana.	Nosauc tehnisko palīgīdzekļu kopšanas veidus un aprīkojumu.	Nosauc tehnisko palīgīdzekļu kopšanas veidus un aprīkojumu, pamato to lietošanas nepieciešamību.	Izpētes darbs grupās.	Katra izglītojamo grupa veic izpētes darbu par kādu tehnisko palīgīdzekli un tā kopšanas līdzekļiem. Iegūtos rezultātus prezentē pārējām grupām.
	5.2. Tehnisko palīgīdzekļu nepieciešamība klientam. (5% no moduļa kopējā apjoma)	5.2.1. Tehnisko palīgīdzekļu pieejamība.	Apraksta tehnisko palīgīdzekļu pieejamību un nepieciešamību klienta aprūpes nodrošināšanai.	Sasaista tehnisko palīgīdzekļu pieejamību un nepieciešamību klienta individuālo vajadzību nodrošināšanai.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupās analizē situācijas par tehnisko palīgīdzekļu nepieciešamību un pieejamību klientiem ar dažādiem funkcionāliem traucējumiem. Kopīgi apspriež un izdara secinājumus.

Ieteicamie avoti

Aberberga-Augškalne L., Koroļova O. Fizioloģija ārstiem. – Rīga: Medicīnas apgāds, 2015.

Eglīte K. Anatomija. Asinsrites sistēma. Iekšējie orgāni. Nervu sistēma. Sensorā sistēma. – Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2015.

Eglīte K. Anatomija. Skelets un muskuļi. – Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2015.

Fiziskā funkcionālā stāvokļa izmeklēšana fizioterapijā. – Nacionālais veselības dienests [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <https://dati.zva.gov.lv/mtdb/30-rehabilitācijas-mediciniskie-pakalpojumi/347-pielikumi-izverstie-mediciniskas-tehnologijas-metodes-apraksti-un-citi-materiali/fizisk-funkcionl-stvoka-izmeklana-fizioterapij>

Invalīdu un viņu draugu apvienība APEIRONS [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: www.apeirons.lv/new/files/Pamatnostadnes/pamatnost.pdf

Izgulējumi. – Brūču klīnika [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <http://brucuklinika.lv/par-mums/mes-arstejam/izgulejumi/>

Izgulējumu ārstēšanas tehnoloģijas metodes apraksts. – Nacionālais veselības dienests [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <https://dati.zva.gov.lv/mtdb/18-visparejas-kirurgijas-mediciniskie-pakalpojumi/285-pielikumi-izverstie-mediciniskas-tehnologijas-metodes-apraksti-un-citi-materiali/izgulejumu-arstesanas-tehnologijas-metodes-apraksts>

Izgulējumu profilakses un ārstēšanas vadlīnijas. – Brūču un izgulējumu asociācija [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <https://www.vmnvd.gov.lv/lv/izgulejumu-profilakses-un-arstesanas-vadlinijas>

Koncepcija "Dzīve sabiedrībā". – Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācija SUSTENTO [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <http://www.lkndz.lv/lv/box/files/filelists/1290686941-koncepcijabrosura.pdf>

Latvijas Cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācija SUSTENTO [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <http://www.sustento.lv/resource/show/306>

Leja J. Patoloģiskās fizioloģijas atvērtās shēmas. – Rīga: RSU, 2015.

Liepājas Neredzīgo biedrība [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <http://www.redzigaismu.lv/lat/vides-pieejamiba/ieteikumi-vides-pieejamibas-nodrosinasanai-redzes-invalidiem/>

Medicīniskā rehabilitācija. – Nacionālais veselības dienests [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <http://www.vmnvd.gov.lv/lv/veselibas-aprupes-pakalpojumi/medicinska-rehabilitacija>

Ministru kabineta 2014. gada 23. decembra noteikumi Nr. 805 "Noteikumi par prognozējamās invaliditātes, invaliditātes un darb spēju zaudējuma noteikšanas kritērijiem, termiņiem un kārtību" [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/271253-noteikumi-par-prognozejamas-invaliditates-invaliditates-un-darbspeju-zaudejuma-noteikšanas-kriterijiem-termiņiem-un-kartibu>

Ministru kabineta 2011. gada 4. janvāra noteikumi Nr. 9 "Noteikumi par individuālo rehabilitācijas plānu personai ar prognozējamu invaliditāti un personai ar invaliditāti" [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <https://likumi.lv/doc.php?id=224135>

Pacienta pārvietošanas metodes, kas izmantojamas, lai novērstu balsta un kustību aparāta ar slimības veselības aprūpē [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <https://osha.europa.eu/lv/tools-and-publications/publications/e-facts/efact28>

Par ergonomiku. – Latvijas Ergonomikas biedrība [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <http://www.ergonomika.lv/par-ergonomiku/>

Pareiza ķermeņa biomehānika. – Carolchanning [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <https://lv.carolchanning.net/zdorove/116955-pravilnaya-biomehanika-tela.html>

Pārkers S. Cilvēka ķermenis. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2016.

Šmite D. Pacienta pozicionēšanas medicīniskā tehnoloģija. Izvērsti medicīniskās tehnoloģijas metodes apraksts. [skatīts 2020. gada 10. augustā]. Pieejams: <https://www.zva.gov.lv/zvais/mtdb/30-rehabilitacijas-mediciniskie-pakalpojumi/347-pielikumi-izverstie-mediciniskas-tehnologijas-metodes-apraksti-un-citi-materiali/pacienta-pozicionanas-medicinisks-tehnoloija>

Valtneris A. Cilvēka fizioloģija. Rokasgrāmata. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2002.

Govindarajan R., Kaur H., Yelam A. Improving Patient Safety. Tools and Strategies for Quality Improvement. – [B. v.]: Productivity Press, 2019.

Smith. M. C., Parker M. E. Nursing Theories and Nursing Practice (Parker, Nursing Theories and Nursing Practice). 4 th. Edition. – F. A. Davis Company, 2015.

Taylor C., Lynn P., Barlett J. Fundamentals for Nursing: The Art and Science of perosn Centred Care. – LWW, Ninth, North American edition, 2018.

**MODUĻA "Klienta ar funkcionāliem traucējumiem aprūpe"
ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLIE LĪDZEKĻI**

Nr.p.k.	Materiālie līdzekļi	Daudzums
1.	Tehnoloģiskās iekārtas un darba instrumenti	
1.1.	Dators	1 uz auditoriju
1.2.	Projektors	1 uz auditoriju
1.3.	Galds	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.4.	Krēsli	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.5.	Baltā tāfele	1 uz auditoriju
1.6.	Interaktīvā tāfele	1 uz auditoriju
1.7.	Manekens	1 uz grupu
1.8.	Klienta gulta	1 uz grupu
1.9.	Klienta pārvietošanas līdzekļi, dažāda veida	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.10.	Klienta pozicionēšanas inventārs un materiāli, dažāda veida	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.11.	Klienta gultas piederumi	1 uz grupu
1.12.	Ratiņkrēsls	1 uz grupu
1.13.	Rollators	1 uz grupu
1.14.	Spieķis	1 uz grupu
1.15.	Kvadripols	1 uz grupu
1.16.	Klientu barošanas galds	1 uz grupu
1.17.	Pretslīdēšanas zoles apaviem	1 pāris uz grupu
1.18.	Staigāšanas rāmis	1 uz grupu
1.19.	Klienta pacēlājs	1 uz grupu
1.20.	Pretizgulējumu matracis	1 uz grupu
1.21.	Slīdpalags	1 uz grupu
1.22.	Pretizgulējumu spilveni	1 uz grupu
1.23.	Papēžu aizsargi	2 uz grupu
1.24.	Elkoņu aizsargi	2 uz grupu
1.25.	Ruļļi	6 uz grupu
1.26.	Kājas un papēža pozicionēšanas matracis	2 uz grupu
1.27.	Celgala pozicionēšanas matracis	2 uz grupu
1.28.	Pretizgulējumu riņķis	1 uz grupu
1.29.	Gelveida pretizgulējumu aprīkojums, dažāds	1 komplekts uz grupu
1.30.	Rampa ratiņkrēsla nobraukšanai	1 uz grupu

2.	Materiāli, palīgmateriāli u.tml.	
2.1.	Dezinfekcijas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.2.	Higiēnas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.3.	Mazgāšanas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.4.	Klienta veļas savākšanas aprīkojums	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.5.	Cimdi, priekšauti, brilles, maskas	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.6.	Vienreizlietojamie autiņi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.7.	Klienta aprūpes dokumentācija	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.8.	Inventāra un aprīkojuma kopšanas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.9.	Vertikalizators	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.10.	Autiņbiksītes	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.11.	Bikstīšu ieliktnīši	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.12.	Ķermeņa kopšanas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.13.	Krāsaini marķieri baltajai tāfelei	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.14.	Klienta apģērba komplekts	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.15.	Klienta gultas veļas komplekts	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.16.	Rotējams paliktnis sēdēšanai	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.17.	Zēķu uzvilcējs	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.18.	Rotācijas diski	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.19.	Siksna klienta pārvietošanai	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.20.	Spilvens ratiņkrēslam	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.21.	Staigāšanas rāmis	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.22.	Klientu pacēlājs	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.23.	Pretizgulējumu matracis	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.24.	Pretizgulējumu palags	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.25.	Pretizgulējumu spilvens	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.26.	Papēžu aizsargi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.27.	Pozicionēšanas ruļļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.28.	Pozicionēšanas ķīļi (komplekts)	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.29.	Drošības zīmes	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.30.	Funkcionālā gulta	Atbilstoši moduļa īstenošanai

Uz sākumu

Valsts izglītības
satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

MODUĻA "Sociālās aprūpes nodrošināšana" APRAKSTS

Uz sākumu

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas patstāvīgi sniegt klientam informāciju par sociālās aprūpes un veselības aprūpes pakalpojumu pieejamību, komandas darba principiem, veicinot klienta līdzdarbību garīgās, fiziskās un sociālās aprūpes nodrošināšanā.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Veidot pozitīvu dialogu ar klientu par aprūpes procesā iesaistīto profesionāļu darbības mērķiem, piedāvātajām aktivitātēm un veselības aprūpes pakalpojumiem, rekomendācijām, pakalpojuma saņemšanas un sniegšanas nosacījumiem. 2. Izglītēt (informēt) klienta aprūpē iesaistītos piederīgos par aprūpes jautājumiem. 3. Noskaidrot klienta apmierinātību ar sniegto pakalpojumu un tā kvalitāti, motivēt klientu izteikt ierosinājumus pakalpojuma uzlabojumiem. 4. Iesaistīties komandas darbā atbilstīgi savai kompetencei, sniegt regulāru un precīzu informāciju aprūpes procesā iesaistītajām personām par veiktajām darbībām, sasniegtajiem rezultātiem un vēlamajām izmaiņām, nodrošināt regulāru informācijas apmaiņu un atgriezenisko saiti ar aprūpes procesā iesaistītajām personām. 5. Veicināt klienta līdzdarbību garīgās, fiziskās un sociālās aprūpes nodrošināšanā, izvērtēt nošķiršanās un izolēšanās riskus un rīkoties saskaņā ar klienta vēlmēm.
Moduļa ieejas nosacījumi	Modulis "Sociālās aprūpes nodrošināšana" apgūstams pēc B daļas moduļa "Klienta ar funkcionāliem traucējumiem aprūpe" profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārtā pārbaudījumu, kurā atbilstoši moduļa izvirzītajiem uzdevumiem prezentē izveidoto portfolio. Portfolio aprakstā ietvertās tēmas: 1. Pozitīva dialoga veidošana ar klientu un aprūpes procesā iesaistītajiem profesionāļiem. 2. Informācijas sniegšana klienta aprūpē iesaistītajiem profesionāļiem un klienta piederīgajiem. 3. Atgriezeniskās saites veidošana ar klientu, aptauju veikšana. 4. Komandas darbs. 5. Klienta līdzdarbība garīgās, fiziskās un sociālās aprūpes nodrošināšanā.

Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Sociālās aprūpes nodrošināšana" ir B daļas modulis profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs", pēc tā apguves seko B daļas modulis "Infekcioza klienta aprūpe". Modulis var tikt apgūts paralēli ar citiem B daļas moduļiem.
-------------------------------------	--

MODUĻA "Sociālās aprūpes nodrošināšana" SATURS

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		Metodiskais nodrošinājums	
			Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Metodiskie paņēmieni un mācību organizācijas formas	Idejas īstenošanai
1. Spēj: veidot pozitīvu dialogu ar klientu par aprūpes procesā iesaistīto profesionāļu darbības mērķiem, piedāvātajām aktivitātēm un veselības aprūpes pakalpojumiem, rekomendācijām, pakalpojuma saņemšanas un sniegšanas nosacījumiem. Zina: institūciju funkcijas, speciālistu kompetenci, klienta veselības un vecuma īpatnības, konfidencialitātes principus. Izprot: informācijas apmaiņas iespējas klienta aprūpes laikā.	1.1. Sociālās aprūpes institūciju funkcijas un specifika. (5% no moduļa kopējā apjoma)	1.1.1. Sociālo pakalpojumu un aprūpes institūciju iedalījums.	Raksturo sociālo pakalpojumu un aprūpes institūcijas.	Analizē dažādas sociālo pakalpojumu un aprūpes institūcijas.	Jautāšana un atbildēšana.	Izglītojamie mutiski cits citam uzdod jautājumus par dažādām sociālo pakalpojumu un aprūpes institūcijām, atbild uz jautājumiem, pamato un analizē informāciju.
		1.1.2. Sociālo pakalpojumu un aprūpes institūciju funkcijas, to specifika.	Izskaidro sociālo pakalpojumu un aprūpes institūciju funkcijas, to specifiku un būtību.	Izskaidro sociālo pakalpojumu un aprūpes institūciju funkcijas.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par sociālo pakalpojumu un aprūpes institūciju funkcijām un to specifiku. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
			Uzskaita sociālo pakalpojumu un aprūpes institūciju funkcijas.	Pamato sociālo pakalpojumu un aprūpes institūciju funkciju specifiku ar piemēriem.		
	1.2. Aprūpes mājās nodrošināšanas funkcijas un specifika.	1.2.1. Aprūpes mājās pakalpojumu iedalījums.	Atšķir un izskaidro aprūpes mājās pakalpojumu veidus.	Analizē aprūpes mājās pakalpojumu veidus, pamato tos ar piemēriem.	Jautāšana un atbildēšana.	Izglītojamie mutiski cits citam uzdod dažādus jautājumus par aprūpes mājās pakalpojumu iedalījumu, atbild uz jautājumiem, pamato un analizē informāciju.

		1.2.2. Aprūpes mājās nodrošināšanas īpatnības.	Izskaidro aprūpes mājās nodrošināšanu, tās specifiku un būtību.	Izskaidro aprūpes mājās nodrošināšanas īpatnības.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par aprūpes mājās pakalpojuma nodrošināšanas īpatnībām. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
			Uzskaita aprūpes mājās nodrošināšanas pakalpojumus, to specifiku un būtību.	Pamato ar piemēriem aprūpes mājās nodrošināšanas pakalpojumus, to specifiku un būtību.		
	1.3. Veselības aprūpes institūciju funkcijas un specifika. (5% no moduļa kopējā apjoma)	1.3.1. Veselības aprūpes institūciju iedalījums.	Atšķir veselības aprūpes institūcijas.	Analizē veselības aprūpes institūcijas.	Jautāšana un atbildēšana.	Izglītojamie mutiski cits citam uzdod dažādus jautājumus par dažādām veselības aprūpes institūcijām, atbild uz jautājumiem, pamato un analizē informāciju.
		1.3.2. Veselības aprūpes institūciju funkcijas, to specifika.	Uzskaita veselības aprūpes institūciju funkcijas.	Definē veselības aprūpes institūciju funkcijas.		
			Raksturo veselības aprūpes institūciju funkcijas, to specifiku un būtību.	Pamato ar piemēriem veselības aprūpes institūciju funkcijas, to specifiku un būtību.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par veselības aprūpes institūciju funkcijām un to specifiku. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
	1.4. Rehabilitācijas institūciju funkcijas un specifika. (5% no moduļa kopējā apjoma)	1.4.1. Rehabilitācijas institūciju iedalījums.	Raksturo rehabilitācijas institūcijas.	Analizē rehabilitācijas institūcijas.	Jautāšana un atbildēšana.	Izglītojamie mutiski cits citam uzdod jautājumus par dažādām rehabilitācijas institūcijām, atbild uz jautājumiem, pamato un analizē informāciju.
		1.4.2. Rehabilitācijas institūciju funkcijas, to specifika.	Uzskaita rehabilitācijas institūciju funkcijas.	Definē rehabilitācijas institūciju funkcijas.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par rehabilitācijas institūciju funkcijām un to specifiku. Izglītojamie grupās diskutē,

			Raksturo rehabilitācijas institūciju funkcijas, to specifiku un būtību.	Pamato ar piemēriem rehabilitācijas institūciju funkcijas, to specifiku un būtību.		apspiež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
2. Spēj: izglītēt (informēt) klienta aprūpē iesaistītos piederīgos par aprūpes jautājumiem. Zina: valsts vai pašvaldības aprūpes pakalpojumu klāstu, klienta vecumposmu īpatnības, aprūpes pakalpojumu veidus, aprūpes procesa īpatnības dažādām mērķgrupām, aprūpes procesu, veicamo darbu izpildi. Izprot: klienta aprūpē iesaistīto piederīgo izglītošanas nepieciešamību.	2.1. Valsts vai pašvaldību sociālās aprūpes pakalpojumi. (10% no moduļa kopējā apjoma)	2.1.1. Sociālo pakalpojumu pieejamība.	Raksturo sociālo pakalpojumu pieejamību.	Raksturo un salīdzina sociālo pakalpojumu pieejamību.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par sociālo pakalpojumu pieejamību, izmantojot zinātniskas izziņas metodes. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē pārējiem.
	2.2. Sociālās aprūpes pakalpojumu veidi. (5% no moduļa kopējā apjoma)	2.2.1. Sociālo pakalpojumu veidi.	Uzskaita sociālo pakalpojumu veidus.	Analizē sociālo pakalpojumu veidus.	Problēmu risināšana.	Pedagogs formulē problēmu saistībā ar pieejamajiem sociālo pakalpojumu veidiem, izglītojamie iesaistās tās risināšanā. Izglītojamie izdomā problēmas risināšanas plānu un izdara secinājumus.
	2.3. Klienta un piederīgo izglītošana par sociālo pakalpojumu pieejamību. (10% no moduļa kopējā apjoma)	2.3.1. Izglītošanas nozīme sociālo pakalpojumu nodrošināšanā.	Atpazīst un raksturo dažādus izglītošanas veidus. Izvēlas piemērotāko izglītošanas veidu attiecīgajam klientam.	Analizē un salīdzina dažādus klienta un piederīgo izglītošanas veidus, ņemot vērā klienta aprūpes un uztveres līmeni.	Situācijas analīze.	Atpazīst un raksturo dažādas izglītošanas metodes. Izvēlas piemērotāko izglītošanas metodi attiecīgajam klientam un situācijai.
			Veic atzīmes klienta piederīgajiem un aprūpes procesā iesaistītajiem par aprūpes kvalitāti un tās nodrošinājumu.	Informē klienta piederīgos un aprūpes procesā iesaistītos par aprūpes kvalitāti un tās nodrošinājumu.		
3. Spēj: noskaidrot klienta apmierinātību ar sniegto pakalpojumu un tā	3.1. Sniegto sociālo pakalpojumu kvalitātes novērtēšana.	3.1.1. Sociālo pakalpojumu kvalitātes novērtēšanas nepieciešamība.	Uzskaita sociālo pakalpojumu kvalitātes novērtēšanas mērķus.	Salīdzina dažādus sociālo pakalpojumu kvalitātes novērtēšanas mērķus.	Prāta vētra.	Pedagogs izvirza jautājumu par sociālo pakalpojumu kvalitātes novērtēšanas mērķiem. Izglītojamie izsaka

kvalitāti, motivēt klientu izteikt ierosinājumus pakalpojuma uzlabojumiem. Zina: sociālās aprūpes pakalpojumu veidus un raksturojumu, verbālās un neverbālās komunikācijas lietošanu, aptauju izmantošanu, to veidus. Izprot: darba organizācijas nepieciešamību.	(15% no moduļa kopējā apjoma)					iespējamās idejas. Pēc uzdevuma apkopo idejas, kopīgi pārrunā un izdara secinājumus.
		3.1.2. Sociālo pakalpojumu kvalitātes novērtēšanas metodes.	Nosauc un izskaidro dažādas datu ieguves metodes pakalpojumu kvalitātes novērtēšanā.	Izskaidro un salīdzina dažādas datu ieguves metodes pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanā.	Praktiskais darbs.	Izglītojamie konkrētai situācijai izstrādā aptaujas anketu, veidojot tās struktūru un ievērojot izstrādes gaitu, sagatavo intervijas jautājumus. Izstrādātos kvalitātes novērtēšanas instrumentus prezentē pārējiem, pārrunā un analizē, veic precizējumus.
			Izstrādā aptaujas anketu un sagatavo intervijas jautājumus, izmantojot paraugus.	Patstāvīgi izstrādā aptaujas anketu un sagatavo intervijas jautājumus.		
4. Spēj: iesaistīties komandas darbā atbilstīgi savai kompetencei, sniegt regulāru un precīzu informāciju aprūpes procesā iesaistītajām personām par veiktajām darbībām, sasniegtajiem rezultātiem un vēlamajām izmaiņām, nodrošināt regulāru informācijas apmaiņu un atgriezenisko saiti ar aprūpes procesā iesaistītajām personām. Zina: starp-institucionālo	4.1. Starp-institucionāla sadarbība klienta aprūpes nodrošināšanā. (10% no moduļa kopējā apjoma)	4.1.1. Starp-institucionālas sadarbības modeļi.	Raksturo starp-institucionālas sadarbības modeļus.	Analizē starp-institucionālas sadarbības modeļus.	Lomu spēle.	Pedagogs piedāvā situācijas aprakstu par starp-institucionālas sadarbības principiem. Izglītojamie piedāvāto situāciju attēlo lomās, pēc tam kopīgi apspriež un analizē situācijas.
		4.1.2. Starp-institucionālas sadarbības nozīme aprūpes procesā.	Izskaidro starp-institucionālas sadarbības nozīmi aprūpes procesā.	Izskaidro un pamato ar piemēriem starp-institucionālas sadarbības nozīmi aprūpes procesā.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par starp-institucionālas sadarbības nozīmi aprūpes procesā. Izglītojamie grupās diskutē un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
	4.2. Komandas darba principi.	4.2.1. Komandas darba veidošanas principi.	Nosauc un raksturo komandas darba veidošanas principus.	Pamato komandas darba veidošanas principus klienta kvalitatīvas aprūpes nodrošināšanai.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par komandas darba veidošanu klienta kvalitatīvas aprūpes nodrošināšanai.
	(5% no moduļa kopējā apjoma)					

sadarbību, komandas darba pamatprincipus, tās veidošanas principus, kompetenču sadalījumu starp veselības un sociālās aprūpes speciālistiem, aprūpes dokumentāciju, informācijas apmaiņas iespējas, darba organizēšanas soļus, rīcību un miera saglabāšanu ārkārtējās situācijās. Izprot: subordināciju, savlaicīgas un patiesas informācijas sniegšanas nepieciešamību klienta aprūpes laikā, aprūpes procesa nepārtrauktības nodrošināšanu atbilstīgi savai kompetencei, aprūpes kvalitātes un atgriezeniskās saites nozīmīgumu.						Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
		4.2.2. Profesionālas informācijas sniegšana aprūpē iesaistītajiem speciālistiem.	Uzskaita profesionālas informācijas sniegšanas pamatprincipus.	Raksturo profesionālas informācijas sniegšanas pamatprincipus.	Individuāls patstāvīgais darbs.	Izglītojamie patstāvīgi veic uzdevumu – raksturo profesionālas informācijas sniegšanas pamatprincipus.
			Izmanto praktiski profesionālas informācijas sniegšanas pamatprincipus ar aprūpē iesaistītajiem speciālistiem.	Izmanto praktiski profesionālas informācijas sniegšanas pamatprincipus un tos paskaidro.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie praktiski veic informācijas sniegšanu aprūpē iesaistītajiem speciālistiem, lietojot profesionālo terminoloģiju.
	4.3. Sociālās aprūpes dokumentācija. (5% no moduļa kopējā apjoma)	4.3.1. Sociālās aprūpes dokumentācijas aprīte.	Izskaidro sociālās aprūpes dokumentācijas aprīti un tās nozīmi aprūpes procesā.	Izskaidro sociālās aprūpes dokumentācijas aprīti un pamato tās nozīmi aprūpes procesā.	Problēmu risināšana.	Pedagogs formulē problēmu, izglītojamie iesaistās tās risināšanā. Izglītojamie izdomā problēmas risināšanas plānu un izdara secinājumus.
		4.3.2. Sociālās aprūpes dokumentācijas aizpildīšana.	Aizpilda sociālās aprūpes dokumentāciju atbilstoši norādītajiem parametriem.	Aizpilda sociālās aprūpes dokumentāciju atbilstoši aprūpes darbībām.	Vingrināšanās.	Pēc pedagoga piedāvājuma izglītojamie veic atkārtotas darbības, lai pilnveidotu sociālās aprūpes dokumentācijas aizpildīšanas prasmes.
5. Spēj: veicināt klienta līdzdarbību garīgās, fiziskās un sociālās aprūpes nodrošināšanā, izvērtēt nošķiršanās un izolēšanās riskus un rīkoties saskaņā ar	5.1. Aprūpes psiholoģija. (10% no moduļa kopējā apjoma)	5.1.1. Aprūpes psiholoģijas nozīme klienta aprūpes laikā.	Raksturo aprūpes psiholoģijas nozīmi klienta aprūpes laikā.	Pamato aprūpes psiholoģijas principu ievērošanas nepieciešamību klienta aprūpes laikā.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tik piedāvāts apspriešanai temats par aprūpes psiholoģiju un tās nozīmi klienta aprūpes laikā. Izglītojamie grupās diskutē un prezentē savu viedokli pārējām grupām.

klienta vēlmēm. Zina: aprūpes psiholoģiju, klienta psihoemocionālos stāvokļus, funkcionālo traucējumu atšķirības dažādos vecuma posmos, funkcionālo traucējumu īpatnības, dzīves kvalitātes rādītājus attiecīgajā vecuma posmā, savstarpējo attiecību veidošanas prasmes. Izprot: savstarpējo attiecību nozīmīgumu dažādos vecuma posmos, komunikācijas un attiecību nepieciešamību.		5.1.2. Aprūpes psiholoģijas īpatnības klientiem dažādās vecuma grupās.	Nosauc un raksturo aprūpes psiholoģijas īpatnības klientiem dažādās vecuma grupās.	Pamato un izskaidro aprūpes psiholoģijas īpatnības klientiem dažādās vecuma grupās.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tik piedāvāts apspriešanai temats par aprūpes psiholoģijas īpatnībām klientiem dažādās vecuma grupās. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
		5.1.3. Dzīves kvalitātes rādītāji un to īpatnības dažādos vecuma posmos.	Nosauc un raksturo dzīves kvalitātes rādītājus klientiem dažādos vecuma posmos.	Pamato un izskaidro dzīves kvalitātes rādītājus klientiem dažādos vecuma posmos.	Jautāšana un atbildēšana.	Izglītojamie mutiski cits citam uzdod dažādus jautājumus par dzīves kvalitātes rādītājiem un tos ietekmējošajiem faktoriem dažādos vecuma posmos, atbild uz jautājumiem, pamato un analizē informāciju.
	5.2. Klienta dzīves krīzes situācijas. (5% no moduļa kopējā apjoma)	5.2.1. Atbalsta sniegšana klientam dzīves krīzes situācijās.	Izmanto atbalsta sniegšanas metodes klientam dzīves krīzes situācijās.	Patstāvīgi veic klienta atbalstīšanu dzīves krīzes situācijās.	Projekta darbs.	Izglītojamie grupās, sadarbojoties un izmantojot zinātniskus informācijas avotus, gatavo projekta darbu par izvēlēto tēmu – atbalsta sniegšana klientam dzīves krīzes situācijās, ar to saistītie jēdzieni. Prezentē projekta rezultātus pārējiem.
	5.3. Klienta iesaistīšanās sociālo pakalpojumu nodrošināšanas laikā. (5% no moduļa kopējā apjoma)	5.3.1. Klienta motivēšana.	Izskaidro klienta motivēšanas nepieciešamību.	Izskaidro klienta motivēšanas nepieciešamību, saista to ar klienta individuālajām spējām.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par klienta motivēšanas metodēm un to lietojumu, izmantojot zinātniskas izziņas metodes. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē. Kopīgi analizē iegūto informāciju un izdara secinājumus.

		5.3.2. Atbalsta sniegšana klientam atbilstoši vecumam un aprūpes līmenim.	Demonstrē atbalsta sniegšanu klientam atbilstoši viņa vecumam un aprūpes līmenim.	Analizē un demonstrē atbalsta sniegšanas veidus klientam atbilstoši viņa vecumam un aprūpes līmenim.	Individuāls patstāvīgais darbs.	Izglītojamie patstāvīgi veic uzdevumu – raksturo atbalsta sniegšanu klientam atbilstoši viņa vecumam un aprūpes līmenim. Pēc uzdevuma pārrunā un izdara secinājumus par atbalsta sniegšanas veidiem, demonstrē tos pārējiem.
--	--	---	---	--	---------------------------------	--

Ieteicamie avoti

Alternatīvās aprūpes rokasgrāmata. – Rīga: Sociālās palīdzības fonds, 2002.

Ankrava J., Kurtiņa K. Pacientu aprūpes standartu lietošana ārstniecības personu izglītībā un praksē. – Rīga: Latvijas Universitātes Rīgas Medicīnas koledža un Latvijas Ārstu biedrība, 2010. Mācību materiāls tapis Eiropas Sociālā fonda darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.3.2.3. aktivitātes "Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla kompetences, prasmju un iemaņu līmeņa paaugstināšana" projektā "Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla tālākizglītība nozares ilgtspējīgai attīstībai".

Baltiņa Ā. Pilngadīgas personas pašaprūpes, neatkarības un patstāvīgās dzīves prasmju izvērtējuma instruments [skatīts 2020. gada 23. septembrī]. Pieejams: www.lps.lv/uploads/docs_module/2015_10_p1.pdf

Cilvēks ar invaliditāti. Pakalpojumi. Pašvaldība: brošūra. Darba grupas vad. I. Šķestere. Latvijas cilvēku ar īpašām vajadzībām sadarbības organizācija "SUSTENTO" [skatīts 2020. gada 23. septembrī]. Pieejams: <http://www.lkndz.lv/lv/box/files/filelists/1290686941-koncepcijabrosura.pdf>

Dzīves apstākļu normalizēšana personām ar garīga rakstura un citiem funkciju traucējumiem: teorētisks pamatojums un praktiska pieredze. K. Grunevalda red. – Rīga: Velku fonds, 2003.

Dzīves jautājumi. – Rīga: SDSPA "Attīstība", 2001.

Dzīves jautājumi. – Rīga: SDSPA "Attīstība", 2006.

Dzīves jautājumi. – Rīga: SDSPA "Attīstība", 2007.

Dzīves jautājumi. – Rīga: SDSPA "Attīstība", 2011.

Fīra G. Aizliegtās skumjas: par cerībām un skumjām, kas saistās ar bērnu, kuram ir funkciju traucējumi. – Madona: Madonas poligrāfists, 2003.

Gallring A. B., Setterberg E. Pacientu aprūpes situāciju apraksti. – Rīga: MPIC, 2002.

I. Irša, I. Kalniņš, A. Melbārde-Kelme. Slimnieka ārstēšana, aprūpe un rehabilitācija mājas apstākļos. Slimnieka kopšana mājas apstākļos. – Rīga: Latvijas Ambulatorās medicīnas māsu un sociālās aprūpes darbinieku asociācija, 2007.

Rudoviča S. Kvalitatīva aprūpe mājās. Rokasgrāmata. – Rīga: Rīgas domes Labklājības departaments, 2006.

Sarkane M., Zeķīte A. Alternatīvās aprūpes rokasgrāmata. – Rīga: Sociālās palīdzības fonds, 2002.

Šiliņa M., Dāboliņa D. Ievads aprūpē: mācību grāmata māsām – studentēm. – Rīga: Latvijas pēcdiploma apmācības specializācijas un kvalifikācijas celšanas institūts, 1998.

Tirolers G. Rehabilitācija sociālajā vidē Latvijā cilvēkiem ar funkciju traucējumiem. – Rīga: Velku fonds, 2004.

**MODUĻA "Sociālās aprūpes nodrošināšana"
ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLIE LĪDZEKĻI**

Nr.p.k.	Materiālie līdzekļi	Daudzums
1.	Tehnoloģiskās iekārtas un darba instrumenti	
1.1.	Dators	1 uz auditoriju
1.2.	Projektors	1 uz auditoriju
1.3.	Mācību video par komunikāciju un informācijas sniegšanu	1 uz kursu
1.4.	Galds	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.5.	Krēsli	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.6.	Marķieri tāfelei	1 uz auditoriju
1.7.	Baltā tāfele	1 uz auditoriju
2.	Materiāli, palīgmateriāli u.tml.	
2.1.	Pierakstu papīrs	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.2.	Pildspalvas	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.3.	Krāsaini marķieri baltajai tāfelei	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.4.	Aprūpes dokumentācija	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.5.	Videomateriāli	Atbilstoši moduļa īstenošanai

Uz sākumu

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

Uz sākumu

MODUĻA "Infekcioza klienta aprūpe" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas patstāvīgi nodrošināt infekcioza klienta aprūpi atbilstoši klienta vajadzībām, ievērojot infekciju ierobežošanas principus, izvēloties nepieciešamos līdzekļus un aprīkojumu un ņemot vērā klienta drošības principus.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Ierobežot infekcijas izplatīšanos saistībā ar klienta izdalījumiem (infekcijas slimību gadījumā), nodrošinot apkārtējās vides uzkopšanu un dezinfekciju pēc klienta izdalījumu savākšanas. 2. Nodrošināt infekciju kontroli infekcijas slimību izplatības un epidēmiju laikā atbilstīgi savai kompetencei un klientu izolāciju epidēmiju un infekcijas slimību laikā. 3. Veikt procedūras un pasākumus pēc saskarsmes ar potenciāli infekcioziem bioloģiskiem materiāliem.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūstams pēc B daļas moduļa "Sociālās aprūpes nodrošināšana" profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā atbilstoši moduļa izvirzītajiem uzdevumiem: 1. Demonstrē klienta izdalījumu savākšanu atbilstoši izdalījumu veidam, ievērojot drošības pasākumus, lietojot individuālos aizsardzības līdzekļus un novērtējot klienta vispārējo stāvokli. 2. Raksturo darbības infekcijas izplatīšanās ierobežošanai saistībā ar klienta izdalījumiem, demonstrē simulētā vidē apkārtējās vides uzkopšanu un dezinfekciju pēc klienta izdalījumu savākšanas. 3. Veic klienta higiēnas nodrošināšanu specifisku ādas infekciju gadījumos. 4. Atbilstoši situācijas uzdevumiem demonstrē praktiskās iemaņas simulētā vidē.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Infekcioza klienta aprūpe" ir B daļas modulis profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs", pēc šī moduļa apgūšanas seko B daļas modulis "Paliatīvā aprūpe". Moduli var apgūt paralēli ar citiem B daļas moduļiem.

MODUĻA "Infekcioza klienta aprūpe" SATURS

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		Metodiskais nodrošinājums	
			Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Metodiskie paņēmieni un mācību organizācijas formas	Idejas īstenošanai
1. Spēj: ierobežot infekcijas izplatīšanos saistībā ar klienta izdalījumiem (infekcijas slimību gadījumā), nodrošinot apkārtējās vides uzkopšanu un dezinfekciju pēc klienta izdalījumu savākšanas. Zina: infekciozās klienta veļas dezinfekciju, higiēnas līdzekļu lietošanu klienta izdalījumu savākšanai, dezinfekcijas līdzekļus un to lietošanu, baktericīdās lampas lietošanu. Izprot: higiēnas līdzekļu un individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanu infekcijas	1.1. Ādas infekcijas slimības, to pazīmes un infekcijas slimību izplatīšanās ceļi. (5% no moduļa kopējā apjoma)	1.1.1. Ādas infekcijas slimības, to pazīmes un infekcijas slimību rašanās iemesli.	Nosauc dažādas ādas infekcijas slimības, to pazīmes, infekcijas slimību rašanās iemeslus un izplatības ceļus.	Raksturo dažādas ādas infekcijas slimības, to pazīmes, infekcijas slimību rašanās iemeslus un izplatības ceļus.	Tests kontrolei un paškontrolei.	Izglītojamie patstāvīgi sagatavo testus ar vairākiem atbilžu variantiem, no kuriem viens ir pareizs, par ādas infekcijas slimībām un to izraisītājiem. Piedāvā pārējiem risināt testus, pēc tam kopīgi izlabo testus un analizē kļūdas.
		1.1.2. Klientu novērtēšana, specifisku ādas infekciju simptomu atpazīšana un infekciju kontrole.	Izvēlas piemērotas klientu novērtēšanas metodes specifisku ādas infekciju slimību gadījumos un ievēro infekciju kontroles principus.	Patstāvīgi veic klientu novērtēšanu specifisku ādas infekciju slimību gadījumos un ievēro infekciju kontroles principu.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie veic klientu novērtēšanu ādas infekcijas slimību gadījumā, atpazīst specifisku ādas infekciju slimību simptomus un apgūst infekcijas kontroles prasības, kā arī veic darbības to nodrošināšanai.
	1.2. Patoloģiskie stāvokļi.	1.2.1. Patoloģiskie stāvokļi un to novērtēšanas metodes.	Atpazīst specifisku ādas infekciju slimību simptomus.	Atpazīst un izvērtē specifisku ādas infekciju slimību simptomus.		
			Uzskaita patoloģiskos stāvokļus un ar tiem saistītos izdalījumus.	Nosauc un izskaidro patoloģiskos stāvokļus un ar tiem saistītos izdalījumus.	Jautāšana un atbildēšana.	Izglītojamie mutiski cits citam uzdod dažādus jautājumus par patoloģisko stāvokļu novērtēšanas

izplatīšanās ierobežošanā.	(10% no moduļa kopējā apjoma)		Norāda patoloģisko stāvokļu novērtēšanas metodes.	Izmanto patoloģisko stāvokļu novērtēšanas metodes.		metodēm un atbild uz jautājumiem, pamato un analizē informāciju.
		1.2.2. Klienta aprūpes problēmas noteikšana.	Nosaka klienta aprūpes problēmas.	Nosaka klienta aprūpes problēmas. Noteiktās klienta aprūpes problēmas sakārto prioritārā secībā, pamato to.	Vingrināšanās.	Pēc pedagoga piedāvājuma izglītojamie veic atkārtotas darbības, lai pilnveidotu aprūpes problēmu noteikšanas un prioritāšu sakārtošanas prasmes.
		1.2.3. Izdalījumu veidi pie patoloģiskiem stāvokļiem.	Nosauc dažādus izdalījumu veidus un patoloģiskos stāvokļus.	Raksturo dažādus izdalījumu veidus saistībā ar patoloģiskiem stāvokļiem.	Izpētes darbs grupās.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par izdalījumu veidiem pie patoloģiskiem stāvokļiem, izmantojot informācijas avotus. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē. Kopīgi analizē iegūto informāciju un izdara secinājums.
		1.2.4. Izdalījumu savākšanas un utilizācijas principi.	Izskaidro izdalījumu savākšanas un utilizācijas principus.	Salīdzina dažādu izdalījumu savākšanas un utilizācijas principus, pamato ar piemēriem.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā izdalījumu savākšanas un utilizācijas principus, salīdzina dažādu izdalījumu savākšanas un utilizācijas principus.
		1.2.5. Izmantojamais aprīkojums izdalījumu savākšanai un utilizācijai.	Norāda izmantojamo aprīkojumu izdalījumu savākšanai un utilizācijai.	Pamato izmantojamā aprīkojuma lietojumu izdalījumu savākšanai un utilizācijai.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie atbilstoši uzdevumam izvēlas nepieciešamo aprīkojumu un demonstrē infekciozā materiāla savākšanu un utilizāciju atbilstoši prasībām.
			Veic drošu klienta izdalījumu savākšanu atbilstoši prasībām.	Veic drošu klienta izdalījumu savākšanu atbilstoši prasībām. Paskaidro klienta		

				izdalījumu savākšanas un utilizācijas principus.		
1.3. Inficēšanās riski. (15% no moduļa kopējā apjoma)	1.3.1. Inficēšanās riski, to izvērtēšana un analīze.	Atpazīst un nosauc inficēšanās riskus.	Raksturo un izvērtē inficēšanās riskus.	Situācijas analīze.	Izglītojamajiem tiek piedāvāti reālu situāciju apraksti par inficēšanās riskiem. Izglītojamie analizē situācijas un izdara secinājumus.	
	1.3.2. Infekciju izplatīšanās ceļi.	Uzskaita infekciju izplatīšanās ceļus.	Sagrupē un izskaidro infekciju izplatīšanās ceļus.	Projekta darbs.	Izglītojamie grupās izvēlas un izmanto dažādus informācijas avotus uzdevuma veikšanai par dažādu infekcijas slimību izplatīšanās ceļiem, plāno savu darbu un apkopo darba rezultātus. To prezentē pārējiem.	
	1.3.3. Infekciju kontroles principi.	Nosauc infekciju kontroles principus.	Raksturo infekciju kontroles principus, izskaidro ar piemēriem.	Problēmu risināšana.	Pedagogs formulē problēmu, izglītojamie iesaistās tās risināšanā. Izglītojamie izdomā problēmas risināšanas plānu, to īsteno, analizē to un izdara secinājumus.	
1.4. Apkārtējās vides uzkopšana un dezinfekcija. (15% no moduļa kopējā apjoma)	1.4.1. Apkārtējās vides uzkopšanas principi.	Uzskaita apkārtējās vides uzkopšanas principus.	Nosauc un pamato apkārtējās vides uzkopšanas principus.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par apkārtējās vides uzkopšanas principiem. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.	
	1.4.2. Dezinfekcijas principi un līdzekļi.	Raksturo dezinfekcijas principus un līdzekļus.	Izvēlas atbilstošus dezinfekcijas līdzekļus, pamato izvēli.	Patstāvīgais darbs grupās.	Izglītojamie grupās veic dažādus praktiskos uzdevumus saistībā ar dezinfekcijas līdzekļiem un dezinfekcijas principiem.	

		1.4.3. Drošības pasākumi dezinfekcijas procesa laikā.	Definē drošības pasākumus dezinfekcijas procesa laikā.	Pamato un raksturo drošības pasākumus dezinfekcijas procesa laikā.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par drošības pasākumiem dezinfekcijas procesa laikā. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
			Dezinfekcijas procesā ievēro drošības pasākumus.	Dezinfekcijas procesā ievēro un izskaidro drošības pasākumus.		
			Veic dezinfekciju atbilstoši norādījumiem.	Patstāvīgi izvēlas nepieciešamos dezinfekcijas pasākumus un veic tos atbilstoši prasībām.	Praktiskais darbs.	Izglītojamie apgūst dezinfekcijas procesu un nepieciešamos drošības pasākumus.
	1.5. Baktericīdās lampas lietošana. (5% no moduļa kopējā apjoma)	1.5.1. Baktericīdās lampas lietošanas nosacījumi.	Norāda baktericīdās lampas lietošanas nosacījumus.	Ar piemēriem izskaidro baktericīdās lampas darbību.	Praktiskais darbs.	Izglītojamie praktiski apgūst baktericīdās lampas lietošanu.
			Lieto baktericīdo lampu.	Lieto baktericīdo lampu un pamato tās lietošanu klientu aprūpē.		
		1.5.2. Drošības pasākumi baktericīdās lampas lietošanas laikā.	Nosauc drošības pasākumus, kas jāievēro baktericīdās lampas lietošanas laikā. Ievēro drošības pasākumus baktericīdās lampas lietošanas laikā.	Uzskaita un pamato drošības pasākumus, kas jāievēro baktericīdās lampas lietošanas laikā. Ievēro drošības pasākumus baktericīdās lampas lietošanas laikā.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā drošības pasākumus baktericīdās lampas lietošanas laikā.
2. Spēj: nodrošināt infekciju kontroli infekcijas slimību izplatības un epidēmiju laikā atbilstīgi savai kompetencei un	2.1. Infekcijas izplatīšanās ceļi. (20% no moduļa kopējā apjoma)	2.1.1. Infekcijas izplatīšanās ierobežošanas principi atkarībā no klienta izdalījumu veida.	Identificē infekcijas izplatīšanās ierobežošanas principus.	Nosauc un pamato infekcijas izplatīšanās ierobežošanas principus.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā infekcijas izplatīšanās ierobežošanas principus.

klientu izolāciju epidēmiju un infekcijas slimību laikā. Zina: izolācijas kārtību dažādu infekcijas slimību gadījumos, roku apstrādes pamatprincipus, aprūpes inventāra, aprīkojuma un iekārtu uzglabāšanas noteikumus, individuālo aizsardzības līdzekļu veidus (IAL), to lietošanu. Izprot: infekciju izplatības ceļus, individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanas nozīmīgumu.		2.1.2. Infekcioza klienta veļas dezinfekcija.	Izvēlas klienta veļas dezinfekcijas metodi.	Izvēlas un pamato klienta veļas dezinfekcijas metodi.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā un analizē infekciozu klientu veļas dezinfekcijas metodes.
	2.2. Infekcioza klienta higiēnas principi. (20% no moduļa kopējā apjoma)	2.2.1. Higiēnas līdzekļi, to lietošana un klienta higiēnas principi.	Izvēlas un lieto atbilstošus higiēnas līdzekļus infekcioza klienta aprūpē, ievērojot higiēnas principus.	Izvēlas, pamato un lieto higiēnas līdzekļus klienta aprūpē, ievērojot higiēnas principus.	Izpētes darbs grupās.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par higiēnas līdzekļiem un to lietošanu infekcioza klienta aprūpē. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē. Kopīgi analizē iegūto informāciju un izdara secinājumus.
		2.2.2. Drošības pasākumi, lietojot higiēnas līdzekļus.	Nosauc drošības pasākumus, kas jāievēro, lietojot higiēnas līdzekļus.	Nosauc, pamato un izskaidro drošības pasākumus, kas jāievēro, lietojot higiēnas līdzekļus.	Situācijas analīze.	Izglītojamajiem tiek piedāvāti situāciju apraksti par drošības pasākumiem, kas jāievēro, lietojot higiēnas līdzekļus. Izglītojamie analizē situācijas un izdara secinājumus.
3. Spēj: veikt procedūras un pasākumus pēc saskarsmes ar potenciāli infekcioziem bioloģiskiem materiāliem. Zina: higiēniskā un pretepidēmiskā režīma plānu, infekciju	3.1. Individuālie un kolektīvie aizsardzības līdzekļi. (5% no moduļa kopējā apjoma)	3.1.1. Individuālie aizsardzības līdzekļi.	Uzskaita individuālos aizsardzības līdzekļus.	Salīdzina dažādus individuālos aizsardzības līdzekļus.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie pedagoga uzraudzībā praktiski apgūst individuālo aizsardzības līdzekļu lietošanu. Kopīgi pārrunā to lietošanas nepieciešamību.
			Lieto atbilstošus individuālos aizsardzības līdzekļus klienta aprūpē.	Izvēlas un lieto atbilstošus individuālos aizsardzības līdzekļus klientu aprūpē.		
		3.1.2. Kolektīvie aizsardzības līdzekļi.	Atšķir kolektīvos aizsardzības līdzekļus.	Raksturo dažādus kolektīvos aizsardzības līdzekļus.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie pedagoga uzraudzībā praktiski apgūst kolektīvo aizsardzības

kontroles pasākumus drošai klientu aprūpei.			Lieto atbilstošus līdzekļus klientu aprūpē.	Izvēlas un lieto atbilstošus līdzekļus klientu aprūpē.		līdzekļu lietošanu. Kopīgi pārrunā to lietošanas nepieciešamību.
Izprot: infekcijas kontroles procesu un higiēnas prasību ievērošanas nozīmi aprūpes procesā, dezinfekcijas un sterilizācijas nepieciešamību aprūpes procesa laikā.	3.2. Infekciju kontrole specifisku infekciju gadījumos. (5% no moduļa kopējā apjoma)	3.2.1. Infekciju kontroles pasākumi specifisku infekciju gadījumos.	Definē infekciju kontroles pasākumus specifisku infekciju gadījumos.	Izskaidro dažādus infekciju kontroles pasākumus specifisku infekciju gadījumos.	Problēmu risināšana.	Pedagogs formulē problēmu par infekcijas kontroles pasākumiem specifisku infekciju gadījumos. Izglītojamie iesaistās problēmas risināšanā, izdomā problēmas risināšanas plānu, kopīgi analizē to un izdara secinājumus.
			Ievēro nepieciešamos infekciju kontroles pasākumus klientu aprūpē.	Ievēro nepieciešamos infekciju kontroles pasākumus klientu aprūpē. Pamato ar piemēriem infekciju kontroles pasākumu ievērošanas nepieciešamību.		

Ieteicamie avoti

Ankrava J., Kurtiša K. Pacientu aprūpes standartu lietošana ārstniecības personu izglītībā un praksē. – Rīga: Latvijas Universitātes Rīgas Medicīnas koledža un Latvijas Ārstu biedrība, 2010. Mācību materiāls tapis Eiropas Sociālā fonda darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.3.2.3. aktivitātes "Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla kompetences, prasmju un iemaņu līmeņa paaugstināšana" projektā "Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla tālākizglītība nozares ilgtspējīgai attīstībai".

Brila A. Infekciju slimību epidemioloģijas. – Rīga: Nacionālais apgāds, 2009.

Laže I., Saulīte V. Pacienta aprūpe mājās. – Rīga: Latvijas Universitātes Rīgas Medicīnas koledža un Latvijas Ārstu biedrība, 2010. Mācību materiāls tapis Eiropas Sociālā fonda darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.3.2.3. aktivitātes "Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla kompetences, prasmju un iemaņu līmeņa paaugstināšana" projektā "Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla tālākizglītība nozares ilgtspējīgai attīstībai".

Vīksna L. Infekcijas slimības. – Rīga: Medicīnas apgāds, 2011.

Govindarajan R., Kaur H., Yelam A. Improving Patient Safety. Tools and Strategies for Quality Improvement. – [B. v.]: Poductivity Press, 2019.

Nettina S. M. Lippincott manual of nursing practice. 8th ed. – Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins, 2006.

Nettina S. M. Lippincott manual of nursing practice. 9th North American ed. – Philadelphia: Lippincott Williams & Wilkins, 2009.

Pittet D., Boyce J. M., Allegranzi B. Hand Hygiene: A Handbook for Medical Professionals (Hospital Medicine: Current Concepts). – [B. v.]: Wiley-Blackwell, 2017.

Perry A. G, Peterson V., Potter P. A. Pocket guide to basic skills and procedures. 5th ed. – St. Louis: Mosby, 2002.

MODUĻA "Infekcioza klienta aprūpe"
ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLIE LĪDZEKĻI

Nr.p.k.	Materiālie līdzekļi	Daudzums
1.	Tehnoloģiskās iekārtas un darba instrumenti	
1.1.	Baktericīda lampa	1 uz grupu
1.2.	Dators	1 uz auditoriju
1.3.	Projektors	1 uz auditoriju
1.4.	Galds	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.5.	Krēsli	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.6.	Baltā tāfele	1 uz auditoriju
1.7.	Klienta gulta	1 uz grupu
1.8.	Inventārs telpu uzkopšanai	1 uz grupu
1.9.	Manekens	1 uz grupu
1.10.	Gultas matracis	1 uz grupu
1.11.	Gultas veļas komplekts	1 uz grupu
1.12.	Spilvens	1 uz grupu
1.13.	Sega	1 uz grupu
1.14.	Klienta apģērba komplekts	1 uz grupu
1.15.	Nierveida šālītes	1 uz grupu
2.	Materiāli, palīgmateriāli u.tml.	
2.1.	Dezinfekcijas un mazgāšanas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.2.	Higiēnas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.3.	Konteiners sadzīves atkritumiem	1 uz grupu
2.4.	Konteiners infekcioziem atkritumiem	1 uz grupu
2.5.	Konteiners bīstamiem atkritumiem	1 uz grupu
2.6.	Konteiners bioloģiskiem atkritumiem	1 uz grupu
2.7.	Individuālie aizsardzības līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.8.	Krāsaini marķieri baltajai tāfelei	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.9.	Atkritumu maisi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.10.	Konteiners infekciozai veļai	Atbilstoši moduļa īstenošanai

Valsts izglītības
satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

MODUĻA "Paliatīvā aprūpe" APRAKSTS

Uz sākumu

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas patstāvīgi veikt paliatīvo aprūpi klientiem visās vecuma grupās.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Veikt onkoloģisku klientu aprūpi un asistēt onkoloģisku klientu aprūpes laikā. 2. Veikt specifisku aprūpi atbilstoši klienta individuālajām vajadzībām. 3. Veikt specifisku aprūpi atbilstoši klienta individuālajām vajadzībām, mirstoša klienta aprūpi. 4. Veikt specifiskas darbības miruša cilvēka pēcnāves aprūpes nodrošināšanā.
Moduļa ieejas nosacījumi	Modulis "Paliatīvā aprūpe" apgūstams pēc B daļas moduļa "Infekcioza klienta aprūpe" profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā atbilstoši moduļa izvirzītajiem uzdevumiem un situācijas uzdevumiem: 1. Simulētā vidē veic onkoloģiska klienta aprūpi un asistē aprūpes laikā. 2. Veic specifisku aprūpi atbilstoši klienta individuālajām vajadzībām. 3. Simulētā vidē veic specifisku mirstoša cilvēka aprūpi un risina situācijas uzdevumus par miruša cilvēka pēcnāves aprūpes īpatnībām pirms nogādāšanas morgā.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Paliatīvā aprūpe" ir B daļas modulis profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs", pēc tā apguves seko B modulis "Pirmā palīdzība".

MODUĻA "Paliatīvā aprūpe" SATURS

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		Metodiskais nodrošinājums	
			Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Metodiskie paņēmieni un mācību organizācijas formas	Idejas īstenošanai
1. Spēj: veikt onkoloģisku klientu aprūpi un asistēt onkoloģisku klientu aprūpes laikā. Zina: onkoloģisku klientu aprūpes īpatnības, slimības un to ārstēšanas īpatnības. Izprot: onkoloģisku klientu aprūpes specifiku.	1.1. Onkoloģisku klientu aprūpe. (25% no moduļa kopējā apjoma)	1.1.1. Onkoloģiskas slimības un to izpausmes.	Raksturo onkoloģisku slimību izpausmes.	Raksturo un izskaidro onkoloģisku slimību izpausmes.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par onkoloģiskām slimībām un to izpausmēm, izmantojot zinātniskas izziņas metodes. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē pārējiem.
		1.1.2. Onkoloģisku klientu aprūpes īpatnības visās vecuma grupās.	Raksturo onkoloģisku klientu aprūpes īpatnības, specifiku visās vecuma grupās.	Raksturo un izskaidro onkoloģisku klientu aprūpes īpatnības, specifiku visās vecuma grupās.	Situāciju analīze.	Izglītojamie grupās pēc iepriekš dota situācijas apraksta modelē un analizē situāciju par onkoloģisku klientu aprūpes īpatnībām, prezentē to citiem, kopīgi analizē situāciju un izdara secinājumus.
		1.1.3. Onkoloģisku klientu aprūpes pamatprincipi.	Raksturo onkoloģisku klientu aprūpes pamatprincipus.	Ar piemēriem izskaidro onkoloģisku klientu aprūpes pamatprincipus.	Situāciju analīze.	Izglītojamie grupās pēc iepriekš dota situācijas apraksta modelē un analizē situāciju par pamatprincipu izmantošanu onkoloģisku klientu aprūpē, prezentē to citiem, kopīgi analizē situāciju un izdara secinājumus.

2. Spēj: veikt specifisku aprūpi atbilstoši klienta individuālajām vajadzībām. Zina: skābekļa aparāta lietošanas nosacījumus, skābekļa padeves veidus un lietošanas drošības noteikumus, klienta elpošanu un atklepošanu veicinošās metodes, paliatīva klienta aprūpes principus, stomu, ilgkatetu veidus un kopšanu, glotādu mitrināšanas nepieciešamību. Izprot: specifiskās aprūpes nozīmi klienta dzīves kvalitātes nodrošināšanai.	2.1. Paliatīvās aprūpes principi. (20% no moduļa kopējā apjoma)	2.1.1. Paliatīvās aprūpes jēdziens un aprūpes īpatnības.	Apraksta paliatīvās aprūpes īpatnības.	Ar piemēriem raksturo paliatīvās aprūpes īpatnības.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā un analizē paliatīvās aprūpes pamatprincipus.
		2.1.2. Paliatīvās aprūpes īpatnības klientiem dažādās vecuma grupās.	Raksturo paliatīvās aprūpes īpatnības klientiem dažādās vecuma grupās.	Raksturo un analizē paliatīvās aprūpes īpatnības klientiem dažādās vecuma grupās.	Situāciju analīze.	Izglītojamie grupās pēc iepriekš dota situācijas apraksta modelē un analizē situāciju par paliatīvās aprūpes īpatnībām klientiem dažādās vecuma grupās, prezentē to citiem, kopīgi analizē situāciju un izdara secinājumus.
	2.2. Specifiskā aprūpe klienta individuālo vajadzību nodrošināšanai. (25% no moduļa kopējā apjoma)	2.2.1. Skābekļa padeves veidi un lietošanas drošības noteikumi.	Atšķir dažādus skābekļa padeves veidus. Lieto dažādus skābekļa padeves veidus klientu aprūpē.	Raksturo dažādus skābekļa padeves veidus, salīdzina tos. Lieto dažādus skābekļa padeves veidus klientu aprūpē.	Praktiskais darbs.	Izglītojamie praktiski apgūst dažādu skābekļa padeves veidu lietošanu klientu aprūpē. Izskaidro dažādu padeves veidu atšķirības, salīdzina tos.
			Uzskaita drošības pasākumus.	Nosauc drošības pasākumus un pamato ar piemēriem.	Prezentācija.	Izglītojamie grupās gatavo prezentāciju par drošības pasākumiem, nodrošinot skābekļa padevi. Izskaidro nepieciešamos pasākumus un analizē to neievērošanas sekas.
			Ievēro drošības pasākumus, nodrošinot skābekļa padevi.	Ievēro drošības pasākumus, nodrošinot skābekļa padevi, argumentēti pamato to nozīmi.		
			Pamato drošības pasākumu ievērošanu.	Izskaidro drošības pasākumu ievērošanas nepieciešamību un neievērošanas sekas.		
		2.2.2. Elpošanu un atklepošanu veicinošas	Nosauc un lieto elpošanu veicinošas	Salīdzina dažādas elpošanu veicinošas	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie iepazīstas ar dažādām metodēm, kas

		metodes.	metodes.	metodes un lieto tās klientu aprūpē.		veicina elpošanu. Lieto praktiski dažādas elpošanu veicinošas metodes.
			Nodrošina klientam ērtu pozu, kas veicina atklepošanu.	Atkarībā no klienta vispārīgā stāvokļa izvēlas klientam ērtu un drošu pozu, kas veicina atklepošanu.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie atbilstoši saņemtajam uzdevumam izvēlas attiecīgo pozu klientam ar noteiktām aprūpes problēmām un demonstrē praktiski ērtas pozas nodrošināšanu klientam.
			Nosauc un izmanto dažādus elpošanas vingrinājumus, kas veicina atklepošanu.	Izmanto un raksturo dažādus elpošanas vingrinājumus, kas veicina atklepošanu.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par dažādiem elpošanas vingrinājumiem, izmantojot informācijas avotus. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē pārējiem, izmanto attēlus, zīmējumus un praktisku vingrinājumu demonstrēšanu.
		2.2.3. Stomu aprūpes principi.	Nosauc stomu veidus un to aprūpes īpatnības.	Raksturo aprūpes īpatnības atbilstoši stomu veidam.	Praktiskais darbs.	Izglītojamie praktiski apgūst stomu aprūpes principus. Izskaidro stomu veidus un aprūpes nepieciešamību.
			Nosauc stomu aprūpes aprīkojumu.	Izvēlas aprīkojumu atbilstoši stomas veidam.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie atbilstoši saņemtajam uzdevumam izvēlas attiecīgu aprīkojumu un veic klienta stomas aprūpi.
			Lieto aprīkojumu stomas aprūpes veikšanai.	Lieto aprīkojumu atbilstoši stomas veidam.		
		2.2.4. Ilgkatetru aprūpes principi.	Nosauc ilgkatetru aprūpes principus klientu individuālo	Raksturo ilgkatetru aprūpes principus klientiem.	Praktiskais darbs. Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie praktiski apgūst ilgkatetru aprūpes principus. Izskaidro ilgkatetru aprūpes

			vajadzību nodrošināšanai.			nepieciešamību klienta individuālo vajadzību uzturēšanai.
			Nosauc aprīkojumu ilgkatetru aprūpes nodrošināšanai.	Izvēlas aprīkojumu ilgkatetru aprūpes nodrošināšanai.		Izglītojamie atbilstoši saņemtajam uzdevumam izvēlas attiecīgu aprīkojumu un veic klienta ilgkatetra aprūpi.
			Uzskaita un lieto aprīkojumu ilgkatetru aprūpes veikšanai.	Lieto aprīkojumu atbilstoši ilgkatetru aprūpes veikšanai.		
		2.2.5. Gļotādu mitrināšana.	Nosauc un ievēro gļotādu mitrināšanas principus klientiem.	Raksturo un ievēro gļotādu mitrināšanas principus, pamato to nepieciešamību.	Praktiskais darbs.	Izglītojamie praktiski apgūst gļotādu mitrināšanas un uzturēšanas pamatprincipus. Izskaidro gļotādu mitrināšanas nepieciešamību.
			Nosauc un lieto aprīkojumu klienta gļotādu mitrināšanai.	Nosauc un lieto aprīkojumu klienta gļotādu mitrināšanai, pamato tā lietošanu.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie atbilstoši saņemtajam uzdevumam izvēlas attiecīgu aprīkojumu un veic klienta gļotādu mitrināšanu.
			Izvēlas un lieto aprīkojumu klienta gļotādu mitrināšanai.	Lieto aprīkojumu klienta gļotādu mitrināšanai.		
3. Spēj: veikt specifisku aprūpi atbilstoši klienta individuālajām vajadzībām, mirstoša klienta aprūpi. Zina: mirstoša klienta aprūpes īpatnības, terminālos stāvokļus un miršanas stadijas.	3.1. Mirstoša cilvēka aprūpes īpatnības. (10% no moduļa kopējā apjoma)	3.1.1. Terminālie stāvokļi.	Nosauc terminālos stāvokļus.	Nosauc un raksturo terminālos stāvokļus.	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā iegūto informāciju, analizē un izskaidro terminālos stāvokļus.
		3.1.2. Miršanas stadijas.	Nosauc miršanas stadijas.	Raksturo miršanas stadijas, analizē tās.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par miršanas stadijām. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.

Izprot: mirstoša klienta aprūpes īpatnības.		3.1.3. Mirstoša cilvēka aprūpes īpatnības.	Identificē mirstoša cilvēka aprūpes īpatnības.	Raksturo mirstoša cilvēka aprūpes īpatnības.	Jautāšana un atbildēšana.	Izglītojamie mutiski cits citam uzdod dažādus jautājumus par mirstoša cilvēka aprūpes īpatnībām un atbild uz jautājumiem, pamato un analizē informāciju.
4. Spēj: veikt specifiskas darbības miruša cilvēka pēcnāves aprūpes nodrošināšanā. Zina: miršanas stadijas (psiholoģiskie un fizioloģiskie aspekti), mirstoša klienta aprūpes pamatprincipus, klīniskās un bioloģiskās nāves pazīmes, pēcnāves aprūpi. Izprot: klienta pēcnāves aprūpes specifiku.	4.1. Miruša cilvēka pēcnāves aprūpes īpatnības. (20% no moduļa kopējā apjoma)	4.1.1. Miruša cilvēka kopšanas un higiēnas procedūras.	Uzskaita miruša cilvēka kopšanas un higiēnas procedūras.	Nosauc un izskaidro miruša cilvēka kopšanas un higiēnas procedūras, to nepieciešamību.	Problēmu risināšana.	Pedagogs formulē problēmu, izglītojamie iesaistās tās risināšanā. Izglītojamie izdomā problēmas risināšanas plānu, analizē un izdara secinājumus.
		4.1.2. Klīniskās nāves pazīmes.	Uzskaita klīniskās nāves pazīmes.	Nosauc un izskaidro klīniskās nāves pazīmes.	Jautāšana un atbildēšana.	Izglītojamie mutiski cits citam uzdod dažādus jautājumus par klīniskās nāves pazīmēm un atbild uz jautājumiem, pamato un analizē informāciju.
		4.1.3. Specifiskas darbības miruša cilvēka aprūpes nodrošināšanai.	Veic specifiskas darbības miruša cilvēka aprūpes nodrošināšanai.	Veic specifiskas darbības miruša cilvēka aprūpes nodrošināšanai. Paskaidro darbību secību.	Praktiskais darbs.	Izglītojamie praktiski apgūst specifiskas darbības miruša cilvēka aprūpes nodrošināšanai. Izskaidro to nepieciešamību un prezentē pārējām grupām.
		4.1.4. Nepieciešamā dokumentācija un tās aizpildīšana klienta nāves gadījumā.	Izskaidro nepieciešamās dokumentācijas aizpildīšanas principus klienta nāves gadījumā.	Izskaidro un pamato nepieciešamās dokumentācijas aizpildīšanas principus klienta nāves gadījumā.	Patstāvīgais darbs grupās.	Izglītojamie grupās veic dažādus praktiskos uzdevumus saistībā ar nepieciešamās aprūpes dokumentācijas aizpildīšanu klienta nāves gadījumā.

Ieteicamie avoti

Ankrava J., Kurtiša K. Pacientu aprūpes standartu lietošana ārstniecības personu izglītībā un praksē. – Rīga: Latvijas Universitātes Rīgas Medicīnas koledža un Latvijas Ārstu biedrība, 2010. Mācību materiāls tapis Eiropas Sociālā fonda darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.3.2.3. aktivitātes "Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla kompetences, prasmju un iemaņu līmeņa paaugstināšana" projektā "Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla tālākizglītība nozares ilgtspējīgai attīstībai".

Dzīves apstākļu normalizēšana personām ar garīga rakstura un citiem funkcionāliem traucējumiem: teorētisks pamatojums un praktiska pieredze. K. Grunevalda red. – Rīga: Velku fonds, 2003.

Kozlovs N. Saskarsmes māksla. – Rīga: Jumava, 2008.

Krakovjaks P., Kšižanovskis D., Modliņska A. Slimnieka ārstēšana, aprūpe un rehabilitācija mājās apstākļos. – Rīga: Zinātne, 2018.

Laže I., Saulīte V. Pacienta aprūpe mājās. – Rīga: Latvijas Universitātes Rīgas Medicīnas koledža un Latvijas Ārstu biedrība, 2010. Mācību materiāls tapis Eiropas Sociālā fonda darbības programmas "Cilvēkresursi un nodarbinātība" papildinājuma 1.3.2.3. aktivitātes "Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla kompetences, prasmju un iemaņu līmeņa paaugstināšana" projektā "Veselības aprūpes un veicināšanas procesā iesaistīto institūciju personāla tālākizglītība nozares ilgtspējīgai attīstībai".

Pavlovska I. Sociālais darbs paliatīvajā aprūpē. – Rīga: [b. i.], 2001.

Rudoviča S. Kvalitatīva aprūpe mājās. Rokasgrāmata. – Rīga: Rīgas domes Labklājības departaments, 2006.

Sosārs V. Paliatīvās aprūpes (HOSPISU) vēsture. – Rīga: [b. i.], 2002.

IAHPC 2020-2024 Strategic Plan [skatīts 2020. gada 24. jūlijā]. Pieejams: <https://hospicecare.com/uploads/2019/9/IAHPC%20Strategic%20Plan%202020-2024.pdf>

MODUĻA "Paliatīvā aprūpe"
ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLIE LĪDZEKĻI

Nr.p.k.	Materiālie līdzekļi	Daudzums
1.	Tehnoloģiskās iekārtas un darba instrumenti	
1.1.	Dators	1 uz auditoriju
1.2.	Projektors	1 uz auditoriju
1.3.	Galds	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.4.	Krēsli	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.5.	Baltā tāfele	1 uz auditoriju
1.6.	Manekens	1 uz grupu
1.7.	Klienta gulta	1 uz grupu
1.8.	Pārnēsājams skābekļa balons	1 uz grupu
1.9.	Interaktīvā tāfele	1 uz grupu
1.10.	Gultas matracis	1 uz grupu
1.11.	Gultas veļas komplekts	1 uz grupu
1.12.	Klienta apģērbs	1 uz grupu
1.13.	Spilvens	1 uz grupu
1.14.	Sega	1 uz grupu
1.15.	Atsūcējs	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.16.	Ģlotādu mitrināšanas komplekts	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.17.	Gastrostoma	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.18.	Funkcionālā gulta	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.19.	Šķēres	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.20.	Kancelejas piederumi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.	Materiāli, palīgmateriāli u.tml.	
2.1.	Krāsaini marķieri baltajai tāfelei	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.2.	Pildspalvas, pierakstu papīrs	Katram izglītojamajam
2.3.	Stomu aprūpes komplekti	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.4.	Ilgkatetri	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.5.	Ilgkatetru aprūpes komplekti	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.6.	Skābekļa maskas	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.7.	Mākslīgās ēdināšanas sistēma	Atbilstoši moduļa īstenošanai

2.8.	Mākslīgās ēdināšanas šķidrumi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.9.	Aprīkojums gļotādu mitrināšanai	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.10.	Aprīkojums skābekļa padevei	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.11.	Gaisa mitrinātājs	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.12.	Aprīkojums inhalācijām	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.13.	Pozicionēšanas spilveni	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.14.	Pozicionēšanas gela paliktņi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.15.	Stomas (dažādas)	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.16.	Aprīkojums stomu kopšanai	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.17.	Dokumentācijas veidlapas	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.18.	Portatīvā duša	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.19.	Portatīvā vanna	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.20.	Portatīvā vanniņa matu mazgāšanai	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.21.	Pretizgulējumu matracis	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.22.	Pozicionēšanas ķīļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.23.	Ratiņkrēsls	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.24.	Pacēlājs	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.25.	Dušas krēsls	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.26.	Portatīvā tualete	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.27.	Tripods	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.28.	Kvadrupods	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.29.	Kruķi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.30.	Staigulis	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.31.	Piktogrammas	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.32.	Gultas trapece	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.33.	Neslīdošs paklājiņš	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.34.	Slīdpalags	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.35.	Ūdenskrūze	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.36.	Ēdināšanas aprīkojums	Atbilstoši moduļa īstenošanai

Uz sākumu

Valsts izglītības
satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

MODUĻA "Pirmā palīdzība" APRAKSTS

Uz sākumu

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas sniegt pirmo palīdzību neatliekamās situācijās.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Atpazīt dzīvībai bīstamus veselības stāvokļus, to simptomus un sniegt klientam pirmo palīdzību. 2. Nosvērti, precīzi un racionāli sniegt pirmo palīdzību dzīvībai bīstamās situācijās klientam visās vecuma grupās. 3. Sniegt pirmo palīdzību akūtu un hronisku veselības stāvokļu gadījumos klientiem visās vecuma grupās.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūstams pēc moduļa "Paliatīvā aprūpe" profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā atbilstoši moduļa izvirzītajiem uzdevumiem: 1. Atbilstoši situācijas aprakstam atpazīst dzīvībai bīstamus stāvokļus, to simptomus un sniedz klientam pirmo palīdzību. 2. Demonstrē simulētā vidē uz mulāžām pirmās palīdzības sniegšanu klientam dzīvībai bīstamās situācijās visās vecuma grupās, nodrošinot aprūpes procesa nepārtrauktību klientam akūtu un hronisku saslimšanu gadījumos.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Pirmā palīdzība" ir B daļas modulis profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs", pēc tā apguves seko C daļas moduļi.

MODUĻA "Pirmā palīdzība" SATURS

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		Metodiskais nodrošinājums	
			Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Metodiskie paņēmieni un mācību organizācijas formas	Idejas īstenošanai
1. Spēj: atpazīt dzīvībai bīstamus veselības stāvokļus, to simptomus un sniegt klientam pirmo palīdzību. Zina: asinsrites, elpošanas sistēmu, šoku un tā veidus, elpošanas nodrošināšanas pamatprincipus, kardiovaskulārās sistēmas stabilizācijas pamatprincipus; pārsēju uzlikšanas tehnikas pamatprincipus, imobilizāciju, ādas bojājumu veidus, traumu veidus, to iedalījumu, asiņošanas apturēšanas tehniku, brūču veidus, svešķermeņa brūcē fiksēšanas tehniku, ķīmiskas, toksiskas vielas un maisījumus	1.1. Dzīvībai bīstami veselības stāvokļi, to pazīmes. (10% no moduļa kopējā apjoma)	1.1.1. Rīcības secība negadījuma vietā un aprūpētāja drošība.	Sniedz klientam aprūpi atbilstoši pirmās palīdzības pamatprincipiem.	Sniedz klientam pirmo palīdzību atbilstoši pamatprincipiem, raksturo un pamato tos.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie iepazīstas ar klienta aprūpes pamatprincipiem, kas jāievēro, sniedzot pirmo palīdzību akūtās situācijās. Patstāvīgi sniedz pirmo palīdzību, ievērojot pamatprincipus un personīgās drošības pasākumus. Analizē izvirzītās prioritātes un novērtē veiktās darbības.
			Ievēro drošības pasākumus pirmās palīdzības sniegšanas laikā.	Raksturo un uzskaita drošības pasākumus pirmās palīdzības sniegšanas laikā.		
		1.1.2. Šoks, tā veidi. Klientu aprūpe.	Atpazīst dažādus šoka veidus.	Raksturo norises organismā dažādu šoku gadījumos, pamato veiktās darbības.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie praktiski veic klientu aprūpes darbības klīnisko prasmju apguves telpās. Veiktās darbības pamato un izvērtē atbilstoši šoka veidam un klienta vispārīgajam stāvoklim.
			Veic klienta aprūpi šoka gadījumā atbilstīgi savai kompetencei.	Veic klienta aprūpi šoka gadījumā atbilstīgi savai kompetencei, pamato veiktās darbības.		
		1.1.3. Traumas, to veidi un klientu aprūpe.	Atpazīst dažādas traumas un to veidus.	Raksturo dažādu traumu veidus.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie grupās iepazīstas ar dotajām situācijām, kur klientam ir dažādas traumas. Demonstrē pārējiem nepieciešamās aprūpes darbības, skaidro un pamato
			Veic klientu aprūpi dažādu traumu gadījumos atbilstīgi	Veic klientu aprūpi dažādu traumu gadījumos atbilstīgi		

darba vidē, radioaktīvas vielas, to ietekmi, elektrotraumas, potenciāli dzīvībai bīstamus stāvokļus, klientu aprūpi. Izprot: dzīvībai bīstamus stāvokļus.			savai kompetencei.	savai kompetencei.		tās atkarībā no traumas veida un klienta vispārīgā stāvokļa.
		1.1.4. Akūta elpošanas mazspēja. Klientu aprūpe.	Raksturo akūtu elpošanas mazspēju.	Patstāvīgi nosaka aprūpes problēmas atbilstīgi savai kompetencei klientiem akūtas elpošanas mazspējas gadījumā un nodrošina aprūpi, izvirzot un pamatojot aprūpes prioritātes.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie patstāvīgi veic aprūpes darbības klientam ar akūtu elpošanas mazspēju atbilstīgi savai kompetencei. Veiktās darbības pamato un izskaidro. Izvirza aprūpes prioritātes.
			Uzskaita klienta aprūpes īpatnības akūtas elpošanas mazspējas gadījumā atbilstīgi savai kompetencei.	Veic klienta aprūpi akūtas elpošanas mazspējas gadījumā atbilstīgi savai kompetencei.		
		1.1.5. Sāpes krūškurvī.	Atbilstīgi savai kompetencei uzskaita biežākos iemeslus, kas var radīt klientam sāpes krūškurvī.	Atbilstīgi savai kompetencei sniedz klientam pirmo palīdzību, ja ir akūtas sāpes krūškurvī.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie patstāvīgi veic aprūpes darbības klientam ar akūtām sāpēm krūškurvī. Izskaidro un pamato veiktās darbības. Izvirza aprūpes prioritātes.
		1.1.6. Asinsvadu ievainojumi. Klientu aprūpe.	Atpazīst un raksturo dažādus asinsvadu ievainojumus.	Izvirza aprūpes prioritātes dažādu asinsvadu ievainojumu gadījumos.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie patstāvīgi veic aprūpes darbības klientam ar dažādiem asinsvadu bojājumiem. Izskaidro un pamato veiktās darbības. Izvirza aprūpes prioritātes.
			Veic klienta aprūpi dažādu asinsvadu ievainojumu gadījumos.	Veic klientu aprūpi atbilstoši noteiktajām aprūpes problēmām un to prioritātēm dažādu asinsvadu ievainojumu gadījumos.		

			Raksturo fiksācijas tehniku un izmanto to, veicot pārsēja uzlikšanu svešķermenim brūcē.	Veic svešķermeņa brūcē fiksāciju, uzliekot vienkāršu pārsēju.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie patstāvīgi veic pārsēja uzlikšanu, fiksējot svešķermeni brūcē, un izmanto pārsējus asiņošanas apturēšanai. Izskaidro un pamato veiktās darbības. Izvirza aprūpes prioritātes.
			Atpazīst brūču un asiņošanas veidus, uzliek vienkāršu pārsēju.	Veic vienkāršu pārsēju uzlikšanu brūcēm un asiņošanas apturēšanu.		
		1.1.7. Hipotermija un hipertermija. Klientu aprūpe.	Raksturo klientu hipotermijas un hipertermijas gadījumā.	Izskaidro norises organismā hipotermijas un hipertermijas gadījumos.	Grupu darbs.	Izglītojamie grupās izpēta ar hipotermiju un hipertermiju saistītās norises klienta organismā, izskaidro tās. Izvirza aprūpes problēmas un nosaka prioritātes.
			Veic klientu aprūpi hipotermijas un hipertermijas gadījumā.	Veic klientu aprūpi, nosaka aprūpes prioritātes hipotermijas un hipertermijas gadījumā.		
		1.1.8. Sirds asinsvadu sistēmas stabilizācijas pamatprincipi.	Uzskaita sirds asinsvadu sistēmas stabilizācijas pamatprincipus.	Pamato ar piemēriem sirds asinsvadu sistēmas stabilizācijas pamatprincipus.	Mācību filmas skatīšanās un analīze.	Izglītojamie skatās mācību filmu par sirds asinsvadu sistēmas stabilizācijas pamatprincipiem dažādās situācijās. Pēc filmas noskatīšanās kopīgi ar pedagogu analizē redzēto un izdara secinājumus.
	1.2. Pārsēju uzlikšanas tehnika. (10% no moduļa kopējā apjoma)	1.2.1. Pārsiešanas tehnikas pamatprincipi un imobilizācija.	Nosauc pārsiešanas tehnikas pamatprincipus.	Definē un izskaidro pārsiešanas tehnikas pamatprincipus.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie patstāvīgi i veic pārsiešanu, izvēloties pārsiešanas tehniku un atbilstošu pārsēju materiālu, un iepazīstas ar dažādiem imobilizācijas veidiem. Kopīgi ar pedagogu pārrunā
			Skaidro pārsiešanas tehnikas lietojumu imobilizācijas	Raksturo imobilizācijas mērķi un pamato lietotā aprīkojuma		

			nodrošināšanai.	nepieciešamību.		savu lomu aprūpes procesā pārsēju uzlikšanas un imobilizācijas gadījumā.
			Izmanto pārsēju uzlikšanas tehniku.	Izmanto pārsēju uzlikšanas tehniku.		
		1.2.2. Pārsēju materiāli.	Atpazīst un lieto pārsēju materiālus atbilstoši traumu un imobilizācijas gadījumiem.	Veic pārsēju uzlikšanu un skaidro to izmantošanas nepieciešamību traumu un imobilizācijas gadījumā.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie patstāvīgi veic pārsiešanu, izvēloties pārsiešanas tehniku un atbilstošu pārsēju materiālu, un iepazīstas ar dažādiem pārsēju veidiem. Kopīgi ar pedagogu pārrunā savu lomu aprūpes procesā, kad nepieciešams izmantot dažādus pārsēju materiālus.
1.3. Citi dzīvībai bīstami stāvokļi un klientu aprūpes īpatnības. (5% no moduļa kopējā apjoma)	1.3.1. Elektrotraumas, slīkšana, dzīvnieku un insektu kodumi.		Atpazīst dažādus dzīvībai bīstamus stāvokļus.	Atpazīst dažādus dzīvībai bīstamus stāvokļus un nosaka aprūpes problēmas.	Izpētes darbs grupās.	Katra izglītojamo grupa veic izpētes darbu par kādu dzīvībai bīstamu stāvokli un rīcību tā gadījumā. Izpētes rezultātus prezentē pārējiem, izmantojot dažādus uzskates materiālus. Kopīgi pārspriež un analizē izpētes rezultātus.
			Sniedz pirmo palīdzību dzīvībai bīstamos stāvokļos.	Sniedz pirmo palīdzību dzīvībai bīstamos stāvokļos.		
1.4. Bezsamaņa. (10% no moduļa kopējā apjoma)	1.4.1. Bezsamaņas stāvokļi. Klientu aprūpe.		Atpazīst bezsamaņas stāvokļus.	Atpazīst bezsamaņas stāvokļus, raksturo tos.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie iepazīstas ar klienta aprūpi bezsamaņas stāvoklī. Patstāvīgi izvirza aprūpes problēmas, veic aprūpes darbības. Analizē izvirzītās prioritātes un novērtē veiktās darbības.
			Veic klienta aprūpi bezsamaņas stāvokļa gadījumā.	Veic klienta aprūpi atbilstīgi savai kompetencei, balstoties uz klienta novērtējumu un veselības aprūpes speciālistu rekomendācijām.		
	1.4.2. Koma. Klientu aprūpe.		Atpazīst bezsamaņas stāvokļus un veic klienta aprūpi komas	Veic klienta aprūpi komas gadījumā atbilstīgi savai	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie iepazīstas ar aprūpes īpatnībām klientiem komas gadījumā. Patstāvīgi

			gadījumā, balstoties uz klienta novērtējumu un veselības aprūpes speciālistu rekomendācijām.	kompetencei, balstoties uz klienta novērtējumu un veselības aprūpes speciālistu rekomendācijām.		izvirza aprūpes problēmas, nosaka prioritātes, veic aprūpes darbības atbilstīgi savai kompetencei. Analizē izvirzītās prioritātes un novērtē veiktās darbības.
	1.5. Bīstamās vielas darbavietā. (5% no moduļa kopējā apjoma)	1.5.1. Dažādas bīstamās vielas un to ietekme uz organismu.	Atpazīst dažādas bīstamās vielas darbā.	Raksturo dažādu bīstamo vielu iedarbību un ietekmi uz organismu, salīdzina tās.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās izpēta norādīto vielu, kas sastopama darbā aprūpes iestādē un tās iedarbības mehānismus, ietekmi uz organismu un nepieciešamos drošības pasākumus, strādājot ar šo vielu. Prezentē izpētes rezultātus.
			Izskaidro bīstamo vielu ietekmi uz organismu. Ievēro drošības pasākumus, strādājot ar bīstamām vielām.	Ievēro drošības pasākumus, strādājot ar bīstamām vielām, izskaidro tos.	Pārrunas.	Pārrunā prezentācijās ietverto informāciju un izdara secinājumus.
2. Spēj: sniegt pirmo palīdzību dzīvībai bīstamās situācijās visās vecuma grupās. Zina: patoloģiskos veselības stāvokļus, to izpausmes, elpošanas sistēmu, tās uzbūvi un funkcijas, asinscirkulāciju, Heimliha paņēmiena lietošanu, pirmās palīdzības nodrošināšanu dzīvībai bīstamās situācijās.	2.1. Pirmās palīdzības sniegšana. (10% no moduļa kopējā apjoma)	2.1.1. Pirmās palīdzības sniegšanas principi.	Definē nepieciešamo darbību veikšanu, balstoties uz klienta novērtējumu un veselības aprūpes speciālistu norādījumiem.	Ar piemēriem pamato nepieciešamo darbību veikšanu, balstoties uz klienta novērtējumu un veselības aprūpes speciālistu norādījumiem.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie saņem situācijas uzdevumu, izvirza aprūpes problēmas, nosaka prioritātes, demonstrē praktiski pirmās palīdzības sniegšanu.
			Sniedz pirmo palīdzību.	Sniedz pirmo palīdzību.		
	2.2. Aizrīšanās un Heimliha paņēmiena lietošana.	2.2.1. Heimliha paņēmiena lietošanas principi.	Izmanto Heimliha paņēmieni klientiem dažādās vecuma grupās.	Izmanto Heimliha paņēmieni klientiem dažādās vecuma grupās, nosaka paņēmiena lietošanas	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie saņem situācijas uzdevumu, izvirza aprūpes problēmas, nosaka prioritātes, demonstrē praktiski Heimliha paņēmiena lietošanu

Izprot: pirmās palīdzības sniegšanas būtību neatliekamās situācijās visās vecuma grupās.	(10% no moduļa kopējā apjoma)			efektivitāti, balstoties uz klienta novērtējumu.		klientiem dažādās vecuma grupās.
			Atpazīst aizrīšanās pazīmes.	Ar piemēriem ilustrē aizrīšanās pazīmes.		
			Lieto pirmās palīdzības paņēmienus klientam aizrīšanās gadījumā.	Sniedz klientam pirmo palīdzību aizrīšanās gadījumā.		
3. Spēj: nosvērti, precīzi un racionāli sniegt pirmo palīdzību klientam. Zina: pirmās palīdzības ABC, pirmās palīdzības sniegšanas principus. Izprot: precīzas un racionālas pirmās palīdzības sniegšanas gaitu un nozīmi.	3.1. Pirmās palīdzības ABC. (10% no moduļa kopējā apjoma)	3.1.1. Komandas darbs pirmās palīdzības nodrošināšanā.	Uzskaita komandas darba principus. Ievēro komandas darba principus pirmās palīdzības sniegšanas laikā.	Raksturo komandas darba principus pirmās palīdzības sniegšanā. Ievēro komandas darba principus pirmās palīdzības nodrošināšanā un tos pamato.	Grupu darbs. Lomu spēle.	Izglītojamie grupās izspēlē situāciju pirmās palīdzības sniegšanā komandā, iepriekš saņemot situācijas aprakstu. Pēc spēles pārrunā, analizē un izdara secinājumus.
		3.1.2. Atdzīvināšanas algoritms.	Izskaidro un lieto atdzīvināšanas algoritmu atbilstoši ABC principiem.	Lieto atdzīvināšanas algoritmu atbilstoši ABC principiem.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie praktiski apgūst iemaņas izmantot atdzīvināšanas algoritmu atbilstoši ABC principiem.
					Situācijas analīze.	Izglītojamie analizē doto situāciju algoritma lietošanas gadījumā. Konkrētajā situācijā, ņemot vērā klienta novērtējumu, izvirza aprūpes problēmas un nosaka prioritātes. Analizē un izvērtē situācijas un plānotās aprūpes darbības.
		3.1.3. Vitālie rādītāji.	Raksturo vitālos rādītājus.	Nosaka vitālos rādītājus klientam un spēj tos raksturot.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie praktiski apgūst vitālo rādītāju noteikšanas iemaņas.

4. Spēj: sniegt pirmo palīdzību akūtu un hronisku veselības stāvokļu gadījumos klientiem visās vecuma grupās. Zina: dzīvībai bīstamus stāvokļus, apdegumu veidus, pakāpes, cukura diabētu, tā biežākās komplikācijas, ekspresdiagnostiku (paškontrole) cukura līmeņa asinīs noteikšanai hipoglikēmijas vai hiperglikēmijas gadījumā, aukstuma un karstuma iedarbību uz organismu, siltās un aukstās aplikācijas. Izprot: palīdzības sniegšanu akūtu un hronisku veselības stāvokļu gadījumos.	4.1. Dažāda vecuma klientu aprūpes īpatnības dažādās neatliekamās situācijās. (10% no moduļa kopējā apjoma)	4.1.1. Bērna aprūpes pamatprincipi.	Atbilstīgi savai kompetencei uzskaita un demonstrē bērna aprūpes pamatprincipus akūtu un hronisku slimību gadījumos.	Atbilstīgi savai kompetencei raksturo bērna aprūpes pamatprincipus akūtu un hronisku slimību gadījumos.	Situācijas modelēšana.	Atbilstoši uzdevumam izglītojamie modelē situāciju un apraksta tajā veicamās aprūpes darbības.
			Paskaidro bērnu aprūpes principus atbilstoši klienta veselības stāvoklim un funkcionālajiem traucējumiem.	Veic bērnu aprūpi atbilstoši klienta veselības stāvoklim un funkcionālajiem traucējumiem.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	
		4.1.2. Pieauguša cilvēka ar veselības un/vai funkcionāliem traucējumiem aprūpes pamatprincipi.	Uzskaita pieauguša cilvēka ar veselības un/vai funkcionāliem traucējumiem aprūpes pamatprincipus akūtu un hronisku veselības stāvokļu gadījumos.	Analizē un raksturo pieauguša cilvēka ar veselības un/vai funkcionāliem traucējumiem aprūpes pamatprincipus.	Situācijas modelēšana.	Izglītojamajiem tiek piedāvāti situāciju apraksti par pieaugušu cilvēku ar veselības un/vai funkcionāliem traucējumiem. Izglītojamie analizē situācijas, nosaka aprūpes pamatprincipus, kopīgi tos apspriež un izdara secinājumus.
			Identificē pieauguša cilvēka ar veselības vai funkcionāliem traucējumiem aprūpes īpatnības.	Atbilstīgi savai kompetencei raksturo pieauguša cilvēka ar veselības vai funkcionāliem traucējumiem aprūpi atbilstoši klienta vajadzībām.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	
		4.1.3. Geriatrika klienta aprūpes pamatprincipi.	Uzskaita geriatrika klienta aprūpes pamatprincipus akūtu un hronisku veselības stāvokļu gadījumos.	Atbilstīgi savai kompetencei raksturo klienta aprūpes pamatprincipus akūtu un hronisku veselības stāvokļu gadījumos.	Situācijas modelēšana.	Izglītojamajiem tiek piedāvāti situāciju apraksti par geriatriku klientu aprūpi. Izglītojamie analizē situācijas, nosaka aprūpes pamatprincipus, kopīgi tos apspriež un izdara

			Nosauc geriatriskā klienta aprūpes īpatnības.	Ar piemēriem ilustrē geriatriskā klienta aprūpes īpatnības.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	secinājumus.
4.2. Klienta aprūpes īpatnības dažādu veselības traucējumu gadījumos. (20% no moduļa kopējā apjoma)	4.2.1. Klienta aprūpes principi akūtu veselības stāvokļu gadījumos.	Nosauc un raksturo aprūpes principus akūtos gadījumos.	Definē aprūpes principus akūtu veselības stāvokļu gadījumos. Aprūpes principus paskaidro ar piemēriem.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tik piedāvāts apspriešanai temats par aprūpes īpatnībām akūtās situācijās. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.	
	4.2.2. Akūtas sāpes vēderā.	Atbilstīgi savai kompetencei uzskaita biežākos iemeslus, kas var radīt klientam sāpes vēderā.	Atbilstīgi savai kompetencei sniedz klientam pirmo palīdzību, ja ir akūtas sāpes vēderā.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie patstāvīgi veic aprūpes darbības klientam, ja ir akūtas sāpes vēderā. Veiktās darbības pamato un izskaidro. Izvirza aprūpes prioritātes.	
	4.2.3. Klienta aprūpes īpatnības krampju gadījumā.	Atbilstīgi savai kompetencei sniedz klientam pirmo palīdzību krampju gadījumā.	Atbilstīgi savai kompetencei sniedz klientam pirmo palīdzību krampju gadījumā, pamato savu rīcību.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie patstāvīgi veic aprūpes darbības klientam krampju gadījumā. Veiktās darbības pamato un izskaidro. Izvirza aprūpes prioritātes.	
	4.2.4. Klienta aprūpes principi hronisku slimību gadījumos.	Atpazīst aprūpes principus hronisku klientu aprūpē.	Salīdzina aprūpes principus hronisku veselības stāvokļu aprūpes gadījumos.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par aprūpes principiem hronisku veselības stāvokļu aprūpē, izmantojot zinātniskas izziņas metodes. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē. Kopīgi analizē iegūto informāciju un izdara secinājums.	
	4.2.5. Klienta aprūpes īpatnības insulta gadījumā.	Atpazīst pazīmes, kas liecina par insultu.	Atpazīst un raksturo pazīmes, kas liecina par insultu.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamie patstāvīgi veic aprūpes darbības klientam insulta gadījumā. Veiktās	

			Atbilstīgi savai kompetencei sniedz klientam pirmo palīdzību insulta gadījumā.	Atbilstīgi savai kompetencei sniedz klientam pirmo palīdzību insulta gadījumā un pamato savu rīcību.		pirmās palīdzības darbības pamato un izskaidro. Izvirza aprūpes prioritātes.
		4.2.6. Siltās un aukstās aplikācijas.	Izvēlas un lieto siltās un aukstās aplikācijas atbilstoši to lietojuma veidam.	Lieto siltās un aukstās aplikācijas klienta aprūpes nodrošināšanai, pamato to lietošanas nepieciešamību.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās izpēta dažādus silto un auksto aplikāciju veidus. Prezentē izpētes rezultātus.
					Pārrunas.	Pārrunā prezentācijās ietverto informāciju un izdara secinājumus.
		4.2.7. Hipoglikēmija un hiperglikēmija.	Uzskaita hipoglikēmijas un hiperglikēmijas pazīmes.	Raksturo hipoglikēmijas un hiperglikēmijas pazīmes.	Situācijas modelēšana.	Izglītojamajiem tiek piedāvāti situāciju apraksti par hipoglikēmijas un hiperglikēmijas pazīmēm, izglītojamie nosaka aprūpes pamatprincipus klientam cukura diabēta gadījumā, kopīgi tos analizē un izdara secinājumus.
			Uzskaita cukura diabēta biežākās komplikācijas.	Raksturo cukura diabēta biežākās komplikācijas.		
			Atpazīst un lieto ekspresdiagnostikas (paškontroles) aprīkojumu cukura līmeņa noteikšanai asinīs.	Lieto ekspresdiagnostikas (paškontroles) aprīkojumu cukura līmeņa noteikšanai asinīs.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Izglītojamajiem tiek piedāvāti situāciju apraksti par cukura līmeņa noteikšanas metodēm, tai skaitā par ekspresdiagnostikas (paškontroles) metodi. Izglītojamie praktiski veic uzdevumu, iegūtos rezultātus dokumentē, nosaka aprūpes pamatprincipus, kopīgi tos analizē un izdara secinājumus.
			Pēc parauga aizpilda nepieciešamo dokumentāciju pēc cukura līmeņa noteikšanas asinīs ar ekspresdiagnostikas (paškontroles)	Aizpilda nepieciešamo dokumentāciju pēc cukura līmeņa noteikšanas asinīs ar ekspresdiagnostikas (paškontroles) aprīkojumu.		

			aprīkojumu.			
		4.2.8. Adegumi un to iedalījums.	Atpazīst adegumus un to veidus.	Raksturo adegumus un to veidus.	Situācijas modelēšana.	Izglītojamajiem tiek piedāvāti situāciju apraksti par adegumiem un to pazīmēm, izglītojamie nosaka aprūpes pamatprincipus, kopīgi tos analizē un izdara secinājumus.
			Izvēlas un lieto aprīkojumu un materiālus adegumu kopšanai.	Lieto aprīkojumu un materiālus adegumu kopšanai.		
			Piemēro pirmās palīdzības pamatprincipus adegumu gadījumā.	Sniedz pirmo palīdzību adegumu gadījumā.		

Ieteicamie avoti

Jumtiņš A. Traumatoloģijas un ortopēdija. – Rīga: RSU, 2016.

Kalēja A. Tulkojums. Pirmā palīdzība. Novērtēšana, ārstēšana, prasmes. – Rīga: J.L.V., 2002.

Katastrofu medicīna, ārkārtas situācijas [skatīts 2020. gada 3. augustā]. Pieejams: http://www.nmpd.gov.lv/nmpd/katastrofu_medicina/

Krieviņš D. Neatliekamā medicīniskā palīdzība. Atdzīvināšana. – Rīga: NMPC, 2004.

Ministru kabineta 2009. gada 20. janvāra noteikumi Nr. 60 "Noteikumi par obligātajām prasībām ārstniecības iestādēs" [skatīts 2020. gada 3. augustā]. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/187621-noteikumi-par-obligatajam-prasibam-arstniecibas-iestadem-un-to-strukturvienibam>

Pirmās palīdzības sniegšanas pamatzināšanu vadlīnijas [skatīts 2020. gada 3. augustā]. Pieejams:

http://www.nmpd.gov.lv/nmpd/pirma_palidziba/apmaciba/pirmas_palidzibas_apmacibas_programmu_vadlinijas/

Rīcība ārkārtas situācijās. – RSU Darba drošības un vides veselības institūts, 2011 [skatīts 2020. gada 3. augustā]. Pieejams:

http://stradavesels.lv/Uploads/2014/02/19/37_2011_Riciba_arkartas_situacijas.pdf

Vanags I. Klīniskā anestezioloģija un intensīvā terapija. – Rīga: Valters un Rapa, 2008.

Arbo J. E., Ruoss S. J., Lighthall G. K. Decision Making in Emergency Critical Care: An Evidence – Based Handbook. – [B. v.]: LWW, 2014.

Limmer D. J., O’Keefe M. F., Dickinson E.T. Emergency Care. 13th Edition. – [B. v.]: Pearson, 2015.

Williamson S. N., Goswami M. First Aid and Emergency Care. – [B. v.]: Kumar Publishing House, 2014.

MODUĻA "Pirmā palīdzība"
ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLIE LĪDZEKĻI

Nr.p.k.	Materiālie līdzekļi	Daudzums
1.	Tehnoloģiskās iekārtas un darba instrumenti	
1.1.	Dators	1 uz auditoriju
1.2.	Projektors	1 uz auditoriju
1.3.	Galds	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.4.	Krēsli	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.5.	Baltā tāfele	1 uz auditoriju
1.6.	Manekens (pieaudzis cilvēks)	1 uz grupu
1.7.	Manekens (bērns)	1 uz grupu
1.8.	Veste Heimliha paņēmiņa apguvei	1 uz grupu
1.9.	Kapsulas Heimliha paņēmiņa apguvei (lietojamas kopā ar Heimliha paņēmiņa vesti)	1 uz grupu
1.10.	Klienta gulta	1 uz grupu
1.11.	Ambu maiss	1 uz grupu
1.12.	Autoklavējamas maskas ambu maisam, dažāda izmēra	1 uz grupu
1.13.	Nazālā kanīle skābekļa padevei	1 uz grupu
1.14.	Skābekļa maskas, dažāda izmēra, ar rezervuāru un bez tā	1 uz grupu
1.15.	Aukstuma terapijas pakas, atkārtoti lietojamas	1 uz grupu
1.16.	Folijsaga	1 uz grupu
1.17.	Kakla šinas, dažāda izmēra	1 uz grupu
1.18.	Klienta nestuves	1 uz grupu
1.19.	Pulsa oksimetri, dažāda izmēra	1 uz grupu
1.20.	Arteriālā spiediena mērīšanas manšetes, dažāda izmēra	1 uz grupu
1.21.	Pārņesājams skābekļa balons	1 uz grupu
1.22.	Fonendoskops	1 uz grupu
1.23.	Termometri ķermeņa temperatūras noteikšanai, dažāda veida	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.24.	Glikometrs ar stripiem	1 uz grupu
1.25.	Alkohola testers	1 uz grupu
1.26.	Brūču pārsēji	Katram izglītojamajam
1.27.	Gaisa mitrinātājs	1 uz grupu
1.28.	Aukstuma elementi, dažāda veida	Atbilstoši moduļa īstenošanai

2.	Materiāli, palīgmateriāli u.tml.	
2.1.	Dezinfekcijas līdzekļi	1 iepakojums uz grupu
2.2.	Higiēnas līdzekļi	1 iepakojums uz grupu
2.3.	Nesterili halāti	1 katram izglītojamajam
2.4.	Nesterili cimdi, priekšauti, brilles, maskas	1 iepakojums uz grupu
2.5.	Pacienta drēbes	1 komplekts uz grupu
2.6.	Sega	1 uz grupu
2.7.	Spilvens	1 uz grupu
2.8.	Imobilizācijas šinas	1 komplekts uz grupu
2.9.	Pārvietošanas dēlis	1 uz grupu
2.10.	Saites (dažāda izmēra)	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.11.	Leikoplasti (dažāda izmēra)	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.12.	Gultas matracis	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.13.	Pirmās palīdzības komplekts	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.14.	Klienta apģērba komplekts	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.15.	Siltie apliekamie	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.16.	Aukstie apliekamie	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.17.	Pretapdegumu aprīkojums	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.18.	Pirmās palīdzības aptieciņa	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.19.	Krāsaini marķieri baltajai tāfelei	Atbilstoši moduļa īstenošanai

Uz sākumu

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

Uz sākumu

MODUĻA "Aprūpētāja prakse" APRAKSTS

Moduļa mērķis	Nostiprināt un pilnveidot darba vidē aprūpētāja spējas veikt nepieciešamās aprūpes darbības, nodrošinot aprūpes procesa nepārtrauktību visos aprūpes līmeņos klientiem visos vecuma posmos un ievērojot profesionālās darbības vispārējos pamatprincipus aprūpes procesā: nodrošināt klientam higiēnas procedūras, pamatvajadzības, klienta individuālās vajadzības dzīves kvalitātes saglabāšanai, ievērot klienta tiesību un drošības pamatprincipus aprūpes procesa laikā, ievērot aprūpētāja ikdienas higiēnas un paš aizsardzības noteikumus, korekti aizpildīt aprūpes dokumentāciju.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamā prasmes: 1. Novērtēt klienta fizioloģisko stāvokli un atšķirt dažādus klienta patoloģiskos stāvokļus. 2. Nodrošināt klienta aprūpi visos aprūpes līmeņos atbilstoši klienta vecumam un individuālajām vajadzībām. 3. Nodrošināt aprūpes procesu visos tā posmos, garantējot aprūpes nepārtrauktību, veicot nepieciešamās aprūpes darbības visa vecuma grupu klientiem atbilstoši klienta aprūpes līmenim un funkcionālajām spējām, ievērojot ergonomikas principus, un aizpildīt aprūpes dokumentāciju. 4. Lietot aprūpes procesā tehnisko aprīkojumu, iekārtas un aprūpes ierīces, ievērojot ergonomikas principus. 5. Lietot aprūpes procesā tehniskos palīg līdzekļus, ievērojot ergonomikas principus. 6. Ievērot sociālās aprūpes iestāžu telpu higiēnas normas, nodrošināt dezinfekciju, kur nepieciešams, infekciju kontroli un pretepidemioloģiskos pasākumus. 7. Aprūpes procesā ievērot klienta tiesības, personas datu aizsardzību, profesionālo ētiku. 8. Veidot sadarbību ar klientu, klienta tuviniekiem, aprūpes procesā iesaistītajām personām un strādāt komandā. 9. Sniegt pirmo palīdzību dažādos gadījumos un asistēt ārstniecības personai neatliekamās medicīniskās palīdzības sniegšanā.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi programmas A, B un C daļas moduļi profesionālās kvalifikācijas "Aprūpētājs" iegūšanai.
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie atbilstoši prakses programmai veic pašvērtējumu, izveido portfolio atbilstoši pasībām un iesniedz nepieciešamo prakses dokumentāciju un prakses darba vadītāja novērtējumu. Prezentē izveidoto portfolio prakses laikā. Portfolio ietverts: prezentācija par prakses vietu un veicamajiem pienākumiem, prakses dienasgrāmata, darba uzskaites lapas un izglītojamā raksturojums no prakses vietas.

Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Aprūpētāja prakse" ir B daļas modulis. Modulis "Aprūpētāja prakse" ir noslēdzošais modulis profesionālās kvalifikācijas "Aprūpētājs" iegūšanai, kas ir paredzēts apgūto profesionālo kompetenču nostiprināšanai darba vidē.
-------------------------------------	---

MODUĻA "Aprūpētāja prakse" SATURS

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		Metodiskais nodrošinājums	
			Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Metodiskie paņēmieni un mācību organizācijas formas	Idejas īstenošanai
1. Spēj: novērtēt klienta fizioloģisko stāvokli un atšķirt dažādus klienta patoloģiskos stāvokļus.	1.1. Klienta fizioloģiskais stāvoklis un tā novērtēšana. (5% no moduļa kopējā apjoma)	1.1.1. Vesela pieauguša cilvēka, bērna un veca cilvēka fizioloģiskais raksturojums un īpatnības.	Analizē vesela pieauguša cilvēka, bērna un veca cilvēka fizioloģisko raksturojumu un īpatnības.	Raksturo vesela pieauguša cilvēka, bērna un veca cilvēka fizioloģisko stāvokli un izskaidro īpatnības.	Praktiskais darbs sociālās aprūpes institūcijās vai nodrošinot aprūpi mājās.	Izglītojamie piedalās dažāda vecuma klientu fizioloģiskā stāvokļa novērtēšanā. Pēc stāvokļa novērtēšanas aizpilda klienta aprūpes dokumentāciju. Analizē situācijas, veiktās aprūpes darbības un to izpildi.
	1.2. Dažādi patoloģiskie stāvokļi un to novērtēšana. (5% no moduļa kopējā apjoma)	1.2.1. Dažādu patoloģisko stāvokļu raksturojums un to novērtēšanas īpatnības.	Atšķir dažādus patoloģiskos stāvokļus.	Raksturo dažādus patoloģiskos stāvokļus.	Praktiskais darbs sociālās aprūpes institūcijās vai nodrošinot aprūpi mājās.	Izglītojamie piedalās dažāda vecuma klientu patoloģiskā stāvokļa novērtēšanā. Pēc novērtēšanas aizpilda klienta aprūpes dokumentāciju.
2. Spēj: nodrošināt klienta aprūpi visos aprūpes līmeņos atbilstoši klienta vecumam un individuālajām vajadzībām.	2.1. Klienta aprūpes līmeņa noteikšana atbilstoši klienta vecumam, funkcionālajiem traucējumiem un individuālajām vajadzībām. (5% no moduļa kopējā apjoma)	2.1.1. Dažāda vecuma klientu aprūpes īpatnības un aprūpes līmeņa noteikšana.	Atpazīst dažāda vecuma klientu aprūpes īpatnības un individuālās vajadzības.	Analizē un salīdzina dažāda vecuma klientu aprūpes īpatnības. Nosaka aprūpes problēmas un to prioritātes dažāda vecuma klientiem, piedāvā problēmu risinājumu.	Vingrināšanās.	Izglītojamie pēc prakses vadītāja norādījuma patstāvīgi vingrinās dažāda vecuma klientu aprūpes problēmu un prioritāšu noteikšanā, kā arī piedāvā aprūpes risināšanas ceļus un izvērtēšanas iespējas, aizpilda nepieciešamo aprūpes dokumentāciju. Kopīgi pārrunā un analizē izvirzītās aprūpes problēmas un piedāvāto risinājumu.

	2.2. Klienta aprūpes nodrošināšana atbilstoši klienta vecumam, funkcionālajiem traucējumiem un individuālajām vajadzībām. (15% no moduļa kopējā apjoma)	2.2.1. Dažāda vecuma klientu aprūpe atbilstoši klienta funkcionālajiem traucējumiem un individuālajām vajadzībām.	Veic dažāda vecuma grupu klientu aprūpi atbilstoši klienta funkcionālajiem traucējumiem un individuālajām vajadzībām.	Raksturo un izskaidro galvenos principus dažāda vecuma klientu aprūpē, sasaista tos ar klienta funkcionālajiem traucējumiem un individuālajām vajadzībām.	Praktiskais darbs sociālās aprūpes institūcijās vai nodrošinot aprūpi mājās.	Izglītojamie iesaistās aprūpes procesa nodrošināšanā un seko līdzi tā nepārtrauktībai. Kopīgi pārrunā aprūpes procesa atšķirības klientiem visās vecuma grupās, sasaista tās ar klientu funkcionālajiem traucējumiem un individuālajām vajadzībām.
3. Spēj: nodrošināt aprūpes procesu visos tā posmos, garantējot aprūpes nepārtrauktību, veicot nepieciešamās aprūpes darbības visa vecuma grupu klientiem atbilstoši klienta aprūpes līmenim un funkcionālajām spējām, ievērojot ergonomikas principus, un aizpildīt aprūpes dokumentāciju.	3.1. Aprūpes procesa nodrošināšana visos tā posmos, garantējot aprūpes nepārtrauktību. (10% no moduļa kopējā apjoma)	3.1.1. Dažāda vecuma klientu aprūpes procesa nodrošināšana.	Atpazīst dažāda vecuma klientu aprūpes procesa īpatnības un nodrošina aprūpes procesa nepārtrauktību.	Izskaidro aprūpes procesa nodrošinājumu klientiem dažādās vecuma grupās un nodrošina tā nepārtrauktību.	Praktiskais darbs sociālās aprūpes institūcijās vai nodrošinot aprūpi mājās.	Izglītojamie iesaistās aprūpes procesa nodrošināšanā un seko līdzi tā nepārtrauktībai. Kopīgi pārrunā aprūpes procesa atšķirības klientiem visās vecuma grupās.
4. Spēj: lietot aprūpes procesā tehnisko aprīkojumu, iekārtas un aprūpes ierīces, ievērojot ergonomikas principus.	4.1. Aprūpes procesā lietojamais aprīkojums, iekārtas un aprūpes ierīces. (10% no moduļa kopējā apjoma)	4.1.1. Aprūpes procesā lietojamais aprīkojums, iekārtas un aprūpes ierīces.	Uzskaita aprūpes procesā lietojamo aprīkojumu, iekārtas un aprūpes ierīces.	Izskaidro aprūpes procesā lietojamo aprīkojumu, iekārtas un aprūpes ierīces.	Praktiskais darbs sociālās aprūpes institūcijās vai nodrošinot aprūpi mājās.	Izglītojamie iesaistās aprūpes darbību veikšanā. Nepieciešamības gadījumā lieto aprīkojumu un iekārtas. Kopīgi pārrunā aprīkojuma un iekārtu lietošanas nosacījumus un ergonomikas pamatprincipus.
	4.2. Ergonomikas principu lietošana atbilstoši konkrētajai	4.2.1. Aprūpes procesā lietojamais aprīkojums, iekārtas un aprūpes	Lieto attiecīgo aprīkojumu pēc norādes, ievērojot	Lieto attiecīgo aprīkojumu, ievērojot prasības, ergonomiku,	Praktiskais darbs sociālās aprūpes institūcijās vai	Izglītojamie iesaistās dažādu aprūpes darbību veikšanā. Nepieciešamības gadījumā

	situācijai. (10% no moduļa kopējā apjoma)	ierīces, to pareiza un ergonomiska lietošana.	prasības un ergonomiku.	pamato prasības ar piemēriem.	nodrošinot aprūpi mājās.	lieto aprīkojumu un iekārtas. Kopīgi pārrunā aprīkojuma un iekārtu lietošanas nosacījumus un ergonomikas pamatprincipus.
5. Spēj: lietot aprūpes procesā tehniskos palīg līdzekļus, ievērojot ergonomikas principus.	5.1. Aprūpes procesā lietojamie tehniskie palīg līdzekļi. (10% no moduļa kopējā apjoma)	5.1.1. Aprūpes procesā lietojamie tehniskie palīg līdzekļi, to lietošanas principi.	Uzskaita tehnisko palīg līdzekļu veidus.	Raksturo aprūpes procesā lietojamus tehniskos palīg līdzekļus.	Praktiskais darbs sociālās aprūpes institūcijās vai nodrošinot aprūpi mājās.	Izglītojamie iesaistās aprūpes darbību veikšanā. Nepieciešamības gadījumā lieto tehniskos palīg līdzekļus un pamato to lietošanu. Kopīgi pārrunā aprīkojuma un iekārtu lietošanas nosacījumus un ergonomikas pamatprincipus.
			Lieto tehniskos palīg līdzekļus atbilstoši aprūpes procesa nodrošināšanai.	Lieto tehniskos palīg līdzekļus atbilstoši aprūpes procesa nodrošināšanai un aprūpes mērķu sasniegšanai.		
6. Spēj: ievērot sociālās aprūpes iestāžu telpu higiēnas normas, nodrošināt dezinfekciju, kur nepieciešams, infekciju kontroli un pretepidemioloģiskos pasākumus.	6.1. Sociālās aprūpes iestāžu telpu higiēnas normas, infekciju kontrole un pretepidemioloģisko pasākumu nodrošināšana. (5% no moduļa kopējā apjoma)	6.1.1. Sociālās aprūpes iestāžu telpu higiēnas normas, infekciju kontrole un pretepidemioloģisko pasākumu nodrošināšana.	Ievēro sociālās aprūpes iestādes telpu higiēnas normas atkarībā no telpas un tās lietojuma rakstura, veicot aprūpes darbības.	Ievēro sociālās aprūpes iestādes telpu higiēnas normas atkarībā no telpas un tās lietojuma rakstura. Izskaidro normas, pamato ar piemēriem, veicot aprūpes darbības	Praktiskais darbs sociālās aprūpes institūcijās vai nodrošinot aprūpi mājās.	Izglītojamie iesaistās dažādu aprūpes darbību veikšanā, demonstrējot sociālās aprūpes iestādes telpu higiēnas normu ievērošanu, infekciju kontroles un pretepidemioloģisko pasākumu nodrošināšanu.
7. Spēj: aprūpes procesā ievērot klienta tiesības, personas datu aizsardzību, profesionālo ētiku.	7.1. Klienta tiesības, personas datu aizsardzība, profesionālā ētika. (5% no moduļa kopējā apjoma)	7.1.1. Galvenie personas datu aizsardzības, klientu tiesību un profesionālās ētikas principi.	Uzskaita galvenos personas datu aizsardzības, klientu tiesību un profesionālās ētikas principus.	Raksturo un izskaidro galvenos personas datu aizsardzības, klientu tiesību un profesionālās ētikas principus.	Praktiskais darbs sociālās aprūpes institūcijās vai nodrošinot aprūpi mājās.	Izglītojamie iesaistās dažādu aprūpes darbību veikšanā, aprūpes dokumentācijas aizpildīšanā, demonstrējot galveno principu personas datu aizsardzībā, klientu tiesībās un profesionālajā ētikā ievērošanu.
			Aizpilda aprūpes dokumentāciju pēc parauga. Ievēro galvenos personas datu	Veicot aprūpes darbu un aizpildot aprūpes dokumentāciju, ievēro galvenos personas datu aizsardzības, klientu		

			aizsardzības, klientu tiesību un profesionālās ētikas principus.	tiesību un profesionālās ētikas principus.		
8. Spēj: veidot sadarbību ar klientu, klienta tuviniekiem un aprūpes procesā iesaistītajiem speciālistiem un strādāt komandā.	8.1. Sadarbība ar klientiem un klienta tuviniekiem. (5% no moduļa kopējā apjoma)	8.1.1. Efektīvas sadarbības veidošanas principi.	Izskaidro efektīvas sadarbības veidošanas principus un ievēro tos aprūpes procesa nodrošināšanas laikā.	Paskaidro ar piemēriem efektīvas sadarbības veidošanas principus un ievēro tos aprūpes procesa nodrošināšanas laikā.	Praktiskais darbs sociālās aprūpes institūcijās vai nodrošinot aprūpi mājās.	Izglītojamie iesaistās dažādu aprūpes darbību veikšanā, demonstrējot efektīvas sadarbības principus ar klientu un klienta tuviniekiem.
	8.2. Darbs komandā. (5% no moduļa kopējā apjoma)	8.2.1. Galvenie komandas darba principi un to nodrošināšana.	Nosauc galvenos komandas darba principus un, veicot aprūpes darbu, ievēro komandas darba principus.	Analizē un ievēro galvenos komandas darba principus.	Praktiskais darbs sociālās aprūpes institūcijās vai nodrošinot aprūpi mājās.	Izglītojamie iesaistās dažādu aprūpes darbību veikšanā, demonstrējot komandas darba principus.
9. Spēj: sniegt pirmo palīdzību dažādos akūtos un hroniskos veselības traucējumu gadījumos.	9.1. Pirmā palīdzība un tās sniegšana dažādos gadījumos. (10% no moduļa kopējā apjoma)	9.1.1. Pirmā palīdzība un tās sniegšana dažādos veselības traucējumu gadījumos.	Demonstrē pirmās palīdzības sniegšanu dažādos gadījumos.	Demonstrē pirmās palīdzības sniegšanu dažādos veselības traucējumu gadījumos. Izskaidro veicamās darbības un to nepieciešamību organisma funkciju nodrošināšanai.	Praktiskais darbs sociālās aprūpes institūcijās vai nodrošinot aprūpi mājās.	Izglītojamie iesaistās dažādu aprūpes darbību veikšanā, demonstrējot pirmās palīdzības sniegšanu dažādos gadījumos.

MODUĻA "Aprūpētāja prakse"
ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLIE LĪDZEKĻI

Nr.p.k.	Materiālie līdzekļi	Daudzums
1.	Tehnoloģiskās iekārtas un darba instrumenti	
1.1.	Dators	1 uz auditoriju
1.2.	Projektors	1 uz auditoriju
1.3.	Mācību video par komunikāciju un informācijas sniegšanu	1 uz kursu
1.4.	Galds	Katram izglītojamajam un pedagogam.
1.5.	Krēsli	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.6.	Atkritumu savākšanas aprīkojums	1 uz grupu
1.7.	Baltā tāfele	1 uz kursu
1.8.	Ēdienu piederumu komplekts	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.9.	Folijs sega	1 uz grupu
1.10.	Fonendoskops	5 uz grupu
1.11.	Glukometrs	1 uz grupu
1.12.	Hronometrs	5 uz grupu
1.13.	Katetri sekrēta atsūkšanai no elpceļiem	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.14.	Konteiners infekcioziem atkritumiem	1 uz grupu
1.15.	Konteiners sadzīves atkritumiem	1 uz grupu
1.16.	Kopētājs	1 uz kursu
1.17.	Termometrs	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.18.	Tonometrs	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.19.	Vaskadrāna	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.20.	Metāla šāļītes	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.21.	Padube (šīberis) ar vāku	1 uz grupu
1.22.	Multimediju projektors un ekrāns	1 uz kursu
1.23.	Mutes kopšanas komplekts	1 uz grupu
1.24.	Klienta pārvietošanas dēlis	1 uz grupu
1.25.	Urīna ilgkatetri	1 uz grupu
1.26.	Pārnēsājams skābekļa balons	1 uz grupu
1.27.	Pārvietojami guļrati	1 uz grupu
1.28.	Personālais vai stacionārais dators, aprīkots ar lietojumprogrammām un pieeju internetam	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.29.	Pīle, sievietēm	1 uz grupu
1.30.	Pīle, vīriešiem	1 uz grupu

1.31.	Pretizgulējumu matracis	1 uz grupu
1.32.	Printeris	1 uz kursu
1.33.	Ratiņkrēsls	1 uz grupu
1.34.	Urīna maisi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.35.	Urīna savākšanas maisi, maisa turētājs	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.36.	Skābekļa padeves "ūsas"	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.37.	Staigulis	1 uz grupu
1.38.	Sterilizators	1 uz grupu
1.39.	Svari	1 uz grupu
1.40.	Šinas, dažāda izmēra	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.41.	Gulta	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.42.	Matracis	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.43.	Plantšetdators	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.44.	Gultas klāšanas aprīkojums	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.45.	Klienta veļas komplekts	Atbilstoši moduļa īstenošanai
1.46.	Aprīkojums klienta ēdināšanai	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.	Materiāli, palīgmateriāli u.tml.	
2.1.	Pierakstu papīrs	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.2.	Pildspalvas	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.3.	Krāsaini marķieri baltajai tāfelei	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.4.	Aprūpes dokumentācija	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.5.	Autiņbikses, dažāda izmēra	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.6.	Brilles	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.7.	Cepures, vienreizlietojamās	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.8.	Cimdi, nesterili, dažāda izmēra	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.9.	Dezinfekcijas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.10.	Gels	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.11.	Higiēnas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.12.	Maskas	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.13.	Mazgāšanas līdzekļi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.14.	Nesterilas salvetes	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.15.	Nesterilas vienreizlietojamās šālītes, papīra	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.16.	Nesterili autiņi, auduma	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.17.	Nesterili halāti	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.18.	Nesterili tuferi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.19.	Klienta aprūpes dokumentācija	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.20.	Pretizgulējumu līdzekļi zem papēžiem	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.21.	Pretizgulējumu plāksteri	Atbilstoši moduļa īstenošanai

2.22.	Pretizgulējumu riņķi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.23.	Priekšauti	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.24.	Stripi glukometram	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.25.	Ziepes	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.26.	Dvielis	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.27.	Marles saites, dažāda izmēra	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.28.	Mazgāšanas cimdi	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.29.	Mazgāšanās bļoda	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.30.	Mērkruze	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.31.	Klienta gultas veļas komplekti	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.32.	Skābekļa maskas ar nebulaizeru	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.33.	Skābekļa maskas ar rezervuāru	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.34.	Skābekļa maskas bez rezervuāra	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.35.	Šampūna cepure	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.36.	Tualetes piederumu komplekts	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.37.	Aprūpes dokumentācija	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.38.	Aprīkojums higiēnas nodrošināšanai	Atbilstoši moduļa īstenošanai

Uz sākumu

Valsts izglītības
satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

MODUĻA "Alternatīvie komunikācijas veidi" APRAKSTS

Uz sākumu

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas patstāvīgi izmantot alternatīvos komunikācijas veidus pozitīvas saskarsmes veidošanā ar klientiem, kuriem ir funkcionālie traucējumi.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Nodrošināt komunikāciju un saskarsmi klientiem ar funkcionāliem traucējumiem. 2. Sazināties, izmantojot alternatīvos saziņas veidus. 3. Sazināties, izmantojot žestu valodu un ķermeņa valodu. 4. Lietot komunikācijā elektroniskos alternatīvos saziņas veidus.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi programmas A un B daļas moduļi, izņemot prakses moduli, profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā atbilstoši moduļa izvirzītajiem uzdevumiem: 1. Novērtē un ar piemēriem ilustrē alternatīvos saziņas veidus un to nepieciešamību pozitīvas komunikācijas veidošanai ar klientu. 2. Demonstrē žestu, mīmikas un ķermeņa valodas nozīmi komunikācijas veidošanā, lieto zīmju valodu, taktilos apzīmējumus un piktogrammas. 3. Risina situācijas uzdevumus par atbalsta sniegšanu klientam, lietojot tehniskos palīgīdzekļus komunikācijas nodrošināšanai. 4. Lieto elektroniskos saziņas veidus un speciālās lietojumprogrammas atbilstoši klienta vecumam un uztveres līmenim.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Alternatīvie komunikācijas veidi" ir C daļas modulis profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs". Moduli "Alternatīvie komunikācijas veidi" var apgūt paralēli ar citiem C daļas moduļiem.

MODUĻA "Alternatīvie komunikācijas veidi" SATURS

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		Metodiskais nodrošinājums	
			Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Metodiskie paņēmieni un mācību organizācijas formas	Idejas īstenošanai
1. Spēj: nodrošināt komunikāciju un saskarsmi klientiem ar funkcionāliem traucējumiem. Zina: redzes traucējumus, dzirdes traucējumus, kustību traucējumus, garīgās attīstības traucējumus (GAT), uzvedības traucējumus, autismu, ģenētiska rakstura izmaiņas (piemēram, Dauna sindroms) u.c. patoloģiskas izpausmes. Izprot: komunikācijas nepieciešamību klientam ar funkcionāliem traucējumiem dzīves kvalitātes uzlabošanai.	1.1. Funkcionālie traucējumi. (10% no moduļa kopējā apjoma)	1.1.1. Funkcionālo traucējumu iedalījums.	Nosauc funkcionālos traucējumus un to iedalījumu.	Analizē funkcionālos traucējumus un to iedalījumu.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par funkcionālo traucējumu veidiem un to iedalījumu, izmantojot zinātniskas izziņas metodes. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē pārējiem, izmantojot attēlus.
		1.1.2. Orgānu sistēmu patoloģijas un funkcionālie traucējumi.	Nosauc orgānu sistēmu patoloģijas un ar tām saistītos funkcionālos traucējumus.	Analizē orgānu sistēmu patoloģijas un ar tām saistītos funkcionālos traucējumus.	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par orgānu sistēmu patoloģijām un ar tām saistītajiem funkcionālajiem traucējumiem. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
		1.1.3. Garīgās attīstības traucējumi.	Atšķir un raksturo klienta garīgās attīstības traucējumus.	Atšķir, raksturo un salīdzina klienta garīgās attīstības traucējumus.	Problēmu risināšana.	Pedagogs formulē klienta garīgās attīstības traucējumus, izglītojamie iesaistās garīgās attīstības problēmu identificēšanā. Pamato noteiktos attīstības traucējumus.
		1.1.4. Invaliditāte un tās piešķiršanas kārtība.	Uzskaita invaliditātes veidus un apraksta tās piešķiršanas kārtību.	Analizē invaliditātes veidus un tās piešķiršanas kārtību.	Problēmu risināšana.	Pedagogs formulē problēmu saistībā ar invaliditāti un tās piešķiršanu, izglītojamie

						iesaistās tās risināšanā. Izglītojamie izdomā problēmas risināšanas plānu un izdara secinājumus.
	1.2. Komunikācija un saziņa ikdienā. (20% no moduļa kopējā apjoma)	1.2.1. Komunikācija un tās veidi.	Raksturo jēdzienu <i>komunikācija</i> .	Raksturo un izskaidro jēdzienu <i>komunikācija</i> .	Pārrunas.	Izglītojamie un pedagogs ar jautājumu palīdzību, komentāriem un stāstījumu pārrunā jēdzienu <i>komunikācija</i> un izdara secinājumus.
			Atšķir un izskaidro dažādus komunikācijas veidus.	Analizē dažādus komunikācijas veidus.	Jautāšana un atbildēšana.	Izglītojamie mutiski cits citam uzdod jautājumus par dažādiem komunikācijas veidiem, atbild uz jautājumiem, pamato un analizē informāciju.
		1.2.2. Ikdienas saziņas veidi.	Uzskaita ikdienas saziņas veidus.	Analizē ikdienas saziņas veidus.	Problēmu risināšana.	Pedagogs formulē problēmu saistībā ar ikdienas saziņas veidiem, izglītojamie iesaistās tās risināšanā. Izglītojamie izdomā situāciju par ikdienas saziņas veidiem, analizē to un izdara secinājumus.
2. Spēj: sazināties, izmantojot alternatīvos saziņas veidus. Zina: alternatīvos saziņas veidus, zīmju valodu, taktilos apzīmējumus, piktogrammas, dzīves kvalitātes nodrošināšanu klientiem ar funkcionāliem	2.1. Alternatīvie saziņas veidi. (20% no moduļa kopējā apjoma)	2.1.1. Zīmju valoda.	Raksturo zīmju valodu un tās lietošanas principus.	Raksturo un izskaidro zīmju valodu un tās lietošanas principus.	Projekta darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par zīmju valodu un tās lietošanas principiem, izmantojot informācijas avotus. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē pārējiem.
			Lieto zīmju valodu atbilstoši komunikācijas nodrošināšanas vajadzībām.	Izvēlas un lieto zīmju valodu atbilstoši komunikācijas nodrošināšanas vajadzībām.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Lieto zīmju valodu atbilstoši komunikācijas nodrošināšanas vajadzībām, veicot klienta aprūpi.

traucējumiem. Izprot: alternatīvo saziņas veidu nepieciešamību.		2.1.2. Taktilie apzīmējumi un piktogrammas.	Raksturo taktilos apzīmējumus un piktogrammas, nodrošina to lietošanu.	Raksturo un izskaidro taktilos apzīmējumus un piktogrammas, nodrošina to lietošanu komunikācijas uzlabošanai.	Projekta darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par taktilajiem apzīmējumiem un piktogrammām, izmantojot informācijas avotus. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē pārējiem.
			Lieto taktilos apzīmējumus un piktogrammas atbilstoši komunikācijas nodrošināšanas vajadzībām.	Izvēlas un lieto taktilos apzīmējumus un piktogrammas atbilstoši komunikācijas nodrošināšanas vajadzībām.	Praktiskais darbs simulētā vidē.	Lieto taktilos apzīmējumus un piktogrammas atbilstoši komunikācijas nodrošināšanas vajadzībām, veicot klienta aprūpi.
	2.2. Tehniskie palīgīdzekļi un tehniskās sistēmas komunikācijas nodrošināšanai. (20% no moduļa kopējā apjoma)	2.2.1. Tehnisko palīgīdzekļu un tehnisko sistēmu veidi.	Atšķir un izskaidro dažādus tehnisko palīgīdzekļu un tehnisko sistēmu veidus komunikācijas nodrošināšanai.	Atšķir, izskaidro un analizē dažādus tehniskos palīgīdzekļus un tehniskās sistēmas komunikācijas nodrošināšanai.	Projekta darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par tehniskajiem palīgīdzekļiem komunikācijas nodrošināšanai, izmantojot informācijas avotus. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē pārējiem.
3. Spēj: sazināties, izmantojot žestu valodu un ķermeņa valodu. Zina: žestu un ķermeņa valodas nozīmi, izpausmes un lietošanu. Izprot: žestu un ķermeņa valodas nepieciešamību, veidojot komunikāciju	3.1. Žestu un ķermeņa valodas lietošana. (15% no moduļa kopējā apjoma)	3.1.1. Žestu lietošana komunikācijas nodrošināšanai.	Raksturo žestus, to veidus un lietošanu komunikācijas nodrošināšanai.	Raksturo un izskaidro žestus, to veidus un lietošanu pozitīvas komunikācijas veidošanai.	Projekta darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par žestiem, to veidiem un lietošanu pozitīvas komunikācijas veidošanai, izmantojot informācijas avotus. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē pārējiem.
		3.1.2. Ķermeņa valoda un tās nozīme komunikācijas veidošanā.	Izskaidro ķermeņa valodas ietekmi uz pozitīvas komunikācijas	Izskaidro, pamato un analizē ķermeņa valodas ietekmi uz pozitīvas	Diskusija.	Izglītojamajiem grupās tiek piedāvāts apspriešanai temats par ķermeņa valodu, tās izpausmēm un ietekmi uz

ar klientu.			veidošanu.	komunikācijas veidošanu.		pozitīvas komunikācijas veidošanu. Izglītojamie grupās diskutē, apspriež un prezentē savu viedokli pārējām grupām.
		3.1.3. Mīmika un tās nozīme komunikācijā.	Raksturo mīmiku un tās ietekmi komunikācijas nodrošināšanas laikā.	Raksturo un izskaidro mīmiku un tās ietekmi komunikācijas nodrošināšanas laikā.	Projekta darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par mīmiku, tās veidiem un ietekmi komunikācijas nodrošināšanas laikā, izmantojot informācijas avotus. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un to prezentē pārējiem.
4. Spēj: komunikācijā izmantot elektroniskos alternatīvos saziņas veidus. Zina: elektroniskos alternatīvos saziņas veidus (<i>GoTalk</i> komunikācijas tāfele, datori ar speciālām programmām), kā arī citas saziņas, t.sk. viedās, uzraudzības sistēmas. Izprot: elektroniskos alternatīvos saziņas veidus un to lietošanas nepieciešamību efektīvai komunikācijas nodrošināšanai.	4.1. Komunikācija, izmantojot elektroniskos alternatīvos saziņas veidus. (15% no moduļa kopējā apjoma)	4.1.1. Elektroniskie saziņas veidi.	Atšķir un izskaidro dažādus elektroniskās saziņas veidus (<i>GoTalk</i> komunikācijas tāfele, datori ar speciālām programmām).	Atšķir, izskaidro un analizē dažādus elektroniskās saziņas veidus (<i>GoTalk</i> komunikācijas tāfele, datori ar speciālām programmām).	Projekta darbs.	Izglītojamie grupās vāc informāciju par elektroniskajiem saziņas veidiem (<i>GoTalk</i> komunikācijas tāfele, datori ar speciālām programmām), izmantojot informācijas avotus. Pēc izpētes darba apkopo informāciju un prezentē to pārējiem.
		4.1.2. Speciālās lietojumprogrammas komunikācijas nodrošināšanai.	Izmanto speciālās lietojumprogrammas komunikācijas nodrošināšanai.	Izmanto, pamato un atšķir speciālās lietojumprogrammas komunikācijas nodrošināšanai.	Praktiskais darbs interneta vidē.	Izglītojamie veic praktisku darbu, kurā pēc pedagoga norādījuma raksturo un salīdzina dažādas lietojumprogrammas komunikācijas nodrošināšanai.

Ieteicamie avoti

- ABC. Latviešu zīmju valodas vārdnīca. – Rīga: Latvijas Nedzirdīgo savienība, 1995.
- Alternatīva komunikācija. E. Landrates prezentācija [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: www.r5sips.lv/pdf/Evija_Landrate_PREZENTACIJA.pdf
- Baka A., Grunnevalds K. Grāmata par aprūpi. – Rīga: Preses Nams, 1998.
- Berns E. Spēles, ko spēlē cilvēki. Cilvēku attiecību psiholoģija. – Rīga: Birojs, 2000; Plus, 2002.
- Hadaņonoka I. Kā palīdzēt bērniem ar garīgās attīstības traucējumiem? Grāmata: Skola visiem. Autoru kolektīvs. – Rīga: Skolu atbalsta centrs, 2002.
- Hadaņonoka I., Hadaņonoka L., Staļģe L., Merirande R. Sociālais pedagogs un bērns ar valodas sistēmas traucējumiem. – Rīga: Rasa ABC, 2002.
- Fekseuss H. Māksla lasīt domas. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2020.
- Fekseuss H. Smalki! Izcilas sociālās prasmes. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2019.
- Kursīte J. Zīmju valoda: latviešu žesti. – Rīga: LU Akadēmiskais apgāds, 2016.
- Liepiņa S. Speciālā psiholoģija. – Rīga: RaKa, 2008.
- Liepiņa S. Garīgi atpalikušo bērnu psiholoģija. – Rīga: Zvaigzne, 2003.
- Kupčs J. Saskarsmes būtība (saskarsmes psiholoģija). – Rīga: Zvaigzne ABC, 1997.
- Karpova Ā., Plotnieks I. Personība un saskarsme. – Rīga: LVU, 1984.
- Nedzirdīgo runas žestu vārdnīca. – Rīga: Latvijas Valsts izdevniecība, 1962.
- Notboma E. Desmit lietas, kas jāzina par bērniem ar autismu. – Rīga: Pētergailis, 2014.
- Omarova S. Cilvēks runā ar cilvēku. Saskarsmes psiholoģija. – Rīga: Kamene, 1994.
- Pīzs A. Ķermeņa valoda. – Rīga: Jumava, 1995.
- Puškarevs I. Attīstības psiholoģija. – Rīga: RaKa, 2000.
- Piktogrammas [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: www.autisms.lv/index.php/lv/piktogrammas-pozitivai-uzvedibai
- Reņģe V. Lekciju kurss psiholoģijā. Savstarpējo attiecību psiholoģija. – Rīga: Zvaigzne ABC, 2004.
- Rubana I. Mācīties darot. – Rīga: RaKa, 2000.
- Tūbele S., Šteinberga A. Ievads speciālajā pedagoģijā. – Rīga: RaKa, 2000.
- Augmentative and Alternative Communication (AAC) [skatīts 2020. gada 29. augustā]. Pieejams: <https://www.asha.org/public/speech/disorders/aac/>
- Бандура А. Уолтерс Р. Подростковая агрессия – Москва: Апрель, 2000.
- Дерябо С., Ясвин В. Гроссмейстер общения. – Москва: Смысл, 1996.
- Гилевич И. М., Забара Е. А., Ипполитова М. В. и др. Дети с отклонениями в развитии. – Москва: Аквариум, 1997.
- Зинкевич-Евстигнеева Т. Д. Основы сказкотерапии. – Санкт-Петербург: Речь, 2005.
- Исаев Д. Н. Умственная отсталость у детей и подростков. – Москва: Речь, 2007.
- Шипицина Л. М. "Необучаемый" ребенок в семье и обществе. Социализация детей с нарушением интеллекта. – Санкт-Петербург: Речь, 2005.

**MODUĻA "Alternatīvie komunikācijas veidi"
ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLIE LĪDZEKĻI**

Nr.p.k.	Materiālie līdzekļi	Daudzums
1.	Tehnoloģiskās iekārtas un darba instrumenti	
1.1.	Dators ar interneta pieslēgumu	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.2.	Projektors	1 uz kursu
1.3.	Galdi	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.4.	Krēsli	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.5.	Planšete	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.6.	Stends un stiprinājumiem A2 papīram	1 uz auditoriju
1.7.	Baltā tāfele	1 uz auditoriju
2.	Materiāli, palīgmateriāli u.tml.	
2.1.	Krāsaini marķieri baltajai tāfelei	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.2.	A4 papīrs	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.3.	Pildspalvas	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.4.	A2 papīrs	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.5.	Krāsaini flomāsteri	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.6.	Palielināmās ierīces	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.7.	Videomateriāli	Atbilstoši moduļa īstenošanai

Uz sākumu

Valsts izglītības
satura centrs

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA
Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

Nr.8.5.2.0/16/I/001

«Nozaru kvalifikācijas sistēmas pilnveide profesionālās izglītības attīstībai un kvalitātes nodrošināšanai»

MODUĻA "Digitālās prasmes aprūpētāja darbā" APRAKSTS

Uz sākumu

Moduļa mērķis	Sekmēt izglītojamo spējas patstāvīgi lietot digitālās tehnoloģijas aprūpētāja darbā, ievērojot datu un ierīču drošības pasākumus.
Moduļa uzdevumi	Attīstīt izglītojamo prasmes: 1. Precīzi dokumentēt aprūpes procesā veiktās darbības, lietojot informācijas tehnoloģijas (profesionālās lietojumprogrammas), ievērot klienta datu aizsardzību un konfidencialitāti. 2. Veikt klienta uzticētos maksājumus, t.sk. maksājumus e-vidē, un ievērot konfidencialitāti, veicot maksājumus. 3. Nodrošināt klientam nepārtrauktu uzraudzību, iesaistīties drošības pogas un elektroniskās uzraudzības sistēmas lietošanā.
Moduļa ieejas nosacījumi	Apgūti visi programmas A un B daļas moduļi, izņemot prakses moduli, profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs".
Moduļa apguves novērtēšana	Moduļa apguves noslēgumā izglītojamie kārto pārbaudījumu, kurā atbilstoši moduļa izvirzītajiem uzdevumiem: 1. Veic dokumentu sagatavošanu un sistematizēšanu atbilstoši aprūpes situācijas aprakstam un veicamajam uzdevumam klienta aprūpes laikā. 2. Veic programmatūras atjaunināšanu, programmas instalēšanu, datora restartēšanu, meklē tehnisko palīdzību problēmu gadījumā.
Moduļa nozīme un vieta kartē	Modulis "Digitālās prasmes aprūpētāja darbā" ir C daļas modulis profesionālajā kvalifikācijā "Aprūpētājs". Moduli "Digitālās prasmes aprūpētāja darbā" var apgūt paralēli ar citiem C daļas moduļiem.

MODUĻA "Digitālās prasmes aprūpētāja darbā" SATURS

Sasniedzamais rezultāts	Temats	Ieteicamais saturs	Mācību sasniegumu apguves līmeņu apraksti		Metodiskais nodrošinājums	
			Vidējs apguves līmenis	Optimāls apguves līmenis	Metodiskie paņēmieni un mācību organizācijas formas	Idejas īstenošanai
1. Spēj: precīzi dokumentēt aprūpes procesā veiktās darbības, lietojot informācijas tehnoloģijas (profesionālās lietojumprogrammas), ievērot klienta datu aizsardzību un konfidencialitāti. Zina: ar sociālo aprūpi saistītos normatīvos aktus, verbālās un neverbālās saziņas veidus, datora un biroja tehnikas darbības principus, datora drošības programmas, dokumentu sagatavošanu, dokumentu veidus darbību fiksēšanai, profesionālās lietojumprogrammas,	1.1. Klients sociālās aprūpes jomā. Uz klientu centrēti digitālie pakalpojumi. (10% no moduļa kopējā apjoma)	1.1.1. Klients un tā raksturojums e-vidē sociālās aprūpes jomā un aprūpētāja darbā.	Veido klientu portfolio e-vidē un aprūpētāja darbā.	Raksturo klientus sociālajā aprūpē un aprūpētāja darbā.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās izpēta un raksturo klientu sociālās aprūpes jomā un aprūpētāja darbā pēc dažādām pazīmēm, norādot uz vispārīgo un specifisko.
		1.1.2. Digitālie pakalpojumi sociālās aprūpes pakalpojumu nodrošināšanā un aprūpētāja darbā.	Uzskaita digitālos pakalpojumus sociālās aprūpes jomā.	Salīdzina dažādus digitālos pakalpojumus sociālās aprūpes jomā.	Prezentācija.	Pēc izpētes prezentē grupas rezultātus, pārrunā tos un izdara secinājumus.
			Definē digitālos pakalpojumus aprūpētāja darbā.	Lieto digitālos pakalpojumus aprūpētāja darbā.	Praktiskais darbs interneta vidē.	Izglītojamie veic praktisku darbu – pēc pedagoga norādījuma raksturo un salīdzina dažādus digitālos pakalpojumus sociālās aprūpes jomā un aprūpētāja darbā.
		1.1.3. Sociālo pakalpojumu nodrošināšanas normatīvie akti.	Pamato sociālo pakalpojumu nodrošināšanas normatīvos aktu izmantošanu aprūpētāja darbā.	Lieto normatīvos aktus sociālo pakalpojumu nodrošināšanai.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupās saņem situācijas uzdevumu par normatīvo aktu lietošanu sociālo pakalpojumu nodrošināšanai. Izglītojamie analizē situāciju, paskaidro tajā aprakstītos noteikumus,

datu aizsardzības prasības aprūpes procesā.						nepieciešamības gadījumā, arī paskaidro, kā būtu jārikojas citādāk.
Izprot: profesionālo lietojumprogrammu un dokumentu veidus darbību fiksēšanai saistībā ar klientu aprūpi.	1.2. Digitālie rīki sociālās aprūpes jomā un aprūpētāja darbā. (40% no moduļa kopējā apjoma)	1.2.1. Digitālie rīki sociālās aprūpes pakalpojumu nodrošināšanā un aprūpētāja darbā.	Nosauc digitālos rīkus sociālās aprūpes jomā.	Analizē digitālos rīkus sociālās aprūpes jomā.	Praktiskais darbs interneta vidē.	Izglītojamie iepazīstas ar digitālajiem rīkiem sociālās aprūpes jomā un ar digitālajiem rīkiem aprūpētāja darbā. Praktiski apgūst dažādu digitālo rīku lietošanu, veicot pedagoga uzdevumus.
			Lieto digitālos rīkus aprūpētāja darbā.	Lieto digitālos rīkus aprūpētāja darbā.		
		1.2.2. Digitālo rīku izmantošanas iespējas sociālās aprūpes pakalpojumu nodrošināšanā un aprūpētāja darbā.	Uzskaita digitālo rīku izmantošanas iespējas sociālās aprūpes pakalpojumu nodrošināšanā un aprūpētāja darbā.	Salīdzina dažādu digitālo rīku izmantošanas iespējas sociālās aprūpes pakalpojumu nodrošināšanā un aprūpētāja darbā.	Praktiskais darbs interneta vidē.	Izglītojamie praktiski veic patstāvīgus uzdevumus – lieto pedagoga ieteiktos digitālos rīkus aprūpētāja darbā, lai sniegtu digitālos pakalpojumus. Pēc uzdevuma kopīgi pārrunā un analizē rezultātu, problēmas, kas radušās.
		1.2.3. Digitālā satura plānošana, veidošana un rediģēšana.	Plāno, veido un rediģē digitālo saturu.	Izskaidro ar dažādiem piemēriem digitālā satura plānošanas, veidošanas un rediģēšanas procesus. Plāno, veido un rediģē digitālo saturu.	Praktiskais darbs interneta vidē.	Izglītojamie grupās saņem konkrētu uzdevumu ar noteiktu saturu aprūpētāja darbā, plānošanā, dokumentu veidošanā un rediģēšanā.
					Prezentācija.	Izglītojamie prezentē pārējām grupām rezultātu, kopīgi analizē problēmas, kas radušās kādā no posmiem, un izdara secinājumus.
		1.2.4. Dokumentu sagatavošana un sistematizēšana.	Sagatavo dokumentus un sistematizē tos.	Sagatavo dokumentus, sistematizē tos un nodrošina to apriti.	Situācijas analīze.	Pedagogs piedāvā situācijas aprakstu aprūpētāja darbā par dokumentu sagatavošanu un sistematizēšanu. Izglītojamie

						meklē pareizāko risinājumu dokumentācijas aprītē.
		1.2.5. Dokumentācijas veidi sociālo pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanai.	Atpazīst dokumentāciju sociālo pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanai.	Izmanto atbilstošu dokumentāciju sociālo pakalpojumu kvalitātes nodrošināšanai.	Diskusija.	Pedagogs piedāvā apspriešanai tematu par dokumentāciju sociālo pakalpojumu kvalitatīvam nodrošinājumam. Izglītojamie analizē dokumentāciju un izsaka viedokli.
	1.3. Profesionālā komunikācija digitālā vidē. (10% no moduļa kopējā apjoma)	1.3.1. Profesionālās komunikācijas principi digitālā vidē.	Izskaidro un lieto praksē profesionālās komunikācijas principus digitālā vidē.	Pamato ar dažādiem piemēriem un lieto praksē profesionālās komunikācijas principus digitālā vidē.	Situācijas analīze.	Izglītojamie grupās saņem situācijas uzdevumu par profesionālo komunikāciju digitālā vidē. Izglītojamie analizē situāciju, paskaidro tajā aprakstītos komunikācijas principus, nepieciešamības gadījumā arī paskaidro, kā būtu jārīkojas citādāk.
		1.3.2. Sociālo tīklu izmantošana un komunikācijas etiķete.	Izmanto sociālos tīklus, ievērojot komunikācijas etiķetes principus.	Izmanto sociālos tīklus, ievērojot komunikācijas etiķetes principus. Ar piemēriem paskaidro komunikācijas etiķetes principu ievērošanas nozīmi.	Diskusija.	Pedagogs piedāvā apspriešanai tematu par komunikācijas etiķetes ievērošanu sociālajos tīklos. Izglītojamie sadalās grupās, katra grupa argumentēti aizstāv pretējus divus viedokļus.
2. Spēj: veikt klienta uzticētos maksājumus, t.sk. maksājumus e-vidē, un ievērot konfidencialitāti, veicot maksājumus.	2.1. Digitālo tehnoloģiju un datu drošība. (10% no moduļa kopējā apjoma)	2.1.1. Datu drošības prasības un to ievērošana.	Nosauc datu drošības prasības.	Izskaidro datu drošības prasības.	Lomu spēle.	Pedagogs piedāvā situācijas aprakstu aprūpētāja darbā. Izglītojamie analizē situāciju, nosauc datu drošības prasības, kas konkrētā situācijā jāievēro, un piedāvā situācijas risinājumu, izspēlējot to lomās.
			Ievēro datu drošības prasības aprūpētāja darbā.	Ievēro datu drošības prasības aprūpētāja darbā.		

Zina: komunālo maksājumu u.c. maksājumu veikšanas veidus, sociālās palīdzības iespējas, klienta datu aizsardzību, interneta lietošanu, informācijas tehnoloģiju iespējas un potenciālos riskus, informācijas sistēmu drošību, datora aizsardzības (antivīrusa) programmas, dokumentu sagatavošanu, biroja tehniku, datoru programmas (teksta apstrāde, elektroniskās tabulas, informācijas uzglabāšana), komunikācijas ierīces, to veidus un lietojumu. Izprot: nepieciešamību sadarboties ar pašvaldības sociālajiem dienestiem, klienta maksājumu veikšanas nepieciešamību un dokumentācijas sistematizēšanu, informācijas tehnoloģiju iespējas un personas datu aizsardzības nozīmi.		2.1.2. Ierīču drošības pasākumi un to ievērošana.	Uzskaita ierīču drošības pasākumus un ievēro tos aprūpētāja darbā.	Analizē dažādus ierīču drošības pasākumus, izskaidro tos un ievēro aprūpētāja darbā.	Situācijas analīze.	Pedagogs piedāvā situācijas aprakstu aprūpētāja darbā par ierīču drošības pasākumu neievērošanu. Izglītojamie paskaidro, kādas prasības netiek ievērotas, piedāvā risinājumu.
		2.1.3. Potenciālo risku izvērtējums, lietojot digitālās tehnoloģijas aprūpētāja darbā.	Uzskaita potenciālos riskus, lietojot digitālās tehnoloģijas.	Ar piemēriem izskaidro potenciālos riskus, lietojot digitālās tehnoloģijas.	Diskusija.	Pedagogs piedāvā apspriešanai tematu par potenciālajiem riskiem, lietojot digitālās tehnoloģijas. Izglītojamie sadalās grupās, katra argumentēti aizstāv savas grupas viedokli.
	2.2. Komunikācija digitālā vidē e-pakalpojumu nodrošināšanai. (10% no moduļa kopējā apjoma)	2.2.1. Ikdienu problēmas e-vides pakalpojumu izmantošanas laikā, to veidi, iemesli un risināšana.	Pēc norādēm komunicē e-vidē, lai veiktu nepieciešamos pakalpojumus.	Salīdzina un izmanto e-vides piedāvātos pakalpojumus, ievērojot drošības pasākumus.	Situācijas analīze.	Pedagogs piedāvā situācijas aprakstu aprūpētāja darbā par pakalpojumu veikšanu e-vidē. Izglītojamie meklē pareizāko risinājumu pakalpojumu veikšanai.
		2.2.2. Atbalsta un palīdzības atrašana e-vides pakalpojumu izmantošanas laikā.	Izmanto tehnisko palīdzību, komunicē radušos problēmu gadījumā un risina tās atbilstoši ieteikumiem.	Salīdzina un izmanto piedāvāto palīdzību e-pakalpojumu nodrošināšanas laikā.	Diskusija.	Pedagogs piedāvā apspriešanai tematu par palīdzības un atbalsta atrašanu e-vides pakalpojumu nodrošināšanas laikā. Izglītojamie sadalās grupās, katra grupa argumentēti aizstāv divus pretējus viedokļus.
	2.3. Biroja tehnikas lietošana un dokumentu sistematizēšana.	2.3.1. Biroja tehnika un tās lietošana.	Nosauc biroja tehniku un tās lietojamību.	Salīdzina un izmanto biroja tehniku atbilstoši tās funkcionalitātei.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās izpēta un raksturo biroja tehniku, norādot uz vispārīgām un specifiskām funkcijām. Salīdzina izmantošanas iespējas.

	(10% no moduļa kopējā apjoma)	2.3.2. Dokumentu sistematizēšana.	Izskaidro dokumentu sistematizēšanas nepieciešamību.	Sistematizē dokumentus saistībā ar klienta aprūpi un veiktajiem pakalpojumiem e-vidē.	Diskusija.	Pedagogs piedāvā apspriešanai tematu par dokumentu sistematizēšanas nepieciešamību pakalpojumu nodrošināšanas laikā klientam. Izglītojamie sadalās grupās, katra grupa argumentēti aizstāv savu viedokli.
3. Spēj: nodrošināt klientam nepārtrauktu uzraudzību, iesaistīties drošības pogas un elektroniskās uzraudzības sistēmas lietošanā. Zina: elektroniskās uzraudzības pakalpojumu un pakalpojuma "Drošības poga" pieejamību. Izprot: nepārtrauktas uzraudzības nepieciešamību klienta kvalitatīvas aprūpes nodrošināšanai.	3.1. Klienta nepārtrauktas uzraudzības sistēmas. (10% no moduļa kopējā apjoma)	3.1.1. Piedāvātie risinājumi klienta nepārtrauktas uzraudzības nodrošināšanai.	Nosauc piedāvātos risinājumus klienta nepārtrauktas uzraudzības nodrošināšanai.	Raksturo dažādus klienta nepārtrauktas uzraudzības veidus.	Izpētes darbs.	Izglītojamie grupās izpēta un raksturo klienta nepārtrauktas uzraudzības sistēmas. Salīdzina to izmantošanas iespējas.
		3.1.2. Pakalpojuma "Drošības poga" nodrošināšana un funkcionalitāte.	Nosauc pakalpojuma "Drošības poga" darbības iespējas.	Pamato pakalpojuma "Drošības poga" lietošanas efektivitāti.	Diskusija.	Pedagogs piedāvā apspriešanai tematu par pakalpojuma "Drošības poga" lietošanas efektivitāti. Izglītojamie sadalās grupās, prezentē un pamato tās darbības efektivitāti pārējiem izglītojamajiem.

Ieteicamie avoti

Automatizēta analītikas un brīdinājumu sistēma, kas paredzēta veselības aprūpes, medicīnas kvalitātes un efektivitātes paaugstināšanai [skatīts 2020. gada 4. augustā]. Pieejams:

https://www.altas.lv/vieda-pacientu-uzraudzibas-sistema?gclid=EAIaIQobChMIIncDT56SB6wIVBdKyCh0V1wQ0EAAAYASAAEgLeD_D_BwE

Fizisko personu datu apstrādes likums [skatīts 2020. gada 4. augustā]. Pieejams: <https://likumi.lv/ta/id/300099-fizisko-personu-datu-apstrades-likums>

Vispārīgā datu aizsardzības regula [skatīts 2020. gada 4. augustā]. Pieejams: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LV/TXT/?uri=CELEX%3A32016R0679>

European Commision. eHealth Action Plan 2012-2020: Innovative Healthcare for the 21st Century [skatīts 2020. gada 4. augustā]. Pieejams: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/ehealth-action-plan-2012-2020-innovative-healthcare-21st-century>

Landau S., Control Use of Data Protect Privacy. Science on Vol.347, Issue 6221, January 30, 2015 [skatīts 2020. gada 04. augustā]. Pieejams: https://privacyink.org/pdf/Controlling_Use.pdf

WHO 2015. Trade, Foreign Policy, Diplomacy and Health [skatīts 2020. gada 4. augustā]. Pieejams: <https://www.who.int/trade/en/>

MODUĻA "Digitālās prasmes aprūpētāja darbā" ĪSTENOŠANAI NEPIECIEŠAMIE MATERIĀLIE LĪDZEKĻI

Nr.p.k.	Materiālie līdzekļi	Daudzums
1.	Tehnoloģiskās iekārtas un darba instrumenti	
1.1.	Dators ar interneta pieslēgumu	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.2.	Planšete	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.3.	Printeris	1 uz auditoriju
1.4.	Kopētājs	1 uz auditoriju
1.5.	Projektors	1 uz auditoriju
1.6.	Galds	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.7.	Krēsli	Katram izglītojamajam un pedagogam
1.8.	Baltā tāfele	1 uz auditoriju
1.9.	Stends un stiprinājumi A2 papīram	1 uz auditoriju
2.	Materiāli, palīgmateriāli u.tml.	
2.1.	Krāsaini marķieri baltajai tāfelei	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.2.	A4 papīrs	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.3.	Pildspalvas	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.4.	A2 papīrs	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.5.	Krāsaini flomāsteri	Atbilstoši moduļa īstenošanai
2.6.	Mapes	Atbilstoši moduļa īstenošanai

Uz sākumu